

บันทึกความสำเร็จ
“เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”

จากโครงการประกวด

โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๖๐ ปี

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
 บันทึกความสำเร็จ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” /
 กรุงเทพฯ : ศูนย์คุณธรรม., ๒๕๕๐
 ๒๑๖ หน้า
 ISBN 978-974-9772-27-0
 ๑. คุณธรรมจริยธรรม ๒. ศูนย์คุณธรรม ๓. ชื่อเรื่อง

บันทึกความสำเร็จ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”

พิมพ์ครั้งที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐
สิ่งพิมพ์อันดับที่ ๒/๒๕๕๐
จำนวน ๓,๐๐๐ เล่ม
ผู้จัดพิมพ์เผยแพร่ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
 สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)
 ๖๙/๑๖-๑๗ อาคารวิทยาลัยการจัดการ
 มหาวิทยาลัยมหิดล (CMMU)
 ถนนวิภาวดีรังสิต แขวงสามเสนใน
 เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
 โทร. ๐ ๒๖๔๔ ๙๙๐๐
 โทรสาร ๐ ๒๖๔๔ ๔๙๐๑-๒
 Web site : <http://moralcenter.or.th>
ผู้พิมพ์ บริษัท ฟริกหวานกราฟฟิค จำกัด
 ๙๐/๖ ซอยจรัญสนิทวงศ์ ๓๔/๑ ถนนจรัญสนิทวงศ์
 แขวงอรุณอมรินทร์ เขตบางกอกน้อย
 กรุงเทพฯ ๑๐๗๐๐
 โทร. ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๔๙, ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๒
 โทรสาร ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๙, ๐ ๒๔๒๔ ๓๒๕๒

.....
 คณะผู้ตรวจเยี่ยม ประมวลข้อมูลและเก็บภาพ : อัจฉริยา วัชรเนตร บุรณี อนันทวงศ์
 ธนาคม ชราปรีดิ์ ชัยนิจ สุขเจริญดี กองบรรณาธิการ ออกแบบคอมพิวเตอร์กราฟิก
 และจัดรูปเล่ม : อภิษฎา ทองสอาด เกื้อกมล นิยม ศิริลักษณ์ พุทธโคตร อรพิม
 จิระศรีปัญญา ปิยะพงษ์ โมกขพันธ์ รวิภา เขียวเจริญ อรวรรณ ปลั่งสามเนตร
 ประสานงาน : โชติกา นิตยนิทร์

**คณะกรรมการจัดทำหนังสือบันทึกความสำเร็จ
 “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”**

ที่ปรึกษาโครงการ

๑. พระธรรมโกศาจารย์
๒. พระอาจารย์ชยสาโรภิกขุ
๓. พระอาจารย์ดุษฎี เมธังกูโร
๔. พระมหาหรรษชัย วชิรเมธี
๕. นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม
๖. คุณหญิงพวงรัตน์ วิเวกานนท์
๗. ศาสตราจารย์กิตติคุณ สุมน อมรวิวัฒน์
๘. ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล
๙. ดร.มนูญ มุักษ์ประดิษฐ์
๑๐. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์
๑๑. คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา
๑๒. นายปรีชา กันธิยะ
๑๓. ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน

คณะกรรมการกลาง

๑. พระมหาพงศ์นรินทร์ จิตวิไล
๒. พระมหาวิชาญ สุวิชาโน
๓. พระมหานันท สุนติภทฺโท
๔. พระเจ้าสุภา สมานิตโต
๕. รศ.บุญนำ ทานสัมฤทธิ์
๖. รศ.ประภาภัทร นิยม
๗. ดร.สิริกร มณีรินทร์
๘. นายปกรณ์ ดันสกุล
๙. ดร.เบญจลักษณ์ นำฟ้า
๑๐. นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์
๑๑. นายพงษ์ชัย ศรีพันธุ์
๑๒. นางวิไลวรรณ ถักไทย
๑๓. นางบุษผาสวัสดิ์ รัชชดาตะนันท์
๑๔. นางสาวอนันทิศา ไชยะกฤษณะ
๑๕. ดร.ไพรัช สุ่มแสนสุข
๑๖. นายพิสุทธิ เกียรติบุรพา
๑๗. ดร.บรรเจอดพร สุ่มแสนสุข

สารบัญ

คำสัมไมทนียกถา

พระธรรมโกษาจารย์ ประธานคณะที่ปรึกษาโครงการ	ค
พระมหาพวงศัณรินทร์ จิตวิโส ประธาน กคพ. และ ประธานโครงการ	ง

คำนิยม

ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา	จ
คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกระทรวงศึกษาธิการ	ฉ

คำนำ

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาปลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)	ช
---	---

บทนำ

บทที่ ๑ กระบวนทัศน์แห่งความสำเร็จ	๑
-----------------------------------	---

บทที่ ๒ สู่เส้นชัย...เป็นเพชรเม็ดงาม	๑๑
--------------------------------------	----

๑ สระบุรีวิทยาคม จังหวัดสระบุรี	๑๓
---------------------------------	----

๒ ท่าช้างวิทยาคาร จังหวัดสิงห์บุรี	๒๓
------------------------------------	----

๓ บ้านปากคะยาง จังหวัดสุโขทัย	๓๓
-------------------------------	----

๔	ราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดเชียงใหม่	๔๓
๕	ประจักษ์ศิลปาคาร จังหวัดอุดรธานี	๖๑
๖	สารคามพิทยาคม จังหวัดมหาสารคาม	๗๓
๗	สตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด	๘๕
๘	ศรีสะเกษวิทยาลัย จังหวัดศรีสะเกษ	๙๕
๙	ปรารงค์ จังหวัดศรีสะเกษ	๑๐๗
๑๐	ชลบุรี "สุขบท" จังหวัดชลบุรี	๑๒๓
๑๑	สาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จังหวัดนครปฐม	๑๓๓
๑๒	นราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส	๑๔๕
บทที่ ๓	ค่ายสุดยอดยุวชนวิถีพุทธ	๑๕๕
บทที่ ๔	ความเพียรอันบริสุทธิ์...สู่สมาชิกคุณธรรม	๑๗๑
	ภาคผนวก	๑๗๙

สัมโมทนียกถา

.....

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยมาแต่โบราณกาล พระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ ทรงเป็นพุทธมามกะและเอกอัครศาสนูปถัมภก ทรงทำนุบำรุงพระศาสนาให้มั่นคงอยู่กับชาติไทยตลอดมา ทั้งยังทรงดำรงพระองค์เป็นแบบอย่างทางศีลธรรมอันดี ทรงนำหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนามาใช้ในการปกครองบ้านเมือง อันก่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่พสกนิกรชาวไทยมาโดยตลอด สมดังปฐมบรมราชโองการว่า **“เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม”**

ในมหามงคลวโรกาสที่ สมเด็จพระบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ นี้ จึงเป็นโอกาสอันสมสมัยที่กลุ่มกัลยาณมิตรเพื่อเสริมสร้างเครือข่ายวิถีพุทธ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ริเริ่มสร้างสรรค์สร้างนวัตกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนาจากหลักธรรมในทางพระพุทธศาสนาที่ชื่อว่า **“โครงการคุณธรรม”** ที่กำหนดให้นำหลักธรรมและแนวพระราชดำริมาใช้ในการดำเนินการโครงการ ภายใต้โครงการการประกวด **โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”**

การดำเนินงานในปีแรกนี้นับว่าประสบความสำเร็จด้วยดี ดังปรากฏว่ามีเยาวชนของชาติในโรงเรียนมัธยมและอาชีวศึกษาทั่วประเทศให้ความสนใจ ส่งโครงการคุณธรรมเข้าร่วมโครงการมากกว่า ๑,๒๐๐ โครงการ ก่อให้เกิดการเรียนรู้สร้างสรรค์ประโยชน์สุขนานับการตามรอยเบื้องพระยุคลบาทและได้ร่วมกันน้อมเกล้าฯ ถวายความดีงามเป็นพระราชกุศลและร่วมเฉลิมพระเกียรติแด่ สมเด็จพระบพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐเนื่องในมหามงคลวโรกาสนี้

ขออนุโมทนาต่อองค์กรที่ร่วมจัดทั้ง ๓ แห่ง คณะที่ปรึกษาและคณะกรรมการ
กลางโครงการ คณะผู้ประสานงานและกรรมการในเขตพื้นที่การศึกษา และหน่วยงานต่าง ๆ
คณะพระสงฆ์ ผู้บริหาร ครูอาจารย์ นักเรียนนักศึกษาที่ร่วมกันทำโครงการ พ่อแม่ผู้ปกครอง
และบุคคลต่าง ๆ ที่ให้การสนับสนุนตลอดจนผู้มีส่วนร่วมในโครงการนี้ทุกท่าน ที่ล้วนมีส่วน
ทำให้โครงการดำเนินมาด้วยความเรียบร้อยลุล่วงสมประสงค์ทุกประการ ขออำนาจพรให้
ทุกท่านเจริญในธรรมเป็นนิจเทอญ.

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย

ประธานคณะที่ปรึกษา โครงการการประกวด
โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประจำปี ๒๕๔๙

สัมโมทนาียกถา

.....

ในนามของประธานโครงการประกวด โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๔๙ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” ขออนุโมทนา ขอบพระคุณ ขอบคุณ ขอบใจ ทุกท่านที่มีส่วนร่วมสนับสนุนโครงการนี้แม้แต่เพียงเล็กน้อยก็ตาม ขอให้ทุกท่านได้มีส่วนแห่งบุญอันเป็นมหาคุณอันยิ่งใหญ่ที่มาจากคุณงามความดีอันเกิดจากโครงการคุณธรรม กว่า ๑,๒๐๐ โครงการทั่วประเทศนี้ ขอให้เราได้ตั้งกัลยาณจิตร่วมกันน้อมเกล้าฯ ถวายบุญกุศลนี้ เป็นพระราชกุศลแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระบรมราชชนก ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ ด้วยอำนาจแห่งบุญนี้ ขอพระองค์ได้ทรงมีพระเกษมสำราญ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บด้วยจตุรพิธพรชัย และทรงมีพระชนมายุยืนนานเทอญฯ

(พระมหากษัตริย์ จิตวิไล)

ประธาน กคพ.

ประธานโครงการประกวด
โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประจำปี ๒๕๔๙

คำนิยม

ผมขอแสดงความยินดี และชื่นชมเป็นอย่างยิ่งที่กลุ่มกัลยาณมิตร เพื่อการเสริมสร้างเครือข่ายวิถิปุทธ (กคพ.) ร่วมกับโครงการโรงเรียนวิถิปุทธ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ และ ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ได้เห็นความสำคัญในการเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชนไทย โดยจัดประกวด โครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”

โครงการนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้เยาวชนไทย ซึ่งจะเป็นกำลังสำคัญของชาติเห็นคุณค่าของการทำความดี มีจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม มีความกตัญญูรู้คุณต่อผู้มีพระคุณ มีวินัย รักครอบครัว เห็นคุณค่าของการศึกษาหาความรู้ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ไม่ยุ่งเกี่ยวกับอบายมุข มีความสมานฉันท์เอื้ออาทรต่อกัน มีการดำเนินชีวิตที่พอดี โดยใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะทำให้มีภูมิคุ้มกันพ้นภัยทั้งปวง ถือได้ว่าการดำเนินงานโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ จะเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยสังคมให้ดำเนินไปในแนวทางที่ถูกต้องเหมาะสมเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมือง ผมจึงใคร่ขอให้กำลังใจผู้ที่รับผิดชอบและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการฯ และขออำนวยพรให้การดำเนินงานโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติประจำปี ๒๕๔๙ ประสบความสำเร็จสมตามเจตนารมณ์ทุกประการ

(ดร. สุเมธ ตันติเวชกุล)

เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา

คำนิยม

.....

โครงการประกวด โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติปีพุทธศักราช ๒๕๕๙ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” เป็นโครงการที่ปลูกฝังเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้แก่เยาวชน เป็นการเปิดโอกาสให้เยาวชนได้แสดงศักยภาพผ่านรูปแบบการทำโครงการ เป็นการทำความดีที่เริ่มจากตนเอง เพื่อถวายในหลวง

โครงการนี้ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่พัฒนาเยาวชน กระตุ้นให้เยาวชนเห็นคุณค่าของ ตนเอง และเห็นคุณค่าของการทำความดี สร้างจิตสำนึกเพื่อส่วนรวม ผ่านการทำงานที่ยึดหลักธรรมทางพุทธศาสนาและแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแนวทาง

วันนี้ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ๑,๒๐๐ กว่าโครงการ ที่มาจากโรงเรียนทั่วประเทศ เป็นผลผลิตที่มาจากกรสร้างองค์ความรู้ ประมวล วิเคราะห์ข้อมูลคุณธรรม กลั่นกรอง เป็นโครงการที่จะเป็นประโยชน์ต่อชาติบ้านเมืองเป็นการทำความดีถวายในหลวงที่ประจักษ์ชัด และน่าประทับใจเป็นอย่างยิ่ง

เยาวชนเหล่านี้ทำให้สังคมเริ่มมีความหวัง เราจึงควรใช้โอกาสนี้เป็นจุดเริ่ม เป็นตัวจุดประกายความดีให้เกิดมีขึ้นในใจของทุกคนการตัดสินใจทำดีและการร่วมออกร่วมใจทำสิ่งดี ๆ ที่เริ่มจากคนเล็ก ๆ เป็นสิ่งที่คนตัวใหญ่อย่างเรามักมองข้าม โครงการนี้จึงถือเป็นแรงบันดาลใจที่สำคัญ ที่เราทุกคนจะได้ร่วมต่อยอดขยายผล ทำความดี ร่วมกัน

สุดท้ายนี้ขออัญวยพรให้การดำเนินงานโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติครั้งนี้
ประสบความสำเร็จ ก้าวล่งสู่การพัฒนาตน สมตามเจตนารมณทุกประการ และขอเป็น
กำลังใจให้เยาวชนคนรุ่นใหม่เป็นพลังขับเคลื่อนสังคมสร้างสรรค์สังคมประเทศไทยให้รุ่งเรือง
ด้วยคุณธรรมจริยธรรมต่อไป

(คุณหญิงเกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา)
เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

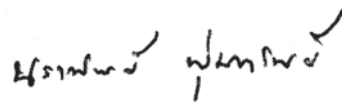
คำนำ

โครงการประกวด โครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” ประจำปี ๒๕๔๙ เป็นหนึ่งในหลายโครงการที่ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม (ศูนย์คุณธรรม) สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) สำนักนายกรัฐมนตรีได้ให้การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการขับเคลื่อนในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมแก่เยาวชน เพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลวโรกาส ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และทรงมีพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา รวมทั้งสอดคล้องแนวนโยบายของรัฐบาลที่ประกาศให้ “คุณธรรมนำการเรียนรู้” โดยมุ่งเสริมสร้างและปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรมแก่เยาวชน ผ่านรูปแบบการทำโครงการอันเป็นแนวทางหนึ่งซึ่งช่วยผลักดันให้เกิดการเรียนรู้ตามหลักอิทธิบาท ๔ โดยเปิดโอกาสให้เยาวชนเลือกประเด็นเรียนรู้ได้ตามความสนใจอย่างเป็นระบบและเป็นขั้นตอน

นับตั้งแต่ขึ้นการค้นหาค้นหาปัญหา วิเคราะห์สาเหตุและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา การประชุมหารือ และวางแผนจัดทำโครงการเพื่อคิดหาวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหา การลงมือปฏิบัติงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ ทั้งในกลุ่มเยาวชนด้วยตนเอง ตลอดจนครู อาจารย์ ผู้บริหาร สถานศึกษาและพระภิกษุสงฆ์ ซึ่งทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาโครงการ ซึ่งโครงการทั้งหลายได้มาจากการให้ความสนใจของนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่าจากสถานศึกษาในสังกัดต่างๆ ทั่วประเทศรวมกว่า ๑,๒๐๐ โครงการ โดยผ่านการคัดเลือกตัดสินจากคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสมาชิกต่างๆ จนกระทั่งได้มาเป็นสุดยอด ๑๒ โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ

การรวบรวมสาระสำคัญเกี่ยวกับรูปแบบ แนวทาง และผลงานของ ๑๒ โครงการ
คุณธรรมฯ อันเป็นผลิตผลจากมันสมองของเยาวชนไทย ถือเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วย
พัฒนาผู้เรียนและปลูกฝังคุณธรรมไปพร้อมกัน ทั้งต่อตัวผู้ดำเนินโครงการ ผู้ให้การส่งเสริม
และสนับสนุน ตลอดจนผู้เข้ามาศึกษาเรียนรู้ เยี่ยมชมโครงการ ไม่ว่าจะเป็คุณธรรมทางด้าน
ความสามัคคี ความเพียร ความอดทน ซื่อสัตย์ เสียสละ กตัญญู ความมีเมตตากรุณา
ระเบียบวินัย ความประหยัด เป็นต้น จึงควรค่าต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประชาสัมพันธ์
เผยแพร่ให้สาธารณะชนได้รับทราบ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนา บุรณการ ปรับประยุกต์ใช้
และขยายผลไปสู่โครงการเสริมสร้างคุณธรรมลักษณะอื่นๆ ในสถาบันศึกษาทุกระดับอย่าง
แพร่หลาย

ศูนย์คุณธรรมขอขอบคุณกลุ่มกัลยาณมิตรเพื่อการเสริมสร้างเครือข่ายวิถีพุทธ (กคพ.)
และโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตลอดจนเครือข่ายองค์กรภาคีที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน
ซึ่งได้ร่วมกันดำเนินงานจนบรรลุผลสำเร็จลงด้วยดี จนบังเกิดมีพลังแผ่นดินวัยเยาวชน คนหนุ่ม
สาวที่พร้อมจะเป็นผู้นำรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนให้สังคมไทยมุ่งไปสู่สังคมคุณธรรมต่อไป

(นางสาวราทิพย์ พุ่มทรัพย์)

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทย ได้รับผลกระทบจากกระแสโลกาภิวัตน์ ที่นำมาสู่ความเป็นนักบริโภค และวัตถุนิยม จากการรับค่านิยม วัฒนธรรม ประเพณี ของต่างชาติที่ถาโถมผ่านสื่อต่างๆ เข้ามา อย่างมากมาย อีกทั้งข่าวสารมักมุ่งเน้นนำเสนอภาพและเหตุการณ์ในด้านลบเพื่อกระตุ้นผู้รับเสียเป็น ส่วนใหญ่ ทำให้ประชาชนโดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนที่จะต้องเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติสืบต่อ ไปในอนาคต ขาดการรับรู้ข้อมูลและแบบอย่างที่ดีงาม และซึมซับลอกเลียนแบบวิธีคิดไปโดยไม่รู้ตัว ในขณะที่เยาวชนที่มีความประพฤติดีและทำกิจกรรมต่างๆ ที่ดีให้กับสังคม กลับขาดพื้นที่และโอกาส ที่จะได้แสดงตนเป็นแบบอย่างหรือได้รับการยกย่องส่งเสริมเท่าที่ควร สังคมไทยจึงกำลังเผชิญกับปัญหา ความเสื่อมทางคุณธรรมและศีลธรรม เป็นอย่างมาก

ดังนั้นกลุ่มกัลยาณมิตรเพื่อการเสริมสร้างเครือข่ายวิถิพุทธ (กคพ.) ร่วมกับ ศูนย์ส่งเสริม และพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้(องค์การมหาชน) สำนัก นายกรัฐมนตรี และ โครงการโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวง ศึกษาธิการ (สพฐ.) ได้ร่วมกันจัดให้มี โครงการการประกวดโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประจำปี ๒๕๔๙ ในหัวข้อ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” เพื่อคัดเลือกโครงการคุณธรรมดีเด่นเข้ารับ โล่เกียรตินิตยพระราชนานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา สยาม บรมราชกุมารี ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าขึ้น ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ต้นปี พ.ศ ๒๕๔๙ เป็นต้นมา เพื่อให้เกิดการสร้างภูมิให้กับสังคมจากการพัฒนาเยาวชนอย่างรอบด้านเป็นองค์รวม

ด้วยการเปิดโอกาสให้เยาวชนนำปัญหาจากเหตุการณ์จริงที่ตนเผชิญอยู่ทุกวันไม่ว่าจะเป็นที่โรงเรียน ครอบครัวหรือในชุมชนมาฝึกคิดวิเคราะห์หาวิธีการแก้ปัญหาาร่วมกัน ผ่านการสร้างโครงการที่นำแนวพระราชดำริ พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รวมทั้งหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเป็นหลักคิดและแนวทางในการสร้างศรัทธาจัดทำโครงการ ทั้งนี้เพื่อนำเยาวชนเปิดการเรียนรู้ในตนให้เข้าถึงคุณค่าและประโยชน์ของการทำความดีได้อย่างแท้จริง โดยมีครู ผู้บริหาร พระสงฆ์ และพ่อแม่ร่วมกันส่งเสริมให้เยาวชนได้มีทักษะในการวางแผน การประเมินสถานการณ์ จนสามารถลงมือปฏิบัติด้วยตนเองเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวนั้นได้อย่างบรรลุผล อันจะเป็นผลทำให้เยาวชนได้มีการพัฒนาพฤติกรรมทางจริยธรรมและพัฒนาจิตใจให้มีคุณธรรมที่ดีขึ้น มีความกล้าหาญ เข้มแข็ง อดทน และตั้งมั่นต่อการทำดีผ่านการทำโครงการอย่างต่อเนื่อง จนสามารถเป็นผู้นำและแบบอย่างเยาวชนที่ดีให้แก่คนรุ่นเดียวกัน และแก่เยาวชนรุ่นหลังอย่างเป็นกัลยาณมิตรต่อไปได้ในอนาคต

วัตถุประสงค์ของโครงการ

๑. เพื่อเฉลิมพระเกียรติแด่องค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลวโรกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และจะทรงมีพระชนมายุครบ ๘๐ พรรษา
๒. เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เยาวชนมีทัศนคติค่านิยมในการทำความดีมีคุณธรรม และสามารถพัฒนาตนเองจนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นผู้นำในการส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ทำความดีมีคุณธรรม และพัฒนาตนเองได้ต่อไป
๓. เพื่อเปิดโอกาสให้เยาวชนฝึกฝนและเพิ่มพูนศักยภาพและทักษะด้าน ความเป็นผู้นำ การวางแผนโครงการ การทำงานเป็นกลุ่ม การเผชิญสถานการณ์ การแก้ปัญหา การประเมินผล และความรับผิดชอบต่องานที่ทำและผลที่เกิดขึ้น
๔. เพื่อสร้างกระแสความนิยมในการสร้างนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษาและชุมชนที่เป็นรูปธรรม (โดยเยาวชนและเพื่อเยาวชน) อย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวัฒนธรรมประจำปีของสถานศึกษา

๕. เพื่อสนองนโยบาย “คุณธรรมนำความรู้” โครงการ “โรงเรียนวิถีพุทธ” และ “สร้างสรรค์คนพันธุ์อา” ของกระทรวงศึกษาธิการ

การดำเนินงานของโครงการได้เริ่มต้นตั้งแต่เดือนมกราคม ๒๕๔๙ ดังมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

๑. ระยะเวลาความพร้อม (มกราคม - พฤษภาคม ๒๕๔๙) โดยประสานงานไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทั้ง ๑๗๕ แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้ช่วยประชาสัมพันธ์และรับสมัครกลุ่มเยาวชนและสถานศึกษาเข้ารับการอบรมการทำโครงการคุณธรรมขั้นต้น โดยเยาวชนระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่าที่ประสงค์จะเข้าร่วมโครงการจะต้องรวมกลุ่มกัน ๘-๑๐ คน นิมนต์พระสงฆ์ เรียนเชิญผู้อำนวยการโรงเรียนและครูเป็นที่ปรึกษาโครงการ ๓ ท่าน และประชุมกลุ่มร่วมกันคิดวางแผนร่างโครงการคุณธรรมขั้นต้นภายใต้หัวข้อ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” ภายใต้ข้อกำหนดสำคัญว่า “จะทำความดีอะไรก็ได้ไม่จำกัด แต่เยาวชนต้องคิดริเริ่มเอง โดยมีกระบวนการทางปัญญาในการสำรวจและค้นคว้าข้อมูลจนเข้าใจชัดถึงปัญหาสาเหตุเป้าหมายและทางแก้ในประเด็นที่เลือกมาทำเป็นโครงการ และจะต้องใช้หลักธรรมและแนวพระราชดำริ/พระราชดำรัสมาเป็นหลักคิดหรือหลักปฏิบัติในการดำเนินการโครงการ อย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรม”

๒. ประมวลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับเขตพื้นที่การศึกษา/สังกัด (คัดเลือก ๑๘๕ โครงการงาน จาก ๑๗๕ เขตพื้นที่การศึกษาและอาชีวศึกษา) ในเดือนมิถุนายน ๒๕๔๙ ซึ่งมีจำนวนกลุ่มเยาวชนส่งโครงการเข้าประกวด ทั้งสิ้นมากกว่า ๑,๒๐๐ โครงการงาน ซึ่งเกินกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสามารถคัดเลือกโครงการคุณธรรมดีเด่นในระดับเขตพื้นที่หรือสังกัด ได้ทั้งสิ้นประมาณ ๑๘๕ โครงการงาน

๓. ดำเนินงานในแต่ละโครงการ (มิถุนายน - กันยายน ๒๕๔๙) เป็นเวลาประมาณ ๓ - ๔ เดือน

๔. ประมวลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับภาคสงฆ์ จาก ๑๘ ภาคสงฆ์ (ตุลาคม ๒๕๔๙) เพื่อคัดเลือกโครงการคุณธรรมดีเด่นจำนวน ๔๘ โครงการงานเพื่อเข้าสู่รอบรองชนะเลิศระดับประเทศ ซึ่งแต่ละโครงการจะต้องส่งตัวแทนเยาวชนและครูที่ปรึกษามาร่วมเข้าค่ายสุดยอดผู้นำเยาวชนวิถีพุทธ

๕. ค่ายสุดยอดผู้นำเยาวชนวิถีพุทธ ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๓ - ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ณ ศรีปทุมลونغเสดอีริสอร์ท และ โรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย ปทุมธานี โดยมีผู้ร่วมเข้าค่ายโดยประมาณ คือเยาวชน ๑๔๔ คน ครู ๔๘ คน ผู้ประสานงานโครงการระดับภาคสงฆ์ ๑๘ คน และพระสงฆ์ วิทยากร ๒๐ รูป รวม ๒๓๐ รูป/คน

โดยกระบวนการในค่ายนั้น ได้มุ่งเน้นการพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้เป็นที่ดี มีคุณธรรม ความรู้ ความสามารถ ความรับผิดชอบ และมีทักษะการทำงานเป็นกลุ่มได้ และจะเน้นย้ำหลักการสำคัญให้ เยาวชนรับรู้ว่า การประกวดโครงการคุณธรรมนี้มีใช่การแข่งขัน แต่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้าง มิตรภาพระหว่างกัน เพื่อให้เยาวชนมีความเป็นกัลยาณมิตรสามารถกลับไปสร้างเครือข่าย “เยาวชน ไทยทำดี” ในพื้นที่ของตนเองได้ต่อไป รวมทั้งมีกระบวนการคัดเลือกโครงการคุณธรรมดีเด่นให้เหลือ ๑๒ โครงการเพื่อเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศระดับประเทศต่อไป จากนั้นผู้แทนคณะกรรมการกลางของ กคพ. จะเดินทางไปตรวจเยี่ยมประเมินโครงการที่ผ่านเข้ารอบชิงชนะเลิศระดับประเทศทั้ง ๑๒ โครงการ ในพื้นที่พร้อมกับให้คำแนะนำเพื่อการพัฒนาปรับปรุงต่อยอดโครงการให้ดียิ่งขึ้น

๖. ประกวดโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศและนิทรรศการโครงการคุณธรรมระดับชาติ ในงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรม โครงการคุณธรรมดีเด่นทั้ง ๑๒ โครงการ จะต้องมาประกวดต่อในเวทีระดับประเทศ ในงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรม ครั้งที่ ๒ ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๔๙ โดยจะนำคะแนนที่ได้จากการ ตรวจเยี่ยมมารวมกับคะแนนที่มาจากการนำเสนอต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิบนเวที เพื่อใช้ตัดสินผลการประกวด โดยตัดสินอันดับของรางวัลไปตามลำดับคะแนนรวมจากสูงที่สุดไปตามลำดับ

ผังสรุปมโนทัศน์

โครงการ การประกวดโครงงานคุณธรรม เฉลิมพระเกียรติ ประจำปี ๒๕๔๙
“เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”

ยุวชนกัลยาณมิตร

ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นกัลยาณมิตรให้ผู้อื่น
ทำกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึกค่านิยมใฝ่ดีมีคุณธรรม

๑๒ โครงงานคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ

๔๘ โครงงานคุณธรรมดีเด่น เยาวชน ๑๔๔ คน

เข้าค่ายสุดยอดผู้นำยุวชนวิถีพุทธ (Buddhist Youth Leadership Summit)

แสดงนิทรรศการในงาน สัมมนาคุณธรรมแห่งชาติ ของศูนย์คุณธรรม

๙๐ โครงงานคุณธรรมดีเด่นระดับภาคสงฆ์ ทั้ง ๑๘ ภาคสงฆ์

จัดนิทรรศการโครงงานและพิธีมอบรางวัลระดับภาคสงฆ์

๒๐๐ โครงงานคุณธรรมดีเด่น ระดับเขตพื้นที่และสังกัด (ต้นแบบ)

กระจาย ๑๗๕ เขตพื้นที่การศึกษา ๗๖ จังหวัด ๑๘ ภาคสงฆ์

สร้างสรรค์กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมในโรงเรียนและชุมชนทั่วประเทศ

เริ่มต้น ๑,๒๐๐ โครงงานคุณธรรม สัมครส่งเข้าประกวด

เยาวชน ๑๒,๐๐๐ คน ผู้บริหาร ๑,๒๐๐ คน ครู ๑,๒๐๐ คน พระสงฆ์ ๑,๒๐๐ รูป

ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมใจ ร่วมเรียนรู้และสร้างสรรค์สิ่งดีงาม

จากฐานจำนวนโรงเรียนวิถีพุทธ ทั่วประเทศ ๑๙,๐๐๐ โรงเรียน
(ประชากรในโรงเรียนกว่า ๖ ล้านคน ชุมชนที่เกี่ยวข้องกว่า ๓๐ ล้านคน)

และ จากฐานจำนวนสถานศึกษาอื่นๆ ทั่วประเทศอีก ๒๐,๐๐๐ แห่ง

หมายเหตุ รางวัลที่แท้จริงนั้นคือการที่โครงงานคุณธรรมที่เยาวชนคิดและทำนั้นช่วยทำให้ตัวของพวกเขา โรงเรียนและชุมชนของพวกเขา
เองดีขึ้นต่างหาก หากไรรางวัลจากการประกวดไม่ การประกวดในโครงการนี้มีใช้การแข่งขัน แต่เป็นสมมุติที่นำมาใช้ในการ
ยกย่องอนุโมทนาต่อผู้ที่ทำโครงงานคุณธรรมได้ผลดีเด่นชัด ช่วยสร้างค่านิยมใฝ่ดีใฝ่สร้างสรรค์ในหมู่เยาวชน และเป็นวิธีหนึ่ง
ที่ชี้หาตัวตนจากคนหมู่มาก

หลักเกณฑ์การพิจารณา

๑) โครงการงานคุณธรรมที่ส่งเข้าประกวดนั้น ต้องเป็นโครงการที่คิดริเริ่มสร้างสรรค์โดยตัวของเยาวชนเอง ทั้งนี้สามารถปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้ใหญ่ เช่น พระสงฆ์ พ่อแม่ ครู ผู้บริหาร ผู้ทรงคุณวุฒิด้านต่างๆ ได้

๒) มีการใช้หลักธรรมในทางพระพุทธศาสนา และ อัญเชิญพระราชดำรัส/แนวพระราชดำริสำคัญ เช่น เศรษฐกิจพอเพียง ปุทธะเลิศมหาวิทยาลัย และ/หรือ บวร (บ้าน-วัด-โรงเรียน/ราชการ) มาใช้เป็นหลักการหรือแนวทางในการดำเนินการโครงการได้อย่างสอดคล้องเหมาะสม

๓) ความเป็นโครงการ ที่มุ่งเน้นกระบวนการทางปัญญาในการสังเกตสำรวจค้นคว้าคิดวิเคราะห์ที่คิดสังเคราะห์จนเข้าใจในประเด็นที่เลือกมาทำโครงการได้ตลอดสายระหว่าง ปัญหา-สาเหตุ-เป้าหมาย-ทางแก้ อย่างสอดคล้องสัมพันธ์กันเป็นเหตุเป็นผล

๔) โครงการมีคุณประโยชน์ในการแก้ปัญหาด้านความเสื่อมทรามทางศีลธรรมได้จริง สามารถทำให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาการทั้งทางด้านพฤติกรรม จิตใจ และปัญญา ทั้งแก่ผู้ดำเนินการโครงการเองตลอดจนผู้เข้าร่วมกิจกรรมในโครงการ

(ทั้งนี้ หากสถานศึกษานั้นๆ ตั้งอยู่ในพื้นที่เฉพาะ ที่มีปัญหาเรื่องความแตกต่างหลากหลายทางเชื้อชาติ ภาษา ศาสนา วัฒนธรรมประเพณี ให้คณะกรรมการพิจารณาเพิ่มคะแนนเป็นพิเศษให้กับโครงการที่มีการส่งเสริมคุณธรรมการอยู่ร่วมกันด้วยความสมัครสมานสามัคคี อันจะก่อให้เกิดความรักความเข้าใจกัน การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน อันจะนำมาซึ่งสันติสุข)

๕) การสร้างความมีส่วนร่วมแก่บุคคลหลายฝ่าย (บวร) ได้มากที่สุด

๖) ความเป็นไปได้ของร่างโครงการ หรือผลสัมฤทธิ์ของโครงการ ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรและปัจจัยต่างๆ (ประโยชน์สูงและประหยัดสุด)

๗) การระดมทุน หรือการแสวงหาแหล่งที่มาของงบประมาณ เพิ่มเติมได้เอง ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพในการพึ่งตนเองได้ และสืบต่อไปได้อย่างยั่งยืน

๘) เทคนิควิธีการ และความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้ กลุ่มเยาวชนผู้รับผิดชอบโครงการ สามารถ

ใช้ทักษะวิธีการทางศิลปะ ดนตรี กีฬา การแสดง สื่อเทคโนโลยี ฯลฯ มาบูรณาการและประยุกต์ใช้
ร่วมได้ เพื่อสร้างความน่าสนใจและส่งเสริมการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ที่ปรึกษาโครงการ

๑. พระธรรมโกศาจารย์	อธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ
ราชวิทยาลัย
๒. พระอาจารย์ชยสาโรภิกขุ	อดีตเจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติ
๓. พระอาจารย์คุณฐิติ เมธังกูโร	พระวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ สำนักปฏิบัติธรรม
ทุ่งไผ่ จังหวัดชุมพร
๔. พระมหาคุณุฒิชัย วชิรเมธี	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการสื่อสารธรรมะ วัด
เบญจมบพิตรดุสิตวนาราม
๕. นายไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม	รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์
๖. คุณหญิงพวงรัตน์ วิเวกานนท์	นายกสมาคมผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา
แห่งประเทศไทย
๗. ศาสตราจารย์กิตติคุณ สุมน อมรวิวัฒน์	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษา และที่ปรึกษา
ธรรมอาสาสมัครฝ่ายวิชาการ
๘. ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล	เลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
๙. ดร.มณูญ มุกษ์ประดิษฐ์	รองเลขาธิการมูลนิธิชัยพัฒนา
๑๐. นายปิยะบุตร ชลวิจารณ์	รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๑๑. คุณหญิงกษมา วรวรรณ ณ อยุธยา	เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ
๑๒. นายปรีชา ก้านธิยะ	อธิบดีกรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม
๑๓. ดร.ชินภัทร ภูมิรัตน	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการกลาง โครงการประกวดโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ

๑. พระมहाพงศ์นรินทร์ ฐิตวิโส นักวิจัยและพระวิทยากรโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ วัดสุทัศนเทพวราราม ประธาน กคพ. ประธาน โครงการประกวดโครงการคุณธรรมฯ
๒. พระมหาวิชาญ สุวิชาโน หัวหน้าพระวิทยากร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดยานนาวา
๓. พระมหานันท สุนติภทฺโท พระวิทยากรหัวหน้ากลุ่มพัฒนาจิต “เพื่อชีวิตดีงาม” วัดสระเกศ กรุงเทพฯ
๔. พระเจษฎา สมานิตโต พระวิทยากรแกนนำโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ อ่างทอง วัดลานช้าง จังหวัดอ่างทอง
๕. รศ.บุญนำ ทานสัมฤทธิ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้ร่วมก่อตั้งโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ
๖. รศ.ประภาภัทร นิยม ผู้อำนวยการโรงเรียนรุ่งอรุณและสถาบันอาศรมศิลป์ เทร่ญญิก กคพ.
๗. ดร.สิริกม มณีนรินทร์ ประธานกรรมการสำนักงานอุทยานการเรียนรู้ ผู้ร่วมก่อตั้งโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ
๘. นายปกรณ์ ต้นสกุล รองอธิบดี กรมการศาสนา
๙. ดร.เบญจลักษณ์ น้ำฟ้า ผู้อำนวยการสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา
๑๐. นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์ ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สปร.
๑๑. นายพงษ์ชัย ศรีพันธุ์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย

๑๒. นางวิไลวรรณ ถึกไทย ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารแผน ๑ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สปร.
๑๓. นางบุบผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์ ผู้บริหารโรงเรียนทอสี และเครือข่าย ๓ ประสาน ร.ร.วิถิพุทธ
๑๔. นางสาวอนินทิตา โปชะกฤษณะ ผู้บริหารโรงเรียนอนุบาลหนูน้อย-บ้านพุทธประถม
๑๕. ดร.ไพรัช สู่แสนสุข อาจารย์วิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร
๑๖. นายพิสุทธ์ เกரியบูรพา ศิลปินเพลงแนวธรรมบันเทิง กลุ่มเรียนเชิญท่านผู้มีจิตศรัทธา
๑๗. ดร.บรรเจอดพร สู่แสนสุข ผู้ประสานงาน โครงการโรงเรียนวิถิพุทธ สำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สพฐ. กระทรวงศึกษาธิการ เลขานุการ กคพ.

คณะกรรมการ

ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาคณะกรรมการ

นายไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม
พลตรี จำลอง ศรีเมือง
พลเอก ปรีชา เอี่ยมสุพรรณ
พลเอก บวร งามเกษม
นายลิขิต เพชรสว่าง

ที่ปรึกษากิตติมศักดิ์
ประธานที่ปรึกษา
ที่ปรึกษา
ที่ปรึกษา
ที่ปรึกษา

คณะกรรมการ

พลตำรวจเอก เสรีพิศุทธ์ เตมียาเวส
นายแพทย์ อัมพล จินดาวัฒน์
นายนิพนธ์ สุรพงษ์รักเจริญ
นายอนุสรณ์ ธรรมใจ
ผู้แทนกระทรวงวัฒนธรรม
ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ
ผู้แทนสำนักงบประมาณ
ผู้แทนสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ผู้แทนสำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้
(องค์การมหาชน)
ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา
พลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ รักษาการประธานกรรมการ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการโครงการ
การประกวดโครงงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๙
ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน)

ที่ปรึกษาโครงการ

นางสาวนราทิพย์ พุ่มทรัพย์

นายแก้ว วิฑูรย์เกียรติ

ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมและพัฒนา
พลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม
ที่ปรึกษาด้านสื่อและบรรณรักษ์

ผู้รับผิดชอบโครงการ

นางวิไลวรรณ ถึกไทย

นายณัฐบุรุษ เดชวิริยะชาติ

นายนิพนธ์ ธนธัญญา

นางสาวสุชมาล มลิวัลย์

นางอนุสรณ์ ปัทมสังข์

นางสาววรลักษณ์ สุขสละ

ผู้อำนวยการฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับสูง ฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ระดับกลาง ฝ่ายบริหารแผน ๑

เจ้าหน้าที่ธุรการ ฝ่ายบริหารแผน ๑

ท่านผู้สนใจสามารถ Download รายงานฉบับนี้ได้ที่

www.moralcenter.or.th

กระบวนการทัศน์
แห่งความสำเร็จ

กระบวนการทัศน์แห่งความสำเร็จ

ของโครงการประกวดโครงงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติ ครบ ๖๐ ปี

“เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”

๑. ผู้ใหญ่เปลี่ยนมุมมองใหม่

“เด็กอาจไม่ใช่อนาคตของผู้ใหญ่ แต่เด็กคืออดีตของผู้ใหญ่” ระพี สาคริก

ผู้ใหญ่ควรเรียนรู้จากเด็ก ลองเปิดโอกาสให้เด็กคิดและลงมือทำด้วยตนเอง

ผู้ใหญ่ทำหน้าที่เพียงสนับสนุนให้เด็กไทยใฝ่ดี รู้จักคิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีมและมีพลังสร้างสรรค์

๒. ทำโครงการจริงในชีวิตด้วยวิธีคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

สร้างทักษะการทำโครงการจริงในชีวิตด้วยกระบวนการอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

๑) สังเกต ระบุ วิเคราะห์ เชื่อมโยง “ปัญหา” จากภายนอกสู่ภายในชีวิตจิตใจของตนเอง

๒) เรียนรู้ แสวงหา ฝึกฝน คุณธรรมจากภายในตนไปสู่การแก้ปัญหาภายนอก

๓) วางแผนและระบุเป้าหมายการแก้ปัญหา ออกแบบวิธีการทดลองอย่างมีหลักเกณฑ์

๔) ลงมือปฏิบัติการอย่างเป็นระบบแบบแผน ติดตามบันทึก

๕) สรุปผล ประเมินการบรรลุเป้าหมาย ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่อง ขยายผล

๓. คนดีและมีปัญญาเกิดขึ้นได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาในระบบไตรสิกขา

๔. การเรียนรู้ที่ไม่จำกัด **EDUCATION FOR ALL**

๑ ■ ผู้ใหญ่เปลี่ยนมุมมองใหม่

ความคาดหวังที่ผู้ใหญ่ อยากจะเห็นเยาวชนไทยเป็นคนเก่ง รู้จักคิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีมและมีพลังสร้างสรรค์ ล้วนมาจากความปรารถนาดีของผู้ใหญ่ แต่หากมองลึกลงไปอาจพบความพยายามที่จะผลักดัน ภาระแห่งอนาคตทั้งหมดไปไว้ที่เด็กก็เป็นได้ เพราะผู้ใหญ่มักจะเฝ้าห่วงใย วิตกกังวล ไปจนถึงอดที่จะเพ่งเล็ง ตำหนิ ตีตึง และกะเกณฑ์ ให้เด็กทำในสิ่งที่ผู้ใหญ่คิดว่าดีและเหมาะสมไม่ได้ ดังเช่นที่เราเห็นโครงการประกวดต่างๆ เกิดขึ้นจากความคิดของผู้ใหญ่ที่พยายามใช้รางวัลเพื่อบั่นเด็กเก่งมาชื่นใจกัน

แต่ยังมีอีกมุมมองหนึ่งที่แตกต่าง ดังคำกล่าวของ ศาสตราจารย์ระพี สาคริก “เด็กอาจไม่ใช่อนาคตของผู้ใหญ่ แต่เด็กคือ อดีตของเรา” ซึ่งชวนให้มองสวนทางกัน คือ แทนที่จะผลักดันอนาคตทั้งหมดไว้กับเด็ก กลับให้มองที่บทบาทของผู้ใหญ่ก่อน ให้มีท่าทีปฏิบัติต่อตนเองและต่อเด็กใหม่ กลับมามองหาข้อดี เห็นศักยภาพของทุกคนรวมทั้งเด็กเยาวชนว่า อาจมีบทบาท เป็นผู้นำทางคุณธรรม ด้วยตัวเองได้ทุกคน เพื่อเร่งเปลี่ยนแปลงชีวิตตนเองและสังคมไปสู่สันติสุข เบิกบานสามารถภาคภูมิใจในศักดิ์ศรีของตนเอง โดยไม่ต้องมุ่งแข่งขันหารางวัลแห่งชัยชนะเหนือผู้อื่น แต่มุ่งเอาชนะตนเอง เร่งสร้างการกระทำดี คือ คิดดี พูดดี ทำดี ให้เกิดขึ้นจริงด้วยตนเอง ไม่ต้องรอให้ผลกระทบนี้อันให้ใครทำแทน

ดังนั้นโครงการประกวดโครงการงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติครั้งนี้ จึงแตกต่างจากการประกวดอื่นๆ เพราะเน้นการกระจายโอกาสไปสู่เยาวชนจำนวนมาก ทั่วทุกพื้นที่ของประเทศไทย ให้เป็นผู้นำเสนอโครงการเฉพาะของตนเอง ซึ่งไม่มีใครเหมือนและไม่เหมือนใคร โดยมีหลักคิดและหลักธรรมอย่างสวนกระแสสู่ความจริง จึงเป็นทางออกจากวิกฤต เกิดการสร้างสรรคักระบวนการที่ดี การลงมือปฏิบัติให้บังเกิดผลได้จริง จนสามารถพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง

๒. การทำโครงการจริงในชีวิตด้วยวิธีคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์

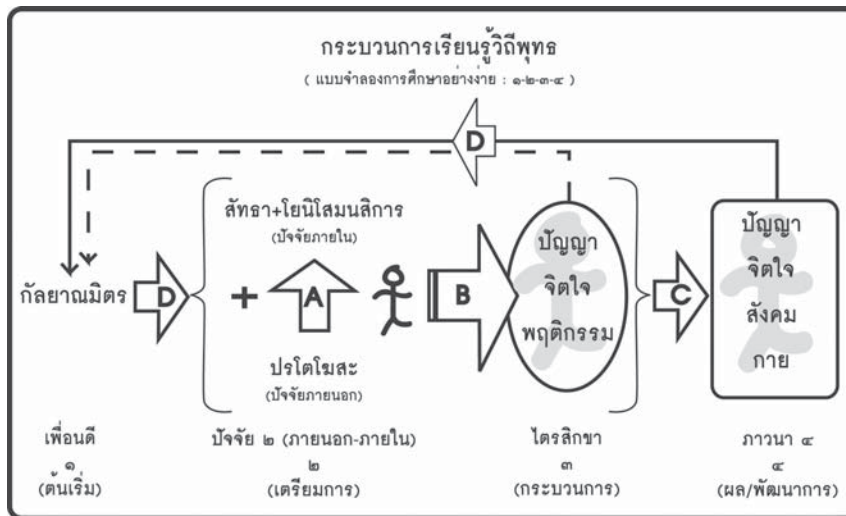
โครงการคุณธรรมนี้ถูกออกแบบมาเพื่อให้ตอบคำถามที่ว่าเด็กไทยไม่ใฝ่ดีทำงานเป็นทีมไม่เป็น คิดวิเคราะห์ไม่ได้ โดยการสร้างเงื่อนไขให้เขาใช้ปัญหาจริงที่ต้องเผชิญอยู่ทุกวัน ไม่ว่าจะในโรงเรียนหรือในครอบครัวในชุมชน นำมาตรวจสอบ วิเคราะห์ วางแผน แสวงหาทางแก้ไขร่วมกัน ซึ่งไม่เพียงเข้าใจปัญหานั้นเท่านั้น นี่ยังเป็นโอกาสให้เด็กๆ ได้เชื่อมโยงสู่ตนเอง เพราะคุณสมบัติของโครงการคุณธรรมนั้น พิเศษตรงที่เป็นเรื่องในชีวิตจริง ซึ่งทุกคนมีส่วนร่วม เกี่ยวข้องสัมพันธ์อยู่ด้วยกันโดยไม่รู้ตัว ดังนั้น ด้วยกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ จึงพบทางออกของปัญหาด้วยปัญญา

๑. สังเกต ระบุ วิเคราะห์ เชื่อมโยง “ปัญหา” จากภายนอกสู่ภายในชีวิตจิตใจของตนเอง
๒. เรียนรู้แสวงหา ฝึกฝน คุณธรรม (หรือคุณงามความดี) จากภายในเพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาภายนอก
๓. วางแผน กำหนดเป้าหมายการแก้ปัญหา ออกแบบวิธีการ กิจกรรม ปฏิบัติการ ทดลอง อย่างมีหลักคิดหลักธรรมสู่ความจริง
๔. ลงมือปฏิบัติการอย่างมีแบบแผน มั่นคง ต่อเนื่อง ติดตาม บันทึกผล
๕. สรุป ประเมินผล ปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและขยายผล

ดังนั้นโครงการคุณธรรม จึงเป็น WIN-WIN SITUATION กล่าวคือ เด็กๆ ได้ฝึกทักษะการทำโครงการด้วยวิธีคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ การประยุกต์สู่การปฏิบัติ เกิดการแก้ปัญหาต่างๆ ที่เคยมีในโรงเรียนให้ลุล่วงไป ขยายผลไปถึงการแก้ปัญหาในชุมชน ครอบครัวด้วย คณะครู ผู้บริหาร และศิษยานุศิษย์ สามารถจัดทำผลงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพและเกิดประโยชน์จริง

๓. คนดีและมีปัญญา เกิดขึ้นได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาในระบบไตรสิกขา

กระบวนการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นภายใต้โครงงานคุณธรรมฯ นี้ เป็นกระบวนการที่พัฒนาและปรับปรุงประยุกต์มาจากกระบวนการเรียนรู้วิถีพุทธ ซึ่งใช้แบบจำลองของวงรอบ ๑-๒-๓-๔ ที่หมุนเวียนสัมพันธ์ซับซ้อนขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันประกอบด้วย

ที่มา: Phramaha Pongnarin *Thitavamsa*, "An Analytical Study of Process of Learning in Theravada Buddhism," Bangkok: Mahachulalongkornrajavidyalaya University, 2005

๑. ชั้นกัลยาณมิตรและปรโตโมสะ

มีความสำคัญที่จะช่วยนำ ช่วยสนับสนุน ช่วยสร้างแรงบันดาลใจ สร้างศรัทธาในการทำความดี ซึ่งมีตั้งแต่กลุ่มเพื่อนใกล้ตัว ครู ผู้บริหาร พระสงฆ์ พ่อแม่ จนถึงองค์กรที่ให้การสนับสนุน ให้โครงการดำเนินไปได้ด้วยดี โดยเป็นผู้ชักจูงปัจจัยภายนอกมากกระตุ้นตัวเปิดการเรียนรู้ซึ่งอยู่ภายในอีกที ปัจจัยภายนอกดังกล่าว เรียกว่า “ปรโตโมสะ” มีหลายลักษณะ ตั้งแต่คำสอน คำบอกกล่าว หนังสือ ตำรา สื่อต่างๆ และที่ดีที่สุด คือ “เสียงของครู” เพราะเป็นเสียงที่จะสร้างศรัทธาให้เกิดขึ้นในใจ เป็นกำลังใจให้เปิดการเรียนรู้ภายในตนขึ้น จนเข้าใจถึงคุณค่า ถึงประโยชน์ของการทำความดีการสร้างคุณธรรมจริยธรรมขึ้นในตน เมื่อเข้าใจถึงประโยชน์ จึงเกิดฉันทะความพอใจใคร่ที่จะลงมือกระทำด้วยตนเองโดยไม่ลังเล เสียงของครูในโครงการนี้ที่สำคัญที่สุด คือ พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ชาวไทยทุกคนล้วนมีศรัทธาอย่างเต็มเปี่ยม เมื่อโครงการคุณธรรมเลือกมาใช้เป็นเสียงบอกกล่าว (ปรโตโมสะ) อีกที ให้ชัดเจนว่า ศรัทธาที่เกิดขึ้นนั้นควรนำไปสู่ “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” จึงเท่ากับเป็นเสียงบอกที่ให้แนวทางว่า การตอบแทนคุณท่านในครั้งนี้มิใช่ได้อื่น แต่เป็นการ “ทำดี” ถวายท่านนั่นเอง เป็นการเลือกทำดีโดยใช้หลักคุณธรรม

๒. ชั้นโยนิโสมนสิการ

คือ เมื่อปัจจัยภายนอกไปกระตุ้นตัวเปิดการเรียนรู้ภายใน ซึ่งหมายถึงกระบวนการคิดพิจารณา ที่เรียกว่า โยนิโสมนสิการ เริ่มตั้งแต่เยาวชนจะทำดีอะไรถวายในหลวง ซึ่งตามเงื่อนไขก็คือ การกระทำนั้นควรตอบโจทย์หรือแก้ปัญหาจริงที่ทุกคนหรือส่วนใหญ่กำลังเผชิญอยู่ โดยช่วยกันระบุนโยบายให้ชัดเจน ค้นหาสาเหตุที่มาของปัญหานั้นๆ สืบสาว ปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทั้งบุคคล สถานการณ์ สถานที่ ฯลฯ เริ่มวิเคราะห์และกำหนดเป้าหมายของการแก้ปัญหา พิจารณาทิศทางปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การแก้ปัญหาอย่างเป็นจริง ทั้งหมดนี้เป็นวิธีคิดพิจารณาแบบอริยสัจ ๔ (หนึ่งในวิธีคิด — โยนิโสมนสิการ) นั่นเอง

๓. ชั้นกระบวนการไตรสิกขา

เป็นกระบวนการเรียนรู้อย่างเป็นองค์รวม คือ

ด้านพฤติกรรม — ด้านจิตใจ — ด้านปัญญา
(ศีล) (สมาธิ) (ปัญญา)

โครงการนี้จึงเน้นให้มีช่วงระยะเวลาดำเนินงานนานถึง ๓-๔ เดือน ให้รวมทั้งการอบรม การทำโครงการ และการเข้าค่ายสุดยอดผู้นำถึง ๔ เดือน เพื่อให้เพียงพอต่อการค่อยๆ สะสมการเรียนรู้ ผ่านการปฏิบัติงานจริงของกลุ่ม

- ❖ **ศีล** ซึ่งต้องอาศัยการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกันอย่างเอื้ออาทรและให้กำลังใจกัน ระมัดระวังคำพูด การกระทำที่จะไม่เบียดเบียนใคร สร้างเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม กำกับตนเองด้วยคุณธรรม เช่น ความอดทน ความขยัน
- ❖ **สมาธิ** หมั่นเพียร ความมุ่งมั่นตั้งใจและกระทำอย่างต่อเนื่องไม่ทอดย
- ❖ **ปัญญา** ส่วนการพิจารณาไตร่ตรอง เรียนรู้จากหลักธรรม คำสอน ข้อมูลจริง การจับประเด็นปัญหา การวิเคราะห์เชื่อมโยงและแสวงหาทางออกจากปัญหา ตลอดจนการลงมือปฏิบัติเพื่อบรรลุนิติภาวะแก้ไขปัญหามาและติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบเพื่อปรับปรุงให้ดีขึ้น

๔. ชั้นภาวนา๔

ในที่สุดแทบทุกโครงการมักจะสรุปบทเรียนว่าเพราะจุดเริ่มต้นแห่งการเปลี่ยนแปลง (กายภาวนา) พฤติกรรมตนเอง นั้นแหละ จึงเกิดการเรียนรู้ด้วยคุณธรรมจากภายใน (ศีลภาวนา) ซึ่งซึมซับจากประสบการณ์ตรง ที่อาจใช้เวลาานานแต่ก็เป็นจุดขับเคลื่อนสืบเนื่องไปสู่ขั้นต่อไป และกลายเป็นเยาวชนคุณภาพใหม่

การประกวดครั้งนี้ จึงเป็นบทเรียนครั้งสำคัญที่พวกเขาได้เรียนรู้และวางใจได้อย่างเหมาะสม ไม่หวั่นไหวไปกับโลกธรรม ๘ อย่างไร รู้จักรักษาใจให้อยู่ในพรหมวิหาร ๔ ได้หรือไม่ และไม่หลงอยู่กับการแข่งขันหรือรางวัล แต่กลับเห็นคุณค่าของความรักใคร่ปรองดองสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สามารถอนุโมทนา ยินดีในความสำเร็จของโครงการงานของเพื่อนๆ กลุ่มอื่นได้ (จิตตภาวนา) นับเป็นการปรับเข้าสู่ทัศนคติและค่านิยมที่ดี ใฝ่ดี ใฝ่สร้างสรรค์ มีพัฒนาการทางพฤติกรรม จิตใจ ตั้งมั่นในความดีงาม เข้มแข็ง อดทน ขยัน กล้าหาญ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคต่างๆ และมีพัฒนาการทางปัญญาที่ดี มีทักษะกระบวนการคิดที่ดี มีความแยบคายในการชักชวนคนอื่น ๆ เข้ามาช่วยกันแก้ปัญหา เข้าใจความเป็นจริงของชีวิต ของโลกและธรรม เรียกได้ว่า หากมีพัฒนาการทั้ง ๔ ด้านพร้อม (กายภาวนา ศิลภาวนา จิตตภาวนา และปัญญาภาวนา) ก็จะเป็นผู้ที่พร้อมที่จะมีบทบาทเป็น กัลยาณมิตรให้กับผู้อื่นได้ต่อไป ซึ่งก็จะเท่ากับว่าเป็นผู้เริ่มต้นขับเคลื่อนวงจรแห่งการเรียนรู้วิถีพุทธนี้สืบไป

๕ ■ การเรียนรู้ที่ไม่จำกัด EDUCATION FOR ALL

ในเมื่อเป็นกระบวนการพัฒนาโครงการคุณธรรมฯ นี้ จึงมีลักษณะที่เปิดกว้างสำหรับทุกความคิด ทุกคน ได้แก่

๑. ไม่แยกเรื่อง ไม่แยกส่วน แต่ทุกเรื่องสาระสามารถบูรณาการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของโครงการนี้ได้ทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นวิชาการด้านใดหรือปัญหาของใคร นำองค์ความรู้ทุกด้าน ทุกวิชาและทุกทักษะที่เกี่ยวข้องมาปรับบูรณาการใช้ในการทำงานและการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์โครงการได้ทั้งสิ้น

๒. ไม่จำกัดจำนวนคน เพศ วัย สถานะ แต่สนับสนุนให้มีส่วนร่วมให้ได้มากที่สุด แม้ว่าจะมีผู้รับผิดชอบกลุ่มแรก ๘-๑๐ คนก็ตาม แต่ต้องพยายามขยายหาแนวร่วมต่อไป ใครอยากมาช่วย อยากเข้ามาร่วมทำงาน ก็เข้ามาช่วยเลย โครงการใดยังมีคนมาช่วยร่วมมือด้วยมากเท่าไร โครงการนั้นยิ่งประสบความสำเร็จ เพราะมีคนมาร่วมทำความดีมากขึ้นเท่านั้น
๓. ไม่ติดขัดที่งบประมาณ แม้จะได้รับการสนับสนุนเบื้องต้นจากศูนย์คุณธรรมฯ สฟฐ. และ TK PARK แต่หากไม่พอ กลุ่มทำงานกลับมีวิธีการหาทางออก ขอความช่วยเหลือในรูปแบบอื่นๆ ด้วยตัวเองได้อีกที่น่าประหลาดใจ เพราะความดียอมเหนี่ยวนำความดีมาหากัน ได้รับความช่วยเหลือจากผู้ที่ศรัทธาและนิยมชมชื่นในการทำความดีของกลุ่มเยาวชน

๒

สู่เส้นชัย...

เพชรเม็ดงาม

โครงการ การบริโภคด้วยปัญญา เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

โดย กลุ่มเยาวชน วิถีเจ้าสัวน้อย
โรงเรียนสระบุรีวิทยาคม จ.สระบุรี

เราเห็นปัญหาการบริโภคไร้สาระ ทุกคนใช้เงินเกินตัว ซื้แต่ของแบรนด์เนม ใช้เวลาไม่เกิดประโยชน์ รับประทานอาหารไม่เหมาะสม เราอยากแก้ความประพฤติที่เป็นปัญหาเหล่านี้ แต่เราเป็นแค่คนกลุ่มเล็กๆ แล้วเราจะแก้ปัญหาใหญ่ๆ ได้อย่างไร จะทำได้หรือ เราจะเปลี่ยนกฎโรงเรียนหรือ คิดถึงตรงนี้ เราก็กลับมามองที่เหตุของปัญหาก่อน การบริโภคไม่เหมาะสมเกิดจากสาเหตุใด สภาพครอบครัว สภาพสังคม และตัวเราเอง จะดีกว่าไหม ถ้าเราเริ่มแก้ปัญหาจากตัวเอง ดูการบริโภคของแต่ละคน พวกเราจึงออกแบบสำรวจการบริโภค สำรวจสภาพปัญหาจริงที่เกิดขึ้น คือ การบริโภคเวลา การใช้เวลาที่ไม่เหมาะสม หนีเรียน ไม่ร่วมกิจกรรม เล่นเกม การบริโภคเงิน การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ซื้อของเกินจำเป็น ตามแฟชั่น และการบริโภคสื่อ เราไม่สามารถควบคุมสื่อได้ จึงต้องหาวิธีให้เกิดการตระหนักในการเลือกรับสื่อให้เหมาะสมกับวัยและตัวเอง เพื่อสร้างจิตสำนึกในทางที่ดี

๑ ■ มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“ชวนกันตระหนักรู้ว่ากำลังเป็นผู้บริโภคหรือถูกบริโภคกันแน่”

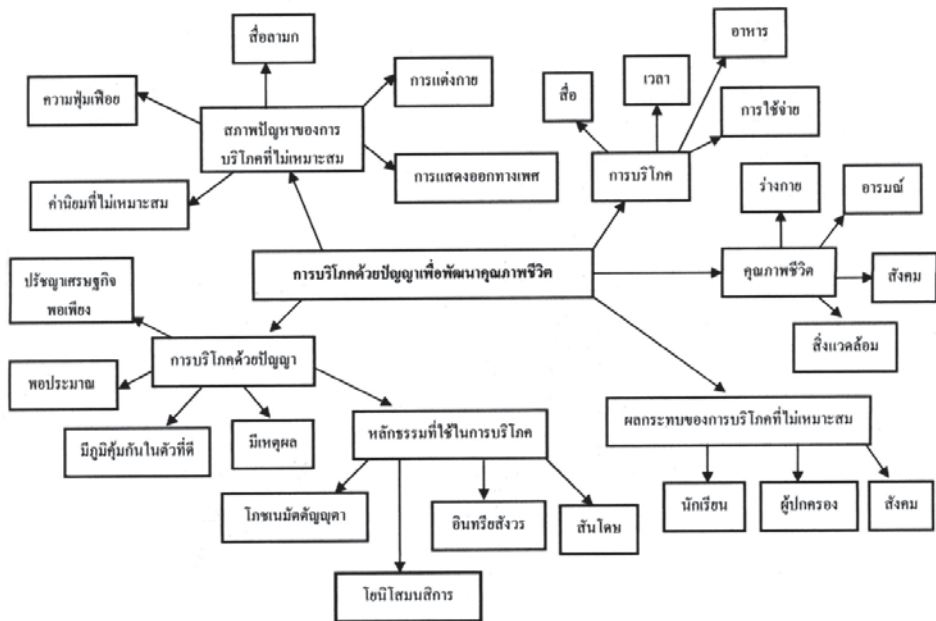
กลุ่มเยาวชน วิถีเจ้าสัวน้อย

นางสาวกนกรัตน์	พูลเพิ่ม	ประธาน	ม.๕/๓
นางสาวแกรม	แก้วสุข	รองประธาน	ม.๕/๒
นางสาวปภาวี	พิมพ์ทอง	รองประธาน	ม.๕/๓
นางสาวนวรรรัตน์	จาเลิศ	เลขานุการ	ม.๕/๑
นางสาวศมนรรัตน์	แดงสะอาด	เหรัญญิก	ม.๕/๓
นายปกติ	เกียรติประดับ	ประชาสัมพันธ์	ม.๖/๑
นายชนา	เหลือพิกุลทอง	สวัสดิการ	ม.๖/๑
นางสาวพรกมล	แสงสวัสดิ์	สวัสดิการ	ม.๕/๓

นักเรียนโรงเรียนมัธยมในพื้นที่อำเภอเมืองสระบุรีทั้ง ๘ คนนี้เป็นวัยรุ่น วัยมันส์ ในเมืองที่มีความเจริญทางเทคโนโลยีมากมายล้นมเช่นเดียวกับเด็กมัธยมทั่วๆ ไป ที่โรงเรียนสระบุรีวิทยาคมเป็นอีกที่หนึ่งที่เด็ก ๆ กำลังประสบปัญหาการขาดการไตร่ตรองที่จะเลือกรับวัฒนธรรมและค่านิยมอย่างเหมาะสม จะเกิดอาการที่สังเกตได้ชัดเจนดังนี้คือ ใช้เวลาว่างไม่เกิดประโยชน์ ใช้สิ่งอำนวยความสะดวก ฟุ้งเฟ้อ ใช้เงินเกินตัว ทำให้เป็นหนี้เป็นสิน เป็นขโมยหรือทะเลาะวิวาทเพราะหนี้สิน ติดเกม มาโรงเรียนสาย การเรียนตกต่ำ หนีเรียน กิริยามารยาทไม่ดี วาจายหยาบคาย ก้าวร้าว ผิดระเบียบทั้งการแต่งตัวและทรงผม คบเพื่อนต่างเพศเกินงาม เกินพอดี เหล่านี้คือผลของการกินอยู่ดูไม่เป็น และมองไม่ออกว่าเป็นทางเลือกทางเสียหาย ทางแห่งวิบัติอย่างไร

แต่เด็ก ๆ กลุ่มวิถีเจ้าสัวน้อยตื่นแล้ว ตื่นจากภาพมาของการใช้ชีวิตตามกระแสนิยมสมัยใหม่ที่เฝ้าชวนชวนให้หลงใหลไปกับวัตถุอำนวยความสะดวกสบายสนุกสนานเพลิดเพลินต่างๆ จนไม่รู้เท่าทันสิ่งที่ตนบริโภคอยู่ เสพอยู่ เช่น การ์ตูนลามก แฟชั่นอันตรายนำภัยใส่ตัว เคลิ้มหลงไปกับคำโฆษณาชักชวนให้อยาก ให้ซื้อ ให้ใช้จ่ายฟุ่มเฟือยทั้งๆ ที่ไม่มีรายได้ ให้ดี้นรนไขว่คว้าคลังค์ลีลันดาราและติดตามข่าวบันเทิงจนเกินพอดี เขาตื่นขึ้น ตระหนัก รับรู้ชัดเจน สามารถมองเห็นผลเสียมากมายมหาศาลจากการบริโภควัฒนธรรมตะวันตก และเทคโนโลยีโดยไม่รู้เท่าทันข้อดีข้อเสียว่ามีบทบาทต่อการเปลี่ยนแปลงวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย กระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ทำลายวัฒนธรรมไทย และที่ร้ายที่สุดคือ ศักยภาพของเยาวชนไทย เสื่อมลงจากการใช้ชีวิตแบบไม่ยั้งคิดเช่นนี้

ผังมโนทัศน์

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

กระบวนการสร้างจิตสำนึกและการบริโภคที่เหมาะสม จะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อเรามีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และแนวทางตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่เด็ก ๆ ได้นำไปใช้ในการวางแผนดำเนินการทุกขั้นตอน ได้แก่

๑. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

- ❖ อินทรีย์สังวร หมายถึง การสำรวม ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ให้มีสติ ตั้งมั่นตลอดเวลา ระวังรักษาใจ มิให้กิเลสเข้าครอบงำ
- ❖ สันโดษ หมายถึง ความพอใจในสิ่งที่มีและได้มาโดยสุจริตใจ
- ❖ โภชนะ มัตตัญญูตา หมายถึง การรู้จักประมาณตนในการบริโภค คือรู้จักพิจารณารับประทาน อาหารเพื่อหล่อเลี้ยงร่างกาย ใช้ทำกิจให้ชีวิตผาสุก มิใช่เพื่อสนุกสนานมัวเมา
- ❖ โยนิโสมนสิการ หมายถึง กระบวนการคิดและไตร่ตรองให้เห็นโทษของการบริโภค ที่ไม่เหมาะสม โดยคิดพิจารณาไตร่ตรอง ด้วยตนเอง แล้วแก้ไขพฤติกรรมเหล่านั้น โดยอาศัย ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง

เป็นการนำข้อธรรมมาใช้เป็นสติกำกับระวังตน ให้รู้จักคิด พิจารณาไตร่ตรอง ต่อการเลือกรับเลือกเสพ ทั้งในเรื่องของการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ทั้งการรู้จักกำกับตนให้มีวินัย ในการเรียน การจัดสรรเวลายามว่างให้เหมาะสม เช่น ไม่เล่นเกมมากจนเสียสุขภาพ และที่สำคัญคือ การมีความมั่นคงทางใจในการเลือกซื้อสิ่งของเครื่องใช้ เครื่องแต่งกาย ให้เหมาะสมกับการนำมาใช้งาน มิใช่เพียงซื้อและคอยปรับเปลี่ยนตามสมัยนิยมเท่านั้น

๒. แนวพระราชดำริส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

❖ เศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งเน้นแนวทางการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชน
ในทุกระดับอย่างมีความพอประมาณ

๓ ■ กระบวนการทำดี

เด็กๆกลับมาเริ่มมองที่เหตุของปัญหาการบริโภคไม่เหมาะสมเกิดจากสาเหตุใดสภาพครอบครัว สภาพสังคม และตัวเอง จะดีกว่าไหมถ้าเขาเริ่มแก้ปัญหาจากตัวเอง ดูการบริโภคของแต่ละคน แก้ปัญหาโดยเน้นให้เยาวชนใช้ปัญญาในการคิดพิจารณา ฝึกสติในการบริโภค เห็นถึงคุณค่าแท้ คุณค่าเทียมในสิ่งที่บริโภค ในที่สุดพวกเขาจึงออกแบบสำรวจการบริโภค สำรวจสภาพปัญหาจริงที่เกิดขึ้น ด้วยการให้นักเรียนบันทึกพฤติกรรมการบริโภค โดยแบ่งเป็น ๓ ด้าน คือ

การบริโภคเวลา การใช้เวลาที่ไม่เหมาะสม หนีเรียน ไม่ร่วมกิจกรรม ติดเกม แก้ปัญหาด้วยการให้นักเรียนบันทึกว่าใน ๒๔ ชั่วโมง ทำกิจกรรมอะไรไปบ้างและเป็นเวลานานเท่าไร

การใช้จ่าย การใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย ชื้อของเกินจำเป็น ตามแฟชั่น ให้นักเรียนบันทึกว่าซื้ออะไรไปบ้างและสิ่งนั้นมีประโยชน์มากน้อยเพียงใด ซึ่งนักเรียนต้องทำกิจกรรมออม ๑ ส่วน ใช้ ๓ ส่วนควบคู่กันไปด้วย โดยให้นักเรียนนำเงินที่ได้ในแต่ละวันมาแบ่งเป็น ๔ ส่วน หลังจากแบ่งส่วนออมแล้ว ส่วนที่เหลือนำไปจัดสรรให้เหมาะสมและพอดีกับการใช้จ่ายในแต่ละวัน นอกจากนี้ทุกคนต้องตั้งเป้าหมายในการออมด้วยว่าจะนำเงินออมนี้ไปใช้ทำอะไรบ้าง ทั้งนี้โดยมีผู้ปกครองตรวจสอบการบันทึกอย่างต่อเนื่อง

การบริโภคสื่อ เมื่อเราไม่สามารถควบคุมสื่อได้ จึงต้องหาวิธีให้เกิดการตระหนักในการเลือกรับข้อมูล รับสื่อให้เหมาะสมกับวัยและตัวเอง เพื่อสร้างจิตสำนึกในทางที่ดี ให้นักเรียนบันทึกว่า นักเรียนเลือกชม ดู ฟัง หรืออ่าน รายการอะไรบ้างใน ๑ วัน พร้อมบอกเหตุผลที่เลือกทำกิจกรรมนั้นๆ ว่ามีผลดีหรือผลเสียอย่างไรบ้าง

เมื่อพิจารณาเห็นเหตุที่มาแห่งปัญหาว่าต้องกลับมาเริ่มที่ตนเอง เด็กๆ จึงออกแบบกิจกรรมเพื่อเตือนสติ โดยเริ่มปฏิบัติการที่นักเรียนมัธยม ๕ จำนวน ๒๘๑ คนก่อน ด้วยกิจกรรมที่ทุกคนต้องทำร่วมกัน เป็นกิจกรรมหลัก ๔ อย่าง ทั้งนี้เพื่อเป็นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ด้านการบริโภค คือ

๑. สมุด “บันทึกเศรษฐกิจ”

แบบบันทึกการบริโภคเรื่องสื่อ การใช้เวลา และการใช้จ่ายในช่วง ๑ เดือน แล้วให้สรุปข้อดี ข้อเสีย ของสิ่งที่บริโภค โดยให้ครูและผู้ปกครองตรวจสอบ

๒. ใช้ ๓ ส่วน ออม ๑ ส่วน

ทำบันทึกรายรับ-รายจ่าย โดยจัดสรรการใช้เงินเป็นค่าใช้จ่าย ๓ ส่วน และเก็บออมไว้ ๑ ส่วน จากนั้นให้ครูและผู้ปกครองตรวจสอบ

๓. โครงการเศรษฐกิจพอเพียงและการออม

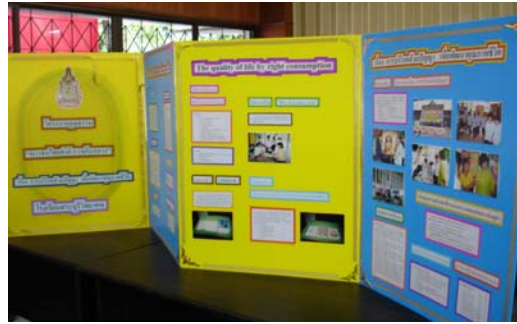
แบ่งกลุ่มนักเรียนมัธยม ๕ ทำโครงการโดยจะต้องสามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้ ให้เป็นงานบูรณาการในวิชาสังคม(เศรษฐศาสตร์) และพระพุทธศาสนา ได้แก่ การทำรายงานเรื่องการบริโภคสื่อ การจัดสรรเวลาการออม ฯลฯ ก่อนจะนำไปจัดนิทรรศการขยายผลในโรงเรียนต่อไป

๔. การบริโภคด้วยปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต

เป็นการจัดนิทรรศการร่วมกันทั้งระดับชั้น และกำหนดหัวข้อทั้งหมด ๑๑ เรื่อง

- การบริโภคสื่อสิ่งพิมพ์
- การบริโภคอาหาร
- สิ่งเสพติด
- การบริโภคเวลา
- การออม
- โทรศัพท์
- การบริโภคสื่อโทรทัศน์
- การบริโภคอินเทอร์เน็ต
- สัมปฤติธรรม
- การบริโภคเครื่องแต่งกายและเครื่องประดับ
- การบริโภคเกมส์

การทำโครงการที่ผ่านมาเป็นตัวจุดประกายเริ่มต้น แต่การขับเคลื่อนให้เกิดความร่วมมือร่วมใจและสร้างความตระหนักในหมู่นักเรียนกลุ่มเป้าหมายและนักเรียนชั้นอื่นๆนั้นต้องอาศัยจิตสำนึกอาศัยปัญญาในการพิจารณาไตร่ตรอง การแก้ปัญหาที่ต้องอาศัยความต่อเนื่องและการเข้าใจตนเองลึกซึ้ง เพราะการต่อสู้กับ “ความเคยชิน” เดิมๆ และความอยากได้ อยากมี อยากเป็น โดยไม่ต้องอดทนลำบากเพียรพยายาม ที่หยิ่งรากลึกในวิถีชีวิตที่ขาดการยั้งคิดมาเนิ่นนาน และเป็นไปอย่างทั่วถึงกว้างขวาง การดำเนินงานต่อไปจึงต้องใช้พลังความรักความเมตตาเพื่อประดับประดาของครุฑราชของกลุ่มเยาวชนและเพื่อนนักเรียนต่อไป

๔. ผลสะท้อนจากความสำเร็จ

โครงการนี้มีจุดเด่นอยู่ที่กิจกรรมเรียบง่าย ดำเนินการได้อย่างไม่ซับซ้อน ตรงไปตรงมา คือช่วยกันทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจหรือเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน โดยแบ่งงานกันทำได้เป็นอย่างดีมีกระบวนการทางปัญญา ปฏิสัมพันธ์ที่ดี และความเป็นกัลยาณมิตรอยู่ในทุกขั้นตอนเพราะมิได้บังคับหรือสั่งสอนเพื่อนๆ ในฐานะผู้ที่รู้ดีกว่า แต่ชวนกันหยั่งลงไปในความจริงที่เกิดขึ้นรอบตัวร่วมกัน ซึ่งนับว่าเป็นกุศโลบายที่น่าสนใจเพราะพฤติกรรมการบริโภคนี้ไม่มีผู้ใด “สั่ง” ให้เสพ หรือไม่เสพบริโภคหรือไม่บริโภคได้ทั้งสิ้น เพราะสำหรับวัยรุ่นนทางเดียวที่จะเกิดผลได้จริงคือ “การเรียนรู้” คือ ศึกษา ค้นคว้า เรียนเพื่อให้รู้ ให้ตระหนักด้วยตน เพราะคนเท่านั้นจะเตือนตนได้จริง

“เกิดการจัดการกับตัวเอง จากที่ติดเกมก็เล่นเกมน้อยลง ดูโทรทัศน์น้อยลง ทบทวนบทเรียน เริ่มออมเงิน มีเงินเหลือเก็บมากขึ้น แรกๆ ก็ยาก แต่พอเริ่มเก็บก็เริ่มชิน มันเป็นเรื่องที่ทำได้ สร้างนิสัยใหม่ๆ รู้สึกว่าทำสิ่งดีๆ ให้ตัวเอง”

นายอนรรฆพล เพ็ญศรี ม.๕

ผู้เข้าร่วมโครงการ

“จากเดิมเป็นคนที่ไม่กล้าทำอะไรใหม่ๆ คิดแต่เรื่องแข่งขัน แต่พอมาทำโครงการนี้ ได้ร่วมกิจกรรมค่ายก็ละลายพฤติกรรมไปเลย คลายใจเลย รู้สึกแต่ความชื่นชมยินดีในโครงการ คุณธรรมทุกงาน รู้สึกดีใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการคุณธรรม เป็นการดึงศักยภาพ ที่มีอยู่ภายในออกมาใช้ ทำให้รู้จักคิดมากขึ้น เริ่มคิดเป็น วางแผนเป็น คิดทั้งเรื่องใหญ่และคิย่อยๆ

ทำโครงการนี้ เพื่อนสอบถามว่า ทำทำไม ได้อะไร เราก็บอกว่าทำเพื่อในหลวง ทำไมทำไมไม่เสร็จสักที เราก็ตอบว่างานนี้ต้องสานต่อ ต้องทำต่อเนื่อง แม้ว่าเราจะจบไปแล้วก็ต้องมีรุ่นน้องมาสานต่อ

ปัญหาที่เราประสบเป็นเรื่องการขยายเครือข่าย ทำอย่างไรให้ ทุกคนเข้าถึงโครงการเราได้เต็มที่ เราต้องใช้อุบายหลายอย่าง แจกใบปลิวเราก็เขียนเป็นชุดๆ เ้าความสนใจเขา ให้อ่านแล้วสะดุดใจ สะดุดคิด จุดประกายได้ จัดประชาสัมพันธ์หน้าเสาธงตอนเช้า บอกเล่ากิจกรรมที่ทำ ชวนร่วมกิจกรรม อยากให้ทุกคนเข้าใจ ว่าสิ่งที่เราจะร่วมกันทำนี้เป็นผลดีแก่ตัวเอง เป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิต

สิ่งที่ทำตอนนี้อาจไม่ใช่ความดีที่ทุกคนต้องสรรเสริญ แต่เป็นความดีที่รู้สึกดี ๆ กับตัวเอง อยากฝากทุกคนว่า ในชีวิตนี้ คุณทำความดีเพื่อในหลวงหรือยัง? ความดีนี้ไม่ใช่เพื่อใคร แต่เพื่อตัวคุณเอง”

นางสาวกกรัตน์ พูลเพิ่ม

ประธานโครงการ

“เกิดวิธีคิดใหม่ๆ มาปรับใช้กับเรื่องอื่นๆ ในชีวิตประจำวัน การออมเงินทำให้รู้จักการใช้จ่าย รู้จักการจัดสรรเวลา ใช้เวลาให้มีประโยชน์ รู้จักวางแผนการเรียน วางแผนอนาคต”

นางสาวแกรม แก้วสุข

รองประธาน

โครงการ สานสายใยครอบครัว ผูกจิตติดคุณธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติ

โดย กลุ่มเยาวชน ชมพูพันธุ์ทิพย์
โรงเรียนท่าช้างวิทยาคาร จังหวัดสิงห์บุรี

ทุกวันนี้ชีวิตของผู้คนในชนบทเริ่ม
เผชิญกับความวุ่นวาย สับสนและเต็มไปด้วย
ความเห็นแก่ตัว คนชนบทพากันทิ้งถิ่น จากที่
เคยทำงานอยู่ในท้องไร่ท้องนาต่างก็ผันตัวเอง
เข้าไปทำงานในเมืองกรุง หรือย้ายถิ่นทำงาน
ตามโรงงาน พ่อแม่ทิ้งลูกไปทำงานหาเงิน
ปล่อยให้ปู่ย่าตายายเลี้ยงหลานแทน ทุกคน
ต่างคนต่างดิ้นรนไขว่คว้าว่าวัตถุภายนอกมา

ประเคนใส่ตัวเอง ผังตัวอยู่กับชีวิตบริโภคนิยม หลงไปกับวัตถุนิยมอย่างเต็มที่ ด้วยเชื่อว่าการที่มีเงิน
มากจะทำให้ชีวิตมีความสุขและมั่นคงขึ้น ปัญหาดังกล่าวส่งผลให้เกิดกลุ่มชมพูพันธุ์ทิพย์คิดโครงการสร้าง
สานความสัมพันธ์ระหว่างคนในครอบครัวเป็นการจัดสรรให้เกิดการใช้เวลาร่วมกันผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น
กิจกรรม ๑ ต้น ๑ กระจ่าง ๑ แปลง กิจกรรมก่อนหัวถึงหมอน กิจกรรม ๑ มื้อ ๑ สัปดาห์ กิจกรรม
สานสัมพันธ์ด้วยการสัมผัส และกิจกรรม ๑ ครอบครัว ๑ วันสำคัญ

๑ ■ มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“คนจะดีได้ ต้องเริ่มจากครอบครัว ซึ่งเป็นต้นทางของชีวิต”

ทันทีที่ความเจริญแทรกตัวไปอยู่ทุกหนทุกแห่ง ความวุ่นวาย สับสน ก็เริ่มเกิดขึ้นตามมา ความเป็นอยู่ที่เคยเรียบง่าย สมถะ ความโอบอ้อมอารีเอื้ออาทรในกันและกันของคนในครอบครัว ในหมู่บ้าน ในชุมชน และภาพชนบทที่อบอุ่น งดงามเริ่มจางหายไป เหลือแต่ภาพอันชัดเจนของผู้คน ในชุมชนที่แก่งแย่งแข่งขันกัน ทำมาหากินเพื่อความอยู่รอด หลายครอบครัวที่พ่อแม่เข้าไปเป็นคนงานในโรงงาน ทำงานทั้งวันทั้งคืน บ้างก็ไปทำงานต่างถิ่นทิ้งลูกไว้ให้ปู่ย่า ตายายเลี้ยงดู ความอบอุ่น ใกล้ชิดที่เคยมีมาลดน้อยถอยลงจนพ่อแม่แทบไม่มีโอกาสได้รับรู้ปัญหาเรื่องราวของลูก ละเลยและขาดความเอาใจใส่ในการศึกษาของลูก คนในครอบครัวไม่รับรู้ทุกข์สุขของกันและกัน แต่ละครอบครัวมีเวลาให้กันน้อยลง ผู้ใหญ่ละทิ้งครอบครัวและถิ่นฐานส่งผลให้ภูมิปัญญาท้องถิ่นบางอย่าง ขาดผู้สืบทอด คนรุ่นหลังจึงมองไม่เห็นคุณค่าและความหมายจนขาดความรักความหวงแหนใน ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตน อีกทั้งขาดความสนใจในหลักธรรม คำสั่งสอนจนละทิ้งพระพุทธศาสนาไป

จากปัญหานำมาสู่ปัญญา ในการพิจารณาแก้ไขจึงเป็นโอกาสให้เด็ก ๆ กลุ่มชมพูนุรักษ์ทิพย์ เยาวชน ผู้รับผิดชอบโครงการ “สานสายใยครอบครัว ผูกจิตติดคุณธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติ” ทั้ง ๘ คน คือ

นายลิขิต	เพ็ชรนิล	ประธาน	ม.๖/๑
นายคทาภูธ	ม่วงแก้ว	รองประธาน	ม.๖/๑
น.ส.ศิริพร	แจ่มทอง	รองประธาน	ม.๖/๑
น.ส.ศิรินทร์ทิพย์	เกรงขาม	เลขานุการ	ม.๖/๑
น.ส.ทิพย์วรรณ	แสงเจริญ	เหรัญญิก	ม.๖/๑
ด.ญ.พิมพ์ชนก	ไชยวงษ์	ประชาสัมพันธ์	ม.๓/๑
น.ส.วาสนา	ถ้ายทอง	สวัสดิการ	ม.๖/๑
ด.ญ.สุลีวัลย์	ประเชิญ	สวัสดิการ	ม.๓/๑

พวกเขาเกิดความตระหนักเพราะเผชิญปัญหาเหล่านี้ด้วยตัวเอง การทำงานของพ่อแม่ที่มุ่งแต่จะหาเลี้ยงครอบครัวทำให้เขาหลายคนไม่ค่อยมีโอกาสได้อยู่กันพร้อมหน้าพ่อแม่ลูก เงินทองที่พ่อแม่หามาแม้จะช่วยให้เขามีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่ก็ต้องแลกมาด้วยความเครียด ความกดดัน ความวิตกกังวล ความกลัว ความรักความอบอุ่น สายสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูกต่างหากที่พวกเขาโหยหาอยู่ลึกๆ ภายในใจ ด้วยเพราะมองเห็นถึงคุณค่าที่แท้จริงของชีวิต ซึ่งคือเอื้อเอื้อ ความเอื้ออาทรระหว่างมนุษย์ต่อมนุษย์ ความรักของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ที่เป็นภาวะของใจต่อใจต่างหากที่ทรงคุณค่ามากกว่าข้าวของเงินทองวัตถุใดๆ ที่เป็นเพียงปัจจัยภายนอก ความอบอุ่น ความรัก ความสามัคคีในครอบครัวเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่ง เพราะครอบครัวถือเป็นสถาบันหลักเป็นพื้นฐานการดำเนินชีวิต พวกเขาจึงจัดทำโครงการ “สานสายใยครอบครัว ผูกจิตติดคุณธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติ” โครงการที่เกิดขึ้นจึงมุ่งจะสร้างสานสายใยระหว่างคนในครอบครัว เพื่อเป็นการจัดสรรให้เกิดการใช้เวลาร่วมกัน

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

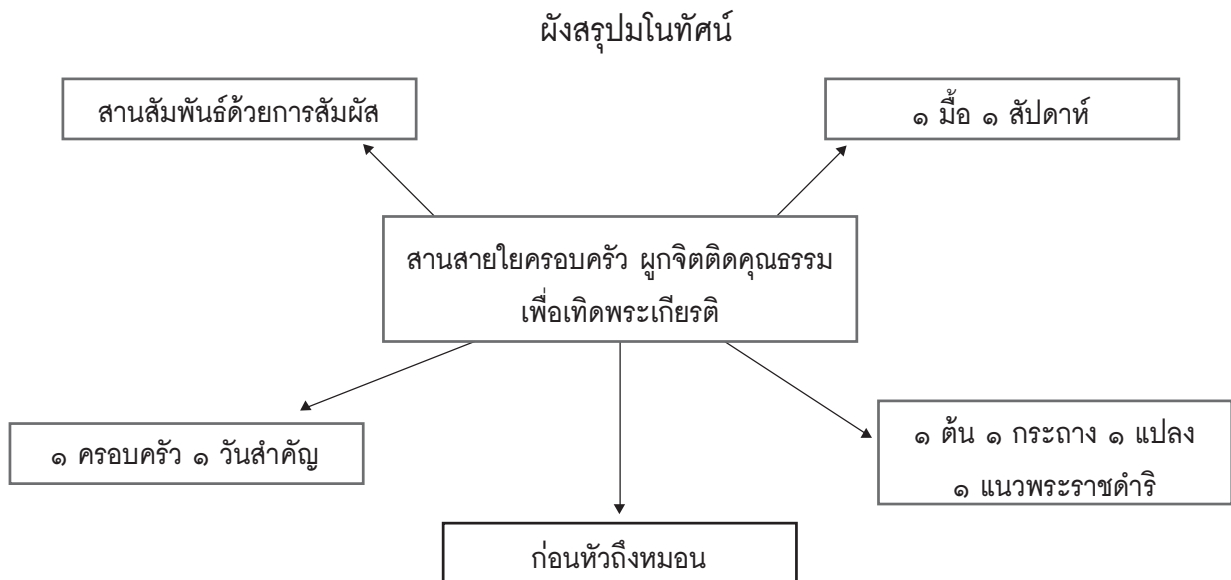
๑. การใช้หลักโยนิโสมนสิการ เด็ก ๆ พากันคิดวิเคราะห์ปัญหาอย่างแยกแยะ แล้วหาทางแก้โดยไม่แยกส่วน พวกเขาใช้การแก้ปัญหาแบบเร้ากุศล โดยสร้างกิจกรรมเชิงรุกเข้าหาพ่อแม่และครอบครัว ด้วยวิธีการเชิงบวก เพื่อให้แต่ละครอบครัวสามารถนำกิจกรรมทั้ง ๕ กิจกรรมที่พวกเขาคิดขึ้นมาใช้ในวิถีชีวิตได้อย่างง่ายๆ เป็นธรรมดา เกิดการใช้เวลาอย่างมีคุณค่าและเกิดคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นตามเหตุปัจจัยเงื่อนไขเวลาของแต่ละครอบครัว

๒. พุทธศาสนสุภาษิตที่ว่า สุขา สุขขุสสามคฺติ หมายถึง ความพร้อมเพรียงของหมู่คณะให้เกิดสุข หลักธรรมนี้เด็กๆ มองว่าการคิดดี ทำดี ความอบอุ่น ห่วงใย และความเอื้ออาทร ที่พึงมีในแต่ละคนในแต่ละครอบครัวจะทำให้เกิดการแบ่งปันความดีงามเหล่านั้นไปสู่รอบข้าง เริ่มจากบ้านหนึ่งบ้านดีรวมกันเป็นหมู่บ้านที่ดีสังคมใดสังคมหนึ่งจะดีได้ต้องเริ่มจากครอบครัวที่ดีหลายๆ

ครอบครัวรวมกัน เมื่อสังคมดีก็รวมกันเป็นเมืองที่ดี ปัญหาสังคม อาชญากรรมต่างๆ ก็จะลดน้อยถอยไป เป็นการส่งผลเชิงคุณธรรม เพื่อเป็นเกราะป้องกันปัญหาอื่นๆ ในระยะยาว

๓. กระบวนการทำดี

กิจกรรมทั้ง ๕ กิจกรรมเป็นการจัดสรรเวลาให้แต่ละครอบครัว ซึ่งกิจกรรมทั้งหมดนี้ นอกจากแต่ละคนจะนำไปปฏิบัติในครอบครัวของตนแล้ว พวกเขายังได้ทำการเชิญชวน ประชาสัมพันธ์และรับสมัครสมาชิกจำนวนทั้งสิ้น ๖๐ ครอบครัวของเพื่อนนักเรียนเพื่อเป็นการเกิด พระเกียรติในหลวงด้วย

เด็กๆ ทำการประชาสัมพันธ์เชิญชวนหลายช่องทาง ทั้งโดยการบอกกล่าว แจกแผ่นพับ ออกอากาศวิทยุชุมชน และเสียงตามสายของโรงเรียนเพื่อให้ครอบครัวของเพื่อนนักเรียนในโรงเรียน เข้าร่วมได้มากที่สุด เมื่อนักเรียนคนใดสมัครร่วมโครงการ กลุ่มแกนนำจะทำการสำรวจรวบรวม ข้อมูลแต่ละครอบครัว จากนั้นจะทำพิธีมอบป้าย “บ้านนี้เข้าร่วมโครงการสานสายใยครอบครัว ผูกจิต ติดคุณธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติ” โดยทุกบ้านที่ร่วมจะนำป้ายนี้ไปแขวนที่หน้าบ้านของตน เพื่อเป็นการ ประชาสัมพันธ์ให้แต่ละชุมชนได้รับรู้ผ่านสมาชิกที่เป็นตัวกลาง ครอบครัวทั้ง ๖๐ ครอบครัวเมื่อร่วม โครงการนี้จะต้องปฏิบัติกิจกรรมทั้ง ๕ กิจกรรม คือ

๑. กิจกรรม ๑ ต้น ๑ กระถาง ๑ แปลง การให้คนภายในครอบครัวได้ร่วมกันเริ่มต้น ใช้เวลาด้วยกันอย่างมีคุณภาพด้วยการปลูกต้นไม้จาก ๑ ต้น ปลูกไปเรื่อยๆ จะปลูกพืช อะไรก็ได้ ไม่ว่าจะเป็นไม้ดอกหรือไม้ประดับ โดยปลูกลงดิน ๑ ต้น และปลูกใส่กระถาง อีก ๑ ต้น ส่วนการปลูก ๑ แปลงนั้นเน้นให้ปลูกพืชผักสวนครัว กิจกรรมนี้เป็นกุศโลบาย ที่ครอบครัวจะได้ใช้เวลาทำกิจกรรมยามว่างด้วยกันเป็นทั้งการออกกำลังกาย และ ทางหนึ่งเป็นการดำเนินตามแนวพระราชดำริ (เศรษฐกิจพอเพียง) ที่ปลูกพืชไว้กินเอง

๒. **กิจกรรมก่อนหัวถึงหมอน** เป็นช่วงเวลาสงบ สบาย ก่อนเข้านอน ที่เด็ก ๆ จะชวนผู้ใหญ่ในบ้านไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ หรือปู่ย่าตายายได้มาสดมภ์ให้หัวพระก่อนนอนหรืออาจนั่งสมาธิร่วมกัน เป็นนาที่ทองที่ทุกคนในครอบครัวจะได้ใช้เวลาในการสร้างสรรค์สิ่งดี ๆ ได้ทบทวนตัวเองผ่านหลักธรรม(สดมภ์ก่อนนอน)ให้กับตนเอง เป็นการทบทวนการกระทำใน ๑ วันของตนเอง เพื่อวันรุ่งขึ้นเราจะได้ไม่ทำในสิ่งที่ไม่ดีหรือสิ่งที่ผิดอีก

๓. **กิจกรรม ๑ มือ ๑ สัปดาห์** การให้คนในครอบครัวได้ร่วมรับประทานอาหารอย่างพร้อมหน้าพร้อมตากัน อย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง เป็นช่วงเวลาที่ผู้ใหญ่จะได้บอกเล่าเรื่องราวดี ๆ และแนะนำสั่งสอนลูกหลานของตน ขณะเดียวกันก็เป็นโอกาสอันดีที่เด็ก ๆ จะได้เรียนรู้สิ่งดี ๆ ปรีกษาหาหรือปัญหาต่างๆ

๔. **กิจกรรมสานสัมพันธ์ด้วยการสัมผัส** การที่ให้บุคคลภายในครอบครัวได้ใกล้ชิดกัน และสัมผัสกัน เช่น การกอดกัน การบิบนวดให้กับผู้อาวุโสในครอบครัว แต่ทุกคนได้มีโอกาสที่จะกอด หรือสัมผัสกันเพื่อถ่ายทอดความอบอุ่น ทำให้เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่จะได้พูดคุยอบรมสั่งสอนบุคคลภายในครอบครัวได้อย่างอ่อนโยน เข้าถึงใจกันได้อย่างง่าย ๆ

๕. กิจกรรม ๑ ครอบครัว ๑ วันสำคัญ การที่บุคคลภายในครอบครัวได้ไปร่วมกันทำบุญ ตักบาตร ฟังธรรม หรือร่วมบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมเมื่อถึงวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ทำให้บุคคลภายในครอบครัวเกิดความสุขขึ้นภายในจิตใจ แต่ละคนมีโอกาสได้เห็นความสำคัญของตนว่ามีความสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้อกับผู้อื่นๆ ในชุมชน

ขณะที่แต่ละบ้านสร้างสานการปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัว เด็กกลุ่มแกนนำก็จะเริ่มเก็บข้อมูลจากผู้ใกล้ชิด ๖๐ ครอบครัว เพื่อตรวจสอบการทำกิจกรรมทั้ง ๕ โดยออกแบบสำรวจดูความสม่ำเสมอ และสังเกตการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของครอบครัวสมาชิกทั้ง ๖๐ ครอบครัว เพื่อให้เป็นครอบครัวต้นแบบดูแลครอบครัวอื่นๆ ที่เข้าร่วมโครงการนี้ต่อไปในอนาคต

๔ ■ ภาคภูมิใจในผลงาน

หัวใจสำคัญของโครงการนี้คือประเด็นปัญหาที่เกิดจากสถาบันครอบครัวซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของสังคม โครงการนี้จึงคิดแก้ปัญหาเยาวชนจากต้นทาง คือ **ครอบครัว** เมื่อเด็ก ๆ ชัดเจนในปัญหาพวกเขาจึงพาตัวเองเข้าไปเผชิญและหาทางแก้ด้วยการคิดวิเคราะห์ปัญหาโดยไม่แยกส่วน ด้วยการสร้างกิจกรรมเชิงรุกเข้าหาพ่อแม่และครอบครัวแบบเร้ากุศล จัดกิจกรรมการใช้เวลาอย่างมีคุณภาพ ซึ่งกิจกรรมทั้ง ๕ ที่คิดขึ้นมานั้นเป็นกิจกรรมที่สามารถทำอยู่ในวิถีชีวิตได้

การต่อยอดขยายผลสร้างเครือข่ายครอบครัวเพื่อให้เกิดเป็นชุมชนเข้มแข็ง ตั้งต้นโดยการเปิดรับสมัคร ๖๐ ครอบครัวเข้าร่วมโครงการ เพื่อทำ ๕ กิจกรรมร่วมกัน **กิจกรรมที่เลือกให้แต่ละครอบครัว** ทำเป็นเรื่องธรรมดาใกล้ ๆ ตัว ง่ายต่อการปฏิบัติ และขยายผลได้ทั่วไป โครงการนี้เป็นตัวอย่างที่ทำให้เราเห็นว่าคนที่คนคนหนึ่งจะดีได้ ต้องเริ่มจากรากฐานชีวิต ซึ่งคือ **ความอบอุ่น และการกลม่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูของครอบครัว** อันจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้บุคคลแต่ละคนมีภาวะภายในที่เข้มแข็ง เป็นบุคคลคุณภาพของชุมชนทำให้สังคมมั่นคงและชุมชนก็มั่นคง ปลอดภัยจากปัญหานำพาประเทศชาติให้อยู่รอดได้

“ผมทำโครงการนี้เพราะเห็นว่าน่าสนใจ แม่ผมต้องหาเงินเยอะ เพราะต้องส่งลูกๆเรียน เวลาที่แม่จะพูดคุยด้วยก็ไม่มีมาก ผมก็เอากิจกรรมที่ทำนี้ไปชวนแม่ร่วมด้วย บ้านผมทำได้ไม่ครบทุกกิจกรรม แม่ก็บอกทำเท่าที่เราทำได้ ปกติผมก็ช่วยแม่ทำขนมขายอยู่แล้วเลย ใช้เวลาที่ทำขนมด้วยกันมาปรึกษาหารือกัน แม่ก็แนะนำนั่นนี่อยู่เสมอ สำหรับผมการได้ใช้เวลากับแม่นอกจากจะเป็นการช่วยแบ่งเบางานของแม่แล้วยังเป็นการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ ที่สำคัญทำให้แม่กับผมเข้าใจกันมากขึ้น”

นายคทาฐ ม่วงแก้ว
รองประธานโครงการ

“เห็นว่าเป็นกิจกรรมที่ดีเลยเข้าร่วมเป็นสมาชิก ได้ไปขายไปชวนที่หน้าบ้าน ใครผ่านไปมาก็ถามเรื่องว่าขายอะไร ต้องทำอะไร เราก็บอกได้ด้วยความคิดใจ เป็นเหมือนการได้ร่วมทำอะไรดีๆ ถวายในหลวง แต่เป็นการทำดีให้กับคนในบ้านเราเอง พ่อแม่ทำงานเยอะเหนื่อยเลยอยู่กับตายายนอนกับยายทุกคืน กินข้าวกับตายายทุกวัน ก็เอากิจกรรมก่อนหัวถึงหมอนมาบอกยาย ยายก็พาสวดมนต์ สวดเสร็จก็พูดสอนอะไรไปเรื่อย สอนทุกวัน บางทีก็เบื่อดีแต่หนูก็รู้ว่าที่ยายพูดเพราะเป็นห่วงหวังดีกับเรา ยังไงก็เชื่อ เรื่องปลูกต้นไม้หนูก็นอนตาปลูกสวนครัว ก็ดีประหยัดไปได้อีกทาง เรื่องบิบนวดหนูก็นวดให้ยายบ่อยๆ ยายแก่แล้วปวดเมื่อยอยู่เรื่อย เวลานวดยายก็บอกว่าหนูนวดเก่งชอบให้นวดให้”

นางสาว ประภารัตน์ แยมบุญชัย
สมาชิกเข้าร่วมโครงการ

“โครงการในครั้งนี้เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนให้บุคคลในครอบครัวได้พบปะพูดคุยเข้าใจกันมากขึ้น ได้ร่วมทำความดี สร้างสรรค์ให้ครอบครัวอบอุ่น เพราะทุกอย่างจะดีได้ต้องมีรากฐานที่ดีมาจากครอบครัว ซึ่งเป็นกลไกในการทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง เด็ก ๆ จะมีความสุขจิตใจดี รู้ลึกถึงความรัก ความเข้าใจ มีความสุข ส่งผลให้นักเรียนอยากมาโรงเรียน ตั้งใจเรียน ที่สำคัญคือเพื่อเป็นการเฉลิมพระเกียรติแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี”

นายลิขิต เพ็ชรนิล
ประธานโครงการ

“โครงการนี้เป็นโครงการที่เด็กๆ ร่วมกันคิด มีการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ภาวะปัญหาต่างๆ ในปัจจุบันที่มักมีจุดเริ่มต้นมาจากปัญหาครอบครัว สถาบันครอบครัวจึงควรวางรากฐาน ในทุกๆ เรื่อง โดยเฉพาะเรื่องคุณธรรม กิจกรรมทั้ง ๕ อย่างนี้เป็นเส้นทางของการเป็นคนเก่ง คนดี และมีความสุข วันนี้เป็นเพียงจุดเริ่มต้น แต่ต่อไปจะต้องประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงทั้ง ๖๐ ครอบครัวที่ร่วมกิจกรรมนี้ถือเป็นต้นแบบ เป็นตัวอย่างในการปฏิบัติเพื่อขยายผลไปสู่ครอบครัวอื่นๆ ต่อไป”

นายประจักษ์ จันทร์ภู
ครูที่ปรึกษาโครงการ

“นี่เป็นโครงการที่เริ่มต้นมองเห็นความดี ให้ความสำคัญของบุคคลในครอบครัว ถ้าทุกคนในครอบครัวสามารถทำกิจกรรมและเห็นประโยชน์ของกิจกรรมนั้นๆ ก็จะทำให้การดำเนินชีวิตเป็นสุข ประสบความสำเร็จ เพราะการดำเนินชีวิตตามหลักทางสายกลางโดยยึดหลักธรรมและวิถีชีวิตแห่งความสุขบนทางเดินที่พอเพียง ขอขอบคุณโครงการนี้ที่สร้างความตระหนักให้กับเยาวชนและครอบครัว ได้มองเห็นถึงความรัก ความผูกพัน ความสามัคคี และเห็นความสำคัญของสมาชิกในครอบครัว และทำให้ทุกครอบครัวอยู่ดี มีสุข กันแบบพอเพียง”

นางลลิต มามีเจริญ
ครูที่ปรึกษาโครงการ

โครงการ ร่วมใจแก้ไข มอบรักจริงใจ ให้อภัยแก่กัน ผูกสัมพันธ์เยาวชน

โดย กลุ่มเยาวชนแสงธรรมนำวิถีพุทธ
โรงเรียนบ้านปากคะยาง จ.สุโขทัย

“เมื่องานประเพณียี่เป็ง หรือวันลอยกระทงปลายปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ในช่วงเวลาเย็นใกล้ค่ำ มีนักเรียนชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ของโรงเรียนบ้านปากคะยางคนหนึ่ง เกิดการทะเลาะวิวาทกับกลุ่มเยาวชนในหมู่บ้าน และยกพวกตีกันที่บริเวณหน้าโรงเรียน นักเรียนโรงเรียนบ้านปากคะยาง คือ พี่ชัยรัตน์และพรรคพวก ถูกฟันบาดเจ็บที่ศีรษะ เย็บไปหลายเข็ม ฟันตื้นญาติผู้ใหญ่ของพี่ชัยรัตน์ ซึ่งเป็นคู่กรณี ถูกฟันเกือบเอาชีวิตไม่รอด และต่อมาเมื่อช่วงปิดเทอม เทศกาลสงกรานต์และประเพณีรดน้ำดำหัว กลุ่มเพื่อนทรมามีเรื่องชกต่อยตีกันกับกลุ่มเยาวชนรุ่นพี่ในบ้านเหนือที่มานั่งเชียร์สาวร่างจนได้รับบาดเจ็บ ต้องส่งโรงพยาบาลกันหลายคน บางคนเกือบพิการ ถ้าผู้ใหญ่บ้าน กำหนด ไม่ช่วยกันห้ามไว้ อาจจะมีการเสียชีวิตได้ซึ่งทั้งสองกรณีนี้ภายหลังมาสืบทราบว่าการทะเลาะกันส่วนหนึ่ง จะเกี่ยวพันเป็นเครือญาติกัน”

ทุกครั้งที่ชุมชนมีงานบุญงานกุศล หรืองานโรงเรียน กลุ่มเยาวชนเป็นต้องก่อเหตุทะเลาะยกพวกตีกัน กลุ่มเยาวชนแสงธรรมนำวิถีพุทธเห็นปัญหาและตั้งข้อสมมติฐานว่า ทุกคนในชุมชนน่าจะเป็นญาติกัน ผู้คนน่าจะมีความรักใคร่ปรองดองสามัคคีกัน ทางกลุ่มเยาวชนจึงดำเนินการทำสาแทรกครอบครัว แจกแจงให้คนในชุมชนเห็นความสัมพันธ์และตระหนักในความสำคัญของความเป็นเครือญาติ และหาหนทางไปสู่การแก้ปัญหาที่เหมาะสม ทั้งนี้ทางกลุ่มผู้นำชุมชนหลายส่วนต่างพากันให้การสนับสนุนและขอรับร่วมทำกิจกรรมนี้ด้วย

๑. มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“สาแหรกครอบครัว หัวใจสำคัญแก้ปัญหาคารทะเลาะวิวาท”

ภาพเพื่อนนักเรียนในโรงเรียนและในคนหมู่บ้านยกพวกตีกัน ทำร้ายร่างกายกันจนได้รับบาดเจ็บ เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งแล้วครั้งเล่า และภายหลังจากการทะเลาะวิวาทแต่ละครั้งนั้น ก็มักพบว่าผู้ที่มีเรื่องทะเลาะเบาะแว้งทำร้ายกัน ส่วนใหญ่มีความเกี่ยวข้อง ผูกพัน มีลำดับเป็นญาติพี่น้องกันทั้งสิ้น ผลลัพธ์ของกรณีพิพาทจึงเป็นบาดแผลที่ทั้งผู้ทะเลาะและผู้เกี่ยวข้อง อาทิ พ่อแม่ และญาติพี่น้องต่างก็เจ็บปวด เดือดร้อน รุนแรงไปตาม ๆ กัน ทั้งเสียใจ เจ็บตัว เสียเงิน กระทั่งเสียอนาคตหรือเสียชีวิต สภาพปัญหาความรุนแรงที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องที่บ้านปากคะยางและสายสัมพันธ์ของเครือญาติที่ซับซ้อนเกี่ยวข้องกันในกลุ่มชนเป็นแรงบันดาลใจสำคัญที่ทำให้เด็ก ๆ ชั้นมัธยมต้นทั้ง ๔ คนของโรงเรียนบ้านปากคะยาง คือ

ด.ญ.อนุธิดา	อุตสุรินทร์	ประธานโครงการ
ด.ญ.ช่อผกาทิพย์	แก้วขาว	รองประธานโครงการ
ด.ญ.อลิสสา	วงศ์ทองแก้ว	ผู้ร่วมโครงการ
ด.ญ.จันทร์เพ็ญ	สอนขาว	ผู้ร่วมโครงการ
ด.ญ.ลัดดาวัลย์	หินหล่าย	ผู้ร่วมโครงการ
ด.ญ.ปรีชา	เมืองงาม	ผู้ร่วมโครงการ
ด.ช.ทวิช	วงศ์เทวี	ผู้ร่วมโครงการ
ด.ญ.สุพรรณิกา	เกษมสันต์	ผู้ร่วมโครงการ
ด.ช.อนุวัฒน์	อินสาคำ	ผู้ร่วมโครงการ

พวกเขาพร้อมตัวกันจัดตั้ง กลุ่มแสงธรรมนำวิถีพุทธ ทำโครงการร่วมใจแก้ไข มอบรักจริงใจ ให้อภัยแก่กัน ผูกสัมพันธ์เยาวชน เขาตระหนักชัดในปัญหาด้วยตนเอง รับรู้ปัญหาจากเหตุการณ์ และเรื่องราวของผู้คนในชุมชน แล้วค้นหาและวิเคราะห์เหตุการณ์สภาพปัญหาใกล้ตัวที่เกิดขึ้น กระทั่งพบว่าสาเหตุของความขัดแย้งส่วนใหญ่มาจากการขาดสติ เป็นความคึกคะนอง ใจร้อน ขาดความสามัคคี ขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดความอดทนอดกลั้น เมมาสุรา และที่สำคัญคือการทำไม่รู้ว่าแต่ละคนเกี่ยวข้องเป็นเครือญาติกัน

เด็กๆทำงานด้วยความเป็นกัลยาณมิตร เขาพยายามสื่อสารเรื่องยากด้วยวิธีง่ายๆ สำนวจ เก็บข้อมูล ตลอดจนคิดวิเคราะห์แยกแยะประเด็นปัญหา ตั้งสมมติฐานว่าเหตุวิวาทในชุมชนเล็กๆ แห่งนั้นนอกจากจะมาจากการขาดสติและคึกคะนองแล้ว น่าจะมาจากการไม่รู้ว่าเป็นญาติกันอีกด้วย จึงจัดทำสาแทรกครอบครัวคือ การทำลำดับครอบครัว สำนวจวงศ์เครือญาติ และมีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการชักนำกลุ่มเยาวชนในโรงเรียนและผู้คนในชุมชนให้รู้จักกันทั่วๆไปที่แท้ก็เป็นญาติพี่น้องกัน จึงหันมาใช้เวลาและร่วมกิจกรรมกันในทางที่สร้างสรรค์

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

กลุ่มแสงธรรมนำวิถีพุทธนำปัญหาเหล่านี้มาหาแนวทางแก้ไขลดการทะเลาะวิวาทของกลุ่มเยาวชนทั้งในโรงเรียนและชุมชน เพื่อให้เยาวชนในหมู่บ้านปากคะยางได้เกิดความรักใคร่ สามานสามัคคีกันในหมู่ญาติมิตร รู้จักการให้อภัยซึ่งกันและกัน และมีทักษะชีวิต มีคุณธรรมน้อมนำตนในการที่จะควบคุมอารมณ์ และควบคุมพฤติกรรมของตนเองได้

หลักธรรมที่เด็กๆ คิดว่าน่าจะนำมาแก้ปัญหาคือขาดความยับยั้งชั่งใจ ขาดความอดทนอดกลั้นได้ ดังนี้

๑. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

- ❖ **ขันติ** หมายถึง การรักษาปกติภาวะของตนไว้ ไม่ว่าจะถูกกระทบกระทั่งด้วยสิ่งอันเป็นที่พึงปรารถนาหรือไม่พึงปรารถนาก็ตาม มีความมั่นคงหนักแน่น ดังเช่น การอดทนอดกลั้นต่อคำพูด ท่าที ที่กระตุ้นเร้าให้เกิดโทสะ รู้จักควบคุมอารมณ์ ข่มใจตนเองได้ อันจะช่วยลดการเกิดการทะเลาะวิวาทลง

- ❖ **มงคลชีวิตที่ ๒๗ ความอดทน** ซึ่งลักษณะความอดทนที่ถูกต้องมีดังนี้
 ๑. **มีความอดกลั้น** คือ เมื่อถูกคนพาลด่า ก็ทำราวกับว่าไม่ได้ยิน ทำหูเหมือนหูกระทะ เมื่อเห็นอาการยั่วยุก็ทำราวกับว่าไม่ได้เห็น ทำตาเหมือนตาไม้ไผ่ ไม่สนใจใยดี ไม่ปล่อยใจให้เศร้าหมองไปด้วย ใสใจสนใจแต่ในเรื่องที่จะทำความเจริญให้แก่ตนเองเช่น เจริญศีล สมาธิ ปัญญา ให้อภัย ชื่นไป
 ๒. **เป็นผู้ไม่ดูร้าย** คือ สามารถข่มความโกรธไว้ได้ ไม่โกรธ ไม่ทำร้าย ทำอันตรายด้วยอำนาจแห่งความโกรธนั้น ผู้โกรธง่ายแสดงว่ายังขาดความอดทน
 ๓. **ไม่ปลุกล้ำตาให้แก่ใครๆ** คือไม่ก่อทุกข์ให้แก่ผู้อื่น ไม่ทำให้ผู้อื่นเดือดร้อนหรือเจ็บแค้นใจจนน้ำตาไหล ด้วยอำนาจความเกรี้ยวกราดของเรา
 ๔. **มีใจเบิกบานแจ่มใสอยู่เป็นนิตย์** คือ มีปีติอิ่มเอิบใจเสมอ ไม่พยายามโทษฟ้า โทษฝน โทษเทวดา โทษโชคชะตา หรือโทษใครๆ ทั้งนั้น พยายามอดทนทำการงานทุกอย่างด้วยใจเบิกบาน

- ❖ **สังคหวัตถุ ๔** ธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยว คือ ยึดเหนี่ยวใจบุคคล และประสานหมู่ชนไว้ในสามัคคี คือ
 ๑. **ทาน** การให้ คือ การเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เสียสละ แบ่งปัน ช่วยเหลือกัน ด้วยสิ่งของ ตลอดจนถึงให้ความรู้ แนะนำสั่งสอน

๒. ปิยวาจา หรือเปยยวัชชะ วาจาเป็นที่รัก วาจาสุดดีที่น่าใจหรือวาจาซาบซึ่งใจคือ กล่าวคำสุภาพ ไพเราะอ่อนหวาน สมานสามัคคีให้เกิดไมตรี และความรักใคร่นับถือ ตลอดถึงคำแสดงประโยชน์ ประกอบด้วยเหตุผลเป็นหลักฐานจูงใจให้นิยมยอมตาม
๓. อุตถจริยา การประพฤติประโยชน์ คือชวนช่วยช่วยเหลือกิจการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ตลอดถึงช่วยแก้ไขปรับปรุงส่งเสริมในทางจริยธรรม
๔. สมานัตตตา ความมีตนเสมอ คือ ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย ปฏิบัติสม่ำเสมอในชนทั้งหลาย และเสมอในสุข ทุกข์ โดยร่วมรับรู้แก้ไข ตลอดถึงวางตนเหมาะสมแก่ฐานะ ภาวะ บุคคล เหตุการณ์ และสิ่งแวดล้อม ถูกต้องตามธรรมในแต่ละกรณี

๒. แนวพระราชดำริส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชทานแก่ปวงชนชาวไทย ในเรื่อง “ความสามัคคี” ความว่า “ความสามัคคีปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันกับความรักใคร่เผื่อแผ่ ช่วยเหลือกันฉันญาติพี่น้องสองประการนี้ คือ คุณลักษณะสำคัญของไทยที่ช่วยให้ชาติบ้านเมืองอยู่รอดเป็นอิสระ และเจริญมั่นคงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ขอให้มีความสามัคคีกลมเกลียวกันทุกฝ่าย มีความหนักแน่นและรอบคอบในการตัดสินใจตัดสินเหตุการณ์ต่างๆ โดยมีมุ่งประโยชน์ส่วนรวมและความเจริญของประเทศชาติด้วยเสมอ”

๓. กระบวนการทำดี

เมื่อพิจารณาปัญหาและข้อธรรมจนแจ่มแจ้งแล้ว เด็กๆก็ใช้ข้อธรรมนำทาง โดยได้ดำเนินวิธีการสำรวจความคิดเห็นของเยาวชน ขอคำปรึกษาและข้อเสนอแนะจากครู ผู้นำชุมชน พระ

สงฆ์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยปากค่างเพื่อศึกษาข้อมูลจำนวนเยาวชนในหมู่บ้าน โดยแยกชาย - หญิง

จากนั้นพากันออกสำรวจความคิดเห็นของกลุ่มเยาวชนในชุมชน ที่เคยทะเลาะกันจำนวน ๔๕ คน โดยใช้แบบสอบถามแล้วร่วมกันสรุปผล พบว่า

- ไม่ทราบว่าเป็นเครือญาติกัน ๓๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๘๙
- เกิดการวิวาทเพราะความเข้าใจผิด ๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔.๕๐
- ทะเลาะกันเพราะรู้สึกไม่ถูกชะตา ๒๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๐
- ผู้ก่อการวิวาทอายุระหว่าง ๑๕ - ๒๐ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๒๒
- เยาวชนชายจะเกิดการทะเลาะกันมากกว่าเยาวชนหญิง

แล้วนำผลที่ได้รับมาหาแนวทางแก้ปัญหาทั้งในส่วนของโรงเรียนและในส่วนการขยายผลไปสู่ชุมชน โดยเข้าร่วมประชุมกับกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แจงข่าวสารเรื่องโครงการให้ทราบ และพูดคุยกับกลุ่มผู้นำชุมชนในหมู่บ้าน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านแก่ง รายงานผลการปฏิบัติงาน และของงบประมาณสนับสนุนในการจัดทำโครงการเพื่อขยายต่อในระดับตำบล ทั้งนี้มีการจัดตั้งกฎระเบียบเรื่องการยกพวกตีกันของเยาวชนในหมู่บ้าน และมีกำหนดโทษปรับ มีการปรึกษาและขอความร่วมมือจากผู้นำชุมชน เข้าร่วมประชุมประจำเดือน เพื่อแจงข่าวสาร กิจกรรมของโครงการ และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้ช่วยสอดส่องดูแลบุตรหลานที่เป็นเยาวชน

ให้ละเว้นจากการดื่มของมึนเมา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งของการยกพวกตีกัน และหาเครือข่ายขยายผลสู่โรงเรียนใกล้เคียง เพื่อเชิญชวนให้ร่วมกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ด้วยกัน

๑. ทำসাহরกรครบคร้ว

แบ่งกลุ่มออกสำรวจจวงศ์เครือญาติ และสอบถามจากผู้สูงอายุดในหมู่บ้าน จัดทำเป็นแผนภูมิแตกแขนง ลำดับญาติในหมู่บ้าน แล้วจัดทำเป็นนิทรรศการ ณ ศาลาประชาคมกลางหมู่บ้าน เพื่อจะอธิบายแจกแจงให้คนในชุมชนได้ทราบว่ ถึงแม้จะต่างนามสกุลกัน แต่ส่วนใหญ่ก็ล้วนแต่เป็นเครือญาติกัน

๒. กิจกรรมกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อนและพี่ช่วยน้อง

นอกจากการทำসাহরกรครบคร้วแล้ว กลุ่มเยาวชนฯ ได้เข้าร่วมประชุมสภานักเรียนเพื่ออภิปรายและเสนอให้แต่ละห้องจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน พี่ช่วยน้อง ภายในโรงเรียน ในด้านต่างๆ ดังนี้

- ❖ ด้านการเรียน หากเพื่อนในกลุ่มหรือน้องๆ คนไหนมีปัญหเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้หรือการบ้าน เพื่อนหรือรุ่นพี่ก็จะช่วยแนะนำและสอนให้ ตลอดจนแก้ปัญหกรณีพิพาทกันโรงเรียนของพวกน้องๆ เป็นการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อกัน รู้จักสร้างมนุษยสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนนักเรียนในโรงเรียน ลดปัญหาความรุนแรงและข้อบาดหมางระหว่างกัน

- ❖ ร่วมงานบุญ สาธารณกุศล เมื่อมีงานบุญ งานกุศลต่างๆ เช่น งานศพ งานบวชงานแต่ง กลุ่มอาสาเพื่อนช่วยเพื่อนฯ จะต้องเข้าไปช่วยงานนั้นๆ ทุกครั้งในเวลาเย็นหรือหลังเลิกเรียน โดยแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ เช่น ฝ่ายล้างจาน ฝ่ายจัดโต๊ะ ฝ่ายเก็บกวาด และฝ่ายบริการ เป็นต้น เพื่อเป็นการใช้เวลาว่างให้มีประโยชน์ เปิดโอกาสให้ทั้งเด็กและผู้ใหญ่ ตลอดจนทุกคนในชุมชนได้พบปะรู้จักพูดคุยกัน ทั้งนี้ยังฝึกความเป็นผู้เสียสละ มีน้ำใจ ช่วยเหลือผู้อื่นอีก

๓. กิจกรรมสาธารณประโยชน์

ในช่วงวันหยุดหรือวันสำคัญต่างๆ กลุ่มแกนนำร่วมกับทางองค์กรท้องถิ่นจัดให้มีการบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ทั้งในโรงเรียนและชุมชนหมู่บ้าน เช่น

- ❖ ปลูกต้นไม้บริเวณอ่างเก็บน้ำแม่ท่าแพ และตามสถานที่สาธารณะในหมู่บ้าน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้สวยงาม เกิดความร่มรื่นเป็นสถานที่พักผ่อนในช่วงวันหยุดเรียน
- ❖ ขุดลอกทางระบายน้ำ ทำความสะอาดคูคลอง เก็บกวาดขยะตามที่สาธารณะ ภายในบริเวณหมู่บ้านร่วมกับชุมชน

การร่วมกิจกรรมต่างๆ เหล่านี้ เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน ผ่านการทำงานและยังฝึกให้เยาวชนรู้จักความอดทนจากการทำงานอีกด้วย

๔. จัดกิจกรรมสัมพันธ์วันเครือข่าย

มีการจัดกิจกรรมพิธีสมานฉันท์ผูกข้อมือรับขวัญ สร้างความสามัคคีต่อกันในวันเครือข่าย เด็กและผู้ใหญ่ในชุมชนมีโอกาสทำความรู้จักกันลำดับญาติกัน เกิดการรับรู้เรื่องราวของกันและกัน นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมกีฬาพื้นบ้านประสาใจในหมู่เครือข่าย จัดให้มีการแข่งขันเพื่อเสริมสร้างให้เกิดความรักใคร่ สามัคคีปรองดอง เห็นอกเห็นใจกัน ผู้เล่นทุกคนได้รู้จักน้ำใจนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย เป็นการใช้เวลาอย่างสร้างสรรค์ลดความรุนแรงและความเครียดได้ทางหนึ่ง

จากผลการดำเนินงานตามโครงการ เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ ทำให้เกิดความรักสามัคคี และรู้จักกันในกลุ่มเครือญาติมากขึ้น สังเกตได้จากการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมกีฬา กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา งานประเพณีและวัฒนธรรมที่จัดขึ้นในชุมชน กลุ่มเยาวชนมีการทะเลาะวิวาทลดลงและไม่เกิดการยกพวกตีกันเลยในช่วงระยะเวลาที่ดำเนินกิจกรรมโครงการ ซึ่งเป็นการกระทำความดีถวายแด่ในหลวงที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปีด้วยในอีกวาระหนึ่ง

๔. ผลสะท้อนจากความสำเร็จ

โครงการนี้ดีเด่นและน่าสนใจหลายด้านด้วยกัน ประเด็นปัญหาการก่อเหตุทะเลาะวิวาทที่หยิบยกมาแก้ไอนั้นเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นและมีอยู่ในแทบทุกพื้นที่ ซึ่งเป็นปัญหาหนึ่งที่สังคมกำลังหาทางออก กิจกรรมและการดำเนินงานเป็นไปอย่างกระตือรือร้น ทั้งยังสามารถปฏิบัติได้จนเกิดผลสัมฤทธิ์ เกิดกระบวนการเรียนรู้ครบถ้วน โดยเริ่มจากกลุ่มแกนนำตระหนักชัดในปัญหาด้วยตัวเองก่อน จากนั้นทำการสำรวจเก็บข้อมูล ออกแบบกิจกรรมเสริมสร้างความรู้จักและสามัคคี เพราะเขาเชื่อว่า “สรรพสิ่งทั้งหลายในโลกล้วนเชื่อมโยงกัน ทุกคนล้วนมีความเกี่ยวข้องกัน เป็นพี่น้อง มีสายสัมพันธ์ต่อกันทั้งสิ้น”

นอกจากนี้ทางกลุ่มเยาวชนฯ ยังสร้างความตระหนักแก่บุคคลและองค์กรต่างๆ ในท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สาธารณสุข ตำรวจ และ อบต. มากขึ้น จนทำให้เห็นความสำคัญและหันมาร่วมมือกันและสนับสนุนการแก้ไขและป้องกันปัญหานี้เพิ่มมากขึ้น

“แต่เดิมที่หมู่บ้านมีเรื่องตีกันบ่อย งานบุญที่ไร มีเรื่องทุกครั้ง แล้วไปๆ มาๆ ก็เป็นญาติกันทุกคน ชุมชนเราอยู่กันมานาน อยู่ที่นี่กันมาตลอด เกี่ยวดองกันทุกบ้าน นับพี่น้องน้องกันได้ แต่เด็กๆ เดียวนี้เริ่มห่างกัน ไม่ค่อยรู้จักกันเพราะผู้ใหญ่อย่างเราๆ นี่แหละที่มัวแต่ทำงาน ทำให้ห่างญาติ ไม่ค่อยพบปะกัน พอมีเรื่องทะเลาะตีกันเมื่อไร เด็กๆ เจ็บตัว ผู้ใหญ่ก็เดือดร้อน ทั้งห่วงลูก ทั้งมารู้ว่าเป็นคนกันเอง ก็เสียใจ การที่เราไม่รู้จักกันมันก็ทำให้ไม่ต้องคิด ไม่ต้องมีความยับยั้งชั่งใจ ไม่พอใจ

ก็ลงมือกัน แต่เมื่อรู้ว่าเป็นญาติกัน เรานับพี่น้อง สายเลือดเดียวกัน ก็ปล่อยวางกันได้
ควบคุมตัวเองได้”

นางเกษสุตา ลากพวงคำ

ผู้ปกครองเด็ก

“ผมเป็นตำรวจอยู่ที่ท้องที่นี้ รู้จักทุกคน จนแทบจะเป็นญาติกับทุกคนในหมู่บ้านเลย ก่อนที่
เด็ก ๆ จะทำโครงการนี้หมู่บ้านเราก็มีเรื่องมาเรื่อย ตีกันตักงาน ไม่เราตีเขา เขาก็ตีเรา เจ็บตัวตลอด
ขึ้นโรงพักทุกครั้ง พอมาทำโครงการแบบนี้ ทำให้เรารู้จักนับญาติพี่น้อง รู้จักต้นตระกูลของตัวเอง ก็
ทำให้ไม่ค่อยใช้กำลังกัน มีเรื่องก็ยังพูดคุยกันได้

ตำรวจเองก็ไม่ได้อยากดำเนินคดีอะไร เด็ก ๆ บาดเจ็บก็เรียนไม่ได้ บางที่รุนแรงก็ต้องเข้า
สถานพินิจเสียอนาคตไป มีเรื่องก็ไม่คุ้ม เดือดร้อนกันทุกคน ช่วงหลัง ๆ นี้ไม่มีคดีทะเลาะวิวาทหรือ
ใช้ความรุนแรงกันเลยที่หมู่บ้านของเรา เป็นโครงการที่ทุกคนร่วมมือกันจริงๆ”

ดาบตำรวจนพดล ระวังภัย และดาบตำรวจสมศักดิ์ เกิดมัน

สายตรวจบ้านปากตะยาง สถานีตำรวจภูธรตำบลบ้านแก่ง

อ.ศรีสำชนาลัย จ.สุโขทัย

“การเอาเรื่องเครือญาติมาผูกเป็นโครงการทำให้กระแสดความรุนแรงลดลง การทะเลาะ
วิวาทตีกันมีน้อยลง เด็ก ๆ กลุ่มแกนนำมารับรักษาหาวิธีแก้ปัญหาหลายครั้ง ในที่สุดผู้ใหญ่หลาย ๆ ฝ่าย
ก็ขานรับ ออกนโยบายให้เด็กที่กระทำผิดได้เรียนรู้ความผิดของตนด้วยความรับผิดชอบ คือถ้ามีเรื่อง
ทำร้ายร่างกาย ข้าวของเสียหาย เด็ก ๆ ที่เป็นคู่กรณีทั้งสองฝ่ายต้องร่วมกันชดเชยค่าเสียหายทั้งหมด
ที่เกิดขึ้นและต้องทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน ทำงานให้หมู่บ้าน ซึ่งก็เห็นผลทันตา คดีความ
ลดลงจนแทบไม่มี โครงการนี้เป็นโครงการที่ผู้ใหญ่หลายฝ่ายสนับสนุนเพราะเป็นครั้งแรกที่เด็ก ๆ เป็น
คนคิดงานเอง ลงมือทำงานจริงเพื่อชุมชนของเรา”

นายก อบต.

โครงการร้อยรักสามัคคี ร้อยความดีถวายในหลวง

โดย กลุ่มเยาวชน คนดีศรีราชประชา
โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ จังหวัดเชียงใหม่
.....

โรงเรียนประจำในพระบรมราชานุเคราะห์ ได้ให้โอกาสทางการศึกษาแก่เด็กชาวเขาทั้ง ๗ เผ่า ในการมาเรียนรู้ร่วมกัน เพื่อให้สามารถนำความรู้ และทักษะการประกอบอาชีพไปใช้ในการดำเนินชีวิต และพัฒนาชุมชนของตนต่อไปได้นั้น เกิดปัญหาในการอยู่ร่วมกันจากความต่างกันในด้านภาษาที่ใช้สื่อสาร ความต่างของความหลากหลายทางวัฒนธรรม

ความเชื่อ และวิถีชีวิต ส่งผลให้เกิดการแบ่งพรรคแบ่งกลุ่ม ขาดความสามัคคีในโรงเรียน จนส่งผลกระทบต่อไปถึงการเรียนการสอน กลุ่มเยาวชนคนดีศรีราชประชา จากต่างเผ่า ต่างวิถี มาร่วมกันพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส สร้างความสมานฉันท์สามัคคีระหว่างเผ่า โดยใช้ความกตัญญูรู้คุณในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นแรงศรัทธาลักดันในการริเริ่มและร่วมทำกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และการดำเนินวิถีชีวิตในกิจวัตรประจำวันให้เกิดประโยชน์และมีความสุขทั้งแก่ตนเองและคนในชุมชน อันได้แก่ กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย กิจกรรมปลูกต้นไม้ถวายพ่อ กิจกรรมเป็นที่ปรึกษาการทำหนังสือธรรมะเล่มเล็ก และกิจกรรมเสียงตามสาย เป็นต้น

๑ ■ มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“จากพลังศรัทธาและความกตัญญูทเวที สู่การเรียนรู้รักสามัคคี สร้างสรรค์พุทธิกิจกรรมที่รอบด้าน

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ เป็นโรงเรียนที่จัดตั้งขึ้นตามโครงการพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช พระองค์ทรงมอบโอกาสให้เด็กจากถิ่นทุรกันดารห่างไกล ยากจน ขาดทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เด็กชาวเขาที่มาจากหลายชนเผ่า เช่น เผ่าม้ง ลีซอ ลั๊วะ อาข่า กะเหรี่ยง มูเซอ และพื้นราบ ท่านทรงเมตตาให้เด็กผู้ด้อยโอกาสได้รับการศึกษาให้มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ชนเผ่าที่แตกต่างกันถึง ๗ เผ่า ประกอบกับความต่างของวัยที่เริ่มตั้งแต่ประถม ๑ - มัธยม ๖ ของนักเรียนกว่า ๑,๐๐๐ คนที่โรงเรียนแห่งนี้ โรงเรียนประจำที่ทุกชีวิตต้องมาอยู่ร่วมกัน ตั้งแต่อรุณรุ่งกระทั่งพลบค่ำในแต่ละวัน ตั้งแต่ตื่นนอนกระทั่งล้มตัวลงนอนในเวลากลางคืน การอยู่ร่วมกันของคนหมู่มากทำให้มีปัญหาคิดตามามากพอสมควร อาทิเช่น การที่จะต้องปรับตัวตนให้อยู่ในกฎระเบียบของโรงเรียน การติดต่อสื่อสารซึ่งกันและกัน ทั้งนี้มาจากความแตกต่างของเชื้อชาติ ความหลากหลายของวัฒนธรรม ความเชื่อ วิถีชีวิต และภาษา ที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เกิดความแตกแยก แบ่งพรรคแบ่งกลุ่ม ขาดความสามัคคีภายในโรงเรียน ซึ่งมีผลกระทบไปถึงการเรียนการสอน การทำงานร่วมกัน ตลอดจนการอยู่ร่วมกันของเด็ก ๆ ทั้งในห้องเรียน ดิกันนอน และบริเวณโรงเรียน

ปัญหาดังกล่าวจึงเป็นที่มาของปัญญา โครงการงาน “ร้อยรักสามัคคี ร้อยความดีถวายในหลวง” ที่เกิดขึ้นจากความมุ่งมั่น ตั้งใจของเด็ก ๆ กลุ่มเยาวชนคนดีศรีราชประชา ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ทั้ง ๔ คน คือ

๑. นายอุดม	พิทักษ์ทศพร	ประธาน
๒. นายจตุรงค์	ยีนยงศิริมาศ	รองประธาน
๓. นางสาวอาทิตย์ยา	มรุพงศ์	เลขานุการ
๔. นางสาววรรณภา	ธิตาปັນ	ผู้ช่วยเลขานุการ
๕. นางสาวเพ็ญพรรณ	บุญญานุกูล	เหรัญญิก
๖. นางสาวผ่องพรรณ	สุนทรไพรวลัย	ประชาสัมพันธ์
๗. นางสาวอรพรรณ	เรืองกิจเงิน	สวัสดิการ
๘. นายสุรัชย์	วัฒน์ศักดิ์โสภณ	สวัสดิการ

คณะทำงานทั้ง ๘ คน มาจากต่างเผ่า ต่างวิถี แต่กลับมารวมอกรวมใจกันเป็นหนึ่งเดียวเพื่อพลิกวิกฤตให้เป็นโอกาส หวังเชื่อมสัมพันธ์สร้างความสมานฉันท์สามัคคีระหว่างเผ่าให้เกิดขึ้นบนความแตกต่างแต่ไม่แปลกแยก โดยใช้ความกตัญญูรู้คุณในองค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้เปรียบประดุจพ่อหลวงของชาวนาชาติเป็นแรงศรัทธาผลักดันให้ทุกคนเกิดขวัญ กำลังใจ เพื่อแสดงกตเวทิตอบแทน

พระคุณพระองค์อัครบูรุษผู้มีบุญคุณยิ่งใหญ่ล้นฟ้า พระผู้เมตตาต่อคนด้อยโอกาสอย่างพวกเขา แรงบันดาลใจอันทรงพลังนี้ทำให้กลุ่มแกนนำทุ่มเทเพียรพยายามทำงานและกิจกรรมต่างๆ ด้วยความตั้งมั่นและต่อเนื่องจนสามารถขยายผลไปถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างโรงเรียน วัด และชุมชน ได้อย่างงดงาม

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. การนำแนวทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการดำรงชีวิต

เพื่อให้มีสติสัมปชัญญะ มีเมตตากรุณาต่อกัน รู้จักเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และรู้จักสามัคคีในหมู่คณะ เข้ามาประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานทุกกิจกรรม นอกจากนี้โรงเรียนยังได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ตามแนววิถีพุทธ โดยยึดแนวทางการเรียนรู้ทางพระพุทธศาสนาปฏิบัติ เพื่อพัฒนาผู้เรียนโดยนำเอาหลักไตรสิกขา คือ

- ❖ **ศีล** สร้างพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตที่ดีงามสำหรับตนและสังคมให้กับผู้เรียน โดยการจัดกิจกรรมสนับสนุน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยและวินัยในตนเอง ผู้เรียนรู้จักการอยู่ร่วมกันโดยยึดหลักประชาธิปไตย ภายใต้กฎเกณฑ์และระเบียบทางสังคม รู้จักบทบาทหน้าที่ของตนและเคารพสิทธิของผู้อื่น ตลอดทั้งฝึกให้เป็นผู้มี ความเมตตา กรุณา โดยการรับประทานอาหารมังสวิรัตินทุกวันพระ และไปทำบุญตักบาตรทุกวันพระ
- ❖ **สมาธิ** ผู้เรียนมีจิตใจที่เป็นสุข มีคุณภาพ สมรรถภาพ มีจิตใจที่ตั้งมั่น เข้มแข็ง สงบสุข ประกอบด้วยกิจกรรมระลึกคุณก่อนรับประทานอาหารทุกวัน กิจกรรมนั่งสมาธิ แผ่เมตตา ก่อนเรียนทั้งเช้า บ่าย และเย็น ทำจิตใจให้มีสมาธิพร้อมที่จะเรียนรู้สิ่งต่างๆ อย่างตั้งใจ
- ❖ **ปัญญา** ให้ผู้เรียนมีความรู้ที่ถูกต้อง แก้ปัญหาได้อย่างแยบคายโดยมีคณะครูผู้ปกครองเป็นกัลยาณมิตร พัฒนาการเรียนการสอนแบบบูรณาการตามแนววิถีพุทธ

๒. นำเอาหลักการตามโครงการพระราชดำริมาใช้ในการดำเนินชีวิต

เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตได้อย่างเป็นสุข และเพื่อน้อมเอาคุณงามความดีที่ได้กระทำตลอดมาและจะกระทำตลอดไป ถวายแด่พ่อของแผ่นดิน ลูกๆ ราชประชานุเคราะห์ ๓๑ ทุกคน ล้วนมีความจงรักภักดี และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพระองค์อยู่ตลอดเวลา เยาวชนแกนนำจึงได้จัดทำโครงการ “ร้อยรักสามัคคี ร้อยความดีถวายในหลวง” นี้ขึ้นมา เพื่อจะได้นำเอาความดีที่ทำอยู่แล้วเป็นกิจวัตรประจำวันไปฝึกและเผยแพร่ให้น้องๆ ฝึกปฏิบัติตนอย่างมีแบบแผนจนเป็นนิสัย สร้างความรัก ความเมตตา กรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ซึ่งกันและกัน ฝึกการกิน อยู่ ดู ฟัง เป็น ตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธให้กับนักเรียนที่มีความแตกต่างกันและมาอยู่ร่วมกัน ทุกคนที่ได้น้อมนำเอาพระบรมราโชบายของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ได้พระราชทาน ให้กับนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ทั้ง ๙ ข้อ คือ

๑. มีความขยันหมั่นเพียร
๒. มีความประพฤติเรียบร้อย
๓. เป็นเด็กดี มีความเมตตา กรุณา
๔. รู้จักความสะอาด
๕. รู้จักมีธัญสถ์อดออม
๖. มีความโอบอ้อมอารี
๗. สามารถพึ่งตนเองได้
๘. รู้จักสามัคคี อยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข
๙. รู้จักการทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์

๓. กระบวนการทำดี

กลุ่มเยาวชนคนดีศรีราชประชาทั้ง ๘ คน ได้เข้าร่วมเป็นแกนนำในการประสานงานและขับเคลื่อนกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ทั้งที่เป็นกิจวัตรประจำวันอยู่ในวิถีปฏิบัติของเด็กๆ ทุกคนมาจัดปรับให้ดีขึ้น อาทิเช่น โครงการบรรพชาสามเณรฤดูร้อน โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมกายบริหาร กิจกรรมพืดูแลน้องในเรือนนอน และริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ อันได้แก่ กิจกรรมยิ้มไหว้ทักทาย กิจกรรมปลูกต้นไม้ถวายพ่อ กิจกรรมเป็นที่ปรึกษาการทำหนังสือธรรมะเล่มเล็ก และกิจกรรมเสี่ยงตามสาย ให้เกิดเป็นรูปธรรมและมีความต่อเนื่องในการดำเนินการด้วยกุศโลบายที่แนบเนียนสร้างสรรค์ให้เกิดขึ้นผ่านกิจวัตรประจำวันและกิจกรรมที่สำคัญอย่างหลากหลาย ทำให้สามารถครอบคลุมและซึมซาบเข้าไปในวิถีของทุกคน ทั้งในโรงเรียนและชุมชนได้อย่างงดงามเป็นไปตามธรรมชาติ โดยไม่ต้องเปลืองงบประมาณการลงทุนใดๆ แต่เป็นการใช้สติ ปัญญา และจิตใจที่กลมกลืนแล้ว เป็นปัจจัยในการประสานงานและดำเนินการให้บรรลุผล ทั้งนี้อาจแบ่งการดำเนินงานออกได้เป็น ๔ ประเภท ได้แก่ กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมกิจวัตรประจำวัน กิจกรรมตามโครงการตามพระราชดำริและกิจกรรมชุมชนสัมพันธ์ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

๑. กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม

กิจกรรมที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเป็นคนดีละเว้นความชั่ว มีจิตใจสงบ มีน้ำใจ มีเมตตากรุณาตามโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ ตามหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าประกอบด้วยโครงการย่อยๆ

❖ โครงการบรรพชาสามเณรภาคฤดูร้อน

เป็นโครงการที่ทางโรงเรียนได้จัดขึ้นในช่วงปิดภาคเรียนมาเป็นประจำทุกปี และในปีนี้มีจำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมบรรพชา ณ สำนักปฏิบัติธรรมวัดถ้ำตอง อ.จอมทอง

จ. เชียงใหม่ ระหว่างวันที่ ๑-๗ เมษายน ๒๕๕๙ จำนวน ๖๐ คน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี เพื่อแสดงให้เห็นว่าลูกๆ ขาวราชประชาทุกคนสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณต่อพระองค์ท่านที่ทรงมีต่อนักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ และพสกนิกรชาวไทยทุกคน อีกทั้งการบรรพชาภาคฤดูร้อนยังฝึกให้นักเรียนรู้จักบาป บุญ คุณโทษ รู้จักการทำความดีละเว้นความชั่ว และได้รู้จักการฝึกสมาธิ การควบคุมจิตใจโดยการเดินจงกรมการทำวัตรเช้า-เย็น ฝึกการใช้สติในการทำงานใดๆ ที่สำคัญสุดของการบรรพชาคือ การตอบแทนพระคุณบิดา มารดา ซึ่งเป็นผู้มีพระคุณกับเราอย่างหาที่เปรียบมิได้

❖ โครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรม

เป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดขึ้นเป็นประจำทุกปี เพื่อฝึกให้นักเรียนเป็นบุคคลที่มีจิตใจดีงามประพฤติปฏิบัติตนตามแนววิถีพุทธ ยึดหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ ปัญญา บูรณาการผ่านการพัฒนา “การกิน อยู่ ดู ฟังเป็น” ฝึกฝนอบรมให้นักเรียนรู้จักการประพฤติและปฏิบัติตน ในการอยู่ร่วมกันในโรงเรียนอย่างสงบสุข และเพื่อปลูกฝังนิสัยที่ดีให้กับนักเรียน รวมทั้งนำนักเรียนที่เคยประพฤติปฏิบัติตนในสิ่งที่ไม่ดีเข้าร่วมอบรมธรรมะเพื่อ ลด ละ เลิกในสิ่งที่ไม่ดี เริ่มต้นทำในสิ่งที่ดีในชีวิต นอกจากนี้โครงการยังปลูกจิตสำนึกในการรักและเชิดชูสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ เชื้อฟังกุศลาจารย์ พ่อแม่และสร้างความสามัคคีรวมทั้งการอยู่ร่วมกันในโรงเรียน ซึ่งเป็นบ้านหลังใหญ่ของพวกขาวราชประชานันท์ฉันน้องโดยมีคณะผู้จัดทำและทีมงานเป็นแบบอย่างโครงการอบรมคุณธรรมจริยธรรมได้จัดขึ้นทุกปี โดยมีพระสงฆ์มาเป็นพระวิทยากรซึ่งนักเรียนทุกคนจะต้องผ่านการอบรมตามโครงการนี้

❖ **โครงการตักบาตรทุกวันพระ**

นักเรียนจะนิมนต์พระในชุมชนมารับบาตรทุกวันพระที่โรงเรียน บางครั้งก็มีการลงไปร่วมทำบุญตักบาตรในหมู่บ้านใกล้เคียงเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนเป็นคนดี และรู้จักการทำบุญ การเป็นผู้ให้รู้จักการแบ่งปัน

❖ **โครงการ ย.ว.ท. ยิ้มไหว้ทักทาย**

เป็นกิจกรรมที่ฝึกให้นักเรียนมีสัมมาคารวะ มีความอ่อนน้อมถ่อมตนเนื่องจากว่าโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ ของเราเป็นโรงเรียนประเภทอยู่ประจำ จะต้องใช้ชีวิตอยู่ด้วยกัน ทำกิจกรรมต่างๆร่วมกัน สมควรอย่างยิ่งที่จะนำโครงการนี้มาปรับใช้กับนักเรียน และบุคลากรภายในโรงเรียน โครงการ ยิ้ม ไหว้ ทักทาย จะปลูกฝังให้ทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและส่งเสริมให้น้องเคารพพี่โดยการยกมือไหว้ทักทายเมื่อพบกันอีกทั้งเพื่อเป็นการน้อมนำพระบรมราโชบายในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่พระราชทานให้โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ มาประพฤติปฏิบัติตน คือ ให้นักเรียนมีความประพฤติเรียบร้อยเป็นเด็กดี มีความโอบอ้อมอารี และอยู่ด้วยกันอย่างสันติสุข

❖ กิจกรรมปรึกษาทำหนังสือ

โรงเรียนได้จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ธรรมชาติศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์สูงสุด และได้เรียนรู้พัฒนาตนเองในด้านวิชาการควบคู่ไปกับคุณธรรม ทั้งยังสามารถนำเอาความรู้ที่ได้จากการทำงานไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตประจำวันจริง ได้ด้วยการทำหนังสือประกอบการเรียนสอดแทรกธรรมชาติศึกษาจากวิชาที่เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ นั่นเอง ผลที่ได้ตามมาก็คือนักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มขึ้น เข้าใจและสนใจพุทธศาสนามากขึ้น นักเรียนมีความกล้าแสดงออกเพิ่มขึ้น ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้นอกจากจะได้รับความรู้แล้วยังช่วยสร้างจิตสำนึกที่ดีในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเป็นแรงบันดาลใจให้นักเรียนได้มีแนวทางในการศึกษาเล่าเรียนในระดับสูงต่อไปได้อีกด้วย

๒. กิจกรรมประจำวัน

กิจกรรมนี้เป็นการนำความคิดที่กลุ่มเยาวชนแกนนำได้ประพุดิปฏิบัติตั้งแต่เข้าถึงเย็น ในแต่ละวันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งกิจกรรมนี้จะฝึกให้นักเรียนรู้รักสามัคคี ทำให้นักเรียนรู้จักหน้าที่ของตน มีระเบียบวินัย มีน้ำใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน อ่อนน้อมถ่อมตน เคารพ เชื้อฟังครู อาจารย์

❖ กิจกรรมตื่นนอนเป็นเวลา

เวลา ๐๕.๐๐ น.

❖ กิจกรรมธรรมะเสียงตามสาย

จัดเป็นประจำทุกวันเวลา ๐๕.๐๐-๐๕.๑๕ น. ตัวแทนกลุ่มแกนนำจะเปิดธรรมะเสียงตามสาย เพื่อปลุกจิตใจ กระตุ้นให้เกิดความสงบ สมภาณี ขณะที่นักเรียนกำลังทำธุระส่วนตัวและเตรียมตัวเพื่อลงกายบริหาร

❖ กิจกรรมกายบริหาร

ทุกวันเวลา ๐๕.๓๐ น. เมื่อได้ยินเสียงปลุกจากธรรมะเสียงตามสาย ประธานเรือนนอนก็จะเรียกนักเรียนทุกคนที่อยู่ในเรือนนอนของแต่ละเรือนนอนตื่น และแต่ละคนก็จะพับผ้าห่ม จัดที่นอนให้เป็นระเบียบเรียบร้อยล้างหน้าแปรงฟัน จากนั้นเวลา ๐๕.๓๐ น. ทุกคนจะต้องมารวมกันที่สนามอย่างพร้อมเพรียง ตั้งแถวเพื่อออกกำลังกายบริหารตามจุดของแต่ละเรือนนอน จากนั้นเมื่อได้ยินเสียงนกหวีดก็จะเริ่มกิจกรรมกายบริหารและวิ่งออกกำลังกาย เป็นประจำทุกวัน ตั้งแต่วันจันทร์-ศุกร์ เมื่อกายบริหารและวิ่งจนครบรอบแล้วนักเรียนจะมารวมกันที่สนามเพื่อเช็คจำนวน จากนั้นก็แยกย้ายไปพัฒนาโรงเรียนตามจุดที่ได้รับมอบหมายในแต่ละเรือนนอน

กิจกรรมกายบริหารนี้ช่วยให้นักเรียนทุกคนมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีระเบียบวินัย ในการเข้าแถว การวิ่ง การเดินและการรับรู้จังหวะของการอยู่ร่วมกันให้เกิดความ พร้อมเพรียง เกิดเป็นความงามในวิถีชีวิตได้อีกด้วย

❖ กิจกรรมดูแลเรือนนอน

เรือนนอนสำหรับนักเรียนโรงเรียนแห่งนี้ เปรียบเสมือนเป็นบ้านหลังใหญ่ที่ลูก ๆ ใช้ชีวิต อยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมในเรือนนอนร่วมกัน เช่น การพัฒนาเรือนนอนทุกวัน โดยมีเวร รับผิดชอบแต่ละจุด และการพัฒนาเรือนนอนทุกวันอาทิตย์ สมาชิกในเรือนนอนทุกคน ช่วยกันตกแต่งและทำความสะอาดเรือนนอนของตน

- การรับประทานอาหารเช้านักเรียนเข้าแถวเพื่อไปรับประทานอาหารจากเรือนนอนอย่างเป็นระเบียบ ในเวลา ๐๖.๕๐ น. ไปรับประทานอาหารมื้อเช้า มื้อกลางวัน เวลา ๑๑.๓๐ น. และมื้อเย็นเวลา ๑๗.๐๐ น. ณ โรงอาหารของทุกวัน เมื่อเข้าแถวตรวจเช็คจำนวนเรียบร้อยก็จะเดินเข้าแถวไปตักข้าวรับประทานอาหาร กิจกรรมนี้ฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัย ตรงต่อเวลา รู้จักการช่วยเหลือตนเอง ช่วยเหลือผู้อื่น เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ รู้จักแบ่งปันซึ่งกันและกัน

- กิจกรรมพี่ดูแลน้องอย่างมีระเบียบ ในเรือนนอนแต่ละเรือนนอนจะมีน้องๆ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ที่ยังดูแลตัวเองไม่ได้เท่าที่ควร พี่ๆ จะช่วยกันดูแลน้องโดยการช่วยพาน้องอาบน้ำและสอนให้ซักผ้าเก็บเสื้อผ้า รีดผ้า อย่างใกล้ชิด
- กิจกรรมก่อนเข้านอน มีการเช็คจำนวนนักเรียน ประชุม สรุปผลการปฏิบัติงานในแต่ละวันสวดมนต์ ทำสมาธิ ร้องเพลงสรรเสริญพระบารมี ระลึกถึงพระคุณของในหลวง พ่อแม่และครูบาอาจารย์ จากนั้นก็เข้านอน

❖ กิจกรรมหน้าเสาธง

เมื่อทุกคนได้ยินเพลงมาร์ชราชประชา เวลา ๐๗.๔๕ น. ต่างก็รู้กันดีว่าการทำกิจกรรมหน้าเสาธงเริ่มขึ้นแล้ว โดยมีคณะกรรมการนักเรียนร่วมกับคณะผู้จัดทำโครงการ เราจะได้เห็นความชัดเจนของโครงการยิ้มไหว้ ทักทาย (ย.ว.ท.) โดยรุ่นน้องจะมาสวัสดีรุ่นพี่รุ่นพี่ก็จะรับไหว้ น้องซึ่งเป็นภาพที่อบอุ่น ระหว่างจัดแถวมีคณะกรรมการประจำห้องตรวจเครื่องแต่งกาย และเริ่มกิจกรรมหน้าเสาธงซึ่งประกอบด้วย

- **ชาติ** มีการร้องเพลงชาติ เพื่อแสดงความเคารพ เชิดชูในความเป็นเอกราชของชาติไทย
- **ศาสนา** มีการสวดมนต์ไหว้พระอย่างมีสติและตั้งใจ เพื่อระลึกถึงคุณพระศรีรัตนตรัยต่อด้วยการสงบนิ่ง ทำสมาธิ ๑๐ นาที แล้วแผ่เมตตาให้กับสรรพสัตว์ทั้งหลายทั้งเจ้ากรรมนายเวรที่ล่วงลับไปแล้ว
- **พระมหากษัตริย์** มีการกล่าวคำปฏิญาณตนในทุกๆ เข้าโดยการร้องเพลง ภูมิแผ่นดินนวมินทร์มหाराชา เพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อในหลวงและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระองค์ท่านทรงมีต่อโรงเรียน
- **โรงเรียน** ปฏิญาณตนและร้องเพลงมาร์ชโรงเรียน เพื่อปลุกจิตสำนึกให้นักเรียนรักสถาบันและเชิดชูโรงเรียน

- กิจกรรมประเมินผลการทำงานเพื่อส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้เกิดการทำ ความดีในการดูแลตนเองอย่างต่อเนื่อง การประเมินเรียนนอน ห้องเรียน พี่ส่งน้องเข้าห้องเรียน หลังจากเสร็จกิจกรรมหน้าเสาธงก็จะเป็น กิจกรรมพี่ส่งน้องเข้าเรียนโดยที่คณะกรรมการจะพาน้องเข้าห้องเรียน เพื่อให้ น้องเข้าเรียนตามห้องเรียนต่างๆ ตรงเวลา เพื่อให้ทันกิจกรรมไฮ้มรุมต่อไป กิจกรรมนี้เป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างพี่กับน้องๆ

๓. กิจกรรมตามโครงการพระราชดำริ

กิจกรรมนี้ได้นำเอาหลักการของเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้เป็นกระบวนการในการศึกษา เล่าเรียนควบคู่กับการฝึกประกอบอาชีพ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการพออยู่พอกิน อยู่อย่าง พอเพียงและได้น้อมนำเอาพระบรมราโชบายพระองค์ใต้พระราชทานให้กับโรงเรียน ราชประชานุเคราะห์ ทั้ง ๙ ข้อ มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันคือ การทำสวนครัว เลี้ยงสัตว์ ขยันหมั่นเพียรและรู้จักมัธยัสถ์อดออม การปลูกผักขาย การทำขนมจำหน่าย ฯลฯ

❖ โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่

โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ ดำเนินงานตามโครงการพระราชดำริ รับผิดชอบโดยโอกาสต่างๆ ให้มีโอกาสได้ศึกษาเล่าเรียนให้อ่านออกเขียนได้ ฝึกทักษะการประกอบอาชีพ นำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการดำเนินชีวิตและในการพัฒนาชุมชนต่อไป ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องเรียนรู้เกี่ยวกับอาชีพควบคู่กับการเรียนหนังสือทางโรงเรียนจึงส่งเสริมให้นักเรียนฝึกงานอาชีพ โดยการน้อมนำเอาพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ในโรงเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้แบบพอเพียง สามารถพึ่งพาตนเองได้เกษตรทฤษฎีใหม่ได้ช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะในการประกอบอาชีพ และเป็นศูนย์รวมของอาหารนานาชาติ หรือ “ธนาคารอาหาร” (Food Bank) ซึ่งภายในธนาคารอาหารได้มีการเพาะปลูกไม้ผล ไม้ประดับ พืชผักมากมาย อาทิ มะม่วง ฝรั่ง กล้วย มะเขือยาว พักเขียว พักทอง ผักกาดฮ่องเต้ ผักบุ้ง นอกจากนี้ยังมีการเลี้ยงสัตว์ ไม่ว่าจะเป็นการเลี้ยงสุกร เลี้ยงโคเนื้อ เลี้ยงไก่พันธุ์ไข่และพันธุ์เนื้อ เพาะเห็ด เป็นคณะกรรมการดำเนินงานธนาคารโรงเรียน เป็นคณะกรรมการดำเนินงานสหกรณ์โรงเรียน ฝึกตัดเย็บเสื้อผ้า เป็นต้น กิจกรรมต่างๆ เหล่านี้จะช่วยให้นักเรียนเกิดทักษะ อาชีพ และผลผลิตที่ได้ จะถูกส่งไปจำหน่ายให้กับโรงครัว

ของโรงเรียนและชุมชนใกล้เคียง เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ระหว่างเรียนให้กับนักเรียน อีกทางหนึ่ง การทำกิจกรรมต่างๆ ตามโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่นี้ จะฝึกให้นักเรียน รู้จักวางแผนการทำงาน รู้จักการประกอบอาชีพที่สุจริต มีความรับผิดชอบ อดทน ขยัน รู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รู้จักพึ่งตนเอง อดออม และดำเนินชีวิตตามหลัก ไตรสิกขา คือมีศีล สมาธิ ปัญญา รู้จักการกิน อยู่ ดู ฟังเป็น

๔. กิจกรรมชุมชนสัมพันธ์

โรงเรียนส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมสานสัมพันธ์กับบุคคลและชุมชนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน เพื่อให้เกิดความรัก สามัคคี และสมานฉันท์ซึ่งกันและกัน อันได้แก่

- ❖ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์กับชุมชน กิจกรรมนี้มุ่งเน้นให้นักเรียนทำความดีในวันสำคัญต่างๆ เช่น ทำบุญตักบาตรในวันพ่อแห่งชาติ วันแม่แห่งชาติ ร่วมกิจกรรมกับชุมชนและส่งเสริมให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกับชุมชน ได้แก่ ทำบุญตักบาตรกับชุมชนสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์กับชุมชนทุกวันศุกร์คาบที่ ๗ นักเรียนแสดงดนตรีพื้นเมือง ดนตรีสากล ร่วมกับชุมชนในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันฉลองพัสตศ งานบุญทอดผ้าป่า งานวันเข้าพรรษา งานประเพณี ๙ เเป็ง (เดือน ๗) จัดรถขบวนร่วมงานมหกรรมผ้าขึ้นดินจก และนำการแสดงเข้าร่วมในงานประเพณีต่างๆ ของอำเภอแม่แจ่มทุกครั้ง นักเรียนชุมนุมนาฏศิลป์ไปแสดง ณ พระธาตุดอยอินทนนท์ ในวันเทศกาลสงกรานต์ และวันขึ้นปีใหม่

- ❖ กิจกรรมปลูกต้นไม้ถวายพ่อ กลุ่มเยาวชนได้ร่วมกับคณะครูและนักเรียนชั้น ม.๔ ทำกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในโรงเรียน ด้วยการปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติเป็นกิจกรรมที่ฝึกทักษะในการทำงาน ฝึกความรับผิดชอบ มีความสามัคคีในการทำงาน เน้นให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม โดยแบ่งตามชั้นเรียนและเป็นการปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักซาบซึ้งในคุณค่าของธรรมชาติและใส่ใจสิ่งแวดล้อมในทางหนึ่ง

๔. ภาคภูมิใจในผลงาน

โครงการนี้เป็นโครงการพหุกิจกรรมที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของการเห็นปัญหา และริเริ่มที่จะแก้ไขปัญหา โดยสอดร้อยเข้ากับกิจกรรมต่างๆ ที่ทางโรงเรียนดำเนินมาอยู่บ้างแล้ว แต่ยังไม่ค่อยเป็นรูปธรรมนัก มาวิเคราะห์และจัดปรับให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยเฉพาะกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวัน ตั้งแต่การนำกายบริหารตอนเช้า ฝึกดูแลห้องในเรือนนอนและโรงอาหาร นำกิจกรรมหน้าเสาธงมาบูรณาการกิจกรรมเพิ่มเติมเข้าไป และริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ เข้าไป ได้แก่ การยิ้มไหว้ ทักทาย เพื่อเสริมสร้างความรักสามัคคีและความรู้สึกเป็นคนไทยที่เยาวชนแกนนำภาคภูมิใจมาก เพราะต้องทำตนเป็นตัวอย่าง เป็นต้นแบบให้เพื่อนๆ น้องๆ เห็นเป็นเวลาต่อเนื่องยาวนานเป็นเดือน จึงประสบความสำเร็จที่ประจักษ์ชัด และปฏิบัติเรื่อยมาจนทุกวันนี้ ทั้งยังเกิดการเรียนรู้ที่สำคัญว่า “จะเปลี่ยนแปลงใครต้องเริ่มเปลี่ยนแปลงจากตนเองก่อน และต้องอดทนเพียรพยายามอย่างต่อเนื่อง” นอกจากนี้ก็มีกิจกรรมอื่นๆ ที่สามารถบูรณาการกิจกรรมเข้าไปได้อย่างลงตัว

“อาตมาภาพเห็นว่าเป็นโครงการที่ดี มีคุณภาพตามวิถีพุทธ ซึ่งนำหลักไตรสิกขา ๓ อัน ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา ตามหลักคำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ให้เยาวชน นักเรียนได้รู้และเข้าใจ ปฏิบัติตามแนววิถีพุทธได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม เพื่อถวายเป็นพระราชกุศล เนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี”

พระครูมงคลวิสิฐ (พระสงฆ์ที่ปรึกษา)
วัดบุบผาราม จ.เชียงใหม่

“จากการที่ได้เห็นความตั้งใจในการทำโครงการ “ร้อยรักสามัคคี ร้อยความดีถวายในหลวง” ของกลุ่มคนดีศรีราชประชาฯ แล้ว ครูมีความรู้สึกภาคภูมิใจที่เยาวชนไทยในรั้วราชประชาแห่งนี้ สำนึกพระคุณของแผ่นดิน สำนึกในพระมหากรุณาธิคุณของพ่อหลวง ซึ่งเป็นพ่อที่มีแต่ให้โดยเฉพาะ นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ แห่งนี้ และอยากให้นำกิจกรรมเหล่านี้ไปปรับพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป ตลอดทั้งนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นตัวอย่างที่ดีในสังคมและขยายผลให้น้องๆ รุ่นต่อไปและสร้างเครือข่ายร่วม เพื่อพัฒนาเยาวชนไทยตามพระบรมราโชบายที่ทรงพระราชทานให้กับโรงเรียนราชประชานุเคราะห์สืบไป”

นางคำนึ่ง อธิธา
ครูที่ปรึกษา

“การจัดทำโครงการวิถีพุทธ ของกลุ่มคนดีศรีราชประชา เป็นผลการดำเนินงานของนักเรียน ซึ่งเป็นคณะกรรมการนักเรียนของโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ นักเรียนกลุ่มนี้ได้ดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน ตั้งแต่วางแผน ดำเนินการตามแผน และสรุปประเมินผล โดยมีครูที่ปรึกษาคอยให้คำแนะนำการจัดกิจกรรม ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนในโรงเรียนเป็นอย่างดี ทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ คือการนำพระบรมราโชบายที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานให้แก่นักเรียนโรงเรียนราชประชานุเคราะห์ ๓๑ มาสู่การประยุกต์ใช้ สุนิธิปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณค่าที่แท้จริง”

นางอำไพวรรณ ยศประสิทธิ์
ผู้อำนวยการสถานศึกษา

“โครงการนี้เริ่มจากการมองเห็นปัญหาหลายอย่างที่เกิดขึ้นในโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่องความสามัคคี ความปรองดองกันของนักเรียนทุกคน เนื่องจากเราต่างก็เป็นชาวเขาเผ่าต่างๆ มีความแตกต่างกันมาก ต่างคนต่างมีกลุ่ม มีความคิด มีภาษาของตน พอมายู่ด้วยกันก็แบ่งแยกกันตามเผ่าของตน โครงการนี้จึงคิดขึ้นมาเพื่อช่วยแก้ปัญหา สร้างความสมานฉันท์ระหว่างเราทุกคนทุกเผ่า ให้มีใจเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ทั้งนี้ก็ไม่ใช่เพื่อใคร เพื่อเราเอง เพื่อถวายพ่อหลวง ในหลวงที่ทรงมีบุญคุณกับชาวเขาเด็กๆ ด้วยโอกาสอย่างเรามาก ถ้าไม่มีท่าน ท่านไม่เมตตา เราเป็นชาวเขา เราไม่ใช่คนไทย เราไม่มีที่อยู่ ที่กิน แต่ท่านให้โอกาสเรา ท่านให้ทุกอย่างกับทุกคนที่นี่ ทั้งที่อยู่ อาหาร เสื้อผ้า การศึกษา ความคิดอ่านต่างๆ ทุกอย่างที่เป็นของท่านทั้งนั้น โครงการนี้เป็นสิ่งแรกที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่เราทุกคนในโรงเรียนพร้อมใจน้อมใจทำดีถวายท่าน เป็นของขวัญแด่ท่าน เป็นการตอบแทนบุญคุณจากเด็กชาวเขาอย่างเรา ถ้าไม่มีท่าน พวกเราก็ไม่มีวันนี้”

นายอุดม พิทักษ์ศพร

โครงการ “โครงการเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน” (The Rising Sun พี่ช่วยน้อง)

โดยกลุ่มลูกกรมหลวงฯ ห่วงใยเยาวชน
โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร จ.อุดรธานี
.....

โครงการนี้เยาวชนเป็นผู้เผยแพร่ธรรมะให้กับเยาวชนด้วยกันเอง กลุ่มลูกกรมหลวงฯ ห่วงใยเยาวชนเป็นวิทยากรอบรมเยาวชนตามโรงเรียน และชุมชนต่างๆ ของกลุ่มเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน (พี่ช่วยน้อง) โดยเน้นการใช้ปัญญาอบรมใจ เพื่อให้เยาวชนมีความเห็นถูกต้องตามหลักสัมมาทิฐิ ให้เยาวชนเชื่อมั่นในกฎแห่งกรรม ปลุกฝังจิตสำนึกในเรื่องความกตัญญูทเวที่ต่อบิดามารดา ครูบาอาจารย์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นเครื่องหมายของคนดี

๑. มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“แม้ไม่อาจเทียบหนึ่งในล้าน ลูกขอตั้งปณิธาน สานสิ่งที่พ่อสร้างไว้
จะขอเดินตามรอยเท้าพ่อไป เหนื่อยยากเพียงไหน ไม่ทำให้พ่อผิดหวัง”

โครงการโครงการเผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน (The Rising Sun พี่ช่วยน้อง) โดยกลุ่มลูก
กรมหลวงฯ ห่วงใยเยาวชน โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร ได้รับแนวความคิดในการพัฒนาหลักสูตร
มาจากโครงการเผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน ของวัดป่าบ้านค้อ และวัดตาดน้ำพุ อำเภอบ้านผือ จังหวัด
อุดรธานี ซึ่งได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๒๖ และมีการพัฒนาหลักสูตรการอบรมอย่างต่อเนื่อง
โดยการนำของพระปัญญาพิศาลเถร (หลวงพ่อกุศล ขิปปัญโญ) เจ้าอาวาส วัดป่าบ้านค้อ เป็นองค์
อุปถัมภ์ และเป็นผู้ให้กำเนิดโครงการเผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน ด้วยแรงบันดาลใจของพระครูปิยะสีลาจารย์
(พระอาจารย์ไชยา อภิขโย) เจ้าอาวาสวัดตาดน้ำพุ รองประธานอำนวยการค่ายพุทธธรรมวัดป่า
บ้านค้อ จ.อุดรธานี ที่ได้ให้ความสำคัญแก่เยาวชนซึ่งเป็นความหวังของชุมชนและประเทศชาติ และ
เป็นการปลูกฝังสิ่งที่ดีงามให้กับเยาวชน เป็นการสร้างความมั่นคงแก่สังคม และประเทศชาติอย่างแท้จริง

ทั้งนี้เพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงครองสิริราช-
สมบัติครบ ๖๐ ปี พระองค์ทรงเป็นกษัตริย์ยอดกตัญญู จากหนังสือ “มหाराชายอดกตัญญู” ได้
เขียนไว้ว่า “ในหลวง...นอกจากจะเป็นยอดพระมหากษัตริย์ของโลก... ทรงเป็น THE KING OF KINGS
แล้ว ในหลวงของเรายังเป็นกษัตริย์ยอดกตัญญูด้วย ดังปรากฏในภาพ...สมเด็จพระเจ้าเสด็จไปในที่ต่างๆ
แล้วมีในหลวงประคองเดินไปตลอดทางเป็นภาพที่ประทับใจมาก...เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน ท่านกตัญญู
ต่อแม่ ประคองแม่เดิน ทุกครั้งที่ในหลวงไปหาสมเด็จพระเจ้า ท่านต้องไปกราบที่ตักสมเด็จพระเจ้าทุกครั้ง
เมื่อครั้งสมเด็จพระเจ้าประชวรอยู่ที่โรงพยาบาลศิริราช ในหลวงเสด็จไปประทับกับแม่ทุกวัน...ปรนนิบัติแม่
จนกระทั่งแม่หลับ เมื่อสมเด็จพระเจ้าสิ้นพระชนม์ ในหลวงคุกเข่า...กราบลงที่อกแม่ ซบหน้านิ่งอยู่นาน
แล้วค่อยๆ เงยพระพักตร์ขึ้น พระองค์ทรงเป็นต้นแบบของความกตัญญูทวดเวที”

ด้วยแรงบันดาลใจและจากกรอบความคิดนี้ จะเห็นได้ว่าการที่จะพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพ จำเป็นต้องปลูกฝังจิตสำนึกของเด็กและเยาวชนให้เป็นคนดี มีความกตัญญูตเวทีเป็นเบื้องต้น ซึ่งเป็นการปูพื้นฐานทางด้านศีลธรรม จริยธรรม ส่วนปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคมนั้น ต้องแก้ไขที่ต้นเหตุจึงจะสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้องและได้ผล การแก้ปัญหาต้องอาศัยกำลังของสถาบันหลักคือ บ้าน วัด โรงเรียน (บวร) วัด หรือศาสนา จึงต้องมีบทบาทในสังคมมากขึ้น เพื่อปลูกฝังเด็กให้เป็นคนดี มีศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรม เชื่อในกฎแห่งกรรม รู้จักสิ่งที่ควรทำให้เจริญ สิ่งใดควรหลีกเลี่ยง

กลุ่มลูกกรมหลวงฯ ห่วงใยเยาวชน ซึ่งประกอบด้วย

๑. นางสาวสุพัตรา	เหลาสิ่งห์	ประธาน	ม.๕/๑
๒. นางสาวรัตนา	อย่างสวย	รองประธาน	ม.๕/๑
๓. เด็กชายพิสิทธิพล	ใจกล้า	รองประธาน	ม.๒/๒
๔. เด็กหญิงภาวดี	วงษาเสนา	เลขานุการ	ม.๒/๑๐
๕. นางสาวโฉมฉาย	สีแสงน้อย	เหรัญญิก	ม.๕/๑
๖. เด็กหญิงธารทิพย์	ศรีอินทร์	ประชาสัมพันธ์	ม.๒/๑๐
๗. เด็กหญิงเกสรทอง	วงศ์ขานนท์	สวัสดิการ	ม.๒/๑๐
๘. เด็กหญิงเบญจพร	สุจรีต	สวัสดิการ	ม.๒/๑๐
๙. เด็กหญิงวิชุดา	หอมสมบัติ	สวัสดิการ	ม.๒/๑๐

ได้ตระหนักในการแก้ปัญหาเหล่านี้ จึงได้จัดทำโครงการ “โครงการเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน The Rising Sun พี่ช่วยน้อง” ขึ้น เพื่อสร้างคนดีมีคุณธรรมให้แก่โรงเรียนของเราแล้วขยายไปสู่โรงเรียนใกล้เคียงและสังคมรอบๆ โดยเน้นการใช้ปัญญาอบรมใจ ให้มีความเห็นถูกต้องตามหลัก สัมมาทิฐิ ให้กับเยาวชน เชื่อมั่นในกฎแห่งกรรม ปลุกฝังจิตสำนึกในเรื่องความกตัญญูต่อบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ ชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ อันเป็นเครื่องหมายของคนดี ตามที่พ่อหลวงของพวกเราได้ปฏิบัติเป็นแบบอย่างตลอดมา พระองค์ทรงเป็น “กษัตริย์ยอดกตัญญู” สมควรที่เด็ก ๆ และเยาวชนทั่วทั้งประเทศควรยึดเอาพระองค์เป็นแบบอย่าง เพื่อความเจริญรุ่งเรืองของ ชีวิตและความสุขของพ่อแม่ผู้ปกครอง ดังคำกล่าวของหลวงพ่พุทธทาสที่กล่าวไว้ว่า “โลกรอดได้เพราะความกตัญญู”

โครงการนี้ทำขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เยาวชนเป็นคนดี เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ เสริมสร้างปัญญาเสริมสร้างความสามัคคีธรรมให้เกิดขึ้นในหมู่เยาวชน

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การอบรมเยาวชนตามโรงเรียน และชุมชนต่างๆ ของกลุ่มเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน (พี่ช่วยน้อง) ยึดหลักภาษิตที่ว่า “มโนปุพฺพงคมา ธมฺมา มโนเสฏฺฐรา มโนมยา” “สิ่งทั้งหลายมีใจเป็นผู้นำ มีใจเป็นใหญ่ สำเร็จได้ด้วยใจ” โดยมุ่งเน้นปัญญาอบรมจิตใจเป็นพื้นฐาน ให้เกิดความเห็นที่ถูกต้องตามหลักสัมมาทิฐิ เชื้อในกฎแห่งกรรม เพื่อให้ใจดี กายดี วาจาดี การกระทำหรือการแสดงออกก็ดีงามและถูกต้องเป็นสัมมาปฏิบัติ

ประกอบกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ว่า

“วัยเด็กเป็นวัยเริ่มต้น เป็นวัยเตรียมตัว เพื่อสร้างความเจริญมั่นคงในชีวิต เด็ก ๆ จึงควรรับখনขวายศึกษา จักได้มีความฉลาดรอบรู้ ว่า อะไรคือความดี และอะไรคือความเสื่อมเสีย เพื่อสามารถเลือกเฟ้น ทียบยกเอาแต่สิ่งที่ดีที่งามขึ้นมาประพฤติปฏิบัติ ให้เป็นทางนำชีวิตของตน ไปสู่ความเจริญได้ถูกต้องและสมบูรณ์” ซึ่งทางโครงการได้น้อมนำหลักธรรมและแนวทางพระบรมราโชวาทดังกล่าวมาบูรณาการเข้ากับหลักสูตรการอบรมอย่างต่อเนื่องและได้ผล

๓. กระบวนการทำดี

๑. จัดทำโครงการ “ลูกกรมหลวงฯ ห่วงใยเยาวชน” เพื่อเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน โดยใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานตามโครงการตั้งแต่กุมภาพันธ์ - สิงหาคม ๒๕๔๙ มีกลุ่มเป้าหมายรวมทั้งสิ้น ๒๐ โรงเรียน จำนวน ๕,๘๙๕ คน (กลุ่มลูกกรมหลวงฯ ได้เข้ารับการอบรมหลักสูตรวิทยากรผู้นำจากวัดป่าบ้านค้อ ครบทั้ง ๓ หลักสูตรสูงสุดของวัด เพื่อประสานบ้าน วัด โรงเรียน ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด)

๒. จัดอบรมธรรมะแก่เยาวชนโดยยึดหลักการ “ใช้สติปัญญาแก้ปัญหาที่ต้นเหตุ เน้นการป้องกันมากกว่าการแก้ไข” เป็นการอบรมสั่งสอนให้เด็กและเยาวชนที่เข้าร่วมโครงการมีความเห็นถูกต้องตามหลัก “สัมมาทิฐิ” เชื้อในกฎแห่งกรรม โดยมีกิจกรรม ดังนี้

ลำดับขั้นตอนการบรรยายธรรมะของวิทยากร

- แนะนำวิทยากรกลุ่มผู้นำ และจัดกิจกรรมเกมสร้างสรรค์เพื่อละลายพฤติกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการมีความคุ้นเคยและเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

- เสนอแนวคิด คำขวัญ เสริมกำลังใจ สาธิตการฝึกมารยาทไทย การกราบ การไหว้ และการทักทาย กราบเบญจางคประดิษฐ์ พระพุทธรูป พระธรรม พระสงฆ์ การไหว้บิดา มารดา ผู้อาวุโส และบุคคลทั่วไป

- ไข่หลักในการบรรยายประกอบการใช้สื่อ โดยยึดหลักสัมมาทิฎฐิ ใช้ปัญญาอบรมใจ
แก้ไขปัญหาชีวิต

- บรรยายประกอบการใช้สื่อวีดิทัศน์ ชุด สัตว์โลกผู้น่ารักเรื่อง นกกระจอกเทศหวงไข่
และเรื่องลูกหมูขี้ตื้อ โดยเนื้อเรื่องบรรยายถึงความรัก ความห่วงใยของแม่ที่มีต่อลูก

- บรรยายประกอบการใช้สื่อวีดิทัศน์ ชุดสัตว์เมา เรื่องฝ่าปอด โทษภัยของสุรา บุหรี่
เป็นการสอนให้เห็นถึงความมัวเมาในชีวิต การไม่มีสติควบคุมตนเอง เป็นการสอนให้เห็นทุกข์ โทษ
ภัยของสิ่งเสพติด ซึ่งนำไปสู่ความหายนะและความเสื่อม ซึ่งนอกจากจะสูญเสียอวัยวะ ยังต้องสูญเสีย
ทรัพย์สินเงินทอง หรืออาจจะสูญเสียชีวิตเลยก็อาจเป็นได้ เป็นการเสริมความรู้เรื่องการรักษาตน รักษา
ศีล และการรักษาจิต

- บรรยายประกอบการใช้สื่อวีดิทัศน์ ชุดกว่าจะคลอด ประกอบเพลงอิม่อุ่น รอยจูบ
บนฝ่าเท้า น้ำตาแม่ เป็นการบรรยายถึงพระคุณแม่ ให้ธรรมะข้อคิดเรื่องความกตัญญูกตเวทีต่อบิดา
มารดา ครู อาจารย์ ผู้มีพระคุณ ตลอดจนจนเป็นการปลูกจิตสำนึกให้ผู้เข้าร่วมโครงการ เกิดความรัก
ซาบซึ้งในพระคุณของแม่ซึ่ให้เห็นถึงความรักความสามัคคี ต่อครอบครัว ต่อเพื่อน ต่อสถาบันชาติ
ศาสนา และพระมหากษัตริย์

๓. จัดให้มีการประเมินผล ติดตามผล โดยให้ผู้เข้ารับการอบรมได้แสดงความรู้สึก แสดงความตั้งใจมั่น ตั้งปณิธานอันแน่วแน่ในการทำความดีและความชั่วที่จะเลิกเพื่อน้อมถวายในหลวง

และพ่อแม่ ในการอบรมกลุ่มแกนนำยึดหลักการใช้ปัญญาไปแก้ไขปัญหาของชีวิต หรือใช้ปัญญาอบรมใจให้จิตใจยอมรับความจริง ตามหลักสัมมาทิฏฐิ โดยผ่านสื่อการอบรมและขบวนการอบรมอย่างเป็นระบบ

๔. ขยายผลวิทยากรเผยแพร่ธรรมสู่เยาวชน (The Rising Sun พี่ช่วยน้อง) ให้กับโรงเรียนที่สมัครเข้าร่วมโครงการที่วัดป่าหลวง จ.อุดรธานี เมื่อวันที่ ๒๓ - ๒๖ กันยายน ๒๕๔๙ จำนวน ๙ ทีม ดังรายชื่อต่อไปนี้

โรงเรียนประจักษ์ศิลปาคาร

โรงเรียนชุมชนโนนสูง

โรงเรียนไทยรัฐวิทยา ๙๒

โรงเรียนเชียงหวางพิทยาคม

โรงเรียนนาทรายพิทยาคม

โรงเรียนอุดรธานีพิทยาคม

โรงเรียนบ้านหมากตุมดอนยานาง

โรงเรียนชุมชนบ้านธาตุ

โรงเรียนบ้านหัวบึง

อุปสรรคและการแก้ปัญหา

๑. นักเรียนกลุ่มลูกกรมหลวงฯ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ ต้องทำหน้าที่ติดต่อประสานงานกับโรงเรียนที่จะเข้าร่วมโครงการด้วยตนเอง ซึ่งบางโรงเรียนยังขาดความเชื่อถือ ไม่มั่นใจในการจัดกิจกรรมอบรมเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน เพราะเห็นว่า วิทยากรผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นเพียงนักเรียนระดับมัธยมศึกษา

วิธีแก้ปัญหา :นักเรียนที่ทำหน้าที่วิทยากร นำเสนอผลการจัดกิจกรรมตามโครงการเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน (The Rising Sun พี่ช่วยน้อง) ที่ได้ดำเนินการแล้ว ต่อผู้บริหารโรงเรียนและผู้เกี่ยวข้อง

๒. การจัดกิจกรรมตาม โครงการเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน (The Rising Sun พี่ช่วยน้อง) มีนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการบางส่วน มีพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่ให้ความร่วมมือในการร่วมกิจกรรม

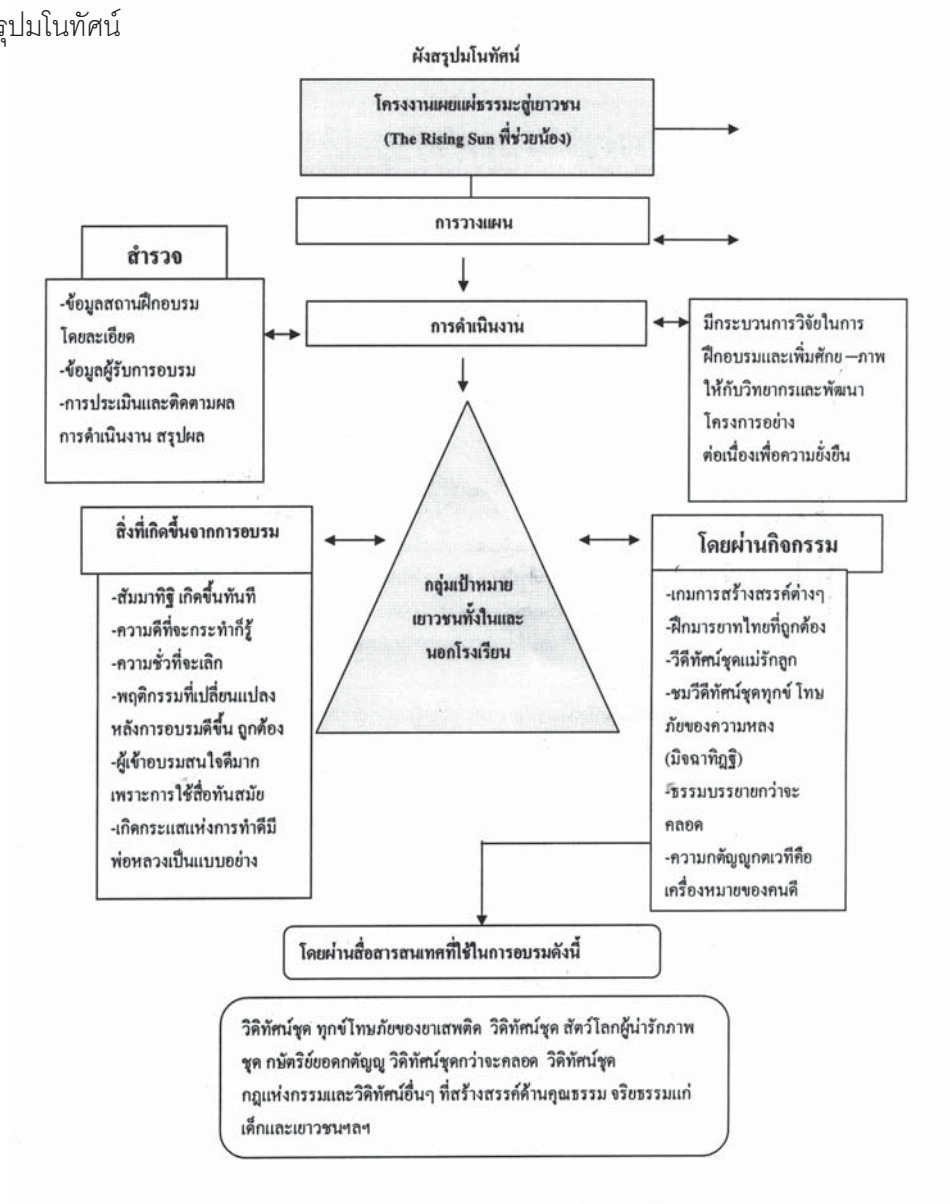

วิธีแก้ปัญหา :นักเรียนที่ทำหน้าที่วิทยากร จัดกิจกรรมโดยใช้เกมในการละลายพฤติกรรม เพื่อให้นักเรียนกลุ่มที่มีปัญหาเกิดความคุ้นเคย มีความเป็นกันเองเสมือนเป็นพี่น้องกัน และเต็มใจร่วมกิจกรรม

๓. นักเรียนกลุ่มลูกกรมหลวงฯ ที่ทำหน้าที่วิทยากร ในบางครั้งต้องขาดเรียนเพราะต้องใช้เวลาเรียนเพื่อไปขยายผลโครงการเผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชน ในวันทำการปกติ

วิธีแก้ปัญหา : นักเรียนต้องมีความรับผิดชอบต่อนตนเองโดยการเรียนเสริมเพิ่มเติม ในภายหลังและครูที่ปรึกษาโครงการต้องแจ้งให้ครูผู้สอนประจำวิชาทราบเพื่อจะได้ช่วยเหลือต่อไป

ผังสรุปโมทัศน์

๑ ■ ผลสะท้อนความสำเร็จ

โครงการเผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน (The Rising Sun พี่ช่วยน้อง) เป็นต้นแบบและแนวทางในการเผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างได้ผลและยั่งยืน มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวที่เยาวชนลุกขึ้นมาเป็นวิทยากรอบรมธรรมะให้แก่เยาวชนด้วยตนเอง โดยเน้นที่การสร้างความรู้สึกรักตัณฺญชาบซึ่งในพระคุณของพ่อแม่ครูอาจารย์เป็นแก่นสำคัญของกิจกรรมในการอบรมระยะสั้นภายใน ๒ - ๓ ชั่วโมง ซึ่งก็ได้ผลเป็นที่ประจักษ์ เห็นได้ชัดว่าผู้เข้าอบรมเกิดความปิติซาบซึ้งร้องไห้ออกมาผูกพันเป็นเจ้าของโครงการอย่างเต็มที่ เด็กๆ เกิดการเรียนรู้ภายในตนเองอย่างลึกซึ้ง มีความสุขจากการงานที่ได้ทำภายใต้พลังศรัทธาในพระพุทธศาสนาและพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างแท้จริง จนสามารถนำพลังแห่งความกตัญญูรู้คุณนี้เป็นแรงขับเคลื่อนพร้อมจะเป็นกัลยาณมิตรถ่ายทอดองค์ความรู้และหลักธรรมนี้สู่ผู้อื่นต่อไป เยาวชนกลุ่มแกนนำมีความโดดเด่นในการเป็นแบบอย่างด้านคุณธรรม มีความมุ่งมั่นตั้งใจทุ่มเท เสียสละ และเพียรพยายามสูงมาก นอกจากนี้แนวโน้มของการสืบต่อและขยายผลยังเป็นภาพที่ชัดเจนแน่นอน รวมทั้งสามารถสร้างการยอมรับจากหน่วยงานต่างๆ จนได้รับการสนับสนุนเพิ่มเติมขยายวงได้อีกมาก

“เป็นโครงการที่ไม่เคยมีที่ไหนในโลกมาก่อน อาตมาไม่เคยเห็น แต่ด้วยความซาบซึ้งลาดของพระเดชพระคุณหลวงปู่พระอาจารย์ทูล ขิปปปัญญา และพระอาจารย์ไชยา อภิชโย แห่งวัดป่าบ้านค้อและวัดตาดน้ำพุ ที่ได้สร้างโครงการนี้ขึ้นมา เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ได้ใช้ความสามารถเต็มที่ หลังจากผ่านการอบรมที่วัดไปแล้ว นำธรรมะที่ได้ไปเผยแผ่สู่เพื่อนๆ น้องๆ ของเขา เป็นการเสียสละทำงานเพื่อส่วนรวม โดยเผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน โดยเยาวชนเพื่อเยาวชน และเกิดประโยชน์อย่างแท้จริงและยั่งยืน ตามแนวทางพระราชดำริสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ คือ “บวร” และน้อมนำเอาพระองค์มาเป็นแบบอย่างแห่งความกตัญญู”

พระพุทธา วุฑฺฒิปญฺโญ

วัดป่าบ้านค้อ

“เป็นโครงการที่ตรงประเด็นที่สุด และสามารถทำให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรมได้ทั่วประเทศ อย่างแน่นอน และรวดเร็ว อาตมาเชื่อมั่นว่าได้ผลจริง และยั่งยืนอย่างแน่นอนถ้าขบวนการอบรมเป็นไปตามขั้นตอนที่ได้รับการอบรมมาจากวัดป่าบ้านค้อหรือจากวัดตาดน้ำพุ และโครงการนี้ จะสามารถแก้ปัญหาวิกฤติของศีลธรรมจริยธรรมในโรงเรียนและในสังคมได้จริง ขอให้กำลังใจแก่คณาจารย์ทุกคนและครูที่ปรึกษาโครงการฯ ตลอดทั้งผู้บริหาร ครู - อาจารย์ ทุกท่านที่ให้ความสำคัญ และให้ความร่วมมือ อย่างเต็มที่ เพื่อเป็นการน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พ่อหลวงของเรา “กษัตริย์ยอดกตัญญู” และเป็นการตอบแทนคุณพ่อแม่ ครู - อาจารย์วัดป่าบ้านค้อและวัดตาดน้ำพุ ที่อบรมสั่งสอนพวกเรามาจนได้มีวันนี้”

พระสังคม ธนปญโญ

ประธานครูพระอุตรธานี เขต ๑

“หนูมีความรู้สึกภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่งที่ได้ร่วมกันทำโครงการนี้ขึ้นมา เพื่อน้อมถวายตอบแทนพระคุณหลวงพ่อกุล ชิปโปปญโญ พระอาจารย์ไชยา อภิขโย และครูอาจารย์ทุกๆ ท่าน ผ่านโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรตินี้ โดยเฉพาะปีนี้เป็นปีมหามงคลสูงสุดที่หนูจะได้ทำความดี เพื่อน้อมถวายเป็นพระราชกุศลแด่พ่อหลวงของแผ่นดิน หนูตั้งใจจะทำให้ดีที่สุด เพื่อพระองค์ท่านอย่างสุดจิตสุดใจ หนูจะพยายามนำพาเพื่อนๆ น้องๆ ทีมลูกกรมหลวงฯ ห่วงใยเยาวชนทุกคน เผยแพร่ธรรมะสู่เยาวชนให้มากที่สุด โดยอาศัยพระบารมีของพระองค์ กษัตริย์ยอดกตัญญูพระองค์นี้เป็นกำลังใจให้หนูและทีมงาน เพื่อสร้างสรรค์ให้สังคมไทยของเราดีขึ้นแม้จะต้องฟันฝ่าอุปสรรคมากมายเพียงใดก็ตาม”

นางสาวสุพัทธรา เหลาสึงห์

ประธานโครงการ

โครงการพี่น้องรวมใจรักษาวินัยถวายในหลวง

โดยกลุ่มเสียงแห่งอนาคต

โรงเรียนสารคามพิทยาคม จ.มหาสารคาม

.....

กลุ่มเยาวชนโรงเรียนสารคามพิทยาคม พบปัญหาที่สำคัญของโรงเรียน ได้แก่ ปัญหาเรื่อง
ความสะอาด การแต่งกายไม่ถูกระเบียบ ไม่มีระเบียบวินัย เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้เกิดจากการขาด
จิตสำนึกที่ดีของนักเรียน กลุ่มเสียงแห่งอนาคตจึงคิดพัฒนาปลูกจิตสำนึกของเพื่อนนักเรียนให้รู้ เข้าใจ
และกล้าที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีของตน โดยใช้หลักการ ๔ ส. คือ สานสัมพันธ์ สัญญาใจ
สั่งสมนิสัย และสร้างเครือข่ายความดี

๑ ■ มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“ความดีเริ่มต้นได้จากตนเอง”

วินัยเป็นสิ่งสำคัญที่เป็นเหมือนพวงมาลัยคอยกำหนดแนวทางการดำเนินชีวิต ถ้าปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัย ก็เหมือนเลือกเดินทางไปในเส้นทางที่มีแต่ความสุขความเจริญ ในทางกลับกันถ้าไม่ปฏิบัติตนให้อยู่ในระเบียบวินัย หรือละเมิดระเบียบแบบแผนที่ตั้งไว้ ก็เหมือนเลือกเดินทางไปในเส้นทางที่มีแต่ความเสื่อม ความวุ่นวาย เกิดปัญหาต่างๆ มากมาย

ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในโรงเรียนสารคามพิทยาคม เช่น ปัญหาความสกปรก การทิ้งขยะไม่เป็นที่ การขีดเขียนบนฝาผนังห้องเรียน ความไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย การมาโรงเรียนสาย แต่งกายไม่ถูกระเบียบ พุดคุยหยอกล้อขณะเข้าแถวหน้าเสาธง เป็นต้น ปัญหาเหล่านี้มาจากการขาดวินัย ขาดจิตสำนึกที่ดีต่อตนเองและการอยู่ร่วมกัน

ความน่าสนใจอยู่ที่เรื่องจริงที่เกิดขึ้นจากการลงมือทำโครงการนี้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่๕ ทั้ง ๘ คน คือ

๑. นายสุทธิเกียรติ พันแสน ประธาน
๒. นายปฏิพัทธ์ ทรงเกียรติคุณ รองประธาน
๓. นางสาวสุทธิดา แก้วสองสี รองประธาน
๔. นางสาวณุดา พลชัย เลขานุการ
๕. นางสาววรรษญา วุฒิพันธุ์ เกร์ณูญิก
๖. นายพงศ์เพชร แนบกลาง ประชาสัมพันธ์
๗. นายจักรพงษ์ วุ่นสีแซง สวัสดิการ
๘. นางสาววิศยา ไหลหาโคตร สวัสดิการ

พวกเขาเรียกตัวเองว่า **กลุ่มเสียงแห่งอนาคต** เขามีความกล้าที่จะมอง และระบุปัญหาของตน พร้อมชักชวนกันคิดวิเคราะห์หาทางแก้ปัญหา ด้วยตระหนักว่าเยาวชนจำเป็นต้องได้รับการปลูกฝังจิตสำนึก เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่ไม่ดีของตน และพัฒนาตนเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้อื่น

พวกเขาจัดการแก้ปัญหาโดยใช้ความเป็นกัลยาณมิตรนำทางสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้องในการปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีระเบียบวินัยเป็นความรับผิดชอบต่อตนเอง และส่งผลต่อการปฏิบัติกิจการงานใดๆ ที่เป็นผลดีตามมา

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

นักเรียนสามารถระบุหลักการที่เขาได้ร่วมกันพิสูจน์ด้วยตนเองผ่านการลงมือทำโครงการนี้ได้ว่ามนุษย์เป็นสัตว์สังคม ต้องอยู่อาศัยร่วมกัน ทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกันตามขนบธรรมเนียมประเพณีหรือระเบียบแบบแผนที่สังคมนั้นๆ กำหนดขึ้นร่วมกัน สิ่งที่จะทำให้มนุษย์กำกับตนให้ปฏิบัติตามระเบียบแบบแผนได้ โดยผ่าน

๑. หลักธรรมทางศาสนา

❖ **ทริโศตปปะ** คือ ความละเอียดเกรงกลัวต่อบาป จากผลแห่งการกระทำที่ไม่ถูกต้องของตน ทำให้นักเรียนรู้ว่าสิ่งใดควรทำ สิ่งใดไม่ควรทำ มีจิตสำนึกรู้ว่าทั้งขยะไม่เป็นที่ทำให้เกิดความสกปรกขึ้น รู้สึกละเอียดใจ ไม่กล้าที่จะทิ้งขยะไม่เป็นที่ หลีกเลียงการกระทำที่จะก่อให้เกิดความสกปรกต่อตนเองและสิ่งแวดล้อม การที่นักเรียนได้พบเห็นความสะอาด ได้สัมผัสถึงความดี และได้รู้สึกถึงความสุขกายสบายใจ ก็เกิดเป็นความรักในความดีนั้น มีใจรักความสะอาด รักความมีระเบียบวินัยหรือถ้าแต่งกายไม่เรียบร้อย ไม่ถูกระเบียบ จะถูกมองว่าเป็นนักเรียนที่เกเร ไม่น่ารัก ไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมและพยายามทำตนเป็นนักเรียนที่ดีเพื่อเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียนคนอื่นอีกด้วย

❖ **วินัย** หมายถึง ระเบียบสำหรับกำกับความประพฤติให้เป็นแบบแผนอันหนึ่งอันเดียวกัน

❖ **อิทธิบาท ๔** คือ มีความพอใจ ความเพียร ความเอาใจใส่ และคิดไตร่ตรองพร้อมที่จะสร้างวินัยให้แก่ตน

ฉันทะ คือ ความมีใจรักในสิ่งที่ทำ ก่อนที่จะลงมือได้ เราต้องลงใจก่อน นั่นคือทำใจให้รัก พอใจกับสิ่งที่จะทำก่อน จเมื่อนั้นก็จะลงมือทำด้วยความเต็มใจ ไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคใดๆ

วิริยะ คือ การมีใจพากเพียร ต่อสู้เอาชนะอุปสรรคด้วยใจเข้มแข็ง

จิตตะ คือ ความคิด จดจ่อ เอาใจใส่ต่อสิ่งที่ทำ ย่อมเป็นพลังผลักดันให้สิ่งที่ทำสำเร็จอย่างน่าชื่นชม

วิมังสา คือ มีใจพินิจพิเคราะห์ กระทำสิ่งใดก็ตามด้วยการใช้ปัญญาและความเข้าใจ เป็นหลักธรรมสำคัญที่จะทำให้การงานประสบความสำเร็จ

❖ **ทริโอดตัปปะ** คือ ความละเอียดและความเกรงกลัวที่จะละเมิดกฎระเบียบของสังคม

ทิริ คือ ความละเอียดแก้ไข หมายถึง ความละเอียดใจตัวเองในการทำความชั่วความเลว ต่อหน้าไม่ทำบาปลับหลังไม่กล้าประพฤตชั่ว เป็นความรู้สึกรังเกียจ เห็นความผิดระเบียบวินัยเป็นบาป จึงไม่ยอมที่จะทำผิดระเบียบวินัย

โอดตัปปะ คือ ความเกรงกลัว ความสะดุ้งกลัวต่อความผิด กลัวเกรงโทษผิดและทุกข์ภัย ไม่เสี่ยงทำผิดกลัวว่าเมื่อทำผิดระเบียบวินัยไปแล้วจะส่งผลเป็นความไม่สบายใจเป็นทุกข์

และทั้งหมดนี้เกิดขึ้นได้ด้วย**สัมมาสติ** เป็นธรรมพื้นฐานที่สำคัญของจิตสำนึกที่จะอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างปกติสุข สามารถแยกแยะความมีวินัยและไม่วินัยได้ เป็นการตื่นอยู่เสมอ รู้ตัวว่ากำลังทำอะไร กับใคร ที่ไหน การมีสติจะช่วยให้คนทำผิดระเบียบน้อยลง ไม่เบียดเบียนตนและผู้อื่นให้ต้องเดือดร้อนวุ่นวาย

๒. หลักการดำเนินงาน ๔ ส.

❖ **สานสัมพันธ์** คือ สร้างความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นพี่รุ่นน้อง เพื่อความไว้วางใจในการให้คำปรึกษาแนะนำของรุ่นน้อง เพื่อความเป็นกัลยาณมิตรที่ดีต่อกัน

❖ **สัญญาใจ** คือ การให้คำมั่นสัญญาของรุ่นน้องต่อรุ่นพี่ว่า หลังจากได้รับคำแนะนำปรึกษาในการพัฒนาวินัยที่ดีไปแล้ว จะฝึกปฏิบัติจริงให้ได้ตามที่ตั้งใจไว้

❖ **สังคมนิสัย** คือ การฝึกปฏิบัติ พัฒนานิสัย สร้างวินัยของน้องให้ดีขึ้นด้วยตนเอง โดยต้องยึดสัญญาใจที่มอบไว้ให้พี่ และพี่ต้องคอยดูแลให้คำปรึกษาแก่น้องได้เสมอ

❖ **สร้างเครือข่ายความดี** คือ เมื่อน้องสามารถฝึก ปฏิบัติ พัฒนานิสัย สร้างวินัยให้ดีขึ้นได้แล้ว น้องต้องรักษาวินัยที่ดีไว้เสมอ เป็นกัลยาณมิตรที่ดีแก่ผู้อื่นต่อไป และมีการจัดตั้งชมรมเครือข่ายความดี ขึ้นภายในโรงเรียนเพื่อเป็นศูนย์กลาง เป็นแบบอย่างที่ดีสานสัมพันธ์ สร้างเครือข่ายความดีต่อไป

๓. กระบวนการทำดี

กลุ่มแกนนำออกแบบวางแผนนำพาในผู้คนในชุมชน คือ เพื่อนนักเรียนมามีส่วนร่วมในกระบวนการการทำงานที่เป็นระบบ คือใช้หลักการวิจัยปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาการปฏิบัติตนอยู่ในระเบียบวินัยของโรงเรียน โดยดำเนินการเป็น ๒ วงรอบ (spiral) แต่ละวงรอบประกอบด้วย

- ❖ การวางแผน (planning)
- ❖ การปฏิบัติการ (action)
- ❖ การสังเกต (observation)
- ❖ การสะท้อนผล (reflection)

ทั้งนี้เพื่อนำไปพัฒนาการวางแผนในรอบต่อไป ทำให้งานที่ดูเหมือนง่ายแต่เป็นปัญหาเรื้อรัง
 สั่งสมจากรุ่นสู่รุ่นถูกนำมาเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพแท้จริง

❖ การดำเนินงานวงรอบที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๑๘ พฤษภาคม - ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๕๙

ในวงรอบแรกนี้เด็กๆ ต้องสละเวลาหลังเลิกเรียนมาประชุมกับศึกษานิเทศก์ ครู และเพื่อน
 นักเรียนด้วยกันเพื่อระดมสมอง ศึกษาสภาพปัญหาปัจจุบันที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียน โดยเฉพาะ
 ปัญหาความสกปรก และการแต่งกายผิดระเบียบ แล้วกำหนดกลยุทธ์ การพัฒนาปลูกจิตสำนึก กำหนด
 เป้าหมายของการพัฒนา และตัดสินใจร่วมกัน เพื่อให้ได้มาซึ่งวิธีการและกิจกรรมการพัฒนาที่
 เหมาะสมและมีประสิทธิภาพสูงสุด เด็กๆ ไม่เพียงแต่ดำเนินงานในเชิงรุกด้วยการออกแบบให้มีการ
 อบรมโดยมีวิทยากรมาให้ความรู้ความเข้าใจ และพาทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่องเท่านั้น แต่ยังใช้
 หลักความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้อง เพื่อดึงสมาชิกในชุมชนเข้าร่วมโครงการ และสร้างสัญญาณใจในการ
 ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดี ส่งเสริมให้กิจกรรมที่พวกเขาออกแบบมา มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

❖ **โครงการพี่น้องรวมใจรักชาตินัยถวายเป็นหลวง** จัดหาวิทยากรมาอบรมระเบียบวินัยให้นักเรียนในโรงเรียน โดยสร้างกิจกรรมระดมสมองให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการคิดแก้ปัญหาทางชาตินัยในโรงเรียน และมีกิจกรรมกลุ่มสานสัมพันธ์พี่น้อง โดยให้น้องสัญญาากับพี่ว่าจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีของตน มีการทำสมุดบันทึกความดี ซึ่งนักเรียนจะต้องบันทึกรายรับรายจ่ายประจำวัน และบันทึกความดีประจำวัน จากนั้นนักเรียนที่เข้าอบรมร่วมใจกันเขียนข้อความสัญญาใจติดไว้ที่ต้นไม้แห่งความดี

นักเรียนรุ่นน้องที่เข้าร่วมอบรมนำสมุดบันทึกความดี มาส่งให้พี่เลี้ยงประจำกลุ่มตรวจทุกวันศุกร์ เพื่อพี่ ๆ จะได้สังเกตพฤติกรรมและการเปลี่ยนแปลงสิ่งสมนีสัยที่ดีของน้อง ๆ

ในการประเมินผลวงรอบแรกนี้ เด็ก ๆ จะใช้การสังเกตพฤติกรรมของน้องเป็นระยะ ๆ มีการตรวจสมุดบันทึกความดี เพื่อติดตามสังเกตผลการปฏิบัติ และประมวลประเมินผลสะท้อนด้วยแบบสัมภาษณ์

❖ **การดำเนินงานวงรอบที่ ๒ ระหว่างวันที่ ๓๑ กรกฎาคม - ๑ กันยายน ๒๕๕๙**

ในวงรอบนี้เด็ก ๆ จะช่วยกันหาจุดบกพร่องในการดำเนินงานที่ผ่านมา เพื่อหาแนวทางหรือกลยุทธ์ในการแก้ปัญหาแล้วนำมาสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการพัฒนาให้มีผลดียิ่งขึ้น พวกเขามีกลยุทธ์ใหม่ๆ ในการสร้างเครือข่ายความดี อาทิ

❖ **การทำเข็มกลัด “ทำดีเพื่อพ่อ”** เพื่อทำการหารายได้นำไปใช้ในการดำเนินกิจกรรมต่อไป

❖ **กิจกรรมพี่น้องสานสัมพันธ์ร่วมกันปลูกต้นไม้** รุ่นพี่รุ่นน้องร่วมใจกันปลูกต้นไม้เพื่อปลูกฝังให้เยาวชนรักชาติสิ่งแวดล้อม

❖ **มีการมอบรางวัลห้องเรียนสะอาด** ให้กับน้องเพื่อสร้างขวัญกำลังใจ และการมอบเกียรติบัตรให้กับนักเรียนที่มาช่วยปลูกต้นไม้

จากนั้นทำการประเมินผลการพัฒนาตนเองอยู่ในระเบียบวินัยของนักเรียน โดยติดตามสังเกตว่าน้องได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่ดีของตนเองอย่างไรบ้าง และได้สั่งสมนิสัยที่ดีมากน้อยเพียงไร โดยที่สัญญาใจตรวจสอบบันทึกความดีของน้องทุกวันศุกร์ และใช้ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์บุคคลใกล้ชิดว่าเป็นเครื่องมือในการสะท้อนผล

เมื่อมาถึงการตั้งข้อสังเกตเพื่อศึกษาวิเคราะห์การดำเนินงานของตน กลุ่มแกนนำก็สามารถใช้รูปธรรมของแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์ตีความถอดนัยยะการเรียนรู้ และพัฒนาพฤติกรรมเป็นผลเชิงประจักษ์ได้อย่างน่านับถือในความพากเพียร ความละเอียดถี่ถ้วน และความมีวินัยในการทำงาน เป็นหัวข้อที่มีรายละเอียดครบถ้วนตรงตามความจริงที่พวกเขาสังเกตได้ เช่น

๑. การรักษาความสะอาด

- ๑.๑ ทิ้งขยะลงในถังอย่างเป็นที่
- ๑.๒ ไม่นำอาหารขึ้นไปรับประทานบนอาคารเรียน
- ๑.๓ ไม่ขีดเขียนโต๊ะ ผนังห้อง ประตูห้อง
- ๑.๔ ช่วยเก็บขยะในบริเวณโรงเรียน

๒. การแต่งกาย

- ๒.๑ ไม่ใส่เสื้อลวยชาย
- ๒.๒ ไม่ใส่รองเท้าเหยียบส้น
- ๒.๓ ทรงผมถูกระเบียบของโรงเรียน
- ๒.๔ แต่งกายถูกระเบียบของโรงเรียน

๓. พฤติกรรมทั่วไป

- ๓.๑ มาเข้าแถวตรงเวลา
- ๓.๒ เมื่อทำกิจกรรมหน้าเสาธงไม่จับกลุ่มคุยหยอกล้อเล่นกัน หรือลอกการบ้านในแถว
- ๓.๓ นำจานอาหารไปคืนแม่ครัว
- ๓.๔ ไม่ซื้ออาหารรับประทานเกินความจำเป็น

๔. บันทึกความดีที่เกิดขึ้นจริง ได้แก่ ช่วยพ่อแม่ทำงานบ้าน ซักผ้า ล้างจาน กรอกน้ำ ทั้งขยะ เลี้ยงน้อง รดน้ำต้นไม้ ให้อาหารสัตว์เลี้ยง อ่านหนังสือทำการบ้าน ทบทวนบทเรียนช่วยเพื่อน จัดทำบัญชีรายจ่าย การออมเงิน ชัดโต๊ะเรียนที่ถูกขีดข่วน และทำสื่อการเรียน

๕. ผลสะท้อนจากความสำเร็จ

โครงการนี้ทำทายนมากเพราะเป็นประเด็นปัญหาที่ยากและยึดเยื้อแก้ไม่ตกของแทบจะทุกโรงเรียน เยาวชนกลุ่มนี้มีความกล้าที่จะแปลงความยากให้เป็นความท้าทายที่จะทำให้โครงการแก้ปัญหานี้ให้ได้ โดยอาศัยกระบวนการทางปัญญาวางยุทธวิธีการทำงานเป็น ๒ วงรอบ ทั้งนี้เพื่อเริ่มต้นสร้างเครือข่ายความดีในโรงเรียน

จุดเด่นสำคัญของโครงการนี้ คือ กระบวนการทางปัญญาในการรวบรวมประมวลข้อมูลทางสถิติต่างๆ ที่เป็นระบบ รวมทั้งการเรียนรู้ส่วนบุคคลของกลุ่มเยาวชนที่สะท้อนให้เห็นสังขรณ์ว่า “การจะเปลี่ยนแปลงใครนั้น ต้องหันกลับมาเริ่มเปลี่ยนที่ตนเองก่อน และเพียรพยายามทำสิ่งนั้นอย่างต่อเนื่อง ซื่อตรง จริงจังและจริงใจ” กลุ่มแกนนำมีความมุ่งมั่นที่จะผลักดัน สานต่อ และขยายผลการทำงานต่อไปอีกโดยไม่ย่อท้อ เป็นสิ่งที่น่าชื่นชมในการดำเนินการต่อไป

“จากการทำโครงการครั้งนี้ ทำให้ผมได้มองเห็นจุดบกพร่องของตนเอง ได้พัฒนาตนเอง รู้จักวิธีการทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักการแก้ไขปัญหา อีกทั้งยังมีความรู้เกี่ยวกับวินัยมากขึ้น และสามารถปฏิบัติตนอยู่ในกฎระเบียบวินัยของโรงเรียน เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่รุ่นน้องหรือผู้พบเห็น ถึงแม้ว่าการทำโครงการครั้งนี้ จะพบกับอุปสรรคบ้างแต่ผมก็ไม่เคยรู้สึกท้อแท้ หรือเบื่อหน่ายเพราะได้รับกำลังใจจากเพื่อนคณะผู้จัดทำ เพื่อนในห้องเรียน คณะครู อาจารย์ และพี่น้องเครือข่ายความดีทุกคน”

นายสุทธิเกียรติ พิณแสน
ประธาน

“ก่อนที่ข้าพเจ้าจะได้ทำโครงการพี่น้องรวมใจรักษาวินัยถวายในหลวง ข้าพเจ้าก็ยังขาดวินัยอยู่หลายเรื่อง เช่น ยังมาโรงเรียนสาย เห็นขยะอยู่ตรงหน้าก็เดินข้าม เหวทำความสะอาดที่ได้รับมอบหมายก็ไม่สนใจ ขึ้นลงบันไดก็วิ่งเล่นกัน แต่หลังจากที่ได้เข้ามาทำโครงการแล้ว ก็ทำให้รู้ว่าก่อนที่จะบอกให้คนอื่นทำความดีได้เราต้องสร้างคุณความดีที่ตนเองก่อนซึ่งข้าพเจ้าก็เปลี่ยนแปลงไปมาก ต้องมาโรงเรียนแต่เช้า เห็นขยะอยู่ตรงหน้าก็เก็บ ทำความสะอาดตามเวรที่ได้รับมอบหมาย โดยเข้าใจว่ามันไม่ใช่เรื่องน่าอาย คนที่ไม่ทำต่างหากต้องอาย นอกจากนี้ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นยังก่อให้เกิดประสบการณ์ใหม่ๆ มากมาย ได้รู้จักการทำงานกลุ่ม ได้ฝึกรับความกดดันจากรอบด้าน มีปัญหาอุปสรรคมากมายให้แก้ไข และที่สำคัญ ได้สัมผัสความห่วงใยที่เพื่อนมีให้แก่กันมีความสุขที่ได้ทำความดี สุขจากความอึดเอมใจ สุขที่ได้ทำงาน และสุขที่ได้เป็นเสียงแห่งอนาคตที่ดีของสังคม”

นายปฏิพัทธ์ ทรงเกียรติกุล
รองประธาน

“เมื่อพวกเราเริ่มทำก็เริ่มที่จะมองเห็นปัญหาภายในโรงเรียน แล้วก็พบกับปัญหาเรื่องการขาดวินัยในโรงเรียน แต่ก่อนที่พวกเราจะนำพาผู้อื่นให้รักษาวินัย พวกเราก็ต้องรักษาวินัยของตนเองก่อน ดิฉันก็เป็นคนหนึ่งที่ต้องเปลี่ยนแปลงตนเองในเรื่องวินัยมากพอตัว โดยเฉพาะเรื่องการมาโรงเรียนสาย ดิฉันจึงต้องมาโรงเรียนแต่เช้า และดิฉันก็พบว่า การมาโรงเรียนแต่เช้าทำให้ได้พบกับสิ่งดีๆ มากมาย และอีกสิ่งหนึ่งที่ดิฉันต้องพบเจอ คืออุปสรรคมากมายที่ต้องฝ่าฟัน เช่น ปัญหาเรื่องการเรียน เพราะต้องทำกิจกรรมและเรียนด้วย จึงทำให้ดิฉันเหนื่อยและท้อ แต่ดิฉันก็ฝ่าฟันมาได้ เพราะได้กำลังใจจากเพื่อนๆ อาจารย์ และผู้ปกครองที่คอยให้กำลังใจ และเพื่อนๆ ก็พยายามช่วยแก้ปัญหาทำให้พวกเราสนิทสนมกันมากขึ้นและการแข่งขันครั้งนี้ก็เป็นอีกอุปสรรคหนึ่งที่ดิฉันและเพื่อนต้องเผชิญเพราะมันคือการพิสูจน์ตนเอง”

นางสาวสุทธิดา แก้วสองสี

รองประธาน

“ความประหลาดใจเกิดขึ้นกับดิฉัน ปัญหามากมายที่เคยมองข้ามไปเพราะคิดว่าเป็นเพียงเรื่องเล็กน้อยนั้นได้ส่งผลกระทบต่อกลายเป็นปัญหาเรื้อรังอันยากต่อการแก้ไข เมื่อพวกเราได้นำมาวิเคราะห์หาสาเหตุก็พบว่าโดยรวมแล้วปัญหาที่เกิดขึ้นเหล่านั้น มาจากการขาดวินัย เราเองต้องรู้จักเป็นตัวอย่างก่อน ให้พวกเขาเหล่านั้นเห็นถึงผลที่ได้ ประโยชน์จากการประพฤติวินัย แต่การจะเปลี่ยนแปลงตนเองนั้นย่อมมีอุปสรรคเกิดขึ้น เราจึงต้องใช้ความเพียรพยายามอันมาจากกำลังใจของคนรอบข้าง โครงการนี้เป็นแรงผลักดัน และกระตุ้นให้เกิดความกล้าที่จะพิสูจน์ตนในการทำความดี ฝึกความกล้าคิด กล้าพูด และแสดงออกทางความคิดเห็นในทางที่ถูกที่ควร แม้จะพานพบกับอุปสรรคขวากหนามบ้าง แต่สิ่งเหล่านี้จะทำให้ความสำเร็จของเรามีค่ามากยิ่งขึ้น”

นางสาวณัฐดา พลชัย

เลขานุการ

ผู้ใหญ่ วัยรุ่น เด็กเล็ก
มาช่วยกันรักษาวินัย

อยากเป็นเด็กดีกันใช่ไหม
เยาวชนรุ่นใหม่ พาชาติไทยเจริญ

นายพงศ์เพชร แนนกลาง
ประชาสัมพันธ์

คำว่า “ถวายเป็นหลวง” ข้าพเจ้าคิดว่าเป็นคำที่ดี มีความหมาย และทุกคนอยากทำ อยากตั้งใจทำเพราะเป็นการทำเพื่อพ่อหลวงของเรา ซึ่งมีหลายๆ คนที่ไม่มีโอกาสได้ทำ เวลาข้าพเจ้าเดินไปไหน ไม่ว่าในโรงเรียนหรือนอกโรงเรียน ไม่ว่าในเครื่องแบบหรือนอกเครื่องแบบ เมื่อพบเศษขยะ เศษกระดาษ ขวดน้ำ ซองขนม สิ่งแรกที่ข้าพเจ้านึกถึงก็คือ เราเป็นผู้รักษาวินัย การก้มลงเก็บจึงเป็นสิ่งที่เราควรปฏิบัติถึงแม้ว่าคนอื่นจะไม่รู้ก็ไม่เป็นไร ความดีเก็บไว้ที่ใจก็พอ และเราต้องเป็นแบบให้คนอื่นสามารถปฏิบัติตามได้เพื่อขยายพลังแห่งความดีต่อไป

นายจักรพงษ์ ภู่นสีแสง
สวัสดิการ

โครงการ เยาวชนอาสาพัฒนาชาติไทย เทิดไถ่องค์พ่อหลวง

โดย กลุ่มชนเขา-เขาวชน
โรงเรียนสตรีศึกษา จ.ร้อยเอ็ด
.....

การสร้างสังคมการเรียนรู้ เป็นหัวใจสำคัญของการจัดทำโครงการนี้ โดยเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ซึ่งอยู่ในลักษณะของการเป็นอาสาสมัคร ซึ่งยุทธศาสตร์สำคัญที่นักเรียนใช้เป็นแกนหลักคือ “โรงเรียนเข้าวัด พัฒนาชุมชน” โดยวัยรุ่น แบบวัยรุ่น เพื่อวัยรุ่น

๑ ■ มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“ค่ายอาสา สานสัมพันธ์ เข้าถึงภูมิปัญญาชุมชน”

นักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษามีมากถึงประมาณ ๔,๐๐๐ คน และมีลักษณะเป็นคนเมือง คือ ถูกตัดขาดจากวิถีชีวิตแท้จริง กิน อยู่ ดู ฟัง ไม่เป็นกันเสียแล้ว ทั้งๆ ที่เป็นคนต่างจังหวัด ดูแล้วอาจจะธรรมดาๆ แต่เบื้องหลัง กลับเป็นโจทย์ปัญหาที่ทတ်โง่มากมาย เช่น เยาวชนไม่กล้าแสดงออกในการทำ ความดี ขาดความมั่นใจ เพราะไม่เคยฝึกปฏิบัติมาก่อน เยาวชนไม่เข้าวัด ไม่รู้หลักธรรม จึงประยุกต์มาใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตจริงประจำวันไม่ได้ รู้เฉพาะเรื่องที่เรียนที่สอบได้คะแนนดีแต่ไม่มีความเข้าใจในเรื่องที่สอบผ่านแล้วอย่างแท้จริง ปัญหาการขาดทักษะ กิน อยู่ ดู ฟัง และการใช้เวลาไม่เกิดประโยชน์ เยาวชนเคยชินกับการเที่ยวเล่นเพื่อความเพลิดเพลิน ให้ความสำคัญต่อค่านิยมของ

วัตถุต่างๆ มากเกินไป จนลืมนัดธรรมทอ้งถิ่น ขาดวินัยออกจากรากเหง้าเดิมของสังคมไทย ไม่รัก และหวงแหนภาคภูมิใจในภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ เพราะไม่รู้จักอย่างจริงจัง

นักเรียนโรงเรียนสตรีศึกษา จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง ๘ คนนี้ มีความแตกต่างมีวิถีทัศน์มีหลักธรรม และพระบรมราโชวาท พวกเขาพร้อมตัวกันจัดตั้งกลุ่มชุมชน-เยาวชน ซึ่งมีทางออกมานำเสนอทางรอดให้เพื่อนๆ ได้พิจารณา กลุ่มเยาวชนกลุ่มนี้ คณะกัน ๓ ระดับชั้น ทั้งมัธยมศึกษาปีที่ ๔ ปีที่ ๕ และปีที่ ๖

๑. นายอดิศักดิ์	สีลารัตน์	ประธาน
๒. นางสาวทิวาวรรณ	ผมไผ	รองประธานฝ่ายวิชาการ
๓. นางสาวธนพร	ศรีมาน	รองประธานฝ่ายกิจกรรม
๔. นางสาวสิริพร	ศรีวรารักษ์	เลขานุการ
๕. นางสาวประถมพร	มาตย์วิเศษ	ประชาสัมพันธ์
๖. นางสาวกัทลี	บุญแจ่ม	กรรมการฝ่ายกิจกรรม
๗. นางสาวธิดา	อินทร์งาม	กรรมการฝ่ายวิชาการ
๘. นางสาวอรุณี	เวียงธรรม	ประสานงาน

พวกเขา มองปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนอย่างมองเห็นความจริงตรงหน้า และแสวงหาเหตุว่าเป็นผลของ “ความไม่รู้” การเรียนรู้ หมายถึง การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรม อันเนื่องจากการได้รับประสบการณ์ ซึ่งควรจะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น เขาจึงหยิบยก “การสร้างสังคมการเรียนรู้” ขึ้นเป็นหัวใจของการจัดทำโครงการ เน้นด้วยว่าการเรียนรู้ด้วยการปฏิบัติจริง และอยู่ในลักษณะการอาสาสมัคร พวกเขามีศรัทธาในการจัดกิจกรรมเยาวชนด้านการบริการสังคมและงานอาสาสมัครว่าเป็นเครื่องมือที่จะช่วยสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวมมากขึ้น สามารถสร้างการเรียนรู้และพัฒนาเยาวชน ส่งผลถึงการสร้างผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้าเพื่อดูแลสังคมในอนาคตด้วย

ยุทธศาสตร์สำคัญที่นักเรียนใช้เป็นแกนหลักคือ “โรงเรียนเข้าวัด พัฒนาชุมชน” โดยวัยรุ่นุ่นแบบวัยรุ่นุ่น เพื่อวัยรุ่นุ่น

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

การจัดโครงการในครั้งนี้ใช้หลักการ “โรงเรียนเข้าวัดพัฒนาชุมชน” ภายใต้โครงการ “เยาวชนอาสาพัฒนาชาติไทย เทิดไท้องค์พ่อหลวง” โดยให้มีการประยุกต์หลักธรรมและแนวพระราชดำริด้วยการฝึกปฏิบัติจริง

❖ ไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา)

จากกิจกรรมหลัก คือ การเข้าพัฒนาชุมชน การสนทนากับผู้หลักผู้ใหญ่ในฐานะลูกหลานช่วยงานบ้าน บัดกวาด เช็ดถู และดูแลผู้เฒ่า ช่วยให้นักเรียนเข้าใจ การประพฤติปฏิบัติอย่างเหมาะสม ทั้งกาย วาจา และใจ มีความสำรวม ระวัง อุดมทน ทำให้นักเรียนเป็นปกติ มีสมาธิตั้งมั่นและเกิดปัญญาเรียนรู้ต่อสิ่งต่างๆ

❖ อริยสัจ ๔ (ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค)

การเผชิญปัญหา และการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งของตนเอง และในการสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อให้เกิด การกระทำที่สร้างสรรค์ เช่น การเก็บโทรศัพท์มือถือและการเก็บเงินทั้งหมด จากน้องๆ ที่ จะลงชุมชน ทำให้เกิดเงื่อนงำที่น้องๆ ต้องเผชิญปัญหา และพลิกให้เป็นโอกาสของการเรียนรู้ สร้างความสัมพันธ์กับผู้คนในหมู่บ้านได้อย่างสนิทสนม รวดเร็ว

❖ มงคลชีวิต

มงคลชีวิตที่ ๗ การเป็นพหูสูต

มงคลชีวิตที่ ๘ มีศีลปะ

มงคลชีวิตที่ ๙ มีวินัย

มงคลชีวิตที่ ๑๐ มีวาจาสุภาสิต

มงคลชีวิตที่ ๑๕ บำเพ็ญทาน

มงคลชีวิตที่ ๑๖ ประพฤติธรรม

มงคลชีวิตที่ ๒๖ พังธรรมตามการ

มงคลชีวิตที่ ๒๗ มีความอดทน

มงคลชีวิตที่ ๓๐ สันทนาธรรมตามการ

มงคลชีวิตนั้นเป็นที่แน่นอนอยู่แล้วว่าเป็นมงคล ซึ่งในชีวิตนี้ เราต้องสร้างมงคลชีวิตในการใช้ชีวิตเพื่อให้ชีวิตเป็นสุข ฉะนั้น จึงมีการกำหนดการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริงในกิจกรรมโครงการครั้งนี้ ตามข้อมงคลชีวิตดังกล่าว

❖ เศรษฐกิจพอเพียง

จากแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงนี้ คณะผู้ดำเนินโครงการ ได้น้อมนำมาใช้เป็นหลักการดำเนินงานเพื่อการพอเพียง พร้อมทั้งนำเข้าสู่กิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนผู้ร่วมโครงการได้เรียนรู้ และเป็นผู้รู้จักคำว่าพอ

❖ ความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

พระราชดำรัส “...ความสามัคคีปรองดองเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน กับความรักใคร่เผื่อแผ่ช่วยเหลือกันฉันท์ญาติพี่น้อง สองประการนี้ คือ คุณลักษณะสำคัญของไทยที่ช่วยให้บ้านเมืองอยู่รอดเป็นอิสระและเจริญมั่นคงมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน...”

ความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันนั้น คณะผู้ดำเนินโครงการได้น้อมนำมาปฏิบัติจนโครงการนี้ได้ดำเนินงานจนประสบความสำเร็จ บรรลุจุดประสงค์ทุกประการ พร้อมกันนั้นยังได้นำบทเรียนที่เคยได้รับ จากการดำเนินงานเกี่ยวกับความสามัคคีและการช่วยเหลือซึ่งกันและกันไปสนทนากับนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการให้เรียนรู้และสร้างกิจกรรมเกี่ยวกับความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่คณะด้วย

๓. กระบวนการทำดี

ที่เด็ดค่ายครั้งที่ ๑ : บ้านใจดี ต.นาเมือง อ.เสลภูมิ

โรงเรียนสตรีศึกษามีการจัดค่ายอบรมต่างๆ เป็นประจำอยู่แล้วเป็นพื้นฐาน กลุ่มเยาวชนแกนนำ จึงมีประสบการณ์เข้าค่ายมาหลายแบบ หลายครั้ง หลายอารมณ์ จึงมีความคิดสร้างสรรค์มากมาย เกี่ยวกับกิจกรรมค่ายเพื่อให้เป็นค่ายของเขาอย่างแท้จริง คือ “โดยวัยรุ่นนั้ แบบวัยรุ่นนั้ เพื่อวัยรุ่นนั้” และมีผู้ใหญ่เป็นที่ปรึกษาดูแลให้คำแนะนำ ค่ายคุณธรรมเชิงปฏิบัติของเยาวชนกลุ่มนี้ประกอบด้วย

- ❖ กิจกรรมสัมมนาและอบรมเกี่ยวกับการใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่น
- ❖ กิจกรรมเข้าวัดปฏิบัติธรรม
- ❖ กิจกรรมลงพัฒนาชุมชน
- ❖ กิจกรรมพัฒนาตนเองเชิงจิตวิทยา

พวกเขาใช้การประชาสัมพันธ์ในช่วงกิจกรรมหน้าเสาธง และมีผู้สมัครทันทีในวันแรกถึง ๑๐๐ คน ทำให้คณะทำงานตื่นเต้น และจริงจังกับการเตรียมงาน ประสานงานอย่างมาก ที่ได้ของกิจกรรมที่

ผู้เข้าค่ายไม่รู้มาก่อน คือ หลังจากที่เข้าวัดอบรม ฟังธรรมในคืนแรกแล้ว รุ่งขึ้น พี่ๆ ผู้จัดค่าย เรียกเก็บสตางค์และโทรศัพท์มือถือจากผู้เข้าค่าย ก่อนปล่อยให้กระจายตัวในหมู่บ้าน เพื่อทำกิจกรรม “ทำงานแลกอาหารกลางวัน” โดยมีได้มีการนัดหมายกับคนในหมู่บ้านก่อน ทุกคนต้องใช้ความพยายามสื่อสาร บอกกล่าวของาน ทำ ขอข้าวกิน บ้านแล้วบ้านเล่าด้วยตนเอง ไม่มี

ใครจัดสรรอะไรไว้ให้ บางคนล้างจาน บางคนทำความสะอาด ซักผ้า สอนหนังสือน้องประถม ช่วยขายของและบางคน ไม่ได้ทำอะไร แต่เข้าไปนั่งคุยนั่งพูดจาสนทนา ผู้ใหญ่ก็เมตตาให้อาหารกินพร้อมกับเชื้อเชิญ ชักชวนให้กลับมาหามาเยี่ยม มาคุยอีก เป็นความตื่นเต้นโดใจที่เกิดการเรียนรู้มากมายตลอดเวลาที่เผชิญสถานการณ์แก้ปัญหาเฉพาะหน้าโดยไม่สามารถพึ่งพาผู้อื่นได้ นอกจาก ภาย วาจาใจ อันเป็นปกติของตน ผู้เข้าร่วมกิจกรรมประทับใจมากทำให้กิจกรรมต่อๆ มา เช่น การพัฒนาหมู่บ้าน เก็บกวาดทำความสะอาดถนนหนทาง ท่อระบายน้ำ หรือที่อ่านหนังสือของหมู่บ้าน ตลอดจนการชวนผู้ใหญ่ที่ต้นไปขอความช่วยเหลือในช่วงเช้า มาร่วมจุดเทียนชัยถวายพระพรพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในตอนค่ำ ก็เต็มไปด้วยความพร้อมเพรียง เต็มอกเต็มใจ ประสานใจเป็นหนึ่งเดียวเสมือนรู้จักกันมานาน เป็นลูกเป็นหลาน เป็นครอบครัวเดียวกัน

จิตวิญญาณของสังคมไทยถูกปลูกให้ฟื้นคืนพลังอีกครั้ง แล้วเสริมให้แข็งแกร่งด้วยกิจกรรมในวันรุ่งขึ้นที่ผู้เข้าค่ายได้กระจายตัวกันไป “เรียนรู้” ของดีของแต่ละหมู่บ้านหรือรู้จักสินค้าพื้นบ้านที่เคยได้รางวัล SME แต่ไม่มีใครสนใจจนแทบจะห่างหายไปจากคนรุ่นใหม่ เช่น การทอเสื่อ การทำหมอนเห็ด เป็นต้น ผู้เข้าค่ายได้เข้าไปดู ไปเรียนรู้ ไปหัดทำตามผู้ใหญ่ เกิดความภูมิใจในภูมิปัญญาที่ได้พบตรงหน้านั้นเอง

ค่ายครั้งที่ ๒ บ้านดอนแก้ว ต.บึงงาม กิ่งอำเภอทุ่งเขาหลวง บ้านของประธานกลุ่ม...คนนี่เอง

ด้วยความสดใหม่ของกิจกรรมโดนใจวัยรุ่น ทำให้กิจการค่ายคุณธรรมเชิงปฏิบัติเป็นที่กล่าวขวัญถึงและมีผู้คนเฝ้ารออยากจะทำครั้งต่อไป คณะเยาวชนผู้ดำเนินโครงการจึงออกแบบเงื่อนไขเพิ่มเติมขึ้นจากเดิม คราวนี้เลือกพื้นที่เป็นหมู่บ้านของประธานกลุ่ม ซึ่งเป็นหมู่บ้านขนาดเล็กและรู้จักเป็นที่เป็นที่น้องเกี่ยวดองกันเกือบทั้งหมด จึงทำให้สามารถจัดนักเรียนเข้าพักอยู่ในบ้านแทนการอยู่รวมกันที่วัด โจทย์ คือการใช้ชีวิตร่วมกับญาติผู้ใหญ่ ทำอะไรก็ได้ที่ท่านจะให้ช่วย จะใช้ให้หวาน

บ้างเลี้ยงวัว บ้างลงดำนา ให้อาหารไก่ ขุดดิน ถางหญ้า หุงหาอาหารกินอยู่ดูแลกัน คราวนี้มีผู้ร่วมกิจกรรม ๔๐ คน แต่ได้เข้าไปใช้ชีวิต รู้ชีวิต ค้นหาคุณค่าของชีวิตด้วยการเรียนความเป็นมนุษย์คนหนึ่ง ซึ่งฟังฟังกันและกัน ฟังฟังธรรมชาติในสังคมเกษตรกรรมที่เป็นแกนหลักของคนไทย

โครงการครั้งที่ ๒ นี้ยังได้ใจเยาวชน คือเปิดเข้าถึงจิตใจได้จริง เพราะเป็นสิ่งที่มาเติมส่วน

ขาดพร่องของเด็กในสังคมเมืองที่ไม่เคยรู้เรื่องความเป็นไปของสรรพสิ่งในธรรมชาติ ข้าวก็ไม่เคยปลูก วัวไม่เคยเลี้ยง เรื่องภูมิปัญญาจึงไม่ต้องพูดถึงเพราะไม่เข้าใจจริงๆว่าหมายความว่าอย่างไร และมีคุณค่าอย่างไร รู้จักแต่เทคโนโลยีความทันสมัย รู้จักวัตถุ แต่ไม่สัมผัสจิตใจและสัมพันธ์ภาพระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ไม่เห็นความสัมพันธ์เชื่อมโยงพึ่งพาอาศัยกันและกันอันเป็นสภาวะสังคมที่ปกติมนุษย์ควรจะเป็น เมื่อได้มีโอกาสสัมผัสประสบการณ์ตรงด้วยการใช้ชีวิตร่วมกับชุมชนอย่างไม่มีเงื่อนไข บ้านไหนใครทำอะไรทำด้วย เป็นลูก...เป็นหลาน จึงเท่ากับเป็นการกู้สภาวะการเรียนรู้ของมนุษย์คนหนึ่งให้กลับสู่ความมีประสิทธิภาพได้จริง เมื่อ

เกิดการเรียนรู้สิ่งที่สะท้อนออกมาอย่างตรงไปตรงมา คือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เกิดความเข้าใจ เข้าใจผู้อื่น ท่วงโยผูกพัน กลับไปหาสู่เยี่ยมเยียนพูดคุยบ้าง กลับไปช่วยนวดฟัน เลี้ยงไก่ เลี้ยงวัว ช่วยลงแขกเกี่ยวข้าวกันอย่างที่ไม่มีครุมาบังคับ ไม่มีใครเก็บคะแนน นักเรียนไม่เผลอเรียนและเรียนรู้ได้ด้วยการมีปฏิสัมพันธ์ที่เหมาะสมในบริบทจริง ๆ ของชีวิต ได้ผลพลอยได้ คือความเข้าใจในภูมิปัญญา เห็นความเก่ง ความฉลาด ความช่างสังเกตของคนไม่เรียนหนังสือ ที่หยิบจับเอาประโยชน์จากธรรมชาติรอบตัวได้สารพัดอย่างพอเพียง สงบสุข มีมิตรไมตรี ทำให้เกิดความภูมิใจ เกิดความรักบ้านรักถิ่นฐานไทย ไม่ใช่แค่เรียนเพื่อสอบผ่าน แต่ขอเกรดเป็นเลขประทับไว้ในกระดาษ แต่ปราศจากความเข้าใจใดๆ อย่างที่เคย

๕. ผลสะท้อนจากความสำเร็จ

เป็นโครงการที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว คือแก้ปัญหาเยาวชนขาดคุณธรรมจริยธรรม ด้วยการจัดกิจกรรมออกค่ายอาสาพัฒนา ที่พัฒนาปรับปรุงให้พิเศษไปจากการออกค่ายอาสาฯ ทั่วไป โดยมุ่งเน้นให้เกิดการเรียนรู้หลักธรรมและแนวพระราชดำริ และพัฒนาทักษะชีวิตด้านกิน อยู่ ดู ฟัง เป็นกลุ่มเยาวชนแกนนำตั้งใจทุ่มเทในการทำงานอย่างมาก พวกเขามีความเพียรและความอดทนสูงในการฟันฝ่าอุปสรรคนานัปประการที่เกิดจากความไม่เข้าใจของบุคคลหลายฝ่าย ในท้ายที่สุด การออกค่ายดังกล่าวนี้ก็ได้รับการยอมรับจากผู้บริหารและครูในโรงเรียนยกระดับให้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรปกติของโรงเรียน

พวกเขาบรรลุวัตถุประสงค์ที่จะเปิดเวทีให้เยาวชนเกิดการสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเองโดยลงมือปฏิบัติจริง นำปลาบปลื้มใจกับโครงการที่พัฒนาคนได้จริงๆ เช่นนี้ นักเรียนในโรงเรียนก็ต่างขาบปากต่อปากบอกกล่าวเล่าถึงค่ายที่ เปิดใจ เปิดปัญญา นี้ จนคณะผู้ทำโครงการตั้งเป้าว่าจะจัดค่ายให้เยาวชนได้ลงพื้นที่ให้ครบทุกอำเภอและจะขยายเครือข่ายไปโรงเรียนอื่นๆ อีกด้วย พลังแห่งการเรียนรู้ ช่างนำมาหัสจรรย์ ทรงพลังมหาศาล ในขณะที่การหลงไปเพราะความไม่รู้ ก็พาให้ชีวิตต้องตกอยู่ในความเสีียงอย่างน่าสะพึงกลัว

โครงการ เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ

โดยกลุ่มศาลาพักใจ
โรงเรียนศรีสะเกษวิทยาลัย จ.ศรีสะเกษ

จากสภาพสังคมเมืองที่รูปแบบวิถีชีวิตสมัยใหม่แทรกซึมไปทุกพื้นที่เยาวชนมีชีวิตติดพันอยู่กับการเรียน เพื่อน และการเที่ยวเตร่สนุกสนาน ผู้ใหญ่วัยทำงานก็ใช้เวลาหมกมุ่นกับการทำงานและการหาเงิน คงเหลือแต่เพียงผู้สูงอายุที่ถูกปล่อยปละละเลย ขาดลูกหลานดูแลเอาใจใส่ เรื่องเล็กใกล้ๆตัวแบบนี้เป็นที่มาของปัญหาที่กลุ่มศาลาพักใจรวมตัวกันคิดหาทางแก้ไข พวกเขาเก็บข้อมูลหาสถิติจำนวนผู้สูงอายุในพื้นที่ แล้วออกอุบายอันแยบคายให้เพื่อนนักเรียนแต่ละคนได้มีโอกาสดูแลใกล้ชิดกับผู้สูงอายุ โดยเด็ก ๑ คน จะต้องดูแลผู้สูงอายุ ๕ คน ผ่านการเก็บข้อมูล ชักถามพูดคุยเรื่องราวประวัติส่วนตัว ทั้งเรื่องสุขภาพ ประสบการณ์ชีวิต ฯลฯ เหมือนเป็นการทำแผนที่คนดี หาคนต้นแบบเพื่อเป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต

๑. มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“จากพลังศรัทธาและความกตัญญูตเวที
สู่การเรียนรู้รักสามัคคี สร้างสรรค์พหุกิจกรรมที่รอบด้าน”

เยาวชนไทยในปัจจุบันกำลังประสบปัญหาวิกฤติทางจิตใจอย่างหนัก เนื่องจากได้บริโภคสื่อที่ชักจูงไปในทางที่ผิด จนทำให้เกิดพฤติกรรมอันไม่เหมาะสม เช่น ดิถยาเสพติด ก้าวร้าว ส่วนผู้ใหญ่วัยทำงานก็ใช้เวลาตลอดวันไปกับการทำงาน ต่างคนต่างก็ทำหน้าที่ของตนเอง ไม่ค่อยมีใครดูแลผู้สูงอายุ ทำให้เกิดปัญหาช่องว่างระหว่างวัยขึ้น และยิ่งอาจส่งผลให้ภูมิปัญญาที่ผู้สูงอายุได้สั่งสมมาตลอดชีวิต อาจไม่ได้รับการสืบทอดและเสื่อมสลายไปในที่สุด

ในจังหวัดศรีสะเกษปัจจุบันมีผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งเป็นจำนวนมาก จะเห็นได้จากสถิติฝ่ายสาธารณสุขของเทศบาลเมืองศรีสะเกษ ปี ๒๕๔๘ พบว่า มีผู้สูงอายุในเขตเทศบาล ที่ถูกทอดทิ้งจำนวนประมาณ ๑,๐๐๐ คน โดยในจำนวนนี้มีผู้สูงอายุที่เป็นอัมพฤกษ์ อัมพาตประมาณ ๑๐๐ คน จากผู้สูงอายุในเขตเทศบาลทั้งหมด ๓,๖๙๖ คน และมีแนวโน้มว่าจะเพิ่มขึ้นทุกปี

กลุ่มศาลาพักใจ ซึ่งประกอบด้วยเด็กมัธยมต้นทั้ง ๘ คน คือ

ด.ช. พีระ	ส่งคุณธรรม	ประธาน
ด.ญ. กรกนก	กริ่งไกร	รองประธาน
ด.ช. ขรินทร์	จิ้งศรกุลวิทย์	รองประธาน
ด.ญ. ณัชกานต์	มีชัย	เลขานุการ
ด.ญ. นฤมล	แซ่จิ้ง	ผู้ช่วยเลขานุการ
ด.ญ. สุพัตรา	พั่วไพศาล	เหรัญญิก
ด.ช. ณัฐ	ผลอ้อ	ประชาสัมพันธ์
ด.ญ. กุสวดี	จิ้งศรกุลวิทย์	สวัสดิการ

พวกเขามีความตั้งใจและมุ่งมั่นที่จะแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ให้น้อยลง เพื่อลดปัญหาของทั้งผู้สูงอายุและเยาวชน การได้เห็นผู้สูงอายุยิ้มอย่างมีความสุขมาจากภายในใจ ถือเป็นเป้าหมายสำคัญเป็นการแก้ไขปัญหาระหว่างวัย โดยใช้หลักการ“เรียนรู้อดีต แก้ไขปัจจุบัน พัฒนาอนาคต”

กลุ่มเยาวชนแกนนำและสมาชิกผู้ร่วมโครงการร่วมกันลงมือทำสิ่งสำคัญเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้น โดยมีความกตัญญูกตเวทีเป็นพลังผลักดัน เด็กๆพาตนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาด้วยการไปเยี่ยมเยียน สอบถามความเป็นมา ความเป็นอยู่ของญาติและคนในชุมชนก็จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขที่รู้ว่ายังมีคนคอยเอาใจใส่ การที่ลูกหลานใส่ใจท่านเช่นนี้ทำให้ท่านรู้สึกได้ว่า ถึงท่านจะแก่ชราก็ยังคงมีความสำคัญ สามารถเป็นผู้ชี้แนะทางที่ถูกที่ควรในการดำเนินชีวิตให้แก่ลูกหลานได้เป็นอย่างดี ส่วนเด็กรุ่นใหม่ก็ได้เรียนรู้ประสบการณ์ของผู้สูงอายุและนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชีวิตของตนเอง ส่วนผู้สูงอายุเองก็เกิดความภาคภูมิใจในตัวเด็กรุ่นใหม่ว่าเป็นผู้มีคุณธรรม มีความกตัญญูกตเวที ปฏิบัติต่อท่านอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังเป็นการเชื่อมความสัมพันธ์ให้เด็ก ๆ เกิดความซาบซึ้งถึงพระคุณของปู่ ย่า ตา ยายได้อีกด้วย เมื่อต่างฝ่ายต่างมีความสุข ครอบครัวก็จะอบอุ่นขึ้น สิ่งนี้หากดูเพียงผิวเผินอาจเห็นว่าเป็นเพียงสิ่งเล็กน้อย แต่แท้จริงเป็นจุดเริ่มต้นทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เป็นแบบอย่างให้แก่สังคมนำประเทศชาติไปสู่ความร่มเย็นและพึ่งพาตนเองได้ในที่สุด

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. พระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“ความกตัญญูทศเวทก็คือสภาพจิตที่รับรู้ความดี และยินดีที่จะกระทำความดีโดยศรัทธามั่นใจ คนมีความกตัญญูจึงไม่ลบล้างทำลายความดี และไม่ลบหลู่ผู้ที่ได้ทำความดีมาก่อน หากเพียรพยายามรักษาความดีทั้งปวงไว้ให้เป็นพื้นฐานในความประพฤติปฏิบัติทุกอย่างของตนเอง เมื่อเต็มใจและตั้งใจกระทำความดีทุกอย่างด้วยความตั้งใจนี้ ก็ย่อมมีแต่ความเจริญมั่นคงและรุ่งเรืองก้าวหน้ายิ่งขึ้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ความกตัญญูทศเวทเป็นคุณสมบัติอันสำคัญยิ่งสำหรับนักพัฒนา และผู้ปรารถนาความเจริญก้าวหน้าทุกคน”

จากพระบรมราชาบาทดังกล่าว นำไปสู่การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เยาวชนตระหนักถึงพระคุณของผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน โดยมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ คือ การประกวดภาพถ่าย ประกวดเขียนเล่าประสบการณ์ที่ได้จากผู้สูงอายุ ประกวดแต่งคำขวัญ บทร้อยกรอง ประกวดจัดป้ายนิเทศในชั้นเรียน ประกวดนักเรียนยอดกตัญญู ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ การประชาสัมพันธ์ทางรายการเสียงตามสายของโรงเรียน และทางสถานีวิทยุกระจายเสียงฯ

รางวัลชนะเลิศการประกวดบทกลอน โครงการเด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุมีความรักอันศักดิ์สิทธิ์	มีแรงใจอุทิศให้ลูกหลาน
มีหมั่นพื้นที่เคยพบประสบการณ์	มีรอยยิ้มอ่อนหวานसानสายใย
เรารักท่าน ท่านรักเราเฝ้าห่วงหา	สบสายตาอบอุ่นเด็กรุ่นใหม่
ลดปัญหาช่องว่างระหว่างวัย	เชื่อมหัวใจรักมั่นนิรันดร

ผลงาน เด็กชายพีระ ส่งคุณธรรม ชั้น ม.๓/๘

๒. หลักมงคลที่ ๒๕ มีความกตัญญู

“คนตาบอดย่อมมองไม่เห็นโลก
แม้ดวงอาทิตย์จะส่องสว่างอยู่ฉนั้นใด
คนใจบอดย่อมไม่มีความกตัญญู
แม้จะได้รับความเมตตาการุณา
จากผู้มีอุปการคุณฉนั้นนั้น”

ความกตัญญู คือ ความรู้คุณ หมายถึงความเป็นผู้มีใจกระจ่าง มีสติปัญญาบริบูรณ์ รู้อุปการคุณที่ผู้อื่นกระทำแล้วแก่ตน ผู้ใดก็ตามที่ทำความคุณแก่ตนแล้ว ไม่ว่าจะมากหรือน้อย ก็ตาม เช่น เลี้ยงดู สั่งสอน ให้ที่พัก ให้งานทำ ฯลฯ ย่อมระลึกถึงด้วยความซาบซึ้ง อยู่เสมอ ไม่ลืมอุปการคุณฉนั้นเลย อีกนัยหนึ่งความกตัญญู หมายถึง ความรู้บุญหรือรู้อุปการะ ของบุญที่ตนได้ทำไว้แล้วรู้ว่าตนเองพ้นจากอันตรายทั้งหลายได้ดีมีความสุขอยู่ในปัจจุบันก็เพราะ บุญทั้งหลายที่เคยทำไว้ในอดีตส่งผลให้ จึงไม่ลืมอุปการะของบุญฉนั้นเลยและสร้างสมบุญ ใหม่ให้ยิ่งๆ ขึ้นไปรวมความกตัญญูจึงหมายถึง การรู้จักบุญคุณ อะไรก็ตามที่เป็นบุญหรือ มีคุณต่อตนแล้ว ก็ตามระลึกนึกถึงด้วยความซาบซึ้งไม่ลืมเลย คนมีกตัญญูถึงแม้ฉนั้นตา บอดมืดทั้งสองข้าง แต่ใจของเขาใสกระจ่างยิ่งกว่าดวงจันทร์ ดวงอาทิตย์รวมกันเสียอีก ความกตัญญูจึงเป็นคุณธรรมที่สำคัญยิ่งที่จะประคองใจของเราให้ดำรงมั่นอยู่ในคุณ ธรรมอันยิ่งๆ ขึ้นไป

อานิสงส์ของการมีความกตัญญู

๑. ทำให้รักษาคุณความดีเดิมไว้ได้
๒. ทำให้สร้างคุณความดีใหม่ได้อีก
๓. ทำให้เกิดสติ ไม่ประมาท
๔. ทำให้เกิดหิริโอตตตัปปะ
๕. ทำให้เกิดขันติ

- ๖. ทำให้จิตใจผ่องใส มองโลกในแง่ดี
- ๗. ทำให้เป็นที่สรรเสริญของคนดี
- ๘. ทำให้มีคนอยากคบหาสมาคม

ฯลฯ

จากกิจกรรมทางพระพุทธศาสนานำไปสู่การจัดกิจกรรมดังนี้ คือ ทำสมุดบันทึกความดี “เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ” นักเรียนนำความดีจากการดูแลผู้สูงอายุฝากธนาคารความดี นักเรียนกลุ่มแกนนำไปสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้สูงอายุในชุมชน โดยเลือกศึกษาตามความสนใจของสมาชิกในกลุ่ม เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาให้ความรู้ และเล่าประสบการณ์ในชีวิตของท่าน และจัดกิจกรรมยกย่องเชิดชูผู้สูงอายุในชุมชน

๓. พุทธศาสนสุภาษิต

- ๑. กตณฺณตฺตา เอตมฺมงฺคลมฺตุตมํ ความกตัญญูเป็นมงคลสูงสุด
- ๒. มาตาปิตุอุปฏฺฐานํ ควรบำรุงบิดามารดา ให้เป็นสุข
- ๓. ญาดกานณฺจ สงฺคโท ควรสงเคราะห์ญาติทั้งหลาย ให้เป็นสุข
- ๔. นิमितฺตํ สุรฺรูปานํ กตณฺณกตเวทึ ความกตัญญู เป็นเครื่องหมายของคนดี

จากพุทธศาสนสุภาษิตดังกล่าว นำไปสู่การจัดกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ให้นักเรียนกลุ่มแกนนำและกลุ่มเป้าหมาย จำนวน ๕๗๐ คน เข้าไปดูแลผู้สูงอายุและสอบถามประสบการณ์จากท่าน

๓. กระบวนการทำดี

กลุ่มเยาวชนแกนนำวางแผนงานจัดกิจกรรมเป็นอุบายเพื่อให้สมาชิกผู้ร่วมโครงการซึ่งคือนักเรียนชั้น ม.๓ ทุกคนได้ไปพบปะเยี่ยมเยียนพูดคุยกับผู้สูงอายุ ผ่านกิจกรรมที่วางเงื่อนไขให้ไปสัมภาษณ์ผู้สูงอายุ ๕ ท่านต่อนักเรียน ๑ คน ในประเด็นต่างๆ เช่น ประวัติความเป็นมาของครอบครัว สุขภาพ ประสบการณ์ชีวิตและการทำงาน รวมถึงความคิดเห็นต่อเด็กในปัจจุบัน เป็นโอกาสที่เด็กๆ จะได้ไปดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุ การพูดคุยกันทำให้เด็กได้เรียนรู้ประสบการณ์ของผู้สูงอายุและนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาชีวิตตนเอง

จากนั้นเด็กๆทุกคนต้องทำรายงานบันทึกเรื่องราวจากการสัมภาษณ์ส่งอาจารย์ในวิชาพระพุทธศาสนาทุกสัปดาห์ เป็นเวลา ๓ เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือนมิถุนายน ถึงเดือนสิงหาคม ๒๕๔๙ พร้อมกันนี้กลุ่มแกนนำได้ริเริ่มจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างหลากหลายเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่

- ❖ การร่วมมือกับธนาคารความดีของโรงเรียน ให้เพิ่มคะแนนพิเศษของความกตัญญูทุกเวที เป็น ๒ เท่า คือจาก ๒ คะแนน เป็น ๔ คะแนน ในช่วงเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๔๙ ซึ่งเป็นช่วงการรณรงค์ การทำความดีกับผู้สูงอายุ เป็นการสร้างความตื่นตัวต่อกลุ่มเป้าหมาย กระตุ้นการทำดี ที่จะเข้าหาพูดคุยใส่ใจดูแลผู้สูงอายุ

สถิติการฝากความดีโครงการ “เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ” กับธนาคารความดีจำนวนผู้ฝากความดีสูงสุด ระหว่างวันที่ ๑๙ - ๒๕ สิงหาคม ๒๕๔๙ เป็นจำนวน ๒๑๐ คน เพราะเป็นช่วงการรณรงค์ทำความดีในวันแม่แห่งชาติ กับบิดามารดา และผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชนของตน

- ❖ จัดรายการ “เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ” ทางเสียงตามสายของโรงเรียนทุกวันพุธ เวลา ๑๓.๐๐ - ๑๓.๑๐ น. และนำเสนอโครงการออกอากาศในรายการ “เวทีเด็ก” ทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จ.ศรีสะเกษ ในวันที่ ๑๓ กรกฎาคม ๒๕๔๙ เวลา ๑๖.๓๐ - ๑๗.๐๐ น. เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์โครงการ เผยแพร่เรื่องราวดี ๆ ของผู้สูงอายุให้เกิดการตระหนักรู้ และหันมาสนใจใส่ใจผู้สูงอายุกัน

- ❖ จัดประกวดผลงานต่างๆ เช่น ประกวดคำขวัญ แต่งกลอน ป้ายนิเทศ ภาพถ่าย และเขียนเล่าประสบการณ์จากผู้สูงอายุ เป็นการสร้างกระแสสร้างค่านิยมใหม่ๆ ดีๆ ให้เกาะติดโดนใจวัยรุ่น เด็กๆ สามารถเลือกประกวดได้ตามความสนใจ และความถนัดนักเรียน ม.๓ ทุกคนทำกิจกรรมสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นจากผู้สูงอายุคนละ ๑ เรื่อง เพื่อให้นักเรียนเกิดการตระหนักรู้ในภูมิปัญญาที่ผู้สูงอายุได้สั่งสมมาตลอดชีวิต และเห็นคุณค่าว่าควรมีการสืบทอดต่อไป (อาจเป็นขั้นขยายผลในอนาคต)

- ❖ จัดประกวด “นักเรียนยอดกตัญญู” เป็นการสร้างค่านิยมใหม่ให้กลุ่มเพื่อนนักเรียนและนักเรียนเองก็มีความภาคภูมิใจในสิ่งดี ๆ ที่ตนทำ เชิญวิทยากรอาวุโสในชุมชนมาให้ความรู้ และประสบการณ์ชีวิต เป็นการเปิดโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องราวดี ๆ คุณธรรมในการดำเนินชีวิตจากประสบการณ์จริงสามารถนำมาเป็นแนวทางการใช้ชีวิตของตนได้
- ❖ จัดกิจกรรมรณรงค์ขยายผลให้กับนักเรียนทุกระดับชั้นในช่วงโมงคุณธรรมจริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้น ม.๑ ม.๓ และ ม.๕ - ๖ แล้วขยายผลในค่ายอบรมคุณธรรม จริยธรรม ของนักเรียนระดับชั้น ม.๒ และ ม.๔ อีกด้วย

๕ ■ ผลสะท้อนจากความสำเร็จ

โครงการนี้โดดเด่นคุณสมบัติของกลุ่มเยาวชน การหยิบยกปัญหาผู้สูงอายุถูกละเลยไม่ได้รับการเอาใจใส่และขาดความรักนั้นเป็นเรื่องใหญ่และกำลังคุกคามกัดเซาะ และบั่นทอนทำลายครอบครัวในสังคมไทยสมัยใหม่มากขึ้นเรื่อยๆ นับเป็นคุณูปการของนักเรียนที่เลือกทำและแก้ปัญหาตั้งแต่ต้นทาง ผลงานของพวกเขาเป็น พลัง “เล็กๆ แต่ยิ่งใหญ่” เพราะเป็นพลังบริสุทธิ์จากภายในหัวใจพวกเขานั้นเอง ประกอบกับพลังปัญญาที่กลุ่มแกนนำมีอย่างเด่นชัดในการจัดวางยุทธศาสตร์ ยุทธวิธียับยั้งชะงักว้าของการทำงานได้อย่างดี ต่อเนื่องและสัมฤทธิ์ผล

จากการประเมินผลงาน ทุกกิจกรรมกลุ่มเป้าหมายให้ความร่วมมือร่วมทำกิจกรรมเพื่อสร้างจิตสำนึก ความรัก และความกตัญญูต่อผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน คิดเป็นร้อยละ ๙๐ โดยร่วมกิจกรรมต่างๆ ดังนี้ ประกวดคำขวัญ ๔๓๙ ชิ้น บทกลอน ๓๖๕ ชิ้น เขียนประสบการณ์ที่ได้จากผู้สูงอายุ ๓๕๒ ชิ้น ส่งภาพถ่ายที่ประทับใจกับผู้สูงอายุ ๓๒๗ ชิ้น แสดงว่าเยาวชนสนใจและมี

จิตสำนึก มีความรัก และมีการแสดงความกตัญญูต่อผู้สูงอายุในครอบครัวมากขึ้นจากการที่มีโครงการนี้ จะเห็นได้จากการเขียนเล่าประสบการณ์ที่ได้จากผู้สูงอายุถึงผลที่ได้รับ และสามารถทำให้ผู้สูงอายุมิ ความสุข รวมถึงได้รับประสบการณ์ในการดำเนินชีวิต ทำให้เยาวชนได้รับภูมิปัญญาเพื่อนำมาใช้ในการ ประกอบอาชีพได้ในอนาคต การไปเยี่ยมเยียน นักเรียนได้ไปเยี่ยมสัปดาห์ละ ๒ - ๓ ครั้ง ซึ่ง เป็นการให้เด็กรุ่นใหม่ได้เรียนรู้ประสบการณ์ของผู้สูงอายุ

นอกจากนี้ นักเรียนกลุ่มเป้าหมายยังได้ทำสมุดบันทึกความดีจากการไปเยี่ยมเยียนผู้สูงอายุ การดูแลผู้สูงอายุ โดยมีนักเรียนส่งผลงานจำนวน ๕๑๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๐ ดังนั้นผลการศึกษา และทำโครงการนี้จึงเป็นประโยชน์อย่างมาก ในการสร้างจิตสำนึกกระตุ้นให้เยาวชนใส่ใจผู้สูงอายุ รู้จักกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ ซึ่งเป็นหลักในการทำให้การอยู่ร่วมกันในสังคมเป็นไปด้วยความราบรื่น รมเย็นและสงบสุข เป็นการสร้างสันติสุขให้กับชุมชนและประเทศชาติ เป็นการทำให้สังคมเข้มแข็ง เพราะทุกคนเห็นคุณค่าซึ่งกันและกัน เยาวชนเป็นกำลัง ผู้สูงอายุเป็นสมอ ซึ่งมีประสบการณ์ที่ผ่านข้อดี ข้อผิดพลาดต่างๆ มามากมาย เยาวชนจะได้นำมาใช้โดยลดข้อผิดพลาดให้เหลือน้อยที่สุด เป็นการสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมไทยอย่างประหยัดทรัพยากรและยั่งยืนต่อไป

“ชีวิตคือการศึกษา วาสนาคือการกระทำ อยากให้ชีวิตมีค่า ต้องมีการศึกษา น้ำแห่งไหน ก็ตามที่ว่าใหญ่ ก็ไม่ใหญ่เท่าน้ำใจ น้ำเป็นสิ่งสำคัญ และผู้สูงอายุต้องการกำลังใจ กำลังใจสำคัญมาก ๆ คนเราไม่มีเวลาไปหาพ่อ-แม่ หรือเยี่ยมเยียนผู้มีพระคุณต่อเรา แต่เรากลับมีเวลาไปเที่ยวได้ ซึ่ง ผู้สูงอายุท่านชอบไปวัด หากเราไปวัด โดยพาท่านไปวัดด้วย ท่านก็สุขใจมากแล้ว เราจะลืมนอะไร ก็ลืมได้ แต่จะลืมนความกตัญญูไม่ได้ แม้ท่านจะอยู่ที่ไหนเราก็ควรจะไปดูแลท่าน”

พระอาจารย์สมคิด สุทธิโม

“โครงการ“เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ” ให้ผมมากกว่าที่งานอื่นๆ เคยให้ เพราะหลังจากผมได้มาทำงานนี้ “ชีวิต” ของผมก็เปลี่ยนไป เริ่มตั้งแต่วันแรกที่เปิดภาคเรียน นาฬิกาที่ผมก้าวเข้าไปในโรงเรียน ผมก็ได้รับทราบที่ผมต้องทำโครงการคุณธรรม เฉลิมพระเกียรติ เยาวชนไทย ทำดีถวายในหลวง จนถึงนาฬิกา ผมได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ มากมาย ผมได้เรียนรู้ที่จะเป็นคนใหม่ ผมได้เรียนรู้ที่จะเลือกสิ่งที่สำคัญว่า ผมได้เรียนรู้ที่จะฟังคนอื่นให้มากขึ้น ในขณะที่ฟังตัวเองมากขึ้นเช่นกัน”

ด.ช. พีระ ส่งคุณธรรม
ประธานโครงการ

“โครงการนี้เป็นโครงการคุณธรรมที่น่าสนใจมาก การดำเนินการก็มีหลายความรู้สึก ทั้งสนุกสนาน เศร้า มีทั้งเสียงหัวเราะ ร้องไห้ปนกันไป ผมรู้สึกประทับใจในการดำเนินชีวิต การดิ้นรนเพื่ออยู่รอดของคนในอดีต บางคนก็มีความสุขในบ้านปลายชีวิต บางคนต้องทนทุกข์ทรมาน สะท้อนให้เห็นถึงสภาพสังคมในปัจจุบันนี้ เพราะในปัจจุบันวัยรุ่นและวัยทำงานต่างเข้าไปศึกษาและทำงานในเมืองใหญ่ ทำให้ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งให้อยู่เดียวดายในบ้านหลังเล็ก แต่ด้วยความรู้ที่ได้สั่งสมมา ทำให้สามารถหาเลี้ยงชีพได้ แม้จะได้เงินเพียงเล็กน้อยก็ตาม

โครงการนี้ได้ทำให้ผู้ดำเนินโครงการร่วมมือและสามัคคีกัน รวมเป็นพลังที่ขับเคลื่อนโครงการประสบความสำเร็จได้ ทำให้รู้จักรัก ดูแล และเคารพผู้สูงอายุมากขึ้น เป็นโครงการคุณธรรมที่ทำให้เด็กๆ เยาวชนมีคุณธรรมอย่างแท้จริง”

ด.ช. ชรินทร์ จิงศิริกุลวิทย์
รองประธานโครงการ

"การเรียนรู้เกิดได้จากหลายๆ สิ่ง ไม่เฉพาะแค่การเรียนรู้ในห้องเรียน หรือการสืบค้นจากหนังสือ และอีกหนึ่งการเรียนรู้คือการทำโครงการ ซึ่งกลายเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนในปัจจุบัน การทำโครงการเป็นการเน้นนักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางโดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำเป็นอีกโครงการดีๆ ที่เปิดโอกาสให้เด็กไทยได้ทำความดีเพื่อเป็นการถวายพระเจ้าอยู่หัวฯ ที่ทรงครองราชย์ครบ ๖๐ ปี

หนูได้มีโอกาสร่วมทำโครงการนี้เพราะคิดว่าคนในสังคมควรหันมาให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุมากขึ้น ผู้สูงอายุเป็นชุมทรัพย์ทางปัญญาเลยทีเดียว และการเริ่มปลูกฝังเรื่องความกตัญญูให้กับเยาวชนถือเป็นเรื่องดีเพราะจะเป็นการปลูกจิตสำนึกและเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมให้เกิดขึ้นตั้งแต่เด็กๆ ที่จะในอนาคตของชาติ จึงควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นทำให้เกิดความใกล้ชิดระหว่างผู้สูงอายุและเยาวชน เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างวัยและควรมีความต่อเนื่องอยู่ตลอดเวลา โครงการนี้ทำให้หนูได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ โดยเฉพาะได้เรียนรู้การพัฒนาตนเอง"

ด.ญ.ณัชกานต์ มีชัย

เลขานุการ

"โครงการนี้เป็นโครงการที่ดีมาก เพราะเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนทำความดีด้วยการเป็นผู้มีความกตัญญูต่อผู้มีพระคุณ โดยเฉพาะผู้สูงอายุในครอบครัวและชุมชน ซึ่งสังคมไทยในปัจจุบันมีผู้สูงอายุอีกมากมาย ถูกปล่อยปละละเลย ให้อยู่ตามยถากรรม ซึ่งเป็นผลทำให้ท่านว่าเหว่เจ็บเหงา ขาดความอบอุ่น ขาดกำลังใจ

ครุคิดว่าโครงการนี้จะเป็นโครงการหนึ่งที่กระตุ้นเตือนให้นักเรียนสำนึก ซาบซึ้งในอุปการคุณอันประเสริฐของท่าน แล้วหาโอกาสตอบแทน หรือสนองคุณท่านเสมอ การตอบแทนคุณนั้นนอกจากจะด้วยวัตถุสิ่งของที่จำเป็น และเป็นประโยชน์แก่ท่านแล้ว การประพฤติปฏิบัติตนเป็นคนดี ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่ขาดเสียมิได้"

นางสาวละเอียด จุลมิน

ครูที่ปรึกษา

โครงการ รณรงค์รักษาวาสงวนตัว

โดยกลุ่มสถานฝัน

โรงเรียนปรางค์กู่ จ. ศรีสะเกษ

การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร เป็นปัญหาของเยาวชนที่ส่อเค้าจะมีมากขึ้น และกำลังจะเป็นปัญหาของชุมชน สังคม และประเทศชาติ นักเรียนกลุ่มสถานฝันเห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าวจึงจัดทำโครงการแก้ปัญหาเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ด้วยการศึกษาหาสาเหตุและสร้างกิจกรรมที่จะช่วยยับยั้งไม่ให้เยาวชนประพฤติดังที่ ไม่เหมาะสมก่อนเวลาอันควร ทั้งยังเป็นการช่วยแบ่งเบาภาระของสังคม โดยเฉพาะปีนี้เป็นปีที่ปวงชนชาวไทยต่างก็ปีติยินดี และร่วมกันทำความดีถวายแด่พระเจ้าอยู่หัวในวโรกาสที่พระองค์ทรงครองราชย์ครบ ๖๐ ปี ซึ่งเป็นโอกาสที่ดีที่เยาวชนควรจะช่วยมีส่วนร่วมใจกันทำความดีเพื่อถวายแด่พระองค์ท่านและเพื่ออนาคตของตัวเอง

๑ ■ มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

ปัจจุบันสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมได้มีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นด้านวัตถุ ค่านิยม ทักษะคติ และสิ่งยั่วยุทางจิตใจ เริ่มเข้ามามีอิทธิพลต่อความคิดและพฤติกรรมของเยาวชน ปัญหาเยาวชนที่รุนแรงและน่าเป็นห่วงที่สุดก็คือ ปัญหายาเสพติด และปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยเฉพาะปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง ส่งผลกระทบต่อการศึกษาและการดำเนินชีวิตของเยาวชน ปัจจุบันมีนักเรียนหญิงจำนวนมากที่ต้องออกจากการเรียนกลางครันอันเนื่องมาจากสาเหตุการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จนทำให้เกิดตั้งครรภ์ในระหว่างเรียน นอกจากนี้ยังส่งผลให้เกิดปัญหาการทำแท้ง ซึ่งมีสาเหตุมาจากมีความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ และทัศนคติค่านิยมทางเพศที่ไม่ถูกต้อง กล่าวคือ บางคนมีความคิดว่าถ้าเป็นคู่รักกันแล้วย่อมต้องให้ได้ทุกอย่างทุกอย่างแก่คนรัก นักเรียนหญิงมักจะมีความคิดว่าถ้ามีเพศสัมพันธ์กับใครแล้ว จะสามารถนำมาเป็นข้อผูกมัดให้ฝ่ายชายมาเป็นของตนเอง ซึ่งเป็นสาเหตุหลักของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชน

ปัญหาครอบครัวก็เป็นอีกปัญหาหนึ่งที่เป็นจุดเริ่มต้นให้เยาวชนหันไปพึ่งความสัมพันธ์กับคู่รักเพราะต้องการหนีปัญหา โดยอาจเกิดจากผู้ปกครองไม่มีเวลาดูแลเอาใจใส่บุตร ไม่ยอมรับฟังปัญหาหรือความคิดเห็นของบุตร จึงทำให้ความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างครอบครัวลดน้อยลง และในขณะที่เดียวกันเพื่อนก็ได้เข้ามามีบทบาทและมีอิทธิพลต่อความคิด พฤติกรรมของเยาวชนเพิ่มมากขึ้น เพราะเยาวชนจะหันไปปรึกษาเพื่อน มีเพื่อนเป็นคนคอยช่วยเหลือ รับฟังปัญหา และช่วยแก้ปัญหาให้ แต่ด้วยวุฒิภาวะที่ยังไม่มากพอคำปรึกษาจากเพื่อนบางทีก็อาจไม่ถูกต้อง ทำให้ถูกชักชวนไปในทางที่ผิดประกอบกับความอยากรู้ อยากลอง จึงหันไปดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ เสพยาเสพติด ประกอบกับในชุมชนมีสื่อลามกมากมายและเข้าถึงได้ง่ายส่งผลให้เยาวชนเกิดการเปลี่ยนแปลงอันเป็นสาเหตุไปสู่การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรในที่สุด

นักเรียนมัธยมปลายทั้ง ๘ คน คือ

นายสาธิต	จันทร์สมุทร	ประธาน
นางสาวสุพรรณษา	ธรรมสโรช	รองประธาน
นางสาวเพชรพร	สุภาทิพย์	รองประธาน
นางสาวทิพาวรรณ	เอี่ยมนุ่ม	เหรัญญิก
นายจิรวัชร	หงส์ศิริ	ประชาสัมพันธ์
นางสาวณัฐราภรณ์	ศรีสิงห์	สวัสดิการ
นางสาวรสสุคนธ์	บักกั้วเส็ง	สวัสดิการ
นางสาวทวีพร	สาส์นซ์	เลขานุการ

ซึ่งเรียกตัวเองว่า “กลุ่มสานฝัน” มีความตั้งใจที่จะจัดทำโครงการนี้ เพื่อลดภาวะเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชน เพราะเด็กๆ ได้ตระหนักร่วมกันว่า “เยาวชนคืออนาคตของชาติ” การที่จะทำให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าและลดปัญหาสังคมให้น้อยลงได้นั้นต้องเริ่มจากการพัฒนาจากตัวเยาวชนเองก่อน เริ่มตั้งแต่การปลูกฝังให้เยาวชนมีทัศนคติและค่านิยมที่ดีเกี่ยวกับเรื่องเพศในทางที่ถูกต้อง เยาวชนควรตระหนักถึงความสำคัญและเห็นคุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงการปลูกฝังวัฒนธรรม จารีตประเพณีที่มีมาแต่สมัยโบราณกาลในเรื่องของการรักนวลสงวนตัว

โดยกลุ่มสานฝันเห็นถึงความสำคัญในการแก้ปัญหานี้ จึงอยากจะช่วยเพื่อนๆ และน้องๆ ที่กำลังหลงผิดเพราะความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ให้กลับมาคิดใช้เหตุผลในการแก้ปัญหา เปลี่ยนแปลงความประพฤติ เพื่อที่จะได้เติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพได้ในอนาคต และเพื่อเป็นการช่วยลดปัญหาให้กับครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศไทย

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๑. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

❖ ไตรสิกขา

ศีลสิกขา คือ การฝึกอบรมเพื่อควบคุมพฤติกรรมทางกาย วาจา และใจ ให้เป็นปกติ หรือการพูดดี คิดดี และทำดี นั่นเอง ทุกคนควรศึกษาและรักษาศีล ๕ ให้บริสุทธิ์ เพราะศีล ๕ เป็นปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตที่ดีและนำไปสู่สังคมที่ร่มเย็นเป็นสุข

จิตตสิกขา คือ การฝึกอบรมจิต เพื่อให้เกิดสมาธิ มีจิตใจแน่วแน่ ไม่ฟุ้งซ่าน เมื่อมีสมาธิแล้วการคิดหรือการกระทำสิ่งใด ๆ ก็จะมีประสิทธิภาพ ความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องการเรียนรู้หรือการทำงาน โดยเฉพาะคนที่มีสมาธิจะเป็นคนที่มีจิตใจแน่วแน่ มั่นคง คิดแต่ในสิ่งที่ดีงามและสร้างสรรค์

ปัญญาสิกขา คือ การฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง เมื่อเรามีปัญญามีความรู้แล้ว ใครจะมาชักชวนกระทำการในสิ่งที่ไม่ดีไม่ถูกต้องเราก็ไม่ทำ

ไตรสิกขาจะช่วยยกระดับประคองชีวิตให้อยู่ในความปกติ รู้หน้าที่ รู้เท่าทันตนเอง และกระแสนรอบตัว ไม่หลงไปกับกิเลสรอบข้างที่จะนำไปสู่ปัญหาต่าง ๆ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร อาจทำให้เกิดการตั้งครรภ์หรือติดโรคได้

- ❖ **ธรรมที่มีอุปการะมาก** เป็นคุณธรรมที่เสริมสร้างทางดำเนินชีวิตให้ก้าวหน้า สูงส่ง และเป็นคุณธรรมที่ส่งเสริมการศึกษาและปฏิบัติงานให้สำเร็จเรียบร้อย รอบคอบ ประกอบไปด้วย

สติ ความระลึกได้ หมายถึง การนึกขึ้นได้ก่อนที่จะทำ จะพูด จะคิด มิให้กิจนั้นๆ ดำเนินไปสู่ทางที่ผิด สติมีหน้าที่คอยกำจัดการวอกแวก ประมาทเลินเล่อมีผลทำให้การทำงานหรือการเรียนไม่เกิดความเสียหาย เช่น เราเป็นนักเรียนหญิงมีเพื่อนชวนให้เราไปดื่มสุราหรือไปเที่ยวกลางคืน สติจะช่วยให้เรายังคิดถึงผลเสียที่จะเกิด เพื่อให้เราตัดสินใจได้อย่างไม่ประมาท

สัมปชัญญะ ความรู้ตัว หมายถึง ความรู้สึกตัวอยู่ตลอดเวลาในสิ่งที่กำลังทำ กำลังพูด กำลังคิด มีความรู้สึกตื่นตัวอยู่เสมอ ไม่เลื่อนลอยในขณะที่กำลังทำกิจนั้นๆ พร้อมทั้งรู้ตัวว่าสิ่งที่กำลังทำ พูด คิดนั้น ดีไม่ดี ถูกต้องไม่ถูกต้องอย่างไร สัมปชัญญะ ช่วยให้เราจดจ่อกับการทำงานที่กำลังทำได้อย่างเต็มศักยภาพ ไม่คิดเพ้อเจ้อ ฟุ้งซ่าน ไปกับเรื่องที่ไม่เป็นประโยชน์กับงานหรือหน้าที่หลักของตนเอง ได้แก่ เรื่องความรักในวัยเรียน เรื่องความอยากได้อยากมีเกินกำลังของตนเอง เป็นต้น

สติ สัพพตถ ปตฺติยา ในการทำงานทุกอย่าง จำเป็นต้องมีสติรอบคอบ สติมโต สุเว เสยฺโย ผู้มีสติย่อมเจริญยิ่งขึ้นทุกวัน

❖ **ธรรมเป็นโลกบาล** คือธรรมคุ้มครองโลก เพราะเป็นธรรมสนับสนุนชาวโลกให้ รู้จักยับยั้งจิต และละอายตนเองไม่กล้าทำทุจริต ประจักษ์แจ้งอภัยจิตใจให้บริสุทธิ์ ทั้งประกอบด้วยหลักมนุษยธรรม ช่วยบำบัดความวุ่นวายเดือดร้อน พิทักษ์โลก ด้วยการปลูกสวัสดิภาพและสันติภาพอันถาวร และชื่อว่า “เทวธรรม” เพราะ เป็นแก่นแห่งมนุษยธรรม และทำให้จิตมนุษย์สูงเที่ยงเทวดา ประกอบไปด้วย

หิริ ความละอายแก่ใจ หมายถึง ความละอายใจตัวเองในการทำ ความชั่วความเลว ต่อหน้าไม่ทำบาปกลับหลังไม่กล้าประพฤติชั่ว ไม่พัวพันทุจริต ไม่ยอมเกี่ยวข้องกับคดีละเมิดกฎหมายและผิดศีลธรรม จิตใจสูง ไม่นำพา สิ่งยั่วชวนอันไม่เหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แทนที่จะตั้งใจเรียนและรอจนได้เข้าพิธีสมรสอย่างถูกต้องตามประเพณีไทย

โอตตปปะ ความเกรงกลัว หมายถึง ความสะดุ้งตัวต่อความผิด ใจ เกลียดพฤติกรรมชั่ว กลัวเกรงโทษผิดและทุกข์ภัยไม่เสียดทำผิดทั้งในที่ลับ และที่แจ้ง เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร รู้สึกกลัวถึงผลเสียที่จะตามมา เช่น กลัวพ่อแม่ทุกข์ใจ หรือกลัวตั้งครรภก่อนเรียนจบ กลัวติดโรคทางเพศสัมพันธ์ เป็นต้น

๒. แนวพระราชดำริส ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หลักขรวาสธรรม ๔ ซึ่งเด็ก ๆ นำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหามีเพศสัมพันธ์ ก่อนวัยอันควรของเยาวชน ดังนี้

- ❖ **สัจจะ** มีความจริงใจมีสัจจะต่อตนเองต่อพ่อแม่และครูอาจารย์ ไม่โกหกหลอกลวงใคร เป็นนักเรียนจะต้องตั้งใจเรียนไม่ทำตัวเหลวไหล
- ❖ **ทมะ** รู้จักข่มใจข่มใจตัวเองไม่ให้จิตใจคิดฟุ้งซ่าน คิดเหลวไหลไร้สาระในเรื่องรักเรื่องใคร่ควรจะบังคับจิตใจตนเองไม่ให้คล้อยตามกิเลสของตนเอง
- ❖ **ขันติ** มีความอดทนต่ออุปสรรคหรือสิ่งยั่วยุต่างๆ ถ้าเราไม่อดทนเราก็จะตกเป็นทาสของกิเลส เช่น การเรียนหนังสืออาจมีการเหน็ดเหนื่อยลำบากบ้าง เราก็ต้องอดทนไม่ย่อท้อต่อกิเลสเหล่านั้น
- ❖ **จาคะ** คือการเสียสละช่วยเหลือผู้อื่นที่ตกทุกข์ได้ยากได้รับความลำบากยากเข็ญ หรือมีความหลงผิด เช่น ถ้าเพื่อนหลบหนีการเรียน ดื่มสุรา หรือทดลองใช้สารเสพติด จะเป็นเหตุให้เกิดอันตรายร้ายแรงแก่ตนเองต่อไป เช่น การถูกล่วงละเมิดทางเพศ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร จนไปสู่การตั้งครรภ์อันไม่พึงประสงค์ เราจึงควรช่วยแนะนำว่าการทำแบบนี้เป็นสิ่งที่ไม่ดี ไม่ถูกต้อง

๓. กระบวนการทำดี

ทางออกของปัญหานี้ทางกลุ่มแกนนำได้วิเคราะห์สภาพปัญหาและจัดทำแบบสอบถามเพื่อประเมินสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นว่ามีสาเหตุมาจากอะไร ที่ทำให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยเริ่มจากแบ่งงานกันค้นคว้าหาข้อมูลของเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรจากสถานที่ต่างๆ อาทิ โรงเรียนและชุมชน ศึกษาข้อมูลจากโรงพยาบาลปรางค์กู่ และสาธารณสุขอำเภอ สรรวจสถิติการตั้งครรภ์การทำคลอด และการรักษาตัวจากการทำแท้งของเยาวชน และสาเหตุของเยาวชนที่ตั้งครรภ์

จากนั้นขอคำปรึกษาเรื่องหลักธรรมที่จะนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหามีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรของเยาวชนกับพระภิกษุสงฆ์และครูที่ปรึกษา พร้อมออกแบบกิจกรรมดังต่อไปนี้

๑. โครงการเข้าค่ายอบรมคุณธรรมจริยธรรม

จัดให้แก่นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑, ๔ และปวช. ปีที่ ๑ ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๙ ณ วัดระกา เพื่อปลูกฝังให้นักเรียนมีคุณธรรม จริยธรรม รู้จักนำหลักธรรม มาใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน และปลูกฝังวัฒนธรรมจารีตประเพณี อันดีงามของไทย คือรักษานวลสงวนตัว เพื่อให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้น ซึ่งกิจกรรมที่จัดมีดังนี้

- ❖ ทำวัตรสวดมนต์แปล นั่งสมาธิ เดินจงกรม แผ่เมตตา
- ❖ บรรยายเรื่องหลักการและกระบวนการปฏิบัติธรรมเบื้องต้น การบริหารกาย บริหารจิต และธรรมะก่อนนอน
- ❖ แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม เพื่อศึกษาธรรมะตามฐานต่างๆ เช่น ฐานเมตตา กรุณา เป็นต้น เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมให้กับนักเรียน
- ❖ ชมวีดิทัศน์และฟังการบรรยาย เรื่อง ผู้ติดเชื้อเอดส์ รวมถึงวิธีการดูแล ป้องกัน ตนเองและ ผลจากการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

๒. จัดตั้งชมรมเพื่อนใจวัยรุ่น

กลุ่มสานฝันได้จัดเวรเพื่อที่จะมาปฏิบัติงานที่ห้องชมรมทุกวันในช่วงเวลาพักกลางวัน ตั้งแต่เวลา ๑๒.๐๐-๑๒.๕๐ น. และยังได้ทำกล่องรับแสดงความคิดเห็นจากเพื่อน ๆ และน้องนักเรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือและความไว้วางใจจากเพื่อนนักเรียนเป็นอย่างดี ชมรมเพื่อนใจวัยรุ่นจัดตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนได้มาปรึกษา ชี้แนะ และแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ มีการพูดคุยช่วยเหลือกันระหว่างเพื่อน ๆ น้อง ๆ สร้างความรัก

ความสามัคคี และการช่วยเหลือเกื้อกูลกันแก้ปัญหาของวัยรุ่นด้วยกัน ตลอดจนตระหนักถึงปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรร่วมกัน รวมถึงปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทยคือการรักษาวลสงวนตัว

๓. กิจกรรมปาฐกถาธรรม

เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า และนำหลักธรรมไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน รู้จักวิธีคิดแก้ไขปัญหาต่างๆ อย่างมีสติ โดยนักเรียนอาราธนาพระสงฆ์มาปาฐกถาธรรม ในหัวข้อ หลักธรรมกับการป้องกันตนเองไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งพระคุณเจ้าก็ได้เมตตาอนุเคราะห์มาปาฐกถาธรรม ณ หอประชุมโรงเรียนปรางค์กู่ เมื่อวันที่ ๑๕ มิถุนายน ๒๕๔

๔. ฟังบรรยายเรื่องเพศศึกษา

เชิญวิทยากรจากโรงพยาบาลปรางค์กู่ มาบรรยายพิเศษ เรื่องเพศศึกษาและการดูแลตัวเองไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องเพศศึกษาอย่างถูกต้อง ได้ซักถามปัญหา ข้อสงสัย จากเจ้าหน้าที่พยาบาลโดยตรง และนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติตามในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับวัย

๕. กิจกรรมรณรงค์รักษาวลสงวนตัว

เพื่อให้นักเรียนทุกคนได้ตระหนักถึงการดูแลตัวเอง และเห็นคุณค่าของตนเองมากยิ่งขึ้น ตลอดจนเป็นการเตือนสติเพื่อนๆ น้องๆ ไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ซึ่งดำเนินการโดย

- ❖ ประชาสัมพันธ์และชี้แจงให้นักเรียนทุกคนได้รับทราบในคาบสวดมนต์ในวันสุดสัปดาห์และหน้าเสาธงในช่วงเวลาทำกิจกรรมหน้าเสาธงตอนเช้าก่อนเข้าเรียน

- ❖ เชิญหัวหน้าห้องทุกห้องประชุมและชี้แจงรายละเอียดเกี่ยวกับการรณรงค์ รักษาสงวนตัวด้วยการให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมและทำกิจกรรมร่วมกัน ให้นักเรียนทุกคนไปเขียนข้อความลงในแผ่นฟิวเจอร์บอร์ดเกี่ยวกับการเตือนสติ หรือสอนหญิงไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เสร็จแล้วนำส่งกลุ่มสานฝัน ที่ห้องชมรมเพื่อนใจयरุ่นเพื่อนำแผ่นป้ายไปติดตามต้นไม้ในบริเวณโรงเรียนต่อไป

๖. รายการเสียงตามสายในโรงเรียน

ประชาสัมพันธ์เสียงตามสายในช่วงพักกลางวันเป็นเวลา ๑๐ นาที ของทุกวัน โดยจะหาเนื้อหาเกี่ยวกับวิธีการป้องกันตนเอง ไม่ให้อยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์พร้อมทั้งแนวทางในการปฏิบัติตนให้รอดพ้นเมื่อมีเหตุการณ์เหล่านั้นมาเกี่ยวข้อง รวมถึงข่าวสาร ข้อมูล ความรู้เกี่ยวกับทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องเพศศึกษากับการศึกษาเล่าเรียน โดยนักเรียนกลุ่มสานฝัน ได้แบ่งหน้าที่กันไปหาข้อมูลจากหนังสือพิมพ์ วารสาร หนังสือ และจากกล่องแสดงความคิดเห็นจากเพื่อนๆ น้องๆ นักเรียน เพื่อนำข้อมูล หรือข่าวสารนั้น มาพิจารณา ประชาสัมพันธ์และตอบคำถามออกอากาศเสียงตามสายต่อไป

๗. โครงการบวชชีพราหมณ์

เพื่อให้นักเรียนหญิงที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรได้ศึกษาและปฏิบัติธรรมที่วัดเพื่อที่จะได้มีสติ มีข้อคิด และนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธเจ้า ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ทำให้จิตใจสงบและไม่คิดหมกมุ่น ในเรื่องกาม มีความเข้าใจแก่นแท้ของชีวิตมากขึ้น และรู้จักปฏิบัติตนเองไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โครงการนี้จัดขึ้นเมื่อ ๑๑-๑๓ สิงหาคม ๒๕๔๙ ณ วัดระกา ซึ่งมีกิจกรรมดังต่อไปนี้

- ❖ พิธีบวชชีพราหมณ์ ทำวัตรสวดมนต์เช้า-เย็นแปล นั่งสมาธิ เดินจงกรม และแผ่เมตตา
- ❖ ฟังบรรยายและสนทนาธรรม เรื่อง ทำอย่างไรจะไม่ให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร
- ❖ ธรรมบรรยาย ชมวิดีโอทัศน์และฟังบรรยาย เรื่อง มารยาทไทย
- ❖ ชมวิดีโอทัศน์ และฟังบรรยาย เรื่อง โรคเอดส์และผู้ติดเชื้อเอดส์ที่วัดพระบาทน้ำพุ
- ❖ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ปลูกต้นไม้
- ❖ มอบเกียรติบัตร และพิธีขอมาพระอาจารย์

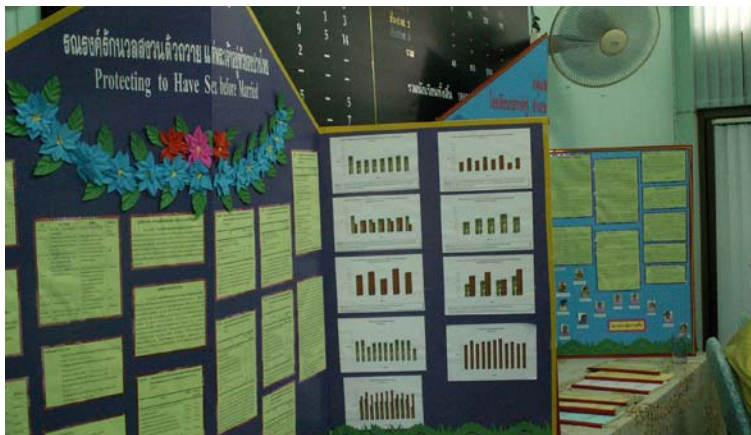
๔ ■ ผลสะท้อนจากความสำเร็จ

โครงการเรื่อง “รณรงค์รักษานวลสงวนตัวทำความดีถวายแด่พระเจ้าอยู่หัวของปวงไทย” เป็นเรื่องที่ยากเนื่องจากไม่ได้รับความร่วมมือจากเพื่อนๆ นักเรียนด้วยกัน ยุ่งยากในการหาข้อมูล เพราะนักเรียนที่มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรบางคนไม่ให้ความร่วมมือ เนื่องจากอายและกลัวนำข้อมูลไปเปิดเผย ทางกลุ่มสานฝันจึงได้อธิบายให้เขาเข้าใจว่าต้องการเก็บข้อมูล และศึกษาว่าสาเหตุคืออะไรที่ทำให้มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร เพื่อหาทางช่วยเหลือและป้องกันมิให้รุ่นน้องนำมาเป็นแบบอย่าง และจะไม่เปิดเผยชื่อผู้ให้ข้อมูล ในที่สุดก็ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีโดยการทำแบบสอบถามแจกให้นักเรียนแต่ละห้องเขียนถึงพฤติกรรมของเพื่อนๆ ในห้องของตัวเองและห้องอื่นว่ามีพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ข้อมูลที่ได้มาจะเก็บเป็นความลับ และหาทางช่วยเหลือนักเรียนกลุ่มเสี่ยงเหล่านั้น โดยการประสานงานกับคุณครูที่ปรึกษาโครงการ และผู้ปกครองของนักเรียนกลุ่มเสี่ยงนั้น

๕ ■ ผลสะท้อนความสำเร็จ

ในการจัดทำโครงการนี้ได้รับความสนใจและความร่วมมือเป็นอย่างดีเนื่องจากเป็นเรื่องที่กำลังมีปัญหาอยู่ในสังคม ช่วงแรกๆ หลายๆ ฝ่ายต่างวิตกกังวลและเป็นห่วงว่าจะทำเรื่องนี้สำเร็จหรือไม่ หลังจากที่ได้รวบรวมข้อมูลและปัญหาแล้วก็ได้ประสานงานจากหน่วยงานต่างๆ และลงมือปฏิบัติงานตามแผนที่ได้ตั้งเอาไว้ นายอำเภอปรังคฤ์ได้แนะนำให้นักเรียนกลุ่มสานฝันขยายผลสู่โรงเรียนมัธยมทุกโรงเรียนในเขตอำเภอ และจะประสานงานให้องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลในอำเภอปรังคฤ์ จัดงบประมาณสนับสนุนในการทำกิจกรรมที่เกี่ยวกับเด็กในอันดับแรก ส่วนกำหนดผู้ใหญ่บ้านก็จะไปชี้แจงให้ผู้ปกครองนักเรียนได้รับทราบในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน เพื่อให้ผู้ปกครองได้ให้การอบรมดูแลลูกหลานให้ตั้งใจเรียน และไม่ให้ความประพฤติที่ไม่เหมาะสม

อันก่อให้เกิดการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ส่วนคุณครูได้นำระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนมาประยุกต์ใช้ในบางสถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนได้มองเห็นคุณค่าของตัวเอง รักตัวเอง และภูมิใจในตัวเอง อันจะเป็นเกราะกำบังความไม่ดีต่างๆ ที่จะเข้ามาสู่ตัว ทั้งนี้โครงการที่ได้รับความสนใจจากนักเรียนและผู้เกี่ยวข้อง โดยได้ให้ความสำคัญ ตลอดจนให้การสนับสนุนส่งเสริมเป็นอย่างดี

นักเรียนที่เข้าร่วมโครงการต่างก็ชื่นชมและขอบคุณที่เปิดโอกาสให้พวกเขามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมและได้รับความรู้ ประสบการณ์ในด้านต่างๆ โดยเฉพาะนักเรียนหญิงมีการดูแลตนเองเพิ่มมากขึ้น ไม่ออกนอกบ้านเวลากลางคืนและไม่ไปเที่ยวกับเพื่อนชายตามลำพัง นอกจากนี้ มีนักเรียนหญิงหลายคนอยากจะทำให้มีการบวชชีพราหมณ์และปฏิบัติธรรมทุกภาคเรียน เพราะทำให้จิตใจสงบ สบาย มีสมาธิและปราศจากกิเลสมากยิ่งขึ้น

“ในสังคมโลกที่เจริญด้วยวัตถุและเทคโนโลยีทำให้เกิดการแข่งขันกันในการขวนขวาย ในการดำรงชีวิต ทำให้ลืมคิดถึงคุณธรรม จริยธรรม ที่พึงประพฤติทางกาย วาจา ใจ ทำให้จิตใจ เสื่อมทรามห่างจากโลกคือ ธรรมทางศาสนา ทำให้เกิดปัญหาสังคมมากมายตามมา เรื่องเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรนับว่าเป็นปัญหาที่กำลังจะทวีความรุนแรงขึ้นทุกวัน เนื่องจากการบริโภควัตถุนิยมข่าวสารที่ไม่ถูกต้องและไร้ผู้ดูแล หรือมีแต่ก็ไม่รัดกุมและทั่วถึง ประกอบกับการปล่อยให้ ความลุ่มหลงต่อวัตถุ เครื่องอำนวยความสะดวก มามีอำนาจต่อความเป็นอยู่จนดูไม่

ออก ว่าจำเป็นจริงหรือไม่ อาทิ โทรศัพท์มือถือ ซึ่งเด็กในวัยนี้ซึ่งยังไม่มีรายได้เป็นของตัวเอง จะหาเงินที่ไหนมาซื้อบัตรเติมเงินเป็นประจำ เมื่อไม่มีเงินก็ต้องหาเงินจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ต้องหาเงินด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง พร้อมกันนั้นก็มาจากสังคมรอบข้าง ที่มีผู้ใหญ่ที่เสื่อมจากศีลธรรมทั้งหลาย และอำนาจของสื่อต่างๆ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ จิตใจของเยาวชนก็เสื่อมจากคุณธรรม ศีลธรรม คือ มีจิตใจที่อ่อนแอ ไม่สามารถ ต้านทานอำนาจ ฝ่ายค้านได้ ฉะนั้นควรแล้วที่เราทั้งหลาย ไม่ว่าจะ เป็นทางบ้าน วัด โรงเรียน ควรตระหนักและรณรงค์ ช่วยกันแก้ไขปัญหาเยาวชนที่หลงผิดไปแล้ว ให้มีภาวะจิตใจที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งจะเอาชนะฝ่ายค้านด้วยคุณธรรมและศีลธรรมทางพระพุทธศาสนา เช่น เรื่อง หิริ ความละอายแก่ใจ ที่จะไม่ทำชั่วโหดตบปะ ความเกรงกลัวต่อผลของการทำชั่วที่จะมาถึงตัว และคนรอบข้าง สังคมประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรที่จะดำเนินชีวิตตามหลักทฤษฎีแบบพอเพียง ตามหลักคุณธรรมสี่ประการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ

- ๑. สัจจะ คือ มีความซื่อสัตย์ต่อตัวเองที่จะละชั่วและประพฤติดี
- ๒. ทมะ คือ ข่มใจไม่ให้จิตใจตกอยู่ภายใต้อำนาจของความชั่ว
- ๓. ขันติ คือ ความอดทน อดกลั้น
- ๔. จาคะ คือ สละความคิดที่จะเอาแต่ประโยชน์ของตัวเองออกไป และให้ประพฤติ
แต่ในสิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม

เมื่อทุกคนตระหนักที่จะประพฤติตามหลักและหน้าที่ของตนที่ถูกต้องและช่วยกันป้องกันและแก้ไข ปัญหาอย่างจริงจังและจริงใจ เชื่อแน่ว่าปัญหาทั้งหลายก็จะหมดไป เยาวชนของชาติจะเข้มแข็ง เป็นกำลังสำคัญในการสร้างชาติบ้านเมืองต่อไปในภายภาคหน้าได้อย่างมีคุณภาพ สมกับที่ได้ เกิดมาเป็นคนไทย โดยเฉพาะในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงครองราชย์ครบ ๖๐ ปี เราควรที่จะรักนวลสงวนตัว กระทำความดีเพื่อถวายแด่พ่อหลวงของเรา ให้สมกับที่บรรพบุรุษ อีสานได้สอนไว้ว่า...

...ยามเมื่อเป็นสาวขึ้นรักษาตนสงวนเพศ ให้นางปลอดอ้อยด้อยเสมอแก้วหน่วยมณีนางเอย ฯ”

พระมหาบุญทวี คนธสีโล เจ้าอาวาสวัดระกา
ที่ปรึกษาโครงการนฝ่ายพระสงฆ์

“การจัดทำโครงการรักนวลสงวนตัวนี้ ตอนแรกข้าพเจ้ายอมรับว่าเป็นเรื่องที่ใหญ่เกินตัวเรา แต่พอคิดได้ว่าโครงการนี้เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเยาวชน เพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ เป็นที่ปรึกษา ให้เพื่อนๆ น้องๆ ของเราเอง จึงคิดว่าเป็นเรื่องของเราโดยตรงต่างหาก จึงทุ่มเทในการ จัดทำโครงการนี้เต็มที่ เพราะคิดว่าเป็นโครงการที่ดีมากๆ เหมาะสำหรับการแก้ปัญหาในปัจจุบันที่กำลังสร้างความเดือดร้อนแก่สังคมไทย พอได้ทำจริงๆ ก็ไม่ง่ายเลยที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดของ

ใครบางคนในเรื่องการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันสมควร แต่ก็ได้รับคำปรึกษาจากคณะครูและวิทยากร
ที่มีความรู้ด้วยดี จึงไม่ยากจนเกินไป ความรู้สึกต่อการทำโครงการนี้ ข้าพเจ้าดีใจที่ได้เป็นส่วน
หนึ่งของเยาวชนที่ได้ช่วยเยาวชนด้วยกัน การแก้ปัญหาเยาวชนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัย
อันควรนั้นนอกจากจะช่วยลดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การออกจากโรงเรียนโดยกลางคันแล้ว
ยังเป็นการช่วยสังคมและประเทศชาติ ในการรักษาเยาวชนของชาติที่จะเติบโตต่อไปในอนาคต
ได้อย่างมีคุณภาพอีกด้วย”

นางสาวรสสุคนธ์ ปักกังเวสั้ง

สวัสดีการ

โครงการ รักษ์สัตว์ รักษ์สังคม

โดย กลุ่มเมตตาคารม
โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” จังหวัดชลบุรี

.....

ทุกวันนี้ไม่ว่าจะเดินทางไปทางไหน เราจะเห็นสุนัขเร่ร่อนจรจัดอยู่ทั่วไปตามวัดวาอารามมีชาวบ้านนำสัตว์เลี้ยงไปปล่อยทิ้งไว้มากขึ้นที่โรงเรียนชลบุรี “สุขบท” และวัดเขาบางทรายก็เป็นอีกสถานที่หนึ่งที่เราเห็นภาพดังกล่าวชัดเจน สุนัขและแมวในสภาพเจ็บป่วย พิการ หรือถูกทารุณกรรม เพื่อนพ้องอยู่เต็มโรงเรียนและวัดที่มีพื้นที่ต่อเนื่องกัน จนสร้างความเดือดร้อนแก่พระสงฆ์ แทนที่ท่านจะได้ปฏิบัติศาสนกิจได้อย่างเต็มที่กลับต้องมาแบกรับภาระจัดการดูแล เด็กนักเรียนกลุ่มหนึ่งก็เริ่มเห็นปัญหาจึงพาตัวเข้าไปช่วยด้วยจิตเมตตา จากนั้นค่อยขยายวงชักชวนคนอื่น ๆ มารวมกลุ่มจนมีการตั้งเป็นชมรมในโรงเรียน สุดท้ายตัดสินใจทำเป็นโครงการคุณธรรม

และเริ่มมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ โดยวางยุทธศาสตร์ไว้ ๒ แนวทาง คือ ๑. การแก้ปัญหา โดยการเข้าไปดูแลช่วยเหลือสัตว์ที่ถูกทอดทิ้งในด้านสุขภาพ ฉีดวัคซีน ป้อนยา อาบน้ำ ๒. แนวทางการป้องกัน ให้ความรู้แก่ในการดูแลสัตว์เลี้ยงของตนเองแก่คนในชุมชน ปลุกจิตสำนึกความเมตตากรุณาให้เห็นคุณค่าของชีวิตสัตว์ ตลอดจนขอความร่วมมือและความอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชน ศิษย์เก่าที่เรียนสัตวแพทย์ และสัตวแพทย์ที่อยู่ในชุมชนมาช่วยดำเนินการแก้ปัญหาและให้ความรู้กับเยาวชนและชุมชน

๑. มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“มองหมาแมวแล้วสะท้อนย้อนมองตัว”

ด้วยโรงเรียนชลบุรี “สุขบท” มีที่ตั้งอยู่ในบริเวณวัดเขาบางทราย โดยมีที่ตั้งอยู่ตรงกลางระหว่างสำนักชีและวัดเขาบางทราย ด้านหน้าของโรงเรียนเป็นเขตชุมชนจึงเป็นเหตุให้มักมีคนนำสัตว์เลี้ยงมา ปล่อยทิ้ง

จำนวนสุนัขถูกทอดทิ้งในวัดเขาบางทรายจึงมีเป็นจำนวนมาก และบางส่วนได้เข้ามาอาศัยอยู่ในบริเวณโรงเรียนซึ่งเป็นพื้นที่ต่อเนื่องกับวัด ปัญหาสัตว์เลี้ยงถูกนำมาปล่อยวัดเป็นจำนวนมาก ตกเป็นภาระรับผิดชอบของพระสงฆ์ที่มีหน้าที่ทางศาสนิกที่จะต้องกระทำ ท่านเองสามารถสงเคราะห์ได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของชุมชนที่จะต้องเข้าไปมีส่วนสำคัญในการเข้าไปดูแลช่วยเหลือสงเคราะห์ด้วย

เยาวชนกลุ่มเมตตาธรรม ทั้ง ๘ คน คือ

๑. นายวุฒ	ขวัญทองเขียว	ประธาน
๒. นายสิงหา	กระแสรชล	รองประธาน
๓. นายพีรพล	ชินส์สวัสดิวงศ์	รองประธาน
๔. น.ส.นดา	พรเกษมประเสริฐ	เลขานุการ
๕. น.ส.ณัฐธิดา	สิทธิวรรักษ์	เหรัญญิก
๖. น.ส.บุญนภา	มะทิเมือง	ประชาสัมพันธ์
๗. น.ส.อัษฎชลี	ปิยง	สวัสดิการ
๘. นายทศพร	รานุรักษ์	สวัสดิการ

เยาวชนทั้ง ๘ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาความเสื่อมโทรมทางจิตใจในเรื่องความเมตตาทั้งต่อมนุษย์และสัตว์ ด้วยความไม่วางเฉยพวกเขาจึงได้รวมกลุ่มกันขึ้นเพื่อดูแลและช่วยเหลือสัตว์เลี้ยงที่ถูกทอดทิ้ง รวมทั้งปรารถนาที่จะเป็นประภาสใจให้เพื่อนนักเรียนที่รักสัตว์ทุกคนได้ลุกขึ้นมาแก้ปัญหาแบบนี้บ้าง เพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของชีวิตน้อยๆ ของพวกหมาแมวที่เขารัก

การจัดการด้วยการดูแลสุขภาพของสุนัขขั้นพื้นฐานและการให้ความรู้แก่เยาวชนในโรงเรียน ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้องจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะเป็นการป้องกันปัญหาด้านสุขภาพอนามัยโรคติดต่อจากสุนัขมาสู่คน ทำให้สุนัขและมนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข เด็กต้องเรียนรู้ในเรื่องการเลี้ยงดูและมีทักษะปฏิบัติตนต่อสัตว์เลี้ยงได้อย่างถูกต้องตลอดจนเป็นการปลูกฝังคุณธรรมเรื่องความเมตตา กรุณา ตลอดจนเห็นคุณค่าของชีวิตสัตว์เลี้ยงและมีทัศนคติที่ถูกต้องต่อสัตว์เลี้ยง ทั้งเป็นการแก้ปัญหาและป้องกันปัญหา โดยมีการติดต่อประสานกันระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน ที่จะร่วมรับผิดชอบแก้ปัญหาไปด้วยการพัฒนาจิตไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

เยาวชนกลุ่มเมตตาธรรม ได้จัดทำโครงการนี้ขึ้นโดยยึดหลักการทำงานตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในพระราชนิพนธ์เรื่องคุณทองแดง และหลักกรรมเบญจศีลและเบญจธรรม

๑. คีอการไม่ฆ่าสัตว์ และความเมตตา กรุณา

ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ความเมตตา กรุณา สังคมที่จะอยู่ได้อย่างปกติสุขนั้น คนในสังคมต้องมีจิตใจเมตตา กรุณาต่อกันทั้งต่อเพื่อนมนุษย์และสัตว์ สัตว์ที่ถูกทอดทิ้งจะมีปัญหาเรื่องสภาพของโรคผิวหนัง ทำให้ถูกรังเกียจ และการคุมกำเนิดเพราะส่วนใหญ่เป็น

สุนัขเพศเมีย ตลอดจนฉีดวัคซีนป้องกันโรคต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า การดูแลสัตว์เหล่านี้ให้มีสุขภาพดีและการทำหมัน อาจทำให้มีคนอยากรับไปเลี้ยง ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ที่ตรัสไว้ว่า “...สุนัขที่ทำหมันแล้วได้ดูแลนามัยสุขภาพของเขา ก็มีคนอยากได้ คนอยากได้ไปเลี้ยงมีและมันจะอยู่กลางถนน มีคนไม่ไปคนหุอะไร มีคนพวกแท็กซี พวกอะไร นั่นเพราะว่าเขาคนไทยนี้เมตตา...”

โครงการรักษาสัตว์ รักษาสังคม จึงเป็นโครงการที่สนองพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงต้องการปลูกฝังคุณธรรมเรื่องความเมตตา กรุณา ให้คนในสังคมไทยจะเห็นได้ว่าหลักธรรมความเมตตา กรุณาจะเป็นพื้นฐานที่สำคัญ อันเป็นรากฐานที่จะทำให้สังคมไทยดำรงอยู่ได้อย่างปกติสุข

ใน พระราชนิพนธ์เรื่อง ทองแดง หน้า ๙ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชปรารภที่ต้องการให้คนไทยมีเมตตาต่อสัตว์ดังที่พระองค์ได้ทรงปรารภไว้ว่า “สุนัขสามตัวนี้ คือแดง มะลิ และทองแดง แสดงให้เห็นว่าสุนัขจรจัด มีคุณสมบัติที่น่าปรารถนาสำหรับเป็นสุนัขเลี้ยงในบ้าน สุนัขจรจัดที่มีผู้เมตตาเลี้ยงส่วนมาก มักจะเจียมเนื้อเจียมตัว และมีความซื่อสัตย์จงรักภักดีต่อเจ้าของเป็นพิเศษเหมือนสุนัขในบุญคุณทั้งยังฉลาดไม่แพ้สุนัขนอก บางตัวก็สวยงาม หรือมีความโดดเด่นสง่างาม เช่น ทองแดง เป็นต้น ในประเทศไทยมีหลายแสนตัวที่จะเลือกได้ ความจริงมีล้นเหลือ แต่ถ้าหากเจ้าหน้าที่ทางราชการจะช่วยเหลือก็จะมีผู้ที่ยินดีอย่างยิ่งในการเปิดบ้านต้อนรับสุนัขเหล่านี้จะเป็นการช่วยแก้ปัญหาสุนัขเร่ร่อนซึ่งเป็นอันตราย นอกจากนี้ ยังช่วยแก้ปัญหาสัตว์เลี้ยงจรหาราคาแพง ซึ่งทำให้เศรษฐกิจ

ตกต่ำ ทั้งหันมาพัฒนาสายพันธุ์สุนัขไทยที่ฉลาด น่ารักและซื่อสัตย์ที่มีอยู่มากมาย” จึงเห็นได้ว่าพระราชนิพนธ์เรื่องคุณทองแดง พระองค์ทรงต้องการปลูกฝังให้คนไทยมีความเมตตา กรุณาและเปิดบ้านรับเลี้ยงสุนัขจรจัด ซึ่งเป็นสุนัขไทยมีคุณสมบัติในตัวเองพิเศษหลายประการ ตลอดจนเป็นการแก้ไขปัญหาล้างคัม และดำเนินตามนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงที่มีความพอใจกับสุนัขไทยอันเป็นทรัพยากรภายในประเทศ

๒. ค่านิยมพื้นฐาน ๔ ประการ ในการดำเนินงาน จะต้องพบผู้คนและเผชิญกับปัญหาต่างๆ มากมายทั้งในด้านทัศนคติ การหาทุน ดังนั้นในการทำงานจึงต้องมีหลักธรรมยึดเหนี่ยวจิตใจ โดยกลุ่มเมตตาธรรม ได้ใช้หลักธรรมค่านิยมพื้นฐาน ๔ ประการ มาใช้ในการดำเนินงานของโครงการตามหลักธรรมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทรงสรุปเป็นขรรวาสธรรม เพื่อให้เป็นค่านิยมพื้นฐาน สำหรับคนไทยนำมาใช้ในชีวิตประจำวัน ดังนี้

- ❖ **สัจจะ** การรักษาความสัจ ความจริงต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
- ❖ **ทมะ** รู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น
- ❖ **ขันติ** การอดทน อดกลั้นและอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดๆ
- ❖ **จาคะ** รู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

นอกจากนี้พระธรรมโกศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดประยุรวงศาวาส กรุงเทพมหานคร ได้กล่าวไว้ในรายการธรรมะ สดანიโทรทัศน์ช่อง ๗ เวลา ๐๖.๐๐ - ๐๖.๓๐ น. เมื่อวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๔๙ ว่าการทำอะไรก็ตาม จะต้องมาจากจิตใจการดำรงชีวิตให้สำเร็จต้องมีคุณธรรมพื้นฐานตามค่านิยม ๔ ประการ คุณธรรมจะทำให้จิตใจอ่อนโยนและเป็นการทำงานด้วยใจที่มีแต่เมตตา

ดังนั้นการทำงานด้วยหลักกรรมเมตตา กรุณา และค่านิยมพื้นฐาน ๔ ประการ อันมีสติเป็น
ตัวกำกับจะมีผลทำให้กลุ่มเยาวชนเมตตาธรรม พัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

๓ ■ กระบวนการทำดี

โครงการนี้มีความโดดเด่นเฉพาะตัว จากการที่เยาวชนหยิบยกปัญหาใกล้ตัว ที่มีถูกมองข้าม
ไปว่าเป็นเรื่องหมาๆ แมวๆ ที่ถูกนำมาปล่อยทิ้งที่วัดไม่มีแก่นสารสาระอะไร แต่เยาวชนกลุ่มนี้กลับ
ไม่มองข้ามและพบว่ามีความหมายที่เดียวที่ยังรอการเข้ามาแก้ไขอย่างจริงจัง

กุศโลบายการแก้ปัญหา

๑. **แก้ปัญหา** โดยการหากกลุ่มผู้ช่วยดูแลเลี้ยงดูทั้งจากบุคคล
ที่อาศัยในบ้านพักในโรงเรียนหรือพระสงฆ์ในกฎฑิต่างๆ เพื่อให้
ให้การช่วยเหลือในด้านสุขภาพอนามัย เช่น การรักษาโรคผิวหนัง
รักษาสุขภาพ ฉีดวัคซีนโรค พิษสุนัขบ้าและโรคติดต่อ

๒. **การป้องกันปัญหา** ให้ความรู้แก่เยาวชนในการดูแลสัตว์
เลี้ยงของตนเองและในชุมชนรอบข้างเป็นการปลูกจิตสำนึกความ
เมตตากรุณาให้เห็นคุณค่าของชีวิตสัตว์ตลอดจนมีความรับผิดชอบ
ร่วมกันในสังคม อันเป็นหนทางของการแก้ปัญหาอย่างยั่งยืนที่
จะไม่นำสัตว์เลี้ยงมาปล่อยที่วัด ทั้งนี้ทางกลุ่มเมตตาธรรมได้
ประสานขอความร่วมมือและอนุเคราะห์จากผู้นำชุมชน ศิษย์
เก่าของโรงเรียนที่เรียนสัตวแพทย์และสัตวแพทย์ที่อยู่ในชุมชน
มาช่วยดำเนินการทำให้ความรู้แก่กลุ่มเยาวชนและทำหมันให้ฟรี
ในการแก้ไขและป้องกันปัญหานั้น กลุ่มเมตตาธรรมยึดหลักใน

การทำงานที่จะไม่สร้างปัญหาเพิ่มขึ้น และปลูกฝังการเลี้ยงสัตว์ของกลุ่มเยาวชนนั้นให้ตระหนักในคุณค่าของสัตว์เลี้ยงที่มีใหม่มองเพียงเรื่องของความสวยงามเท่านั้น

ย้อนไปเมื่อ ๒ ปีก่อนที่เด็กบางคนในกลุ่มเริ่มเห็นปัญหาแล้วเข้าไปช่วยด้วยจิตเมตตา จากนั้นค่อยๆ ขยายวงชักชวนเด็กและผู้คนที่รักสัตว์เหมือนกันมารวมกลุ่มกัน จนมีการตั้งเป็นชุมนุมในโรงเรียน แต่การทำงานก็ยังไม่เป็นระบบ กระทั่งกลุ่มได้ตัดสินใจทำเป็นโครงการคุณธรรมจึงได้เริ่มมีการวางแผนทำงานอย่างเป็นระบบ และมียุทธศาสตร์ขึ้น

โดยเริ่มประชาสัมพันธ์โครงการรับสมัครสมาชิกกลุ่มเป้าหมายซึ่งปัจจุบันมีสมาชิกถึง ๕๐ คน จากนั้นมีการลงนามสำรวจข้อมูลเก็บสถิติของสุนัขและแมวที่ถูกนำมาปล่อยที่วัดและโรงเรียนทุกวันตอนเย็น ๑๖.๐๐ - ๑๗.๐๐ น. และวันอาทิตย์ ซึ่งข้อมูลที่ได้ทำให้พวกเขาตกใจเมื่อพบว่าลูกสุนัขในวัดนั้นมีการรอดชีวิตต่ำมากเพียง ๑๙% เท่านั้น ความกรุณาเกิดขึ้นในใจก่อตัวเป็นพลังผลักดันให้เขาดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่จะช่วยรักษาโรคและต่อชีวิตของสุนัขและแมวเหล่านี้อย่างจริงจังและเป็นระบบ

- ❖ พวกเขาจัดทำทะเบียนสัตว์เลี้ยง ซึ่งปัจจุบันมีสุนัขและแมวเลี้ยงถึง ๘๐ ตัว
- ❖ มีการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า โรคผิวหนัง และทำหมันให้หมาและแมว และถ้าหากมีสัตว์เลี้ยงเจ็บป่วยหรือเกิดอุบัติเหตุก็จะ มีทีมนักเรียนพานำส่งไปรักษาที่คลินิกอย่างเร่งด่วน
- ❖ สุนัขและแมวที่ขึ้นทะเบียน รักษาโรค และฉีดวัคซีนป้องกันโรคและผ่านการทำหมันแล้วจะมีระบบการหาบ้านจากสมาชิกให้สัตว์เลี้ยงอยู่

- ❖ การทำงานที่ต้องเผชิญปัญหาภาวะค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนเงินที่สูงมาก เกินกำลังของเด็กกลุ่มนี้และครูที่ปรึกษา ด้วยความไม่ทอดทิ้ง ทำให้พวกเขาเชื่อเชิญพันธมิตรมาร่วมจัดกิจกรรมระดมทุนด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การเล่นดนตรีร้องเพลง “เวทีเส้นทางคนกล้า” หาเงินบริจาคทุกวันพฤหัสบดีแรกของเดือน
- ❖ สมาชิกกลุ่มช่วยกันจัดทำของที่ระลึกจากวัสดุเหลือใช้ เช่น ประดิษฐ์สิ่งของจากขวดพลาสติก สัตว์ที่ใช้แล้วเพื่อหารายได้ ทำให้ได้รับเงินบริจาคและเงินรายได้รวมกันกว่า ๓๐,๐๐๐ บาท ซึ่งเงินส่วนใหญ่จะถูกนำไปใช้จ่ายเป็นค่าเวชภัณฑ์สำหรับการทำหมันและคำรักษาที่คลินิก

นอกจากนี้พวกเขายังได้เพิ่มองค์ความรู้และเสริมสร้างจิตสำนึกให้แก่สมาชิกด้วยการเชิญวิทยากรจากภายนอกมาจัดอบรมบรรยายแก่สมาชิกในหัวข้อที่เกี่ยวข้อง เช่น การดูแลสัตว์จากการสังเกตอาการป่วย วิธีการทำหมันสุนัข เป็นต้น

๕. ความภาคภูมิใจในผลงาน

จุดเด่นของโครงการนี้อยู่ที่ความเป็นตัวอย่างของการจับประเด็นที่ชัดเจนประเด็นเดียวมาทำเป็นโครงการ โดยมีกระบวนการทางปัญญาสำรวจรวบรวมประมวลข้อมูลสถิติต่างๆ ที่สะท้อนความเป็น “โครงการ” ได้ชัดเจน ความที่กลุ่มเยาวชนได้ริเริ่มสร้างสรรคงานนี้มาตั้งแต่ต้นด้วยตนเอง ทำให้ผูกพันและภาคภูมิใจเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งส่งผลให้เกิดความเพียรพยายาม อดทน และตั้งใจทำงานได้อย่างต่อเนื่องยาวนาน

ความเมตตาการุณาที่เป็นเป้าหมายของโครงการนั้น เกิดขึ้นกับเยาวชนและสมาชิกกลุ่มอย่างชัดเจนที่เห็นประจักษ์เป็นรูปธรรม จำนวนสัตว์เลี้ยงที่รอดชีวิตเมื่อเด็กๆ เข้ามาดูแลเพิ่มเป็น ๑๐๐%

เด็กและเยาวชนกลุ่มนี้ทำให้หลายภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นวัด กองทหาร คลินิก สัตวแพทย์ ผู้ใหญ่บ้าน เทศบาล ก็ได้เข้ามารับรู้สนับสนุนพร้อมกับต่อยอดขยายผลต่อไปอีก เป็นเครื่องพิสูจน์พลังบุญกุศลจากจิตที่มีความเมตตาากรุณาของพวกเขา ว่ามีพละนาฏภาพอย่างน่าอัศจรรย์

“ญาติโยมคงเข้าใจผิดที่คิดว่านำสุนัขและแมวมาปล่อยวัดแล้ว เขาจะมีความสุข บางตัวก็ตายในคืนที่ ปล่อยที่รอดมา พระก็ต้องสงเคราะห์ไปตามอัธยาศัย แต่ถ้าเป็นไปได้ ไม่อยากให้มีการมาปล่อยสงสาร พวกเขาควรหาทางแก้ปัญหาทางอื่น คนชอบเรียกหมาพวกนี้ว่า หมาวัด อาตมาอยากบอกว่า เป็นหมาชาวบ้านทั้งนั้นแต่พวกท่านพามันมาทิ้งวัด พระต้องปฏิบัติกิจของสงฆ์ จึงเลี้ยงดูสัตว์เหล่านี้ได้ระดับหนึ่ง ญาติโยมต้องมาช่วยกัน โครงการนี้ถือเป็นโครงการที่ดี ไม่เห็นเยาวชนกลุ่มไหนทำมาก่อน ควรทำต่อไปเพราะจะได้เป็นที่พึ่งพาของสัตว์ที่ตกทุกข์ได้ยาก”

พระอาจารย์อภิรมย์ อภิโมโร

“เป็นโครงการที่ดีและแก้ไขปัญหาที่อยู่ใกล้ตัว แต่คนทั่วไปมักคิดไม่ถึง บ้าน วัด และโรงเรียน ต้องมีส่วนสัมพันธ์กัน ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกให้กับ เยาวชนจะแก้ไขปัญหาได้ยั่งยืน”

นายสัตวแพทย์จำเริญ พานเพียรศิลป์
สัตวแพทย์ประจำ “เมืองชลสัตว์รักษ์” จ.ชลบุรี

“เป็นโครงการที่ช่วยเหลือสัตว์และแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมทางศีลธรรม ยินดีที่จะนำความรู้ที่มีอยู่มาช่วยเหลือโครงการของน้องๆ”

สัตวแพทย์หญิงฐิติมา โกวิทานุกูล
สัตวแพทย์ประจำ “เมืองชลสัตว์รักษ์” จ.ชลบุรี

“เรียนหลักสูตรเรื่องความเมตตา กรุณาในภาคทฤษฎี แต่ไม่ได้ปฏิบัติจริงว่าตนเองมีหรือไม่ การเข้า มาทำงานในโครงการเป็นการฝึกภาคสนาม จะเป็นตัวชี้วัดให้เยาวชนรู้ว่า มีคุณธรรม ในเรื่องนี้หรือไม่ หรือมีแต่ความรักเฉพาะสัตว์ของตน สัตว์ที่สวยงาม สิ่งที่ข้าพเจ้าภูมิใจมาก คือ การทำงาน ตามโครงการนี้เป็นการดำเนินตามรอยเบื้องยุคลบาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอัน เป็นที่รักของปวงชนชาวไทย เป็นการแบ่งเบาภารกิจของพระองค์ท่าน การฝึกงานภาคสนามจะทำให้ เยาวชน ได้พัฒนาตนตามหลักสูตรอย่างแท้จริง เพียงแต่ขอให้ทำจริง โดยไม่ต้องคิดถึงผลที่จะได้กับ ตัวเอง การ ทำงานเป็นกลุ่มจะช่วยเหลือส่วนร่วมและทำงานได้มากกว่าทำเพียงคนเดียว”

นางชะบา อ่อนนาค

ครูที่ปรึกษา

โครงการสาธิตสร้างสรรค์ ๙ วัน ๙ กิจกรรม ทำดีถวายในหลวงรัชกาลที่ ๙

โดยกลุ่มเยาวชนศิลปากรน้อย
ร้อยดวงใจ ถวายในหลวง
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร

หลากหลายปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากรที่เด็กๆ กลุ่มเยาวชนศิลปากรน้อย ร้อยดวงใจ ถวายในหลวง พบเห็นอยู่ทุกเมื่อเชิ้อวัน ทั้งปัญหาการขาดความสามัคคี ประองตองในหมู่คณะ นักเรียนไม่สนใจเรียน และประพฤติผิดระเบียบวินัย ขาดความเคารพ ไม่มีสัมมาคารวะ ทิ้งขยะไม่เป็นที่ รวมถึงการที่ครู อาจารย์ และนักเรียนในโรงเรียนสาธิตห่างวัด มีโอกาสร่วมกันทำความดีในโอกาสต่างๆ น้อย ปัญหาเหล่านี้ ทำให้พวกเขาตระหนักที่จะเสริมสร้างภูมิคุ้มกันให้กับตัวเองและเยาวชนคนอื่น ๆ ด้วยการเป็นผู้จุดประกายความดี พัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น โดยเริ่มคิดจากเรื่องง่ายๆ มองอย่างประมาณตัวเอง สร้างสรรค์กิจกรรมทั้ง ๙ อาทิ กิจกรรมบรรพชาสามเณรหมู่ กิจกรรมเล่านิทานธรรมะ กิจกรรมทำความสะอาดโรงเรียน กิจกรรมปลูกต้นราชพฤกษ์ และหญ้าแฝก กิจกรรมบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญทางพุทธศาสนา กิจกรรมนั่งสมาธิเจริญจิตภาวนา และทำสมุดบันทึกความดีทุกวันธรรมสวนะ กิจกรรมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ กิจกรรมอดออมกับกระปุกไม้ไผ่ถวายเป็นพระราชกุศล กิจกรรมประดิษฐ์ดอกกราชพฤกษ์เฉลิมพระเกียรติ เพื่อปลูกจิตสำนึกในการส่งเสริมและรณรงค์การทำความดีแก่เยาวชนไทย ให้เกิดทัศนคติค่านิยมในการทำความดีมีคุณธรรม และเป็นการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ เช่น ความเป็นผู้นำ การทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เป็นต้น

๑. มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“คุณธรรมนำมาความดี”

เยาวชนไทยในปัจจุบันให้ความสำคัญทางด้านวัตถุมากกว่าด้านจิตใจทางไกลพระพุทธศาสนา บทบาทของเยาวชนในการสร้างสรรค์สังคมลดน้อยลงกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งเยาวชนในระดับปัญญาชน ได้แก่ นักเรียน นิสิต นักศึกษา ผู้ซึ่ง จะเติบโตขึ้นไปเป็นกำลังสำคัญของประเทศชาติในอนาคตอันใกล้ มีภาพลักษณ์ที่ไม่ดีหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องยาเสพติด การพนัน การเที่ยวกลางคืน การรับค่านิยมของต่างชาติจนกระทั่งสูญเสียความเป็นไทยไป

จากสภาวะการปัจจุบันดังกล่าว กลุ่มเยาวชนศิลปินน้อย ร้อยดวงใจ ถวายในหลวง ซึ่งประกอบด้วย

๑. นางสาวพิมพาวดี	ฉายศิริศิริ	ประธาน
๒. นางสาวจิรนนท์	แพรธัตร์	รองประธาน
๓. นางสาวหทัยชนก	พิ่งคำ	เหรัญญิก
๔. นางสาวกมลภรณ์	พรฤกษ์เวียงพิง	เลขานุการ
๕. นางสาววรากร	สัตบุรุษวงศ์	ประชาสัมพันธ์
๖. นางสาวทิพย์วรรณ	ตุ้มประชา	สวัสดิการ
๗. นางสาวณิชชาภัทร	ดิถีเพ็ง	สวัสดิการ
๘. นายนิติ	เอี่ยมขจร	ผู้เข้าร่วมโครงการ
๙. นายนฤตล	พุ่มนิล	ผู้เข้าร่วมโครงการ
๑๐. นางสาวกัณฑ์กมล	อัครเอกฉมาลิน	ผู้เข้าร่วมโครงการ

ได้มองเห็นปัญหาต่างๆ ที่รุ่นเร้าอยู่รอบตัว สภาพสังคมไทยที่เสื่อมโทรมทางศีลธรรม และจริยธรรมรุกคืบเข้าสู่กลุ่มเยาวชนอย่างพวกเขา ปัญหาที่รับรู้จากภายนอกประกอบกับปัญหภายใน

โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากรที่พบเห็นอยู่ทุกเมื่อเชิ่วัน อาทิ ปัญหาขาดความสามัคคีปรองดอง ในหมู่คณะ นักเรียนขาดสมาธิในการเรียน และประพฤติดีระเบียบวินัยของโรงเรียนกันมากขึ้น นักเรียน บางส่วนก็มีการใช้เวลาว่างโดยเปล่าประโยชน์ และใช้จ่ายอย่างฟุ่มเฟือย นักเรียนใช้วาจาหยาบคาย ไม่สุภาพ ขาดความเคารพไม่มีสัมมาคารวะต่อครูบาอาจารย์ และรุ่นพี่รุ่นน้อง นักเรียนไม่มี จิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งขยะไม่เป็นที่ รวมถึงปัญหาที่อาจารย์ บุคลากร ผู้ ปกครองและนักเรียนในโรงเรียนสาธิตห่างวัด มีโอกาสร่วมกันทำความดีในโอกาสต่างๆ น้อย และค่อยๆ ห่างเหินจากประเพณีการบำเพ็ญกุศลที่วัดในบริเวณท้องถิ่นช่วงเทศกาลวันสำคัญทางพุทธศาสนา

ปัญหาต่างๆ เหล่านี้ ทำให้พวกเขาตระหนักที่จะเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับตัวเอง และเยาวชนคนอื่น ๆ เกิดความเป็นกัลยาณมิตรในการที่จะสร้างทัศนคติที่ดีใหม่ๆ ให้เยาวชนด้วยการเป็นผู้จุดประกายความดี ในการคิดที่จะลองทำความดี เสียสละเพื่อส่วนรวม การรักและห่วงใย ต่อสิ่งแวดล้อม มองเห็นศักยภาพของตนและพร้อมจะพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้อื่น มีความเป็นผู้นำในการส่งเสริมให้ผู้อื่นได้ทำความดี จำเป็นต้องทำให้เกิดขึ้นโดยเร็ว และควรเป็นไป อย่างมั่นคงในทิศทางที่ต่อเนื่อง ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปรับพื้นฐานความเข้าใจให้แก่เยาวชน ส่งเสริมให้เยาวชนสามารถเพิ่มศักยภาพทางความคิดและการแสดงออกอย่างเหมาะสม สิ่งเหล่านี้ ล้วนสร้างให้เยาวชนของชาติมีวุฒิภาวะเข้าใจลึกซึ้งความเป็นผู้ใหญ่ที่ดีมากที่สุด เป็นเยาวชนที่มีคุณภาพ อันก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างมหาศาลปัจจัยแห่งความสำเร็จ

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

จากแนวคิดดังกล่าว กลุ่มเยาวชนศิลปากรน้อยๆ จึงร่วมจัดทำโครงการคุณธรรม โดยศึกษาค้นคว้าหลักธรรมทางพุทธศาสนา และแนวพระราชดำริมาเป็นแนวทาง

๑. หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ได้แก่

❖ สังคหัตถ์ ๔ อันเป็นหลักในการสงเคราะห์ผู้อื่นมี ๔ ประการ ดังนี้

ทาน คือ การให้

ปิยวาจา คือ การพูดจาไพเราะ

อัตถจริยา คือ การทำประโยชน์ต่อกัน

สมานัตตตา คือ การวางตนเสมอต้นเสมอปลาย

กิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มเยาวชนศิลปากรน้อยๆ จึงเกิดขึ้นจากจิตสำนึกในการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้อื่น เช่น กิจกรรมทำความสะอาดโรงเรียน กิจกรรมปลูกต้นราชพฤกษ์และหญ้าแฝก เป็นต้น นอกจากนี้ทางกลุ่มยังเผยแพร่และกระตุ้นจิตสำนึกในการสงเคราะห์ผู้อื่นผ่านกิจกรรมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติและกิจกรรมเล่นนิทานธรรมะ

❖ สุจริต ๓ คือ ความประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ซึ่งส่งผลให้ผู้ประพฤติปฏิบัติประสบแต่ความสงบสุข สุจริตจะแสดงออกได้ ๓ ทาง คือ

กายสุจริต - ทางกาย

วจีสุจริต - ทางวาจา

มโนสุจริต - ทางใจ

จากข้อธรรมนี้ทางกลุ่มได้จัดกิจกรรมให้เยาวชนที่เข้าร่วมได้ตั้งใจที่จะประพฤติดี ปฏิบัติชอบตั้งสัจจะเพื่อทำความดีและจดบันทึกลงในสมุดบันทึกความดี

❖ **จักร ๔** อันเป็นธรรมที่เปรียบเสมือนล้อรถ เป็นเครื่องช่วยให้สามารถสร้างสมความดีอื่นๆ ทุกอย่าง และช่วยนำชีวิตไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองมี ๔ ประการ คือ

ปฏิรูปเทสวาสะ คือ การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม

สัปปริสุปัสสยะ คือ การคบคนดี

อิตตสัมมาปณิธิ คือ การตั้งตนไว้ชอบ

ปุพเพกตปุญญา คือ ความเป็นผู้ทำความดีไว้ก่อนแล้ว มีพื้นเดิมดี

จักร ๔ เป็นเสมือนกลไกในการขับเคลื่อนกิจกรรมทั้งหมดของโครงการ

เด็กๆ ใช้หลักธรรมเหล่านี้ในการสำรวจตนเอง เป็นหลักในการคิดปฏิบัติ ชักชวนคนในโรงเรียนร่วมทำความดี เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยการสรรสร้างบรรยากาศสิ่งแวดล้อมและสานสัมพันธ์ของคนในโรงเรียน เช่น การพาเพื่อนนักเรียนร่วมทำความสะอาดโรงเรียน ปลูกต้นราชพฤกษ์ เพื่อสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำกิจกรรมเล่นิทานธรรมะ นั่งสมาธิ เจริญจิตภาวนา ทำสมุดบันทึกความดี เพื่อเป็นการแสดงออกถึงคุณงามความดีในหลายๆ ทาง เป็นต้น หลักธรรมที่เขาน้อมนำมาเป็นหลักคิดจึงถือเป็นแรงกระตุ้นที่จะให้ทุกคนนำพาตนเองไปสู่ความเจริญรุ่งเรืองต่อไป

๒. แนวพระราชดำริและพระบรมราโชวาท ที่นำมาเป็นหลักคิดและนำลงสู่หนทางปฏิบัติในทุกๆ กิจกรรม ได้แก่

❖ **แนวพระราชดำริ เรื่อง คุณธรรม ๔ ประการ**

ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง รู้จักสละ

ประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ประพฤติ

แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติ

ปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดี

ประการที่สาม คือ การอดทน อดกลั้น และอดออม ไม่ประพฤติกว้าง
ความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

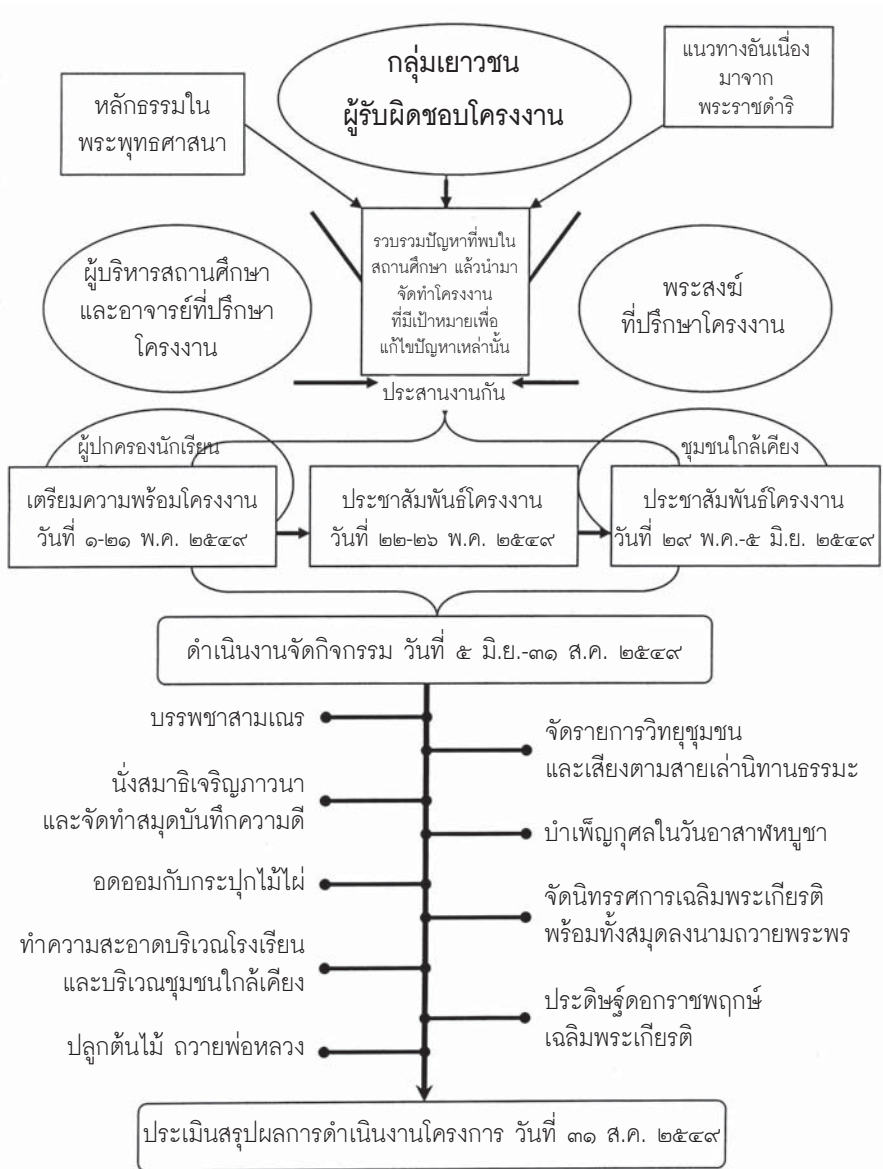
ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต

- แนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เด็ก ๆ ได้นำมาประยุกต์ใช้พัฒนานักเรียนให้ใช้ชีวิตอยู่บนความพอประมาณ คือทางสายกลาง ไม่ฟุ่มเฟือย รู้จักคุณค่าของทรัพยากรและใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. กระบวนการทำดี

นักเรียนได้ร่วมกันคิดวิเคราะห์ ประมวลปัญหาและนำความรู้ข้อคุณธรรม ตลอดจนแนวทางพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาปรับประยุกต์ใช้ในโครงการงาน สาธิตสร้างสรรค์ ๙ วัน ๙ กิจกรรม ทำดีถวายในหลวงรัชกาลที่ ๙ โดยในการดำเนินงานใช้ระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น ๔ เดือน ตั้งแต่เดือนพฤษภาคมถึงเดือนสิงหาคม และนอกจากการจัดทำเป็นโครงการแล้ว ทางกลุ่มเยาวชนได้นำเสนอต่อโรงเรียน เชิญชวนครูอาจารย์วิชาต่างๆ มาบูรณาการความรู้คุณธรรม พร้อมอาสาเป็นผู้นำในการปฏิบัติการเชิญชวน เพื่อนนักเรียนร่วมแรงร่วมใจพร้อมสร้างสานความดีแสดงพลังเยาวชน และเพื่อปฏิบัติบูชาถวายในหลวง โดยโครงการทั้งหมดแบ่งโครงการออกเป็น ๙ กิจกรรมย่อย ดังนี้

ผังมโนทัศน์โครงการ

๑. กิจกรรมบรรพชาสามเณรหมู่ กลุ่มเยาวชนฯ ได้จัดโครงการบรรพชาสามเณรหมู่ โดยเปิดรับนักเรียนที่สนใจเข้าร่วมและประกอบพิธีบรรพชาสามเณร ๑๒ รูป เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ระหว่างวันที่ ๙-๑๕ มิถุนายน ๒๕๔๙ ณ วัดพระประโทนเจดีย์วรวิหาร จ.นครปฐม ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้เพื่อนเยาวชนได้น้อมนำเอาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาส่งเสริมให้ผู้อื่นทำความดีต่อไป

๒. กิจกรรมเล่านิทานธรรมะ ทุกวันธรรมสวนะ เวลา ๗.๓๐-๘.๐๐ น. ก่อนเข้าแถว เคารพธงชาติทางกลุ่มเยาวชนฯ จะมีการจัดรายการวิทยุชุมชน และรายการเสียงตามสายภายใน โรงเรียนโดยเป็นการเล่าเกร็ดเล็ก ๆ น้อย ๆ เกี่ยวกับพุทธศาสนา และ นิทานชาดกสอนหลักธรรมเบื้องต้น ให้กับเพื่อน ๆ บางครั้งมีการจัดฉายภาพยนตร์ การ์ตูน และสารคดีทางพุทธศาสนาที่มีเนื้อหาเรื่องราว ที่เหมาะสมและเร้าใจคนดูผู้ฟังที่เป็นเด็กวัยรุ่น เพื่อกระตุ้นให้เกิดความสนใจ ในทางหนึ่งเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนและชุมชน โดยมีการจัดวิทยุกระจายเสียง สำหรับเล่านิทานธรรมะให้แก่ บุคคลในชุมชนในวันพระ

๓. กิจกรรมทำความสะอาดโรงเรียน กลุ่มเยาวชนชวนครูวิชาลูกเสือเข้าร่วมโครงการ โดยนำชั่วโมงเรียนมาบำเพ็ญประโยชน์ กลุ่มเยาวชนฯ จะเป็นแกนนำอาสาพาเพื่อนนักเรียนทำ ความสะอาด โดยแบ่งกลุ่มน้องลูกเสือเนตรนารี ชั้น ม.๒-๓ มาช่วยกันเก็บขยะและทำความสะอาด บริเวณโรงเรียน สวนสาธารณะ หรือสถานที่สำคัญในชุมชนใกล้เคียง ซึ่งนอกจากจะเป็นการ แก้ปัญหาความสกปรกในโรงเรียนแล้ว ยังเป็นการสร้างจิตสำนึกต่อสิ่งแวดล้อม ใส่ใจและรับผิดชอบต่อสังคมด้วย

๔. กิจกรรมปลูกต้นราชพฤกษ์และหญ้าแฝก ในช่วงบ่ายหรือเลิกเรียนกลุ่มเยาวชนฯ ได้จัดกิจกรรมปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติในบริเวณโรงเรียน แล้วชักชวนนักเรียนชั้น ม.๒-๓ ร่วมมวง ลงมือปลูกหญ้าแฝก ๑,๐๐๐ ต้น ต้นราชพฤกษ์ ๘ ต้น โดยถือเป็นต้นไม้ประจำรุ่นของทุกชั้นที่ต้อง รับผิดชอบดูแลต่อเนื่องกันไป ถือเป็นทางหนึ่งที่เสริมสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดีในโรงเรียน ฝึกความรับผิดชอบ ในการดูแลต้นไม้และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

๕. กิจกรรมบำเพ็ญกุศลในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ทางกลุ่มเยาวชนฯ อาสาเป็นผู้รับผิดชอบ จัดงานวันอาสาฬหบูชา ให้ครู นักเรียน และผู้ปกครองมาร่วมพิธีทำบุญตักบาตร ฟังพระธรรมเทศนา โดยมีการนิมนต์พระสงฆ์มาแสดงธรรมเทศนา และจัดกิจกรรมเวียนเทียนรอบพระพุทธรูปสำคัญในโรงเรียน ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน วัด โรงเรียน

๖. กิจกรรมนั่งสมาธิเจริญจิตภาวนา และทำสมุดบันทึกความดีทุกวัน
ธรรมสวนะ ทุกเช้าวันพระ ช่วงเวลา ๘.๐๐-๘.๑๕ น. หลังเข้าแถวเคารพธงชาติ นักเรียนที่ได้ร่วมกิจกรรมบวชเณรของโรงเรียน จะมาเป็นผู้นำพาเพื่อนนักเรียนทุกคนร่วมนั่งสมาธิเจริญจิตภาวนา และในวันนี้นักเรียนทุกคนต้องส่งสมุดบันทึกความดี ซึ่งนักเรียนได้ตั้งสัจจะเขียนบันทึกความดีว่าภายในแต่ละวันจะทำความดีอะไรเป็นพิเศษ เป็นการฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้มีปัญญา พร้อมนำตนเข้าสู่กระแสธรรม เส้นทางแห่งการคิดดี ทำดี

๗. กิจกรรมนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ กลุ่มแกนนำร่วมกับครูวิชาวิทยาศาสตร์ จัดทำนิทรรศการเนื่องในวันวิทยาศาสตร์ โดยเผยแพร่โครงการตามพระราชดำรินิหลวง อาทิจ ฝนหลวง การปลูกหญ้าแฝกเพื่อให้เพื่อนนักเรียนได้เห็นแบบอย่างของพระผู้มีปัญญา กษัตริย์นักวิทยาศาสตร์ ผู้นำที่มีคุณธรรม จริยธรรมและความเสียสละ รับผิดชอบต่อประเทศชาติ โดยนิทรรศการจะจัดแสดงที่ห้องประชุมและเวียนให้นักเรียนเข้าไปชม แลกเปลี่ยนเรียนรู้

๘. กิจกรรมอดออมกับกระปุกไม้ไผ่ถวายเป็นพระราชกุศล รณรงค์ให้นักเรียนอดออมเงินในกระปุกไม้ไผ่วันละบาททุกวันเป็นเวลา ๑ เดือน และจัดให้มีการประกวดตกแต่งกระปุกออมสิน เมื่อครบกำหนดอดออมเงินก็จะเก็บกระปุกออมสิน รวบรวมเงินที่ได้จากทุกคนร่วมทำบุญกับมูลนิธิพระดาบสร่วมโครงการในหลวงต่อไป

๙. กิจกรรมประดิษฐ์ดอกราชพฤกษ์เฉลิมพระเกียรติ เป็นการประดิษฐ์ดอกไม้สัญลักษณ์วันพ่อ โดยครูและบรรดานักเรียนมาร่วมกันทำงานเพื่อใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ แล้วนำมามอบแก่กันโรงเรียน และบุคคลทั่วไป และยังได้มีการสร้างนิสัยรักการเสียสละ โดยให้เยาวชนร่วมกันบริจาคหนังสือให้กับเยาวชนผู้ด้อยโอกาสอีกด้วย

๕. ผลสะท้อนจากความสำเร็จ

การดำเนินโครงการ สาธิตสร้างสรรค์ ๙ วัน ๙ กิจกรรม ทำดีถวายในหลวงรัชกาลที่ ๙ ของกลุ่มเยาวชนศิลปากรน้อย ร้อยดวงใจ ถวายในหลวง เป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีความโดดเด่นในลักษณะพหุคุณธรรมและพหุกิจกรรม ที่มุ่งหมายจะแก้ปัญหาคุณธรรมอันเกิดจากการห่างเหินจากพุทธศาสนา ปัญหาสัมพันธภาพระหว่างเด็ก - ผู้ใหญ่ นักเรียน - ครู อาจารย์ ตลอดจนปัญหาสิ่งแวดล้อมรอบตัว กิจกรรมหลักทั้ง ๙ ในโครงการเดียวเป็นการสร้างสรรค์กิจกรรมหลากหลายบนฐานของพลังข้อมูล เป็นงานใหญ่ที่มีขอบเขตกว้างขวางน่าจะเกินกำลังของนักเรียนที่จะคิดและทำเองได้ หากทว่าเยาวชนกลุ่มแกนนำนี้ได้ประกาศเจตนามุ่งมั่น พร้อมจะเป็นผู้นำทางความดี เป็นต้นแบบของผู้มีคุณธรรมจริยธรรม น้อมนำพระพุทธศาสนาใส่ตน ร่วมลงไม้ลงมือ ระดมพลังปัญญาสร้างสรรค์และดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้วยใจมุ่งมั่น ตั้งใจ เพียรพยายาม และมีความสุขกับการงานที่ได้ทำเป็นที่ประจักษ์ชัด

จุดเด่นของโครงการอยู่ที่การกำหนดใช้วันพระ ๙ วัน มาเป็นวันสำคัญในการจัดกิจกรรม นอกจากนี้ยังมีวิธีคิดเชิงยุทธศาสตร์และใช้ยุทธวิธีที่สามารถสร้างการรับรู้และสานการมีส่วนร่วมกับคนทั้งโรงเรียนได้ ถือเป็นกระบวนการทางปัญญาที่เด็ก ๆ เข้าไปสัมผัส เกิดเป็นการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ถอดรหัสคุณธรรมใส่ตัว และน้อมนำไปใส่ใจ ซึ่งทั้งหมดเป็นไปเพื่อที่จะส่งเสริมศักยภาพของเยาวชนให้มีจริยธรรม มีลักษณะของเยาวชนที่พึงประสงค์ เป็นเยาวชนที่เป็นความหวังของประเทศชาติในอนาคตต่อไป

หลังจากดำเนินงานครบทั้ง ๙ กิจกรรมแล้ว นักเรียนและสมาชิกผู้ร่วมโครงการได้จัดทำแบบทดสอบประเมินผลการทำกิจกรรมของโครงการทั้งหมด ผลปรากฏว่า อาจารย์ ผู้ปกครอง บุคลากร และนักเรียนสาธิตมีความสามัคคีปรองดองกันมากยิ่งขึ้น ช่วยกระชับความสัมพันธ์อันดีระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน โดยทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของวันสำคัญทางพุทธศาสนา กิจกรรมต่างๆ ส่งเสริมให้นักเรียนถึงพร้อมด้วยคุณธรรมความดีทั้งกาย วาจา และใจ ได้ใช้เวลาว่างอย่างมีคุณค่า มีประโยชน์ต่อสังคม และสามารถพัฒนาตนเป็นบุคลากรที่ดีของประเทศชาติต่อไปในอนาคต

“ผมเป็นคนหนึ่งที่ร่วมบวชเณร ตอนแรกก็ตั้งใจแต่จะบวชถวายในหลวง แต่พอบวชแล้ว ได้มีโอกาสเรียนรู้ข้อธรรม บทสวดมนต์ การฝึกปฏิบัติสมาธิ แรกๆ ก็ติดขัดบ้าง แต่สักพักก็เริ่มเป็น เริ่มเห็นข้อดีที่จะนำมาใช้ได้กับตัวเอง พอมีสมาธิก็จะคิดอ่านอะไรได้ดีขึ้น อ่านหนังสือได้นานขึ้น เอามาใช้ในการเรียนได้

พอสี่กกลับมา เรามีกิจกรรมนั่งสมาธิเจริญจิตภาวนาทุกวันพระ ผมกับเพื่อนและน้องๆ ที่บวช ก็จะมาเป็นผู้นำนั่งหน้าแถว พาเพื่อนคนอื่น ๆ สวดมนต์ นั่งสมาธิ มาเป็นแบบให้เขา มาช่วยสอน แนะนำ บางอย่างที่เราเรียนรู้มาจากพระ”

นายนิติ เอี่ยมขจร
ผู้เข้าร่วมโครงการ

“สมุดบันทึกความดีที่เราเริ่มรณรงค์ให้เพื่อนนักเรียนมองความดีง่าย ๆ ใกล้เคียง ๆ ตัว เริ่มระบุความดี เท่าที่ตัวเองพอจะทำได้ เช่น ตั้งใจเรียน ไม่คุยเวลาครูสอน ประหยัดเงิน ฯลฯ ซึ่งได้รับความร่วมมือ ดีมาก ๆ เพราะไม่ฝืนตัวเองเกินไป ค่อยเป็นค่อยไปตามธรรมชาติของวัย”

น.ส.รุจิรา วงษ์สวรรค์
นักเรียนผู้เข้าร่วมกิจกรรม
โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร

“การออมเงิน เป็นการเก็บเงินวันละบาทจากการลด ละ เลิก การใช้จ่ายซื้อของที่ไม่มีประโยชน์วันละนิดละหน่อยมาหยอดกระปุก กลุ่มเยาวชนฯ รณรงค์นอกห้องเรียนครูในห้องก็สอนการทำรายรับรายจ่ายควบคู่ด้วย สอดคล้องกัน ทำให้เด็กๆ เห็นคุณค่าของการใช้เงิน เกิดการตระหนักคิดเริ่มมองเห็น คิดต่อ เริ่มออมเพื่อคนอื่น เพื่อสร้างประโยชน์ต่อผู้อื่น

ตอนเด็กแก่นำพาทำดอกไม้ ครูก็พาเด็กคิดว่าเราจะทำทำไม ก็เริ่มทำเผยแพร่ ทำแจกผู้ใหญ่เป็นที่ระลึก จากนั้นก็เริ่มขยายผลชวนครูชำนาญการมาลงชุมชนสอนคนทั่วไปที่สนใจให้ประดิษฐ์ดอกไม้เป็นวิชาชีพ เป็นการนำความรู้สู่ชุมชน”

อาจารย์สุมาลี ทรงศิริ
อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม

“ปัญหาในโรงเรียนมีหลายเรื่องที่เราอยากแก้ไข เราเริ่มคิดจากเรื่องง่ายๆ ตอนแรกตั้งใจทำกิจกรรมสั้นๆ แค่ ๙ วัน วันละ ๑ กิจกรรม ทำเฉพาะวันพระ ก็จะใช้เวลาแค่ ๓ เดือน เรามองอย่างประมาณตัวเอง ตามนิสัยของเด็กสาธิต แต่พอเริ่มทำ ก็เริ่มขยายเพิ่มขึ้น โชคดีที่โรงเรียนเรามีคนน้อย ความสนใจคล้ายๆ กัน ก็ร่วมมือกันดีมาก แรกๆ บางคนไม่เข้าใจ คิดว่าต้องนั่งสมาธิบ่อยๆ มีแต่เรื่องพระพุทธรูปศาสนา เราก็พยายามขยายกิจกรรมให้เข้าใจเพื่อนๆ น้อยๆ ชวนอาจารย์หลายๆ วิชามาเข้าร่วม เป็นบูรณาการคุณธรรมนำความรู้

กิจกรรมหลายๆ อย่าง เราใช้ศิลปะเข้ามาเป็นสื่อ เป็นหนทางกลมเกลียดใจ ศิลปะจะทำให้งานยากๆ ง่ายขึ้น เพราะศิลปะเป็นเรื่องที่คนเข้าถึงง่าย โดนใจ

การทำโครงการนี้ใช้เวลานานมาก ทำงานหนักมาก ต้องแบ่งเวลาเรียนและทำงาน เหนื่อยมาก มีท้อบ้าง แต่พอนึกถึงในหลวง ท่านเหนื่อยกว่าเราเป็นร้อยพันเท่า ก็เกิดใจสู้ที่จะทำให้เสร็จไม่ว่าจะเจออุปสรรคใดๆ เป็นความเหนื่อยที่อึดใจ แต่เดิมคิดว่าทำความดีง่ายแค่พูด แค่เขียน แต่มันยังไม่ใช่จริงๆ ความดีทำได้ไม่ยากแต่ต้องคิด ต้องตั้งใจทำ ลงมือทำ เมื่อทำแล้วก็จะรับรู้เองจะภาคภูมิใจ โครงการนี้เป็นความดีที่ยิ่งใหญ่ที่สุดที่ทำมาในชีวิต”

นางสาวพิมพ์พาวดี ฉายศรีศิริ
ประธานโครงการ

โครงการสร้างความสมานฉันท์สามัคคี คืนชีวิตสู่แดนใต้ให้ปลอดภัยร่วมใจถวายในหลวง

โดยกลุ่มเยาวชนไทยสานใจใต้
โรงเรียนนราสิกขาลัย จ.นราธิวาส

โครงการสร้างความสมานฉันท์สามัคคีคืนชีวิตสู่แดนใต้ให้ปลอดภัย ร่วมใจถวายในหลวง สร้างจิตสำนึก ปลุกฝังความคิดในทางที่ถูกต้องและตระหนักถึงการมีส่วนร่วมในการช่วยสร้าง ความสมานฉันท์สามัคคีใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ให้กลับมาดำเนินชีวิตที่ดีมีความสุข คืนสันติสุข ให้แก่พี่น้องชาวไทย รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตและปัญญาให้แก่เยาวชนและประชาชนใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้รู้เท่าทัน รู้จักหลีกเลี่ยงต่อการถูกชักจูงไปในทางที่ไม่ดีของผู้ไม่หวังดี เพิ่มพูนทักษะในการควบคุมพฤติกรรมของตนเอง มีการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลจากประชาชนที่ประสบ เหตุการณ์โดยตรง มีการจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อเป็นการรณรงค์ให้เยาวชนได้ทำความดี เช่น จัดค่าย อบรมในโรงเรียน จัดการประกวดเขียนเรียงความและคำขวัญ หรือการออกพื้นที่เพื่อช่วยพัฒนา ศาสนสถานและให้ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้อง เป็นการเข้าไปแก้ไขปัญหามในส่วนที่เป็นจุดเล็กๆ ก่อน ที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหามในส่วนที่เป็นจุดใหญ่ๆ ต่อไป เพื่อให้การแก้ไขปัญหามเป็นไปอย่างมี ประสิทธิภาพ

๑ ■ มองเห็นปัญหา มีปัญญาเห็นโอกาส

“วาระแห่งชาติที่ยิ่งใหญ่ หนูทำได้ด้วยใจต่อใจ”

เนื่องจากในเขตพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในช่วงระยะที่ผ่านมาอยู่ในขั้นวิกฤตที่เป็นปัญหาเรื้อรังยากต่อการแก้ไข ได้ส่งผลกระทบต่อประชาชนในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษาซึ่งทำให้สถานศึกษาต้องปิดเรียนอยู่เสมอ ทำให้นักเรียนมีเวลาเรียนน้อยกว่าที่อื่นๆ สื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นโทรทัศน์ วิทยุ หรือสื่อสิ่งพิมพ์ต่างเผยแพร่ปัญหาสถานการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้นักท่องเที่ยวไม่กล้าที่จะเดินทางมาท่องเที่ยว รายได้ของจังหวัดก็ลดน้อยลง เศรษฐกิจของจังหวัดก็ตกต่ำลง การประกอบอาชีพของประชาชนก็มีความยากลำบากมากขึ้น ส่งผลให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนไป จากที่เคยออกจากบ้านในตอนเช้ามีดเพื่อออกไปทำงาน และกลับบ้านในตอนดึก ก็ต้องออกจากบ้านในเวลาสายๆ และก็ต้องรีบกลับบ้าน โดยเฉพาะสภาพจิตใจของชาวบ้านที่อยู่ใภาวะหวาดระแวง และมีความกลัวกับภัยที่อาจเกิดขึ้นกับตนเอง ชาวบ้านก็มีความเข้าใจผิดว่าสาเหตุของการเกิดปัญหา คือ ความขัดแย้งทางด้านศาสนา ทำให้ขาดความสามัคคี ดังนั้น ทางกลุ่มจึงต้องการที่จะมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ปัญหาดังกล่าว โดยต้องการที่จะส่งเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรมของชาวบ้านให้มีความเข้าใจกันมากขึ้นเพื่อที่จะให้เกิดความสามัคคีกัน

ใครจะเป็นคนอธิบายสาเหตุ ที่มาแห่งความเปลี่ยนแปลงที่น่าเศร้าสลดนี้ ใครจะมีคำตอบบอกกล่าวให้แก่ผู้สูญเสีย และใครจะช่วยเยียวยาฟื้นฟูให้ชีวิตคืนสู่ปกติ ทุกที่ทุกทางมีแต่ความไม่เข้าใจ มีคำถามที่ไม่มีคำตอบ มีความกลัวหวาดระแวง ทุกหนทุกแห่งดูไม่ปลอดภัย ลูกหลานไปไหนจะได้กลับบ้านมาหรือไม่ ถ้าเป็นอะไรไปใครจะรับผิดชอบ ใครจะคลี่คลายเรื่องน่าสะพรึงกลัวนี้ และจะคลี่คลายด้วยวิธีการใด ช่างมีดมนไม่เห็นทาง

เด็กนักเรียนทั้ง ๘ คน ดังนี้

นายสุรนนท์	นิลมาล	ประธาน
นายประชุมพงศ์	หนูเสน	รองประธาน
น.ส. อังศนา	จักรกาญจน์	รองประธาน
น.ส. สิริบุษ	เดี่ยวโล่	เลขานุการ
น.ส. มุสลีฮา	เจ๊ะซอ	เหรัญญิก
นายเกษม	สุขช่วย	ประชาสัมพันธ์
นายสรวิษณ์	ภูเบญญาพงศ์	สวัสดิการ
น.ส. ปิยาภร	มากแก้ว	สวัสดิการ

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ ห้อง ๖/๖ โรงเรียนนาราสิกขาลัยก็มีความสงสัยในเหตุการณ์ภัยร้ายที่เกิดขึ้นในดินแดนถิ่นเกิดของตน พวกเขามีคำถามมากมายที่ต้องการจะได้คำตอบ เขามีความปรารถนาที่จะให้ความเดือดร้อนทุกข์เข็ญเหล่านี้ได้รับการเยียวยาแก้ไข เพื่อที่จะได้เห็นรอยยิ้มในบ้านของพวกเขากลับคืนมา

กลุ่มเยาวชนนี้ตัดสินใจที่จะเริ่มลงมือทำงานด้วยตนเอง ทำโครงการคุณธรรมภายใต้ชื่อ “การสร้างความสมานฉันท์สามัคคีคืนชีวิตสู่แดนใต้ ให้ปลอดภัย ร่วมใจถวายในหลวง” ของพวกเขาอย่างตรงไปตรงมาที่สุดเท่าที่เยาวชนวัย ๑๗-๑๘ ปีจะพอนึกออกคือ เมื่อสงสัยก็จำเป็นต้องหาคำตอบจากคนรอบข้างทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

๒. ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

ภูมิคุ้มกันทางจิต และวิธีคิดพัฒนาปัญหาจากปัญหารุมเร้าเหล่านี้ ไม่อาจเกิดขึ้นได้จากจิตที่เป็นอกุศล อกุศลเท่านั้นจึงจะเร้ากุศลให้เกิดตามได้ ความเป็นกุศลยิ่งใหญ่ของเยาวชนกลุ่มนี้ คือ การทำความดีเพื่อพระเจ้าอยู่หัว คือการทำตามรอยยุคลบาทที่ทรงงานหนักเพื่อประโยชน์สุขของผู้อื่น ซึ่งเป็นคนเล็กคนน้อย พวกเขาต้องการทำโครงการตอบแทนพระคุณพระเจ้าอยู่หัว เพื่อตอบแทนคุณแผ่นดินถิ่นเกิด ใจของพวกเขาจึงไพศาลกว้างขวาง ก้าวข้ามเลยพ้นขอบแห่งความพอใจ ไม่พอใจ ความอยากไม่อยาก หรือกังวลอยู่กับเรื่องของตนเองเท่านั้น ทุกคนเป็นนักเรียนสายวิทยาศาสตร์ ทุกคนต้องเตรียมตัวสอบเข้ามหาวิทยาลัยเช่นเดียวกับนักเรียนมัธยม ๖ เหมือนในสังคมนี้ แต่จิตที่มีพลังแห่งคุณธรรมความดีงาม มักจะมีปัญญาชาญฉลาด สามารถจัดการแบ่งเวลา แบ่งสมอง และสองมือ ที่มีเท่ามนุษย์อื่น ใช้ชีวิตเพื่อตนเอง และผู้อื่นได้อย่างน่ายกย่องชมเชย

๑. หลักธรรมทางพุทธศาสนา

❖ ไตรสิกขา ได้แก่ ศีล สมาธิ ปัญญา

กลุ่มเยาวชนแดนใต้นี้ เข้าสู่โครงการด้วยท่าทีการเรียนรู้ ด้วยคำถามในสิ่งที่ไม่รู้ ไม่เข้าใจ จึงจำเป็นอยู่เองที่จะต้องมีส่วนร่วมคารวะ มีเจตจำนงมุ่งมั่น บริสุทธิ เป็นที่น่าเชื่อถือไว้วางใจในสายตาของผู้อื่น เพื่อที่จะได้รับความร่วมมือร่วมใจ เป็นอย่างดี แม้จะต่างศาสนาแต่ใจเป็นไทยด้วยกัน ยอมรับความแตกต่าง หลากหลาย พร้อมทำความเข้าใจอย่างไม่ทอดทิ้ง แน่ใจว่าเขาจะต้อง ประพฤติ ปฏิบัติตน ด้วยศีลพื้นฐาน และพัฒนาตนเองให้เป็นแบบอย่าง ด้วยสมาธิ และมีความแยบคาย รู้เท่าทันตนเองจึงเข้าใจผู้อื่นได้

❖ **พรหมวิหาร ๔** ได้แก่ เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา

ท่ามกลางความเดือดร้อนที่ชุมชน และโรงเรียนตกอยู่ภายใต้อันตรายที่คุกคาม ความปลอดภัยทั้งชีวิตและทรัพย์สิน การพาตัวเองเข้าเผชิญกับภัยที่มองไม่เห็น ต้องอาศัยจิตใจที่เปี่ยมด้วยความเมตตาเป็นบารมีเบื้องต้น พร้อมทั้งความ กรุณาอยากช่วยให้ผู้อื่นพ้นทุกข์ มีมุทิตา ตลอดจนข้อสุดท้ายที่สำคัญคือ อุเบกขา ไม่หวั่นไหวด้วยรักหรือชัง แต่มุ่งมั่นทำกิจอันควรด้วยความรับผิดชอบ

❖ **อริยสัจ ๔** ได้แก่ ทุกข์ สมุทัย นิโรธ มรรค

เป็นความเข้าใจอย่างลึกซึ้งถึงปัญหาความเดือดร้อนที่ซับซ้อนซึ่งชุมชนกำลังเผชิญ อยู่ร่วมกัน แต่ไม่รู้สาเหตุวิธีการที่จะอยู่โดยปลอดภัยย่อมต้องขจัด “ความไม่รู้” ออกไปก่อน ดังนั้นคุณธรรมที่พวกเขาเลือกคือ “เรียนรู้ความจริง” อันเป็นเหตุ แห่งทุกข์ก่อน จึงจะสามารถดำเนินไปสู่การแก้ปัญหาได้ต่อไป

๒. พระบรมราชาวาท และพระราชดำรัส เรื่องความสามัคคี

“พระพุทธเจ้าก็ตรัสไว้ว่า บุคคลใดประกอบความดี คุณความดีนั้นย่อมต้องสนอง ตอบ ข้าพเจ้าจึงขอชักชวนแต่ละท่านให้พยายามบำเพ็ญความดีด้วยน้ำใจอันบริสุทธิ์ แม้ บางโอกาสอาจจะต้องเสียสละบ้าง ก็จงมานะอย่าท้อถอย จงสมัครสมานสามัคคีร่วมมือ ร่วมใจ กันให้มั่นคงด้วยดี ทั้งนี้เพื่อความสุขสวัสดิ์ของท่าน และเพื่อความวัฒนาถาวรของประเทศ ชาติอันเป็นที่รักของเราทั้งหลาย...”

“วิถีชีวิตของบุคคลนั้นย่อมมีภัยอันตราย มีอุปสรรค และเคราะห์ดี เคราะห์ร้าย ผ่าน เข้ามาเนือง ๆ ทุกคนจำเป็นต้องเตรียมใจให้พร้อมทุกเวลาที่จะเผชิญและต่อสู้แก้ไข ความไม่ปกติเดือดร้อนต่างๆ ด้วยเหตุผล หลักวิชาความถูกต้อง รอบคอบและสามัคคีธรรม...”

“อันแผ่นดินไทยของเรานี้ ถึงจะเป็นที่เกิดที่อาศัยของคนหลายเชื้อชาติ หลายศาสนา แต่เราก็อยู่ร่วมกันโดยปกติราบรื่นมาได้เป็นเวลาช้านาน เพราะเราต่างสมัครสมานกัน อุตส่าห์ช่วยกันสร้างบ้านเมือง สร้างความเจริญ สร้างจิตใจ สร้างแบบแผนที่ดีขึ้น เป็นของเราเอง ซึ่งแม้นานาประเทศก็น่าจะนำไปเป็นแบบฉบับได้ เพราะฉะนั้นถ้าเราทั้งหลายมีความสามัคคี มีเหตุผลอันหนักแน่น และมีความรู้ความเข้าใจอันถูกต้อง ชัดเจนในสถานการณ์ที่เป็นจริง ต่างคนต่างร่วมมือร่วมความคิดกันในอันที่จะช่วยกัน ฝ่าฟันคลายุปัญหา และสถานการณ์ที่หนักให้เป็นเบา ไม่นำเอาประโยชน์ส่วนน้อยเข้ามาเกี่ยวข้อง ให้เสียหายถึงประโยชน์ส่วนใหญ่ของชาติบ้านเมือง เชื่อว่าเราจะสามารถ รักษาชาติประเทศ และความผาสุกสงบที่เราได้สร้างสม และรักษาสืบต่อกันมาช้านาน นั้นไว้ได้..”

๓. กระบวนการทำดี

กลุ่มเยาวชนไทยสนใจใฝ่ใด้จัดกิจกรรมต่างๆ เป็นเครื่องมือในการทำงาน ดังนี้ คือ

๑. กิจกรรมภายในโรงเรียน

❖ กิจกรรมการจัดค่ายอบรมเรื่อง “แนวทางการดำเนินชีวิตของคนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้อย่างไรให้ปลอดภัย”

เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้และขยายผลไปยังชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ โดยเป็นการบรรยายให้ความรู้และให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น มีนักเรียนที่เป็นแกนนำในการขยายผลเข้าร่วมโครงการและจัดให้มีการติดตามผลในพื้นที่แต่ชุมชนต่อไป

- ❖ กิจกรรมประกวดเรียงความเรื่อง “เหตุการณ์ความไม่สงบชายแดนภาคใต้ในมุมมองของข้าพเจ้า”

เพื่อให้นักเรียนภายในโรงเรียนได้สะท้อนความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ความไม่สงบ และได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดี มีนักเรียนส่งเรียงความเข้าประกวดทุกระดับชั้น

- ❖ กิจกรรมประชาสัมพันธ์โครงการคุณธรรมผ่านรายการวิทยุช่วง “วัยคิดวัยสร้างสรรค์” เพื่อโน้มน้าวใจให้คนไทยมีความสามัคคีต่อกัน ร่วมทำความดีถวายในหลวง

- ❖ กิจกรรมสวดมนต์และละหมาดในตอนเช้าหน้าเสาธง ให้นักเรียนทั้งไทยพุทธและไทยมุสลิมได้ทำความดีถวายในหลวงร่วมกัน โดยประสานงานกับกรรมการนักเรียนเป็นผู้นำกิจกรรม

๒. กิจกรรมภายนอกโรงเรียน

❖ กิจกรรมการออกชุมชนเพื่อรับฟังปัญหา

จัดทำแบบสำรวจบันทึกสภาพความเป็นอยู่ โดยแบ่งการสำรวจในชุมชนต่างๆ ทั้งที่เป็นชุมชนเมืองและชุมชนชนบท เป็นหมู่บ้านซึ่งเป็นที่อยู่ของนักเรียนในกลุ่มเอง คือบ้านของ น.ส.สิริบุษ เตียวโล่ ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่มีบ้านชาวไทยมุสลิมเป็นจำนวนมาก รายล้อมรอบบ้านชาวไทยพุทธอยู่ และตำบลบางปอ หมู่บ้านโคกคิตี ซึ่งมีไทยพุทธอยู่มากกว่าไทยมุสลิม

❖ กิจกรรมพัฒนาศาสนสถานทั้งวัดและมัสยิด

เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับศาสนสถานต่างๆ และบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เป็นกิจกรรมร่วมกันทำความสะอาด

❖ กิจกรรมเยี่ยมผู้ที่ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบ

เพื่อเยี่ยมเยียนและให้กำลังใจตามโรงพยาบาลและชุมชนดังนี้

- คุณครูจุฬาลิขิต ปงกันมูล และคุณครูสิรินาถ ถาวรสุข ซึ่งได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ล้อมจับตัวประกันที่โรงเรียนกุจิงลีอะปะ
- นายจอด ไชยแดง ซึ่งถูกลอบยิง ทำให้ขาขวาเดินไม่สะดวก
- หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงในสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ หรือหมู่บ้านแม่หม้าย ซึ่งเป็นหมู่บ้านที่จัดขึ้นเพื่อรองรับประชาชนที่เสียหัวหน้าครอบครัวไป
- นางเรไร สายแก้ว ได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ความไม่สงบเนื่องจากสามีถูกยิงขณะไปทำงาน

- กิจกรรมร่วมทอดกฐินสามัคคี ณ วัดบางปอ เนื่องในวันออกพรรษา เพื่อเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในชุมชน โดยนำต้นกฐินไปถวาย สมทบทุนให้แก่วัด เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาวัดต่อไป

๔. ผลสะท้อนแห่งความสำเร็จ

เป็นโครงการที่มีนัยสำคัญและคุณค่าสูงที่มีใช่เป็นเพียงโครงการเท่านั้น แต่เป็นการช่วยชาติ การตอบแทนคุณแผ่นดินเกิด และการไม่ยอมจำนนทอดธุระต่อเหตุการณ์ความไม่สงบใน ๓ จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่เกิดขึ้นมาอย่างต่อเนื่องและทวีความรุนแรงมากขึ้นเป็นลำดับ เด็ก ๆ กลุ่มนี้ ได้รวมกลุ่มทั้งเด็กไทยพุทธไทยมุสลิมลุกขึ้นมาอาสาทำโครงการเพื่อสร้างความสมานฉันท์ในบ้านเกิดของพวกเขาเอง เด็กกลุ่มนี้มีความหวังว่า “เมืองนราเนาอยู่” ที่มีมาแต่อดีตจะหวนกลับมาสู่บ้านเกิดของเขาอีกครั้ง

วิธีคิด วิธีทำงาน และการลงไม้ลงมือของเด็กทั้ง ๘ คนนี้ มีหัวใจของความสำเร็จที่เด่นชัดประการหนึ่งคือ “จริงใจ และตรงไปตรงมา” นักเรียนทำงานด้วยฉันทะจริงๆ คือความพอใจที่จะพาตัวเองเข้าไปรับรู้ปัญหา เข้าไปเรียนรู้จากเรื่องจริง สถานการณ์จริง วิริยะ คือความกล้าหาญ (หรือที่เราคุ้นกับคำว่า วิริยะ และมักจะแปลว่าความเพียร) จึงสนับสนุนให้การทำงานเดินต่อไปเผชิญเรื่องที่ใคร ๆ คิดว่ายาก และสามารถจับทำเรื่องที่คุณกังวลคิดไปว่า “ทำไม่ได้” ให้เกิดขึ้นได้จริง สิ่งที่นักเรียนทำตรงไปตรงมา นั่นคือใช้สัมพันธภาพระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ ไปเยี่ยมเยียนไปหา ไปนั่งรับฟัง นั่งสนทนา ไม่ได้ไปอย่างผู้รู้แล้วหรือผู้มาจัดการ แต่เข้าไปอย่างลูกหลาน ไปด้วยความใส่ใจอยากจะทำใจเสียหาย ผลจึงตรงตามเหตุ คือได้ความร่วมมือร่วมใจกลับมา แม้จะชักชวนพากันข้ามพรมแดนศาสนาร่วมพัฒนาทำความสะอาดวัดทำความสะอาดมัสยิด และที่นำตื่นเต้นประทับใจคือร่วมกันจัดกฐินสามัคคีในชุมชนโดยพุทธและมุสลิมได้

เมื่อคนมีความจริงใจที่บริสุทธิ์ใสสะอาด เขาก็จะพาตัวเองทำก่อน สภาวะความเป็นผู้นำอยู่ที่การลุกขึ้นลงมือทำเท่านั้นเอง เมื่อมีคนยืนขึ้นบอกแก่ผู้คนที่อาจหาญว่าเขาสนใจอาสาจะทำเรื่องนี้ และลงมือทำจริง พลังของความจริงย่อมเหนี่ยวนำให้ผู้คนที่ตามมาได้เอง เพราะพื้นฐานของมนุษย์คือ ความจริง ความดี และความงาม

๓

ค้ำยสุดยอด
ยุวชนวิถึพุทธ

ค่ายสุดยอดผู้นำเยาวชนวิถีพุทธ

เรียนรู้เพื่อลดละตัวตน ค้นหามิตรภาพ

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับภาคสงฆ์จำนวนหนึ่ง จะได้รับคัดเลือกให้มาเป็นตัวแทนของแต่ละภาคสงฆ์ ๑๘ ภาคสงฆ์ และจากสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา รวมเป็น ๔๘ โครงการงนเข้ามาสู่การประกวดโครงการคุณธรรมรอบรองชนะเลิศระดับประเทศ ซึ่งแต่ละโครงการจะต้องส่งตัวแทนเยาวชนโครงการละ ๓ คน และครูที่ปรึกษา ๑ ท่าน มาอยู่ค่ายสุดยอดผู้นำเยาวชนวิถีพุทธ ซึ่งจัดขึ้นในช่วงระหว่างวันที่ ๒๓-๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ณ ศรีปทุมลองเสตย์รีสอร์ท และโรงเรียนจุฬารัตน์ราชวิทยาลัย ปทุมธานี โดยมีผู้ร่วมเข้าค่ายโดยประมาณ ได้แก่ เยาวชน ๑๔๔ คน ครู ๔๘ คน ผู้ประสานงานโครงการระดับภาคสงฆ์ ๑๘ คน และพระสงฆ์วิทยากร ๒๐ รูป รวม ๒๓๐ รูป/คน และได้รับการสนับสนุนจากองค์กรทั้งสามคือ กลุ่มกัลยาณมิตรเพื่อการเสริมสร้างเครือข่ายวิถีพุทธ (กคพ.) ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์การมหาชน) สำนักงานรัฐมนตรี และ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้ว ยังได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมจาก สำนักงานอุทยานการเรียนรู้ หรือ TK Park

โดยตลอดกระบวนการค่ายคือการเน้นย้ำให้เยาวชนรับรู้ว่าการประกวดโครงการคุณธรรมนี้มิใช่การแข่งขัน แต่เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างมิตรภาพระหว่างกัน และเพื่อสลายความรู้สึกที่ต้องเอาชนะกัน แต่มาเป็นเพื่อนที่ดี รู้รักสามัคคีกัน สามารถกลับไปสร้างเครือข่าย “เยาวชนไทยทำดี” ในพื้นที่ของตนเองและเชื่อมโยงกับเพื่อนๆ ต่างโรงเรียนได้ต่อไป

การจัดค่ายในครั้งนี้ได้ถูกออกแบบและจัดวางเงื่อนไขให้เยาวชนได้เรียนรู้และพัฒนาทักษะความเป็นผู้นำที่ดี มีคุณธรรมความรู้ความสามารถความรับผิดชอบกิจกรรมและงานที่เยาวชนได้ปฏิบัตินั้นจะช่วยดึงศักยภาพที่มีอยู่ในตนเองออกมาให้ได้มากที่สุด เพิ่มพูนและฝึกฝนทักษะการทำงานเป็นกลุ่มทั้งกลุ่มเดิมและกลุ่มใหม่ มีกิจกรรมที่ช่วยเปิดใจให้มีความเป็นกัลยาณมิตรระหว่างกัน

นอกจากนี้ ในกระบวนการค่ายยังออกแบบให้มีกระบวนการคัดเลือกโครงการคุณธรรมดีเด่นให้เหลือ ๑๒ โครงการเพื่อเข้าสู่รอบชิงชนะเลิศระดับประเทศต่อไป โดยการคัดเลือกนั้นจะแบ่งการให้คะแนนเป็น ๓ ส่วนด้วยกัน คือ ส่วนของโครงการ ๓๐% ส่วนของกระบวนการค่าย ๓๐% และส่วนของการที่เพื่อนต่างโครงการลงคะแนนให้ (Vote) อีก ๔๐% การวางเงื่อนไขและออกแบบกิจกรรมให้เพื่อนต่างโครงการได้ไปเรียนรู้โครงการอื่นและลงคะแนนให้ โดยห้ามมิให้ลงคะแนนให้แก่โครงการตนเองนั้น ได้ช่วยกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกันและกัน และลดความยึดมั่นถือมั่นในงานของตัวเองลงได้ ซึ่งก็เป็นอีกส่วนหนึ่งที่สลายการแข่งขันกัน และเปิดประตูความเป็นเพื่อนที่ดีต่อกันได้มากขึ้นด้วย และจากเงื่อนไขการให้คะแนนดังกล่าวนี้ จึงทำให้โครงการได้โครงการคุณธรรมดีเด่นที่เข้าสู่รอบชิงชนะเลิศระดับประเทศจำนวน ๑๒ โครงการ ซึ่งจะต้องผ่านกระบวนการตรวจเยี่ยมประเมินเชิงประจักษ์ในพื้นที่จริงต่อไป

จากมุมมองของพระก่องเลขากกพ. ในฐานะผู้สังเกตการณ์ตลอดค่าย ทุกโครงการงาน ๔๘ โรงเรียน ทุกคนต่างมุ่งหวังให้โครงการของตัวเองสำเร็จผลเข้ารอบ ซึ่งเป็นจิตพื้นฐานของมนุษย์ เข้าประกวดเพื่อชนะ เอาความดีไปชิงชัย อยากให้ความดีของตนชนะ

กิจกรรมและกระบวนการค่ายคุณธรรมนี้ทำให้เด็กมีกิจกรรมร่วมกัน เมื่อเด็กต่างถิ่นมาถิ่น อยู่ด้วยกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน ความเห็นอกเห็นใจเกิดขึ้น เป็นการใช้กระบวนการทางธรรมะให้เด็ก มีเมตตา กรุณา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย ทุกกิจกรรมมุ่งเน้นให้เด็กเสียสละ เอื้อเพื่อ เกิดมิตรภาพความเป็นเพื่อน โครงการใครจะชนะเราก็เป็นเพื่อนกัน อยู่ร่วมกันอย่างพี่น้อง เกิดเห็นอกเห็นใจกันซึ่ง เปลี่ยนผ่านมาเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน เกิดเป็นพรหมวิหารในใจ

เด็กทุกคนที่ทำโครงการมีพื้นฐานทางธรรม มีจิตอาสาอยู่แล้ว และเมื่อมองไปหาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเด็กก็จะโน้มไปหาพระคุณของท่าน ตามแนวพระราชดำรัส “ขอให้กลุ่มคนทั่วประเทศ ให้รู้จักสามัคคี” เมื่อเด็กรู้ คือ รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ภัย รู้เหตุ รู้ผล รู้ตน รู้ประมาณ รู้กาล รู้ชุมชน รู้บุคคล เกิดความรู้ตามหลักสัปปริสธรรม ๗

คุณธรรมที่อยู่ในทุกกิจกรรมจึงเป็นกุศโลบายที่จะยกระดับจิตใจของเด็กจากการมุ่งหวังชนะ มาอยู่เหนือลาภ ยศ สรรเสริญ สุข เป็น Learning by Doing ค่ายนี้พระวิทยากรได้ถอดรหัสพระราชดำริของในหลวงมาใช้ผ่านกระบวนการค่าย โดยยึดรากเหง้าของธรรมะ คือ สัปปริสธรรม ๗ ซึ่งเป็นหลักสูงสุดธรรมะเหมาะกับสุดยอดผู้นำยุวชนวิถิพุทธ ที่เป็นสุดยอด เพราะเด็กเหล่านี้มีคุณธรรมสูงสุด เป็นบุคคลมีคุณธรรม รู้รักสามัคคี มีใจที่สุดยอด เสียสละ ทำงานเพื่อสังคม เพื่อชุมชน เพื่อในหลวง พวกเขาทำงานร่วมกัน ผูกจิต ผูกใจ และผูกพันกัน

เหนือสุดเหนือ ใต้สุดใต้ ไชว้แปดทิศ	ค่ายสุดยอดไม่เคยคิดแยกได้เหนือ
ถิ่นอุบลหน่อสีน่านก็ว่านเครือ	คือเลือดเนื้อพันผูกผูกพ่อเดียว

พระอาจารย์สังคม ธนปัญญา วัดป่าบ้านค้อ จ.อุตรธานี
รองประธานกรรมการดำเนินงานเครือข่ายโรงเรียนวิถิพุทธ (กกพ.)

การละลายความคิดในเรื่องการแข่งขัน เป็นวัตถุประสงค์หนึ่งของค่าย ทุกกิจกรรมที่พาเด็ก ๆ ทำ พระวิทยากรจะพูดสอดแทรกให้แง่คิด พระจะเปิดประเด็นให้เด็ก ๆ ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากคนอื่น พยายามพาเด็ก ๆ ให้เห็นคุณค่าของตัวเอง และในคนอื่นผ่านการชื่นชมโครงการ

กิจกรรมช่วงแรกจะเป็นจุดเปลี่ยนละลายพฤติกรรม เช่น **กิจกรรมดีใจเสียใจ** เป็นกิจกรรมที่ให้เด็กแต่ละคนพูดถึงตัวเอง เรื่องที่เขารู้สึกดีใจและเสียใจ เป็นโอกาสที่เด็กจะรู้จักกันลึกซึ้งขึ้น เห็นใจกันมากยิ่งขึ้น เขาเห็นการก้าวผ่านชะตากรรมของเพื่อน เห็นว่าชีวิตแต่ละคนมันลำบาก เขาจะเห็นคุณค่าในคนแต่ละคน

เด็กทุกคนที่มาจากทั่วสารทิศจะกระจายไปอยู่กลุ่มต่างๆ ทุกกิจกรรมที่ทำจะวัดผลเป็นกลุ่ม ไม่ใช่โรงเรียนหรือทีมงานใดทีมงานหนึ่ง พวกเขาต้องรับผิดชอบร่วมกัน การทำงานร่วมกันตลอดเวลาทำให้บรรยากาศการแข่งขันลดลง สนุกกันเร็วขึ้น ส่วนช่วงหลังของการอยู่ค่าย จะเป็นการทำงานแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน

การแข่งขันเป็นอุปสรรคกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรคงาน ให้เอาการแข่งขันมาสร้างชิ้นงาน เน้นให้เขาสร้างสังคมให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข สร้างงานที่ต้องเกาะเกี่ยวกัน สร้างเครือข่ายร่วมกัน

ค่ายนี้มีทัศนทรัพย์จริงๆ เด็กได้ใช้พลังชีวิต เด็กได้โอกาสสร้างงานที่ดีมีคุณค่า การที่เขาได้มาอยู่ค่ายคุณธรรมร่วมกัน เป็นการเปิดมุมมองใหม่ไม่ใช่การแข่งขัน เขามาค้นพบการแข่งขันอย่างหนึ่ง ที่ทุกคนจะได้เข้าเส้นชัย คือ โครงการคุณธรรมที่เขาทำไม่ใช่แค่เพื่อชุมชนเขาเท่านั้น แต่เป็นเครือข่ายความดี ที่ใครอยู่ไหนก็ทำตรงนั้น ต่างคนต่างทำ แต่สิ่งที่ทำนั้นเป็นการสร้างสิ่งดีๆ ในสังคม "ไม่ว่าจะได้รางวัลหรือไม่ก็ตาม เขาจะทำสิ่งดีๆ ต่อไป"

พระมหาประสิทธิ์ ญาณปทีโป วัดธรรมมาภิตาราม กรุงเทพฯ

เลขานุการฝ่ายค่ายสวดอดผู้นำยุวชนวิถิพุทธ / พระวิทยากร

“เด็กพวกนี้มีทุนคืออยู่แล้ว เขาเก่ง พร้อมทั้งจะเรียนรู้” ช่วงแรกๆ เด็กก็เกร็ง แต่เมื่อทำงานกลุ่ม บรรยากาศเริ่มคลี่คลาย เด็กเริ่มสนุกกับงาน เกิดความสามัคคีรักใคร่กัน ค่ายนี้เป็นค่ายที่เปิดโอกาสให้เขาได้แสดงพลังออกมา โดยมีการทำกิจกรรมเพื่อเปิดใจเด็ก เช่น กิจกรรม Dhamma Walk Rally เป็นกิจกรรมสัมผัสธรรมชาติสภาพแวดล้อม ให้เด็กนั่งบนพื้นดินใกล้ๆ ต้นไม้ ไต่กลิ้งดิน โอบต้นไม้ พิจารณาใบไม้ ให้เขาได้เห็นธรรมชาติ และย้อนกลับมามองเห็นตัวเอง กิจกรรม Change Management เราสอนให้เด็กเข้าใจความเปลี่ยนแปลง สร้างกิจกรรมให้เขาเห็นว่า เมื่อเหตุการณ์เปลี่ยนแปลง เราจะจัดการตนเองอย่างไร เป็นกิจกรรมบ่มเพาะปัญญา เห็นถึงนิจจัง ซึ่งเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา เป็นต้น การที่เขาต้องมากินอยู่ร่วมกัน ๗ วันเต็มๆ ทำให้เขาเปิดใจรักกัน เข้าหากันได้ เด็กๆ ได้เปิดโลก ปรับเปลี่ยนทัศนคติ เป็นเรื่องยากที่จะรวมคนเก่งมาอยู่ด้วยกัน แล้วทำให้พวกเขาเกิดการยอมรับปรับตัว ได้กะเทาะตัวเองผ่านกิจกรรมต่างๆ เขาได้มาหยุดเพื่อดูตนเอง มองย้อนกลับไปในตัวเองแล้วก้าวต่อไปทำในสิ่งที่ดีขึ้น เป็นการพัฒนาตัวเอง

อาตมาประทับใจ กิจกรรมแสงเทียนแสงธรรม เป็นกิจกรรมที่让孩子ทบทวนตัวเอง ด้วย ๒ มือ ๒ เท้า ๑ มั่นสมอง ว่าได้จากใคร กิจกรรมนี้เด็กจะนึกถึงพระคุณพ่อแม่ เกิดความกตัญญู นอกจากนี้กิจกรรมฐานต่างๆ เด็กก็จะได้ข้อคิดเล็กๆ น้อยๆ ไปใช้ในกิจวัตรประจำวัน กิจกรรมละคร ทุกกลุ่มทำละครเกี่ยวกับการทำดีถวายในหลวง ทั้งคิดเอง แสดงเอง กำกับเอง เด็กตั้งใจดีมาก

พระอาจารย์ทรัพย์ชู มหาวิโร วัดอัมพวัน กรุงเทพฯ

พระวิฑายากร

๑๖๒ เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง

สะท้อนย้อนมองตน

“เราได้ฝึกการยอมรับ ได้เรียนรู้จากโครงการของเพื่อนคนอื่น เราได้เห็นข้อผิดพลาดของงานเรา เป็นการเปิดโลกทัศน์ของเราให้กว้างขึ้น”

น.ส.สุพัทธา เหลลาสิงห์
ร.ร.ประจักษ์ศิลปาคาร จ.อุดรธานี

“ตอนที่ยังไม่ได้ไปค่าย เราก็คิดว่างานของเราดีที่สุด เราเก่งแล้ว แต่พอไปเห็นงานของโรงเรียนอื่นๆ ทำให้กลับมามองเห็นข้อดี ข้อด้อยของคนอื่นเปรียบเทียบกับของเรา”

ด.ญ.อนุธิดา อุตสุรินทร์
ร.ร.บ้านปากคะยาง จ.สุโขทัย

“ตอนทำโครงการรู้สึกกลัวๆ กล้าๆ เพราะไม่กล้าทำอะไรใหม่ๆ คิดแต่เรื่องการแข่งขันเอาชนะ แต่พอเริ่มทำโครงการ จนได้เข้ามาถึงค่ายคุณธรรมนี้ ความอิจฉา ความกดดันที่อยากจะชนะละลายหายไปเลย ความคิดและพฤติกรรมเปลี่ยนไปเลย คลายใจไปเลย รู้สึกแต่ความชื่นชมในโครงการคุณธรรมของทุกโรงเรียน รับรู้ถึงความสามารถของเพื่อนทุกๆ คน เป็นงานที่ดึงศักยภาพที่อยู่ภายในของทุกคนออกมาใช้ หนูดีใจและภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งของโครงการคุณธรรม ดีใจที่มีโอกาสทำดี ถวายในหลวง”

น.ส.กนกกริชต์ พูลเพิ่ม
ร.ร.สระบุรีวิทยาคม จ.สระบุรี

“ค่ายนี้เป็นนวัตกรรมครั้งใหม่ที่เด็กไทยไปรวมกัน ทำงานดี ๆ ถวายในหลวง แต่เดิมเราอยู่ในโลกแคบๆ ของตัวเอง พอได้ไปค่ายเหมือนได้เที่ยวทั่วประเทศ เปิดโลกกว้าง ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากเพื่อนทั่วทุกภาค แม้จะอายุเท่าๆ กัน แต่ดูเหมือนเขาโตกว่าเรา เขาเก่งกันทั้งนั้น พอกลับจากค่าย เราช่วยเหลือตัวเองได้ดีขึ้น รู้จักทำอะไรให้คนอื่น ๆ เรียนรู้ที่จะปรับตัว อยู่ในค่ายเหมือนเราตัวเล็กนิดเดียว เป็นเด็กธรรมดา ไม่สำคัญ แต่เราได้ว่าเรามีศักยภาพที่จะทำความดีได้เหมือนคนอื่น ๆ ขึ้นอยู่ว่าเราจะทำหรือเปล่า”

น.ส.รุจิรา วงษ์สุวรรณค์

ร.ร.สาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จ.นครปฐม

“เป็นเรื่องน่าภาคภูมิใจที่เราทำโครงการขึ้นหนึ่ง เริ่มจากเรียนรู้กันภายในโรงเรียน ขยายไปในชุมชน ถวายในหลวง และเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ เพื่อน ๆ ที่รู้จักในค่ายเป็นตัวอย่งที่เราดูเป็นแบบอย่างเพื่อพัฒนาตัวเองได้ ค่ายนี้เป็นเสมือนแรงกระตุ้นให้เรามีโอกาสรู้คุณค่าในตัวเอง”

น.ส.สุพรรณษา ธรรมสโรช

ร.ร.ปรางค์กู่ จ.ศรีสะเกษ

“เราได้คิด ได้ทำเหมือนเด็กคนอื่น เป็นโครงการที่เปิดโอกาสให้เราได้รู้จักคิดพิจารณา
เราก็ก็นอนบอยอยู่ในกะลา พอมาทำโครงการ มาเข้าค่ายก็เหมือนเปิดโลก เอากะลาที่ครอบไว้ออกไป
ไปจากตัว เรียนรู้โลกจากเพื่อนๆ แล้วนำข้อดีมาประยุกต์ใช้ เป็นคนที่ตีความรับผิดชอบมากขึ้น”

น.ส.วารุณี ปิ่นฮวน

ร.ร.สาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร จ.นครปฐม

“เรามาค่ายนี้ไม่ใช่เพื่อมาแข่งขัน แต่เป็นการมาเพื่อเปิดโอกาสให้แต่ละคนได้พัฒนาตัวเอง”

ด.ช.พีระ ส่งคุณธรรม

ร.ร.ศรีสะเกษวิทยาลัย จ.ศรีสะเกษ

วิถีพุทธ สู่วิถีชีวิต

ดร.บรรเจอดพร สู่แสนสุข

หลายคนเคยพูดด้วยอาการตกใจว่า “นี่หรือ ผู้รับผิดชอบโครงการโรงเรียนวิถีพุทธ” เหตุผลที่ทำให้เสียงสูงขนาดนั้นเพราะ เมื่อเขาเห็นชื่อแล้วจะคิดว่าเป็นผู้ชาย บางคนไม่ได้ทำเสียงสูงเพราะคิดว่าเป็นผู้ชาย แต่เสียงที่ขึ้นสูงเพราะ เขาทราบเรื่องราวโรงเรียนวิถีพุทธ คือการน้อมนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาสู่การดำเนินชีวิต ทุกอย่างก้าว ทุกความคิด ทุกลมหายใจก็ว่าได้ เพื่อให้คิดดี พูดดี ทำดี ไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น เสียงที่ขึ้นสูง ก็เพราะเข้าใจว่าผู้สนใจเรื่องพระพุทธศาสนา คงเป็นหญิงสูงวัย อายุใกล้เกษียณ ใส่เสื้อผ้าสีขาว หน้าตาจืดๆ เวลาจะพูด คงจะพูดช้าๆ เดินช้าๆ แม้จะยิ้ม ก็จะมียิ้มช้าๆ ซึ่งไม่ใช่บุคลิกของผู้เขียนเลย

ผู้เขียน นึกค่านเขาเสมอ และคิดว่า ที่ศึกษาเรื่องหลักธรรมในพระพุทธศาสนา ตามที่มีทุนเดิมเพียงทางฝั่งตอนนี้ก็มีมากขึ้นเท่าทางแม่อีกนั้น นำไปใช้ในชีวิตได้จริง ไม่ต้องรอใกล้เกษียณ คนที่เขาคิดว่าพระพุทธศาสนาไม่ Practical นำไปใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้ พระพุทธศาสนาสอนเรื่องยากเข้าใจยาก และก็มึบทสวดมากมาย จำยาก ดังนั้นจึงต้องใช้พระพุทธศาสนาตอนเข้าวัดไปถวายสังฆทาน กรวดน้ำ แล้วก็ว่าตามพระ หรือ ไปนั่งพนมมือฟังสวดศพ เท่านั้น ส่วนตอนสุดท้ายของชีวิต ไม่ได้เดินเข้าไปเองก็เหมือนจะไม่รับรู้พระพุทธศาสนาแล้ว

ผู้เขียน อยากอธิบายว่าพระพุทธศาสนาอยู่ในทุกเรื่องในชีวิตได้ ขอให้คุณยังมีชีวิตอยู่ ยังต้องดำเนินชีวิต มีการกิน อยู่ หลับ นอน ต้องทำงาน ต้องพบปะสนทนากับผู้คน ต้องขับรถ ขึ้นรถเมล์ ไปซื้อกับข้าวที่ตลาด ต้องหาค่าเทอมให้ลูก ต้องไปเที่ยว ต้องไปเข้าวัดมีมาดูหาความบันเทิง ฯลฯ คุณใช้หลักธรรมมาประกอบการคิดในสิ่งที่คุณจะทำให้เหมาะที่สุด ดีที่สุดได้ทุกอย่าง แต่ผู้เขียน ก็ไม่สามารถอธิบายได้ เพราะความรู้ไม่พอ แต่เหมือนว่าตนเองจะเข้าใจเอง เคยบอกเพื่อนคนหนึ่งที่ถามผู้เขียนว่า ทำไมสนใจเรื่องพระพุทธศาสนา เพราะเขาไม่สนใจ เขายังไม่ปลง ก็ตอบเขาว่าที่ผู้เขียนสนใจ พยายามนำหลักธรรมในพระพุทธศาสนามาใช้ในชีวิต ก็ไม่ใช่ว่าทุกวันนี้เป็นคนดีแล้ว เข้าใจทุกอย่างแล้วยอมรับสิ่งที่เกิดขึ้นได้ทุกอย่างที่ไหน แต่อย่างน้อยหากมีอะไรขัดใจ ไม่ได้ดังใจ ก็ทำให้ใจสงบเร็วขึ้น หรือมองอะไรได้กว้างขึ้นอีกนิด มากกว่าที่มองจากมุมมองตัวเองเท่านั้น

อาร์มภพทมาเสียนาน เพียงเพื่อต้องการบอกว่า ในฐานะที่ผู้เขียนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแก่เยาวชน เราต้องการให้เยาวชนเห็นคุณค่าและศึกษาหลักธรรมในพระพุทธศาสนาแล้วนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตปกติของเขา เพราะชีวิตเขาอาจต้องเดินทางอีกยาวไกล สัมผัสเกี่ยวข้องกับคนมากมาย ถ้ามีหลักธรรมในพระพุทธศาสนาติดตัวไป คอยเตือน คอยสะกิดให้เขายังคิดก่อนที่จะทำในสิ่งที่ไม่เหมาะสมไม่ควร น่าจะดีไม่น้อย เพราะผู้เขียนสรุปเองว่า การเตือนตัวเองได้ทัน ก่อนคิดผิด พูดผิด ทำผิด เป็นภูมิคุ้มกันที่ดีที่สุดสำหรับมนุษย์ ทำอย่างไร เยาวชนจะได้เรื่องเหล่านี้ปลูกและฝังในความคิด ความจำของเขาได้ และทำอย่างไรให้เขาหันมาจุกคิดช่วยเหลือคนอื่น มองออกไปนอกตัว มองเห็นสังคมแวดล้อมที่เดินไปในทางผิด หรือกึ่งถูกกึ่งผิด ให้เขาช่วยกันต้านทานกระแสสังคมที่กำลังคิดว่า เรื่องผิดหลายเรื่อง เป็นเรื่อง “ไม่เป็นไร” หรือถ้าเขาต้องไปพบ ไปเกี่ยวข้องกับการกระทำที่ไม่น่าจะถูกของผู้ใหญ่ที่เขานับถือ เขาจะสามารถคิดได้ว่าที่ถูกมากกว่านั้น ควรเป็นอย่างไร เขาจะได้ไม่หมดหวังกับสังคม แต่ยังมีพลังเพื่อทำในสิ่งที่ถูก

เขาวาเด็กมีพลังมาก ถ้าเขาได้รู้ เริ่มเข้าใจที่จะดำเนินชีวิตอย่างไรให้เหมาะสม เลือกทางเดินได้ถูก เมื่อเจอทางสองแพร่ง เขาจะเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ ถ้าเขาเคยเห็นใจคนอื่น เคยยื่นความช่วยเหลือให้คนอื่น เมื่อเขาโตขึ้นเขาจะเป็นผู้ใหญ่ที่ช่วยสังคม แม้ว่าจะเป็นสังคมเล็ก ๆ หมู่บ้าน

ไม่กี่หลังคาเรือน หรือประเทศไทยที่มีคนหลายสิบล้านก็ตาม

การออกแบบการเรียนรู้ให้เด็กได้โอกาสที่จะซึมซับความคิดเหล่านี้เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นมานานหลายฝ่ายต่างช่วยกัน ครูก็พยายามสอน ทำได้แต่ผิวๆ ก็มี เพื่อสร้างภาพก็มาก ที่ทุ่มเทงาน แต่อ่อนประชาสัมพันธ์เยอะ ยิ่งทุกวันนี้ แรงต้านในทางไม่เหมาะสมไม่งาม ก็มากขึ้นทุกวัน คนทำงานสร้างเด็กมีกำลังน้อยกว่าคนทำลายเด็ก ทั้งที่ไม่รู้ตัว และตั้งใจ และแล้วเมื่อมี โครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ เยาวชนไทยทำดีถวายในหลวง เกิดขึ้นเมื่อต้นปี ๒๕๔๙ เกิดกลุ่มเด็กอาสาชิวะ และมีมัธยมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มละ ๘-๑๐ คน กว่า ๑,๒๐๐ กลุ่ม คิดจะทำดี และลงมือทำดีแล้ว เขาอาสาทั้งเรื่องเล็กๆ ในห้องเรียน เช่น ช่วยกันเตือนให้แต่งตัวเรียบร้อย เอาเสื้อเข้าในทางเก่ง/กระโปรง ช่วยกันทำให้ห้องเรียนสะอาดเสมอ ช่วยกันซ่อมโต๊ะเรียน ม้านั่ง หรือเรื่องใหญ่แก้ปัญหาชุมชน เช่น คิดแก้ปัญหาทะเลาะวิวาทของวัยรุ่น ช่วยดูแลหมาแมวจรจัด ช่วยเก็บขยะในแหล่งน้ำ ช่วยดูแลแหล่งต้นน้ำในชุมชน ช่วยกันใช้น้ำไฟอย่างประหยัด หรือแก้ปัญหาระดับชาติ เช่น แก้ปัญหาเพื่อนติดเกม ติดพนัน หนีเรียน แก้ปัญหามีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน แก้ปัญหาครอบครัวไม่อบอุ่น พ่อแม่ติดเหล้า การพนัน เป็นต้น ใครจะเชื่อว่า เด็กกลุ่มนี้เริ่มแล้ว เด็กกำลังช่วยกันมองปัญหา และลงมือหาทางออกอย่างที่เขาคิดว่าน่าจะทำได้ เขาดึงผู้ใหญ่เข้ามาช่วยเขาด้วย เขาทดลองแนวทางแก้ปัญหาไปหลายทางในหลายปัญหา เห็นผลบ้าง ไม่เห็นผลบ้าง แต่ที่สำเร็จคือ ปัญหาถูกหยิบขึ้นมามอง ไม่ถลำตัวเพิ่มจำนวนคนลงไปปัญหา แต่ช่วยกันคิดแก้ปัญหา

สิ่งที่เด็กทำไม่ใช่มีแต่แก้ปัญหา เด็กหลายกลุ่มทำเรื่องเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจทั้งในหลักธรรม และที่เป็นที่นิยมมากคือเรื่อง ใช้ชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เขารณรงค์กันเองให้ลดรายจ่าย รู้จักคิดก่อนใช้จ่าย การบริโภคสารพัดเรื่องอย่างรู้ทัน เขาอบรมธรรมะให้กันเอง ให้รู้ว่าจะตอบแทนผู้มีพระคุณอย่างไร เขานำความอบอุ่นไปให้น้องเล็กๆ ที่กำพร้า นำความรัก การสัมผัส ไปให้ปู่ ย่า ตา ยาย ที่ไม่ใช่ญาติเขาเท่านั้น เขาไปเยี่ยมคนป่วยไม่มีญาติในหมู่บ้าน โรงพยาบาล เขาหาหนทางให้เกิดความเข้าใจและอยู่ร่วมกันของคนไทยหลากหลายศาสนา

เด็กบางกลุ่มเน้นการฟื้นฟูวัฒนธรรมพื้นบ้านให้ได้ปฏิบัติกันอีกครั้ง อีกนับหลายร้อยโครงการ

ที่กล่าวไม่หมด และ ก็ใช่ หลายปัญหาไปไม่ถึงแก่นของปัญหาที่แท้ ในหลายโครงการรณรงค์ได้ เฉพาะวันจัดงาน นั้นเพราะเขาเพิ่งผ่านโลกสวยใบนี้ได้เพียง ๑๕ ปี แต่เขาพยายามทำและทำได้ดี กว่าผู้ที่ผ่านโลกหลายสิบปีบางคน ที่มีมือไม่พาย แต่เอาเท้าราน้ำ เขาเริ่มรู้ว่าหลักธรรมในพระพุทธ ศาสนานำไปแก้ปัญหาที่เขาประสบอยู่ได้จริง ทุกโครงการที่กล่าว และไม่ได้กล่าว มีหลักธรรมใน พระพุทธศาสนากำกับ เป็นการออกแบบให้เรียนรู้หลักธรรม และนำมาใช้ในชีวิตจริงได้อย่างแยบยล ที่สุด แก่ปัญหาทุกเรื่องที่เกิดขึ้นในสังคม

ผู้เขียนเชื่อว่าเด็กทั้งหมดหนึ่งหมื่นสองพันคนที่มียีนในทุกพื้นที่ของประเทศไทย จะเติบโตขึ้น มาเพื่อต้านทานความไม่ถูกไม่งามของสังคมได้ เขาจะช่วยสร้างสังคมคนดี มีคุณธรรม ช่วยพวกเรา หลายคนที่กำลังพยายามด้านอยู่ จนเกือบจะไม่ไหว แล้วปีต่อๆ ไป ๒๕๕๐ ๒๕๕๑ ... เราก็น่าจะมี เด็กคล้ายกลุ่มนี้เกิดขึ้นอีก และอีกนับหลายหมื่นหลายแสน และอาจถึงล้านคน ด้วยคำพูดที่ว่า คนทำดี เต็มแผ่นดินไทย เราน่าจะได้มีโอกาสเห็นสังคมไทยจะมีความหวังได้ “ไทยนี้รักสงบ” คงเกิดขึ้นอีก

กำหนดการ ค่ายสุดยอดผู้นำเยาวชนวิถีพุทธ โครงการประกวดโครงงานคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ
๒๓ - ๒๙ ตุลาคม ๒๕๔๙ ณ ศรีปทุม ลองสเคย์ รีสอร์ท และ ร.ร.จุฬารัตนาวิทยาลัย ปทุมธานี

DEAR CAMP (Dhamma Education As Revolution Camp)

ฝ่ายค่ายสุดยอดผู้นำเยาวชนวิถีพุทธ : กลุ่มพัฒนาจิต “เพื่อชีวิตดีงาม”

วันที่/เวลา	๕.๐๐-๖.๐๐	๖.๐๐-๗.๐๐	๗.๐๐- ๘.๐๐	๘.๐๐-๑๑.๓๐	๑๑.๓๐- ๑๓.๐๐	๑๓.๐๐-๑๖.๓๐	๑๖.๓๐- ๑๗.๓๐	๑๗.๓๐- ๑๘.๓๐	๑๘.๓๐- ๑๙.๔๕	๑๙.๔๕-๒๑.๓๐	๒๑.๓๐- ๒๒.๓๐
๒๓ ต.ค. ๔๙				ลงทะเบียนรายงานตัว เตรียมจัดแสดงโครงงาน	๑๓.๐๐-๑๖.๓๐	พิธีเปิด/กติกาสัปดาห์ พีชซ่า! ตามหาหัวใจ				นำดี วิถีพุทธ Learn to Lead Lead to Learn	๑๙.๔๕-๒๑.๓๐
	๒๔ ต.ค. ๔๙			The River of Life สำเนาแห่งชีวิต ๙.๓๐ แผนที่คนดี		Dhamma Walk Rally			ทำ	คน คั น ธรรม	
			โยคะ/ ทำตาม	โยคะ/ ทำตาม	วิชาการ ฐานธรรมะ		Change Management "เพราะอากาศ เปลี่ยนแปลงบ่อย"		ทำ	ดุ ท น ัง พ ึ่ง ไ จ	
๒๖ ต.ค. ๔๙		ตามดู down	ตามดู down	เดินทางไป ร.ร.จุฬารัตน์ ทัศนศึกษา อพวท.		ทัศนศึกษา และแสดง ผลงานที่ TK PARK		เจริญ	TK PARK		
	๒๗ ต.ค. ๔๙			แลกเปลี่ยน...เปลี่ยนชีวิต คิดบนกระดาษ ๑๐.๐๐ กิจกรรม ศูนย์คุณธรรม		ทำ (ให้ ดี วิถีพุทธ ทำสิ่งที่มีประสิทธิภาพ อย่างคนมีประสิทธิภาพ		จิต	Buddhist Youth Network ผูกพันด้วยห่วงใย ผูกใจด้วยท่วงธรรม		
๒๘ ต.ค. ๔๙				นำเสนอ โครงงานคุณธรรม		ให้คะแนน โครงงานคุณธรรม		ภาวนา			
	๒๙ ต.ค. ๔๙		กายบริหาร	ทัศนศึกษาวัดโพธิ์		เดินทางกลับ โดยสวัสดิภาพ					

กิ จ ก ร ร ม ก ลั ก ฏ

๑

ความเพียรอันบริสุทธิ์
สู่สมัชชาคุณธรรม

ด้านสุดท้าย... แต่ไม่ท้ายสุดที่จะทำดีต่อไป

ในขั้นตอนสุดท้าย โครงการที่เข้ารอบรองชนะเลิศระดับประเทศ ๔๘ โครงการจะได้รับบทเรียนที่ยากและท้าทายขึ้น คือการมาจัดแสดงนิทรรศการระดับชาติ โดยในปีนี้ทาง กคพ. ได้ร่วมกับศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม ในการจัดงานสมัชชาคุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรม ครั้งที่ ๒ ซึ่งจะจัดขึ้นระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ มกราคม ๒๕๕๐ ณ ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ในส่วนของเยาวชนและครอบครัวของงานตลาดนัดคุณธรรม กลุ่มเยาวชนผู้รับผิดชอบโครงการทั้งหมดจะได้รับบทบาทเป็นเยาวชนกัลยาณมิตร ทำหน้าที่เป็นกัลยาณมิตรแสดงธรรมคือองค์ความรู้และคุณธรรม ที่ตนเองได้เรียนรู้จากการทำโครงการคุณธรรมมาเผยแพร่แก่สาธารณชนในเวทีวงกว้าง รวมทั้งมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เก็บเกี่ยวองค์ความรู้และประสบการณ์ระหว่างกันด้วย

นอกจากนี้แล้วโครงการยังกำหนดให้กลุ่มเยาวชนได้ไปร่วมกิจกรรมและเรียนรู้ทางด้านคุณธรรมจากกลุ่มองค์กรภาคีเครือข่ายอื่นๆ ที่มาร่วมจัดแสดงนิทรรศการในงานตลาดนัดคุณธรรมด้วย เพื่อเสริมสร้างองค์ความรู้และเปิดโลกทัศน์ใหม่ๆ อันจะนำไปสู่การปรับประยุกต์พัฒนาต่อยอดโครงการคุณธรรมเดิมของตนเอง หรือถ่ายทอดแก่นุ้ของตนในปีต่อไปได้

สำหรับ ๑๒ โครงการที่เข้าสู่รอบชิงชนะเลิศระดับประเทศนั้น นอกจากจะต้องผ่านบทเรียนที่ยากเหมือนโครงการอื่นดังที่กล่าวแล้ว ยังจะต้องเผชิญกับโจทย์หรือบทเรียนที่ยากและท้าทายขึ้นไปอีก เพราะจะต้องนำเสนอโครงการคุณธรรมบนเวทีกลางของตลาดนัดคุณธรรม ต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่จะประเมิน ให้คะแนนในการประกวดระดับประเทศ จากนั้นทางกรรมการกลางของ กคพ. จะนำคะแนนที่ได้ จากการตรวจเยี่ยม มารวมกับคะแนนที่มาจาก การนำเสนอต่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิบนเวที เพื่อใช้ตัดสินผลการประกวดโดยจะตัดสินอันดับของรางวัลไปตามลำดับคะแนนรวมจากสูงที่สุดไปตามลำดับดังนี้

รางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๑ อันประกอบไปด้วย โล่เกียรติยศ พระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เกียรติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลของโครงการ

รางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๒ จะได้รับ โล่เกียรติยศ พระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เกียรติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๘,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลของโครงการ

รางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๓ จะได้รับ โล่เกียรติยศจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เกียรติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๗,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลของโครงการ

รางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๔ และ ๕ จะได้รับ โล่เกียรติยศจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เกียรติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๕,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลของโครงการ

รางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ ประเภทมเขย จะได้รับ โล่เกียรติยศจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เกียรติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๒,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลของโครงการ

สละความคาดหวังในรางวัล จะได้รางวัลที่แท้: “ความเพียรอันบริสุทธิ์”

ในการประกวดระดับประเทศขั้นสุดท้ายนี้ เป็นขั้นที่กลุ่มเยาวชนจะวางใจได้ยากที่สุด แม้ทุกคนจะรู้ดีก็ตามว่า “การประกวดครั้งนี้ไม่ใช่การแข่งขัน” แต่ก็เป็นเรื่องที่หลีกเลี่ยงได้ยากที่ผู้ชนะคนธรรมดาจะไม่คาดหวังผลรางวัลจากการประกวด ทางโครงการจึงได้เน้นย้ำและแนะนำให้แก่กลุ่มเยาวชนทั้ง ๑๒ โครงการว่า ขอให้สละละหรือโยนทิ้งความรู้สึกว่าจะต้องทำอะไรต่างๆ เพื่อแข่งขันให้ได้รางวัลที่ ๑ ที่ ๒ ที่ ๓ หรือที่อื่นๆ ก็ตาม ไปเลย หรือลดลงให้ได้มากที่สุด และขอให้วางใจใหม่ว่าจะทำอะไรให้โครงการของตนเองนั้นเป็นตัวอย่างของโครงการที่ดีที่สุด เหมาะสมที่จะเป็นแบบอย่างให้กับเยาวชนไทยทั่วประเทศ โดยเฉพาะผู้ที่ทำโครงการคุณธรรมในปีต่อไป จะได้รางวัลใดหรือไม่ได้ไม่ใช่เป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งทาง กคพ. ได้ให้ขอแนะนำเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาแก่ทุกโครงการไปหมดแล้ว ก็หวังว่าสิ่งเหล่านี้จะเป็นบทเรียนที่จะนำไปสู่การปรับปรุงการเรียนรู้และพัฒนาทั้งทางด้านปัญญาความรู้ จิตใจที่ดีงาม ศักยภาพและทักษะในการทำงานอย่างมีความสุข และน้อมนำความดีงามทั้งหลายนั้นน้อมเกล้าฯ ถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอันเป็นที่รักยิ่งของทุกคนต่อไป

บทเรียนชีวิตจากการทำโครงการคุณธรรมเฉลิมพระเกียรติที่ยาวนานตลอดหลายเดือนที่ผ่านมา ได้ทำให้ปี ๒๕๔๙ กลายเป็นปีมหัศจรรย์ของพวกเขา เป็นปีที่พวกเขาได้เรียนรู้อย่างแจ่มชัดถึง “ความเพียรอันบริสุทธิ์” ที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงมีพระราชปราชญ์ผ่านงานพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนกต่อพสกนิกรชาวไทย ซึ่งคนไทยหลายคนอาจจะได้อ่านหรือได้ฟังคำคำนี้ แต่จะรู้ซึ่งหรือไม่แค่นั้นมิอาจทราบได้ แต่สำหรับเยาวชนเหล่านี้มิเพียงได้แค่ฟังแต่ได้เรียนรู้และพบเจอ “ความเพียรอันบริสุทธิ์” นี้ด้วยตัวของพวกเขาเอง อุปสรรคความยากลำบากความท้อแท้เหน็ดเหนื่อย การเอาชนะใจตนเองจากกิเลสภายในตน จากความหวั่นไหวที่มีต่อคำพูด สายตา และท่าทีของคนรอบข้าง ที่ไม่เข้าใจว่าจะเสียสละเวลาหรือประโยชน์ส่วนตัวไปเพื่ออะไร จะได้อะไรตอบแทน ทำให้พวกเขาได้เรียนรู้และเติบโตขึ้น เกิดการเปลี่ยนแปลงชีวิตและโลกทัศน์ไปอย่างมากมาย แม้จะมีหลายครั้งที่ท้อแท้เข้าตาจนหรือต้องสะดุดล้มลง แต่ทุกครั้งพวกเขาก็ลุกขึ้นมา และก้าวเดินต่อไปได้อย่างมุ่งมั่นตั้งใจ ทั้งนี้ก็ด้วยพลังจากความรักความศรัทธาที่มีต่อพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอย่างลึกซึ้งในหัวใจอันบริสุทธิ์ของพวกเขา “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”

“เริ่มด้วยช่วยกัน ..ทำดีเพื่อพ่อของเรา”

บนแผ่นดินแผ่นดินนี้
เติบโตขึ้นมากมาย
บนแผ่นดินแผ่นดินนี้
หล่อหลอมใจเราและกาย

พวกเราเยาวชน
จึงรวมพลังที่มี
ปัญหาหลายสิ่งวันนี้
สิ่งแวดล้อมและป่าไม้...

หากเรายังมีหวัง
มาสิพวกเรา
หากเพียงคนละหนึ่งแรง
วันหน้าที่ฝืนนั้น...

แผ่นดินไทยเรา
ปัญหาอันยิ่งใหญ่
ปัญหาการศึกษา
ชีวิตสังคมไทย

ที่เรามีกินใช้
ผ่านไป วัน เดือน และ ปี
ได้มีสิ่งอันมากมาย
จึงได้มีกันวันนี้ ที่ดีกว่าเดิม...

ตระหนักกันในสิ่งนี้
ทำดีและคอยแก้ไข
ยังมีอยู่รายล้อมกาย
ถูกทำลายเกือบสูญสิ้น!

ที่จะทำเพื่อวันข้างหน้า
เข้ามาพร้อมกับพลัง
ที่คิดจะเริ่มช่วยกัน
วันที่ฝืนนั้น....ก็คงไม่ไกล

ต้องมีผู้แก้ไข
ไม่เคยรอคอยเวลา
ที่ยิ่งห่างกันมากไป
ยิ่งไกลห่างออกไปจากศีลธรรม!

หากเรายังมีหวัง	ที่จะทำเพื่อวันข้างหน้า
มาสีพวกเรามา	ก้าวไปพร้อมกับพลัง
หากเพียงคนละหนึ่งแรง	ที่พร้อมเริ่มด้วยช่วยกัน
วันหน้าที่ผืนนั้น...	วันที่เธอและฉัน...
เริ่มทำดีด้วยกัน...	เพื่อพ่อของเรานั้น...คงเป็นจริง

...เพื่อพ่อของเรานั้น ต้องเริ่มด้วยช่วยกัน...

บทเพลงประจำของค่ายโครงการคุณธรรม
ประพันธ์โดย พิสุทธิ์ เกรียงบุรพา

ภาคผนวก

กำหนดการ

โครงการ การประกวดโครงงานคุณธรรม

เฉลิมพระเกียรติประจำปี ๒๕๔๙

“เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”

๑. ระยะเวลาเตรียมความพร้อม

มกราคม-พฤษภาคม ๒๕๔๙

สพท. สอศ. สำนักงานการศึกษา กทม. จัดประชุมอบรมการจัดทำโครงงานคุณธรรมขั้นต้น แก่กลุ่มเยาวชนผู้สมัครและครูผู้แทนสถานศึกษา

๑๕-๓๐ พ.ค. ๒๕๔๙

สถานศึกษา ดำเนินการจัดประกวดภายในสถานศึกษาเพื่อคัดเลือกโครงงานที่ดีที่สุด ๑ โครงงาน เพื่อส่งเข้าประกวดในนามสถานศึกษา

๒. การประกวดระดับเขตพื้นที่/สังกัด

๓๑ พ.ค. ๒๕๔๙

วันสุดท้ายของการรับสมัคร

สถานศึกษาต้องส่งใบสมัครและร่างโครงงาน มาที่ สพท. สอศ. หรือสำนักงานการศึกษาฯ ที่สังกัด

๙ มิ.ย. ๒๕๔๙

กคพ. เริ่มประกาศผลการตัดสินโครงงานคุณธรรมระดับเขตพื้นที่/สังกัด และประกาศรายชื่อโครงงานและสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการทั้งหมด

มิถุนายน-สิงหาคม ๒๕๔๙

กลุ่มเยาวชนผู้รับผิดชอบโครงงาน ดำเนินการโครงงาน

๓. การประกวดระดับภาคสงฆ์

- ๑๕ ก.ย. ๒๕๔๙ วันสุดท้ายของการส่งรายงานโครงการฉบับสมบูรณ์ แผ่นพับ แผ่นป้าย นิทรรศการฯ และสื่อ CD นำเสนอโครงการทั้ง ๔ รายการ มาที่ สพท./ สอศ./สำนักงานการศึกษา ที่ต้นสังกัด
- ๑-๑๕ ต.ค. ๒๕๔๙ การประกวดโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับภาคสงฆ์ และพิจารณาคัดเลือกโครงการที่เข้าสู่รอบรองชนะเลิศระดับประเทศ
- ต้นเดือนพฤศจิกายน ๒๕๔๙ สพท.แต่ละภาคสงฆ์ ร่วมกันจัดนิทรรศการแสดงผลโครงการและจัดพิธีมอบรางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับภาคสงฆ์

๔. การประกวดรอบรองชนะเลิศ ระดับประเทศ

- ๒๔-๒๗ ต.ค. ๒๕๔๙
- ตัวแทนกลุ่มเยาวชนผู้รับผิดชอบโครงการ ๔๘ โครงการ ๑๔๔ คน เข้าค่ายสุดยอดผู้นำเยาวชนวิถิพุทธ (Buddhist Youth Leadership Summit)
 - กรรมการกลางพิจารณาคัดเลือก ๑๒ โครงการที่ได้คะแนนสูงสุด เข้าสู่รอบชิงชนะเลิศระดับประเทศ

๕. การประกวดรอบชิงชนะเลิศ ระดับประเทศ

- พฤศจิกายน-ธันวาคม ๒๕๔๙ กรรมการกลางไปตรวจเยี่ยม ๑๒ โครงการที่เข้ารอบชิงชนะเลิศ ในพื้นที่และประเมินผลเชิงประจักษ์ เพื่อให้ คะแนน๑
- ๒๖-๒๘ ม.ค. ๒๕๕๐ งานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรมครั้งที่ ๒
- ๔๘ โครงการที่เข้ารอบรองชนะเลิศระดับประเทศ จัดแสดงนิทรรศการ
 - ๑๒ โครงการที่เข้าชิงชนะเลิศระดับประเทศ นำเสนอบนเวทีระดับชาติ
 - คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาให้ คะแนน๒

- คณะกรรมการกลางประชุมพิจารณารวมคะแนนทั้งสองส่วน (คะแนน ๑+คะแนน๒) แล้วตัดสินโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ
- กคพ. ประกาศผลการประกวดโครงการอย่างเป็นทางการและจัดพิธีมอบรางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ
- กคพ. จัดแถลงข่าวการประกวดโครงการคุณธรรม ปี ๒๕๕๐

ประมวลสรุปรางวัลโครงการคุณธรรมดีเด่น

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๑ อันประกอบไปด้วย โฉ่เกียรติยศพระราชทานจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เที่ยงติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๑๐,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลของโครงการ

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๒ จะได้รับ โฉ่เกียรติยศพระราชทานจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาสยามบรมราชกุมารี เที่ยงติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๘,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลโครงการ

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๓ จะได้รับ โฉ่เกียรติยศจาก ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี เที่ยงติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๗,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลโครงการ

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ อันดับที่ ๔ และ ๕ จะได้รับ โฉ่เกียรติยศ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เที่ยงติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๕,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลโครงการ

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศ ประเภทชมเชย จะได้รับ โฉ่เกียรติยศ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เที่ยงติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๒,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลโครงการ

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับภาคสงฆ์ ที่เข้ารอบรองชนะเลิศระดับประเทศ (ไม่ได้เข้ารอบชิงชนะเลิศ) จะได้รับ เที่ยงติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธดีเด่น จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๒,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลโครงการ

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับพื้นที่/สังกัด จะได้รับ เที่ยงติบัตรผู้นำเยาวชนวิถีพุทธ จากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และทุนส่งเสริมคุณธรรม ๕,๐๐๐ บาท เพื่อการขยายผลโครงการ

สรุปผลการประกวดโครงการคุณธรรม เถลิงพระเกียรติ
“เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”
โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับ เขตพื้นที่การศึกษา/สังกัด
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

โครงการทุกโครงการ ไม่ว่าจะได้รับรางวัลหรือไม่ได้เข้าร่วมประกวดในระดับต่อไปก็ตาม จะมุ่งทำโครงการเพื่อทำดีถวายในหลวงอย่างแท้จริงต่อไป และเมื่อทำโครงการเสร็จและส่งรายงานโครงการมาให้กับทาง กคพ. ภายในเดือนตุลาคม ๒๕๕๙ จึงจะได้รับเกียรติบัตร “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง” และถูกนำเข้าสู่รวบรวมในรายงานสรุปที่จะนำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และจะถูกนำเข้าสู่ฐานข้อมูล “หอประวัติคนไทยทำดี” ต่อไป

ลำดับ	สพท.	โครงการ	สถานศึกษา
๑	กรุงเทพมหานคร เขต ๑	ที่ ๑ อริยสัจ ขจัดทุกข์	ร.ร.วัดน้อยนพคุณ
๒	กรุงเทพมหานคร เขต ๒	ที่ ๑ ๑. บดินทรสองร่วมเทิดไท้ ๖๐ พรรษา แก้ปัญหาเด็กติดเกม* ๒. รณรงค์เพื่อสร้างความตระหนัก การเลิกบุหรี่ถวายในหลวง*	ร.ร.บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
๓	กระบี่	ที่ ๑ คิตติ อานติ ชีวมีสุข	ร.ร.ลาดปลาเค้าพิทยาคม
๔	กาญจนบุรี เขต ๑	ที่ ๑ สร้างสายใยใส่ใจคนรอบข้าง ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.ลำทับประชาชนุเคราะห์
๕	กาญจนบุรี เขต ๒	ที่ ๑ รักการอ่านเพื่อพ่อหลวง	ร.ร.บ่อพลอยรัชดาภิเษก
๖	กาญจนบุรี เขต ๓	ที่ ๑ ยูวพุทธ	ร.ร.อนุบาลศรีสวัสดิ์
๗	กาฬสินธุ์ เขต ๑	ที่ ๑	ร.ร.ฟ้าแดดสูงยางวิทยาการ
๘	กาฬสินธุ์ เขต ๒	ที่ ๑ การลดพฤติกรรมเสี่ยงภายในโรงเรียน โดยอาศัยชุมชนร่วมใจ	ร.ร.ห้วยเม็กพิทยาคม
๙	กาฬสินธุ์ เขต ๓	ที่ ๑ เยาวชนวัยเรียนร่วมใจห่างไกลบุหรี่ เพื่อถวายในหลวง	ร.ร.ชุมชนยอดแห่งสงเคราะห์
๑๐	กำแพงเพชร เขต ๑	ที่ ๑ โรงเรียนสะอาดสดใส ไร่ขยะ เพื่อถวายสักการะแด่พ่อหลวง	ร.ร.พรานกระต่ายพิทยาคม
๑๑	กำแพงเพชร เขต ๒	ที่ ๑ “ยูวทูตคุณธรรมตามรอยพระยุคลบาท” (The young messenger tell people about the moral to Follow in the steps of King)	ร.ร.ทุ่งทรายวิทยา

ลำดับ	สพท.	โครงการงาน	สถานศึกษา
๑๓	ขอนแก่น เขต ๑	ที่ ๑ เศรษฐกิจพอเพียงเคียงคู่อิทธิบาท ๔	ร.ร.สาธิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น
๑๔	ขอนแก่น เขต ๒	ที่ ๑ คิดดี ทำดี มีปัญญา พาสังคมเจริญ	ร.ร.บ้านโคกสำราญ
๑๕	ขอนแก่น เขต ๓	ที่ ๑ มหัทศจรยพลังชีวิตภาพ	ร.ร.แวงน้อยศึกษา
๑๖	ขอนแก่น เขต ๔	ที่ ๑ เรื่องเล็กๆ ที่ยิ่งใหญ่ ประหยัดน้ำ ประหยัดไฟ ถวายพ่อหลวงของแผ่นดิน	ร.ร.บัวใหญ่พิทยาคม
๑๗	ขอนแก่น เขต ๕	ที่ ๑ ตั้งปณิธานสานความดีชีวิตพอเพียง	ร.ร.สีชมพูศึกษา
๑๘	จันทบุรี เขต ๑	ที่ ๑ ปลุกจิตสำนึกเยาวชนไทย ร้อยรวมใจถวายในหลวง	ร.ร.สะพานเหล็กวิทยาคม
๑๙	จันทบุรี เขต ๒	ที่ ๑ เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง (๖๐ ปี ลูกขอดีเพื่อพ่อ)	ร.ร.บ้านหนองสลอด
๒๐	ฉะเชิงเทรา เขต ๑	ที่ ๑ เยาวชนไทยทำดีเพื่อในหลวง	ร.ร.เบญจมาชราชรังสฤษฎ์
๒๑	ฉะเชิงเทรา เขต ๒	ที่ ๑ ยุติธรรมสมานฉันท์ รวมใจถวายในหลวง	ร.ร.พนมสารคาม "พนมอดุลวิทยา"
๒๒	ชลบุรี เขต ๑	ที่ ๑ รักษาสัตว์ รักษาสังคม (Animal Care for Society)	ร.ร.ชลบุรี "สุขบท"
๒๓	ชลบุรี เขต ๒	ที่ ๑ บ้าน วัด โรงเรียน สานเด็กไทยให้เป็นคนดี เพื่อ ๖๐ ปี สิริราชสมบัติ	ร.ร.วัดโป่งตามข
๒๔	ชลบุรี เขต ๓	ที่ ๑ ใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าเพื่อพัฒนาทรัพยากรของชาติ	ร.ร.ชุมชนบ้านช่องแสงสาร
๒๕	ชัยนาท	ที่ ๑ พ่อหลวงครองราชย์ ครบ ๖๐ ปี ลูกศรฯทำดีถวายพ่อหลวง	ร.ร.ครูประชาสรรค์
๒๖	ชัยภูมิ เขต ๑	ที่ ๑ แบ่งปันความรักให้น้องตามรอยเท้าพ่อ	ร.ร.กาญจนนิกิษะวิทยาลัย ชัยภูมิ
๒๗	ชัยภูมิ เขต ๒	ที่ ๑ ร่วมกันทำดีถวายในหลวง	ร.ร.บ้านโนนหินลาด-กุดกวาง
๒๘	ชัยภูมิ เขต ๓	ที่ ๑ นิทานคุณธรรม น้อมนำถวายในหลวง	ร.ร.บ้านโป่งนกพิทยา
๒๙	ชุมพร เขต ๑	ที่ ๑ รักษาโรงเรียน รักษาชุมชน เพื่อถวายเป็นพระราชากุศลแด่ในหลวงฯ	ร.ร.ศรียางัย
๓๐	ชุมพร เขต ๒	ที่ ๑ ร่วมใจดำเนินชีวิตตามหลักเบญจธรรมถวายในหลวง	ร.ร.ชุมชนสหกรณ์พัฒนา
๓๑	เชียงราย เขต ๑	ที่ ๑ ไปด้วยกันเถอะ	ร.ร.ตำบองราษฎร์สงเคราะห์
๓๒	เชียงราย เขต ๒	ที่ ๑ อริยสัจ ๔ คู่คุณภาพชีวิต	ร.ร.บ้านโป่งแดง
๓๓	เชียงราย เขต ๓	ที่ ๑ มารยาทงาม ตามวิถีไทย ร่วมใจถวายในหลวง (Good manner of Thai culture for The King)	ร.ร.ศึกษาสงเคราะห์แม่จัน
๓๔	เชียงราย เขต ๔	ที่ ๑ สานฝันวันสะอาด Big Cleaning Day	ร.ร.บ้านร่องแม่
๓๕	เชียงใหม่ เขต ๑	ที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรมรักษาสิ่งแวดล้อม โดยพิธีกรรมล้านนา	ร.ร.รวมศูนย์วัดห้วยแก้ว
๓๖	เชียงใหม่ เขต ๒	ที่ ๑ ปลุกต้นกล้าเพื่อพ่อ (Plans for King)	ร.ร.พร้าววิทยาคม
๓๗	เชียงใหม่ เขต ๓	ที่ ๑ แบ่งปันน้ำใจแด่เพื่อนผู้ยากไร้	ร.ร.มิตรมวลชนเชียงใหม่
๓๘	เชียงใหม่ เขต ๔	ที่ ๑ ดำเนินรอยตามพระบรมราชาบาทคุณธรรม ๔ ประการ	ร.ร.สันติสุข
๓๙	เชียงใหม่ เขต ๕	ที่ ๑ ร้อยรักสามัคคี ร้อยความดีถวายในหลวง	ร.ร.ราชประชานุเคราะห์ ๓๑

ลำดับ	สพท.	โครงการงาน	สถานศึกษา
๔๐	ตรัง เขต ๑	ที่ ๑ ธรรมะนี้พี่ช่วยสอน	ร.ร.สวัสดีรัตนานิมุข
๔๑	ตรัง เขต ๒	ที่ ๑ เยวชนรักษ์ความเป็นไทย ร่วมใจเพื่อในหลวง	ร.ร.บ้านหนองชุมแสง
๔๒	ตราด	ที่ ๑ คลื่นเสียงแห่งคุณธรรม น้อมเกล้าถวายในหลวง	ร.ร.ตราษตระการคุณ
๔๓	ตาก เขต ๑	ที่ ๑ รักษ์สะอาด	ร.ร.หนองเสือพิทยาคม
๔๔	ตาก เขต ๒	ที่ ๑ สำนึกในวัฒนธรรมไทย ใส่ใจคุณธรรม น้อมนำพระราชดำริ	ร.ร.สรรพพิทยาคม
๔๕	นครนายก	ที่ ๑ ติดปีกธรรม นำน้องทำดี เพื่อพ่อ	ร.ร.ชุมชนวัดเขี้ยวโอสถ
๔๖	นครปฐม เขต ๑	ที่ ๑ สาธิตสร้างสรรค์ ๙ วัน ๙ กิจกรรม ทำดี ถวายในหลวง รัชกาลที่ ๙	สาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
๔๗	นครปฐม เขต ๒	ที่ ๑ รู้จักคิด รู้จักใช้ รู้จักออม น้อมใจถวายพ่อหลวง	ร.ร.ปริดาารามวิทยา
๔๘	นครพนม เขต ๑	ที่ ๑ คุณธรรม-จริยธรรม สร้างความดีถวายในหลวง	ร.ร.นาแกสามัคคีวิทยา
๔๙	นครพนม เขต ๒	ที่ ๑ ประหยัดคือ ประหยัดใช้ ชุมชนและเด็กไทย ร่วมใจ ถวายในหลวง	ร.ร.เชียงใหม่วิทยา
๕๐	นครราชสีมา เขต ๑	ที่ ๑ ค่ายพุทธธรรมสร้างผู้นำตามแนวทางวิถีพุทธ	ร.ร.ราชสีมาวิทยาลัย ๒
๕๑	นครราชสีมา เขต ๒	ที่ ๑ ร่วมทำดี ชีวีมีสุข	ร.ร.บ้านละกอ
๕๒	นครราชสีมา เขต ๓	ที่ ๑ หนึ่งกระต่ายเรียนรู้คู่การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม	ร.ร.บ้านสระประทีป
๕๓	นครราชสีมา เขต ๔	ที่ ๑ ครอบครัวยุคใหม่ ได้ร่มพระบารมี	ร.ร.บ้านปางแก (สภาประชานุกูล)
๕๔	นครราชสีมา เขต ๕	ที่ ๑ การส่งเสริมวินัยและความรับผิดชอบของนักเรียนถวายในหลวง	บ้านชัยพลู
๕๕	นครราชสีมา เขต ๖	ที่ ๑ คนดี สีดา กิน อยู่ ให้อั่ว ทักทายเป็น	ร.ร.สีดาวิทยา
๕๖	นครราชสีมา เขต ๗	ที่ ๑ โรงเรียนสามัคคี สร้างความดี ถวายในหลวง	ร.ร.พิมายวิทยา
๕๗	นครศรีธรรมราช เขต ๑	ที่ ๑ เยวชนไทย รักษ์สิ่งแวดล้อม ถวายในหลวง	ร.ร.ท่านครุณานวโรภาสอุทิศ
๕๘	นครศรีธรรมราช เขต ๒	ที่ ๑ รณรงค์ประหยัดพลังงานและอนุรักษ์ป่าต้นน้ำ	ร.ร.ข้างกลางประชานุกูล
๕๙	นครศรีธรรมราช เขต ๓	ที่ ๑ ความเสียสละพื้นฐานคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ของเยวชนไทย	ร.ร.ชะอวด
๖๐	นครศรีธรรมราช เขต ๔	ที่ ๑ หนึ่งคุณธรรม หนึ่งความดี	ร.ร.ฉลองรัฐราษฎร์อุทิศ
๖๑	นครสวรรค์ เขต ๑	ที่ ๑ อุดริรัก ้วยเรียน	ร.ร.สตรีนครสวรรค์
๖๒	นครสวรรค์ เขต ๒	ที่ ๑ สร้างพลังเยวชนเทศบาลให้เรียนดีมีคุณธรรม น้อมนำถวายในหลวง	ร.ร.เทศบาลประชาสรรค์
๖๓	นครสวรรค์ เขต ๓	ที่ ๑ ช่วงติดไฟของกลุ่มวัยรุ่น	ร.ร.ทหารอากาศอนุสรณ์
๖๔	นนทบุรี เขต ๑	ที่ ๑ รู้ออม ใช้ประหยัด รักษ์สะอาด ตามรอยพระบาทองค์ภูมิินทร์	ร.ร.บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) นนทบุรี
๖๕	นนทบุรี เขต ๒	ที่ ๑ ลดเกม ลดปัญหา เพิ่มปัญญา เพื่อพ่อหลวง	ร.ร.นวมินทราชินูทิศ ทอวัง นนทบุรี
๖๖	นราธิวาส เขต ๑	ที่ ๑ การสร้างชุมชนอบอุ่น สังคมปลอดภัย ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.เรือเสาะชนูปถัมภ์

ลำดับ	สพท.	โครงการงาน	สถานศึกษา
๖๖	นราธิวาส เขต ๑	ที่ ๑ การสร้างความสมานฉันท์สามัคคีคืนชีวิตสู่แดนใต้ให้ปลอดภัย ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.นราสิกขาลัย
๖๗	นราธิวาส เขต ๒	ที่ ๑ ร้อยดวงใจ น้อมนำคุณธรรม สู่สันติสุข ถวายในหลวง	ร.ร.สุโขงโก-ลก
๖๘	น่าน เขต ๑	ที่ ๑ ประหยัดเพื่อประโยชน์ลดปัญหาความยากจน ถวายเป็นพระราชกุศลแด่ในหลวง	ร.ร.तालขุมพิทยาคม
๖๙	น่าน เขต ๒	ที่ ๑ ต้นกล้าความดีถวายแด่พ่อหลวง	ร.ร.เชียงใหม่ “ประชาพัฒนา”
๗๐	บุรีรัมย์ เขต ๑	ที่ ๑ เดินตามรอยเท้าพ่อ	ร.ร.จตุรราษฎร์พิทยาคม
๗๑	บุรีรัมย์ เขต ๒	ที่ ๑ การพัฒนาบุคลากรสร้างความดีถวายในหลวง	ร.ร.บ้านทุ่งสว่าง อ.กระสัง
๗๒	บุรีรัมย์ เขต ๓	ที่ ๑ หนึ่งเล่ม เพื่อหนึ่งน้อง	ร.ร.นางรอง
๗๓	บุรีรัมย์ เขต ๔	ที่ ๑ ภาพนี้จะหมดไป ถ้าเยาวชนไทย ร่วมใจปรองดอง	ร.ร.อุดมอักษรพิทยาคม
๗๔	ปทุมธานี เขต ๑	ที่ ๑ รากแก้วปทุมวิไล	ร.ร.ปทุมวิไล
๗๕	ปทุมธานี เขต ๒	ที่ ๑ ขยับกาย สบายชีวิต ทำความดี ถวายในหลวง	ร.ร.วัดเขียนเขต
๗๖	ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๑	ที่ ๑ ลูกชายเกษมทำความดี ถวาย ๖๐ ปี ทรงครองราชย์	ร.ร.ชัยเกษมวิทยา
๗๗	ประจวบคีรีขันธ์ เขต ๒	ที่ ๑ เยาวชนลาดวิถึ ประพฤติดีเพื่อชีวิต	ร.ร.บ้านลาดวิถึ
๗๘	ปราจีนบุรี	ที่ ๑ เราชักโรงเรียน	ร.ร.ประจันตราษฎร์บำรุง
๗๙	ปัตตานี เขต ๑	ที่ ๑ ร่วมใจรัก ถวายภักดี ๖๐ ปี ถวายพ่อหลวง	ร.ร.สุพรรณไพมูลย์
๘๐	ปัตตานี เขต ๒	ที่ ๑ เด็กไทยหัวใจพุทธ ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.ราชมนูรังสรรค์
๘๑	พระนครศรีอยุธยา เขต ๑	ที่ ๑ กรอบพฤติกรรม น้อมนำชีวิต	ร.ร.ชุมชนวัดระโสม
๘๒	พระนครศรีอยุธยา เขต ๒	ที่ ๑ ชยะหาย รายได้มี ฉลอง ๖๐ ปี พระเจ้าอยู่หัว	ร.ร.วัดโคกทอง (บวรวิทยา)
๘๓	พะเยา เขต ๑	ที่ ๑ ปฏิบัติตนให้ถูกวิธี สร้างความดี ถวายในหลวง	ร.ร.พินิตประสาธน์
๘๔	พะเยา เขต ๒	ที่ ๑ สานรักษ์ ครอบครั้ว ทำดี ถวายในหลวง?	ร.ร.ฝ่ายกวางพิทยาคม
๘๕	พังงา	ที่ ๑ ธนาครสะสมความดี ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.ทุ่งมะพร้าววิทยา
๘๖	พัทลุง	ที่ ๑ เยาวชนทำดี ถวายในหลวง เรื่องพนมขมธรรม	ร.ร.พัทลุงพิทยาคม
๘๗	พิจิตร เขต ๑	ที่ ๑	ร.ร.วัดสระประทุมฯ (มิตรภาพที่ ๕๔)
๘๘	พิจิตร เขต ๒	ที่ ๑ เพื่อนช่วยเพื่อน	ร.ร.ดงเจริญพิทยาคม
๘๙	พิษณุโลก เขต ๑	ที่ ๑ เสริมคุณธรรม นำวิถีพุทธสร้างความบริสุทธิ์ให้สิ่งแวดล้อม	ร.ร.วัดมหาวนาราม
๙๐	พิษณุโลก เขต ๒	ที่ ๑ ร่วมใจสามัคคี ทำดีถวายในหลวง	ร.ร.หนองพระพิทยา
๙๑	พิษณุโลก เขต ๓	ที่ ๑ เยาวชนไทยใจอาสา ดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุ	ร.ร.วัดกระบังมั่งคลาราม (พิศาลประชาสรรค์)
๙๒	เพชรบูรณ์ เขต ๑	ที่ ๑ ทำดีมีคุณธรรมสร้างสรรค์สังคมเพื่อถวายในหลวง	ร.ร.ชนแดนพิทยาคม

ลำดับ	สพท.	โครงการงาน	สถานศึกษา
๙๓	เพชรบูรณ์ เขต ๒	ที่ ๑ “ร่วมมือ ร่วมใจ ใช้อย่างประหยัด ถวายเป็นหลวง” “Common Saving”	ร.ร.หล่มสักวิทยาคม
๙๔	เพชรบูรณ์ เขต ๓	ที่ ๑ ร่วมใจเกิดไท้ในหลวง	ร.ร.อนุบาลบึงสามพัน
๙๕	เพชรบุรี เขต ๑	ที่ ๑ รวมพลังทำความดี เสริมสามัคคีและคุณธรรม	ร.ร.สุวรรณรังษฤษฎีวิทยาลัย
๙๖	เพชรบุรี เขต ๒	ที่ ๑ ปลุกฝังคุณธรรม จริยธรรมด้านความรับผิดชอบแก่นักเรียน	ร.ร.หนองชุมแสงวิทยา
๙๗	แพร่ เขต ๑	การสร้างสมาธิเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ด้วยกิจกรรมขยับกาย	ร.ร.เมืองแพร่
๙๘	แพร่ เขต ๒	ที่ ๑ ช่วยกันเข้าวัดปฏิบัติธรรม	ร.ร.วิไลเกียรติอุปถัมภ์
๙๙	ภูเก็ต	ที่ ๑ เยาวชนดาวรุ่งรวมใจ ทำดีเกิดไท้องค์กรราชา	ร.ร.ดาวรุ่งวิทยา
๑๐๐	มหาสารคาม เขต ๑	ที่ ๑ พี่น้องรวมใจรักษาวินัยถวายเป็นหลวง	ร.ร.สารคามพิทยาคม
๑๐๑	มหาสารคาม เขต ๒	ที่ ๑ เยาวชนไทย ร้อยใจภักดี รักในหลวง	ร.ร.นาเชือกพิยาสรรค์
๑๐๒	มุกดาหาร	ที่ ๑ สายใยคุณธรรมนำพาครอบครัวอบอุ่น	ร.ร.หนองสูงสามัคคีวิทยา
๑๐๓	แม่ฮ่องสอน เขต ๑	ที่ ๑ ปฏิบัติธรรมนำชีวิตเยาวชน	ร.ร.บ้านपालาน
๑๐๔	แม่ฮ่องสอน เขต ๒	ที่ ๑ โรงเรียน ชุมชน สะอาดตา นำมาสะอาดใจ ถวายเป็นหลวง	ร.ร.บ้านห้วยสิงห์
๑๐๕	ยโสธร เขต ๑	ที่ ๑ เยาวชนไทย มีวินัย จิตใจนอบน้อม	ร.ร.ชุมชนบ้านหนองคู (อินทร์ประชาคาร)
๑๐๖	ยโสธร เขต ๒	ที่ ๑ ต้นกล้าแห่งคุณธรรม เทิดไท้องค์กรราชันย์	ร.ร.ป่าติ้ววิทยา
๑๐๗	ยะลา เขต ๑	ที่ ๑ รู้รักสามัคคีเพื่อแผ่นดินไทย ร่วมใจถวายเป็นหลวง	ร.ร.คณะราษฎรบำรุง ๒
๑๐๘	ยะลา เขต ๒	ที่ ๑ คุณธรรมเฉลิมพระเกียรติ “เยาวชนทำดีถวายเป็นหลวง”	ร.ร.บันนังสตาวิทยา
๑๐๙	ร้อยเอ็ด เขต ๑	ที่ ๑ เยาวชนอาสาพัฒนาชาติไทย เทิดไท้องค์กรพ่อหลวง	ร.ร.สตรีศึกษา
๑๑๐	ร้อยเอ็ด เขต ๒	ที่ ๑ เยาวชนรุ่นใหม่ห่างไกลเหล้าบุหรี่ ร่วมใจทำดีถวายเป็นหลวง	ร.ร.ตากแดดสุธรรมประชาสรรค์
๑๑๑	ร้อยเอ็ด เขต ๓	ที่ ๑ วิถีธรรม นำสู่การพัฒนา	ร.ร.หนองพอกวิทยา
๑๑๒	ระนอง	ที่ ๑ ทำความดีถวายเป็นองค์กรราชันย์มิ่งขวัญชาวไทย	ร.ร.สตรีระนอง
๑๑๓	ระยอง เขต ๑	ที่ ๑ สานฝัน บันสุข Buddha to Happy	ร.ร.มาบตาพุดพันพิทยาคาร
๑๑๔	ระยอง เขต ๒	ที่ ๑ ปลุกจิตสำนึกตั้งแต่เยาว์วัยถวายเป็นหลวง	ร.ร.วังจันทร์วิทยา
๑๑๕	ราชบุรี เขต ๑	ที่ ๑ เข้าวางร่วมใจ ป้องกันภัยเพศแม่	ร.ร.วัดเขาวัง (แสง ช่วงสุวนิช)
๑๑๖	ราชบุรี เขต ๒	ที่ ๑ พอเพียง พอใจ ให้พอดี	ร.ร.วัดหนองอ้อ (ธรรมธโรประชาสามัคคี)
๑๑๗	ลพบุรี เขต ๑	ที่ ๑ การประหยัดและออมถวายเป็นหลวง ในวโรกาสทรงครองราชย์ครบ ๖๐ ปี	ร.ร.ดงดลวิทยา
๑๑๘	ลพบุรี เขต ๒	ที่ ๑ พี่สอนน้องให้กิน อยู่ ดี ฟังเป็น	ร.ร.ราชประชานุเคราะห์ ๓๓
๑๑๙	ลำปาง เขต ๑	ที่ ๑ ต้นกล้าเพื่อพ่อหลวง	ร.ร.บุญวาทย์วิทยาลัย
๑๒๐	ลำปาง เขต ๒	ที่ ๑ แบ่งฝัน บันน้ำใจ ถวายเป็นหลวง	ร.ร.เวียงมอกวิทยา

ลำดับ	สพท.	โครงการงาน	สถานศึกษา
๑๒๑	ลำปาง เขต ๓	ที่ ๑ ทำดีได้ลดรายจ่ายด้วย	ร.ร.ทุ่งอุดมวิทยา
๑๒๒	ลำพูน เขต ๑	ที่ ๑ เดินตามรอยพ่ออยู่อย่างพอเพียง	ร.ร.ท่าขุมเงินวิทยาคาร
๑๒๓	ลำพูน เขต ๒	ที่ ๑ ธนาครความดี เทิดไถ่ถวายในหลวง	ร.ร.บ้านไร่รัตนวิทยา
๑๒๔	เลย เขต ๑	ที่ ๑ เยาวชนเลยพิทยัทำดีเพื่อแผ่นดินถวายพ่อหลวง	ร.ร.เลยพิทยาคม
๑๒๕	เลย เขต ๒	ที่ ๑ ป่าอุดม น้ำใส พลังรวมใจ ถวายในหลวง	ร.ร.สันติวิทยาสรรพ์
๑๒๖	ศรีสะเกษ เขต ๑	ที่ ๑ เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ	ร.ร.ศรีสะเกษวิทยาลัย
๑๒๗	ศรีสะเกษ เขต ๒	ที่ ๑ เยาวชนร่วมใจ ทำความดี น้อมซึ้งใจ ถวายในหลวง	ร.ร.บ้านตาโกน
๑๒๘	ศรีสะเกษ เขต ๓	ที่ ๑ รณรงค์รักนวลสงวนตัว ถวายแด่พระเจ้าอยู่หัวของปวงไทย	ร.ร.ปรางค์กู่
๑๒๙	ศรีสะเกษ เขต ๔	ที่ ๑ หนุ่มสาว ก.ล.ว. ทำถวายพ่อของแผ่นดิน (To the Great King by Young Generation)	ร.ร.กันทรลักษณวิทยา
๑๓๐	สกลนคร เขต ๑	ที่ ๑ สมาธิสร้างคนดี สดุดี ๖๐ ปี ครองราชย์	ร.ร.กุสุมาลย์วิทยาคม
๑๓๑	สกลนคร เขต ๒	ที่ ๑ สอนผสมนาไร่ เยาวชนร่วมใจเทิดไถ่ในหลวง	ร.ร.กุดบากพัฒนาศึกษา
๑๓๒	สกลนคร เขต ๓	ที่ ๑ ปลูกพันธุ์ดีเพื่อพ่อหลวง	ร.ร.มัธยมวานรนิวาส
๑๓๓	สงขลา เขต ๑	ที่ ๑ รู้รักสามัคคีทำความดีเพื่อพ่อ	ร.ร.ระโนด
๑๓๔	สงขลา เขต ๒	ที่ ๑ ความพุ่มพวยของวัยรุ่น	ร.ร.หาดใหญ่วิทยาลัยสมบูรณ์กุลกันยา
๑๓๕	สงขลา เขต ๓	ที่ ๑ บทละครสอนความดี	ร.ร.จนะชนูปถัมภ์
๑๓๖	สตูล	ที่ ๑ รวมใจปลูกมโนธรรมสำนึก เด็กไทยจิตใจสะอาดดี ถวายในหลวง	ร.ร.จุฬาราชมนตรีวิทยาลัย
๑๓๗	สมุทรปราการ เขต ๑	ที่ ๑ ธรรมะสบายใจ สดใสด้วยความดี	ร.ร.สตรีสมุทรปราการ
๑๓๘	สมุทรปราการ เขต ๒	ที่ ๑ เสียงเพลงเสียงธรรมตามรอยยุคคลบาท	ร.ร.พุลเจริญวิทยาคม
๑๓๙	สมุทรสงคราม	ที่ ๑ ทำดีเทิดไถ่ในหลวง	ร.ร.ถาวรานุกุล จ.สส.
๑๔๐	สมุทรสาคร	ที่ ๑ เส้นทางธรรม สู่เด็กดีวิถีพุทธ ถวายในหลวง	ร.ร.เฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระศรีนครินทร์ สมุทรสาคร
๑๔๑	สระแก้ว เขต ๑	ที่ ๑ เยาวชนสระแก้ว เพลิดเพลินคุณธรรม ทำดีถวายในหลวง	ร.ร.ท่าเกษมพิทยา
๑๔๒	สระแก้ว เขต ๒	ที่ ๑ ทำดี เพื่อแผ่นดิน	ร.ร.ชุมชนบ้านแซร์อ้อ
๑๔๓	สระบุรี เขต ๑	ที่ ๑ การบริโภคด้วยปัญญาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	ร.ร.สระบุรีวิทยาคม
๑๔๔	สระบุรี เขต ๒	ที่ ๑ ลูกม.ว.รวมใจ ทำดีเทิดพ่อหลวง	ร.ร.มวกเหล็กวิทยาคม
๑๔๕	สิงห์บุรี	ที่ ๑ สานสายใจครอบครัว ผูกจิตติดคุณธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติ	ร.ร.ท่าช้างวิทยาคาร
๑๔๖	สุโขทัย เขต ๑	ที่ ๑ ผักสวนครัวเพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง	ร.ร.กงไกรลาศวิทยา
๑๔๗	สุโขทัย เขต ๒	ที่ ๑ ร่วมใจแก้ไข มอบรักจริงใจ ให้อภัยแก่กัน ผูกสัมพันธ์เยาวชน	ร.ร.บ้านปากตะยาง
๑๔๘	สุพรรณบุรี เขต ๑	ที่ ๑ ๑ คน ๑ วัน ๑ ความดี ถวายพ่อหลวง	ร.ร.สงวนหญิง

ลำดับ	สพท.	โครงการงาน	สถานศึกษา
๑๔๙	สุพรรณบุรี เขต ๒	ที่ ๑ โรงเรียนสะอาดใส ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.บรรหารแจ่มใสวิทยา ๕
๑๕๐	สุพรรณบุรี เขต ๓	ที่ ๑ ธนาครความดี ถวายในหลวง	ร.ร.ทุ่งคลีโคกช้างวิทยา
๑๕๑	สุราษฎร์ธานี เขต ๑	ที่ ๑ ร่วมใจ ถนอมทรัพย์ น้อมรับถวายในหลวง	ร.ร.ท่าอุแทพิทยาศาสตร์
๑๕๒	สุราษฎร์ธานี เขต ๒	ที่ ๑ ร.ร.น้ำรอบวิทยา	
๑๕๓	สุราษฎร์ธานี เขต ๓	ที่ ๑ การส่งเสริมคุณธรรม-จริยธรรม ถวายในหลวง	ร.ร.บ้านคลองพังกลาง
๑๕๔	สุรินทร์ เขต ๑	ที่ ๑ เยาวชนไทยใส่ใจการศึกษา	ร.ร.สำโรงทาบพิทยาคม
๑๕๕	สุรินทร์ เขต ๒	ที่ ๑ สืบสานบุญคุณไทย	ร.ร.นารายณ์คำผงวิทยา
๑๕๖	สุรินทร์ เขต ๓	ที่ ๑ โรงเรียนสุวิทย์ ธรรมสู่ชีวิต คุณธรรมสู่ชุมชน ทุกชีวิตมีวิถีธรรม	ร.ร.เชื้อเพลิงวิทยา
๑๕๗	หนองคาย เขต ๑	ที่ ๑ การสร้างความสามัคคีในโรงเรียนร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.โคกคอนวิทยาคม
๑๕๘	หนองคาย เขต ๒	ที่ ๑ ใช้เวลาที่มี ทำความดี ถวายในหลวง	ร.ร.เฝ้าไร่วิทยา
๑๕๙	หนองคาย เขต ๓	ที่ ๑ เยาวชนอาสาทำความดีเกิดให้อัจฉริยะ	ร.ร.นาสวรรค์พิทยาคม
๑๖๐	หนองบัวลำภู เขต ๑	ที่ ๑ พิธีสอนน้องตามครรลองวิถีพุทธ	ร.ร.ยางหล่อวิทยาคาร
๑๖๑	หนองบัวลำภู เขต ๒	ที่ ๑ ปลุกป่าถวายพ่อหลวง	ร.ร.คำแสนวิทยาสรรค์
๑๖๒	อ่างทอง	ที่ ๑ ศาสนสัมพันธ์ สานฝันสู่การเป็นคนดี ถวายในหลวง	ร.ร.อ่างทองบึงหม่โรจนวิทยาคม
๑๖๓	อำนาจเจริญ	ที่ ๑ ปทุมไพร่ฝึกปัญญา พัฒนาจิตใจ เทิดไท้พ่อหลวง	ร.ร.ลือวิทยาคม
๑๖๔	อุดรธานี เขต ๑	ที่ ๑ เผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน (Project to Cultivate Buddhist Dhamma for Youth)	ร.ร.ประจักษ์ศิลปาคาร
๑๖๕	อุดรธานี เขต ๒	ที่ ๑ อยู่อย่างพอเพียงแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจครอบครัว	ร.ร.สื่อศิลปศาสตร์
๑๖๖	อุดรธานี เขต ๓	ที่ ๑ หนึ่งคน หนึ่งทำดี ถวายในหลวง	ร.ร.บ้านดงหวาย
๑๖๗	อุดรธานี เขต ๔	ที่ ๑ พระพุทธศาสนาเรื่องการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม	ร.ร.บ้านข้าวสาร
๑๖๘	อุดรดิษฐ์ เขต ๑	ที่ ๑ ทำความดี รักษาความเป็นไทย ใช้ชีวิตตามเศรษฐกิจพอเพียง	ร.ร.ตรอนตรีสินธุ์
๑๖๙	อุดรดิษฐ์ เขต ๒	ที่ ๑ พุทธธรรมนำประชาธิปไตย ของนักเรียนนิคมฯ สงเคราะห์ ๓	ร.ร.นิคมฯ สงเคราะห์ ๓
๑๗๐	อุทัยธานี	ที่ ๑ รู้เท่าทันวิถีสื่อ คือ ผู้มีปัญญา ร่วมศรัทธาทำดีถวายในหลวง	ร.ร.ทัพทันอนุสรณ์
๑๗๑	อุบลราชธานี เขต ๑	ที่ ๑ ภูมิจริยธรรมเยาวชนคนดีวิถีพุทธ	ร.ร.ปทุมวิทยากร
๑๗๒	อุบลราชธานี เขต ๒	ที่ ๑ พัฒนาชีวิตที่ยั่งยืนด้วยคุณธรรม	ร.ร.มัธยมตระการพืชผล
๑๗๓	อุบลราชธานี เขต ๓	ที่ ๑ ร้อยรักดวงใจเยาวชนไทยปลอดอบายมุขในโรงเรียน ถวายในหลวง	ร.ร.เชียงแก้วพิทยาคม
๑๗๔	อุบลราชธานี เขต ๔	ที่ ๑ คุณธรรมตามรอยพระยุคลบาท การปฏิบัติตนตามค่านิยมพื้นฐาน ๕ ประการ	ร.ร.บ้านนาดี
๑๗๕	อุบลราชธานี เขต ๕	ที่ ๑ เยาวชนไทย ยอดกตัญญู ถวายในหลวง	ร.ร.เดชอุดม

สรุปผลการประกวดโครงการคุณธรรม เถลิงพระเกียรติ
“เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”
โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับ ภาคสงฆ์และได้ร่วมเข้าค่าย สุดยอดผู้นำ
เยาวชนวิถีพุทธ (DEAR CAMP : Dhamma Education As Revolution Camp)
ประจำปี พ.ศ. ๒๕๔๙

กคพ. ได้ร่วมกับคณะกรรมการกลางดำเนินงานเครือข่ายโรงเรียนวิถีพุทธ ๑๘ ภาคสงฆ์ ๑๗๕ สพท. ที่มีผู้ประสานงานกลางของ สพท. ที่อยู่ในภาคสงฆ์เดียวกัน เตรียมการจัดการประกวดโครงการคุณธรรมระดับภาคสงฆ์ พร้อมทั้งจัดนิทรรศการและพิธีมอบเกียรติบัตรแก่กลุ่มเยาวชนและสถานศึกษาที่ได้รับรางวัลในระดับภาคสงฆ์ จำนวน ๔๘ โครงการ

ลำดับ	โครงการ	สถานศึกษา
๑	ลดริรั๊ก วัยเรียน	ร.ร.สตรีนครสวรรค์
๒	การบริโภคด้วยปัญญาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	ร.ร.สระบุรีวิทยาคม
๓	सानสายใจครอบครัว ผูกจิตติดคุณธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติ	ร.ร.ท่าช้างวิทยาคาร
๔	เพื่อนช่วยเพื่อน	ร.ร.ดงเจริญพิทยาคม
๕	เยาวชนวัยใส หัวใจพุทธธรรม น้อมนำความดี ถวายในหลวง	ร.ร.บางป่อวิทยาคม
๖	ร้อยรักสามัคคี ร้อยความดีถวายในหลวง	ร.ร.ราชประชานุเคราะห์ ๓๑
๗	ทำดีได้ลดรายจ่ายด้วย	ร.ร.ทุ่งอุดมวิทยา
๘	ร้อยดวงใจ น้อมนำคุณธรรม สู่สันติสุข ถวายในหลวง	ร.ร.สุโขทัย-ลก
๙	เผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน (Project to Cultivate Buddhist Dhamma for Youth)	ร.ร.ประจักษ์ศิลปาคาร
๑๐	พี่น้องรวมใจรักขานวีนัยถวายในหลวง	ร.ร.สารคามพิทยาคม
๑๑	เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ	ร.ร.ศรีสะเกษวิทยาลัย
๑๒	ครอบครัวสดใส ได้ร่มพระบารมี	ร.ร.บ้านปางแก (สภาประชานุกุล)
๑๓	ยุติธรรมสมานฉันท์ รวมใจถวายในหลวง	ร.ร.พนมสารคาม “พนมอดุลวิทยา”
๑๔	รักษ์สัตว์ รักษาสังคม (Animal Care for Society)	ร.ร.ชลบุรี “สุขบท”
๑๕	รู้จักคิด รู้จักใช้ รู้จักออม น้อมใจถวายพ่อหลวง	ร.ร.ปริตารามวิทยาคม
๑๖	เขาวังร่วมใจ ป้องกันภัยเพศแม่	ร.ร.วัดเขาวัง (แสง ช่างสุนิษา)

ลำดับ	โครงการ	สถานศึกษา
๑๗	รักษ์โรงเรียน รักชุมชน เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่ในหลวงฯ	ร.ร.ศรีวิชัย
๑๘	ทำความดีถวายองค์ราชันย์มีงขวัญชาวไทย	ร.ร.สตรีระนอง
๑๙	การสร้างความสมานฉันท์สามัคคีคืนชีวิสู่แดนใต้ให้ปลอดภัยร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.นราสิกขาลัย
๒๐	เยาวชนไทยใจอาสา ดูแลผู้พิการและผู้สูงอายุ	ร.ร.วัดกระบี่มังคลาราม (พิศาลประชาสรรค์)
๒๑	ร่วมทำดี ชีวีมีสุข	ร.ร.บ้านละกอ
๒๒	ปลูกต้นกล้าเพื่อพ่อ (Plans for King)	ร.ร.พริ้งวงษ์วิทยาคม
๒๓	ปลูกจิตสำนึกตั้งแต่เยาว์วัยถวายพ่อหลวง	ร.ร.วังจันทร์วิทยา
๒๔	เยาวชนอาสาทำความดีเทิดไถ่องค์ราชัน	ร.ร.นาสารศรีพิทยาคม
๒๕	เดินตามรอยเท้าพ่อ	ร.ร.จตุรราษฎร์พิทยาคม
๒๖	รู้รักสามัคคีเพื่อแผ่นดินไทย ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.คณะราษฎร์บำรุง ๒
๒๗	บดินทรสองร่วมเทิดไท้ ๖๐ พรรษา แก้ปัญหาเด็กติดเกม*	ร.ร.บดินทรเดชา (สิงห์ สิงหเสนี) ๒
๒๘	ทำดี เพื่อแผ่นดิน	ร.ร.ชุมชนบ้านแซวร้อย
๒๙	ปลูกพันธุ์ดีเพื่อพ่อหลวง	ร.ร.มัธยมวานรนิวาส
๓๐	ทำดีมีคุณธรรมสร้างสรรค์สังคมเพื่อถวายในหลวง	ร.ร.ชนแดนวิทยาคม
๓๑	ช่วงติดไฟของกลุ่มวัยรุ่น	ร.ร.ทหารอากาศอนุสรณ์
๓๒	ร่วมใจ ถนอมทรัพย์ น้อมรับถวายในหลวง	ร.ร.ท่าอุแทพิทยาย
๓๓	ร่วมใจแก้ไข มอบรักจริงใจ ให้ภัยแก่กัน ผูกสัมพันธ์เยาวชน	ร.ร.บ้านปากคะยาง
๓๔	ตั้งปณิธานสานความดีชีวิตพอเพียง	ร.ร.สีชมพูศึกษา
๓๕	เยาวชนอาสาพัฒนาชาติไทย เทิดไถ่องค์พ่อหลวง	ร.ร.สตรีศึกษา
๓๖	รวมพลังทำความดี เสริมสามัคคีและคุณธรรม	ร.ร.สุวรรณรังษฤษฎ์วิทยาลัย
๓๗	ภูมิจริยธรรมเยาวชนคนดีวิถีพุทธ	ร.ร.ปทุมวิทยากร
๓๘	ช่วยกันเข้าวัดปฏิบัติธรรม	ร.ร.วิไลเกียรติอุปถัมภ์
๓๙	คิดดี อ่านดี ชีวีมีสุข	ร.ร.ลำทับประชาชนุเคราะห์
๔๐	เยาวชนคนพอเพียง ร่วมใจทำความดี ถวายในหลวง	วิทยาลัยเทคนิคสัตหีบ
๔๑	ตามรอยเท้าศพิตราชธรรม ธรรมของพระราชทานบุคคลธรรมดาน้อมนำไปปฏิบัติ	วิทยาลัยการอาชีพนครสวรรค์
๔๒	สาธิตสร้างสรรค์ ๙ วัน ๙ กิจกรรม ทำดี ถวายในหลวง รัชกาลที่ ๙	สาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
๔๓	เยาวชนร่วมใจ ทำความดี น้อมชีวี ถวายในหลวง	ร.ร.บ้านตาโกน
๔๔	วิถีธรรมวิถีธรรม เทิดไถ่องค์ราชันย์	วิทยาลัยศิลปหัตถกรรม กรุงเทพฯ
๔๕	สวนผสมนาไร่ เยาวชนร่วมใจเทิดไท้ในหลวง	ร.ร.กุดบากพัฒนาศึกษา
๔๖	ต้นกล้าความดีถวายแด่พ่อหลวง	ร.ร.เชียงใหม่ "ประชาพัฒนา"
๔๗	รณรงค์รักนวลสงวนตัว ถวายแด่พระเจ้าอยู่หัวของปวงไทย	ร.ร.ปรางค์กู๋

สรุปผลการประกวดโครงการคุณธรรม เถลิงพระเกียรติ
 “เยาวชนไทย ทำดี ถวายในหลวง”
 โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับ ประเทศ
 ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๙

โครงการคุณธรรมดีเด่นระดับประเทศทั้ง ๑๒ โครงการ จะได้รับการตรวจเยี่ยมและให้คำแนะนำจากผู้แทนคณะกรรมการกลางของ กคพ. เพื่อพัฒนาปรับปรุงโครงการให้ดียิ่งขึ้น ก่อนเข้ามาประกวดในเวทีระดับประเทศ ในงานสัปดาห์คุณธรรมแห่งชาติและตลาดนัดคุณธรรมครั้งที่ ๒ ที่ศูนย์ประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ในวันที่ ๒๖ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๐ ต่อไป

ลำดับ	โครงการ	สถานศึกษา
๑	การบริโภคด้วยปัญญาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	ร.ร.สระบุรีวิทยาคม
๒	सानสายใจครอบครัว ผูกจิตตุดคุณธรรม เพื่อเทิดพระเกียรติ	ร.ร.ท่าช้างวิทยาคาร
๓	ร้อยรักสามัคคี ร้อยความดีถวายในหลวง	ร.ร.ราชประชานุเคราะห์ ๓๑
๔	เผยแผ่ธรรมะสู่เยาวชน (Project to Cultivate Buddhist Dhamma for Youth)	ร.ร.ประจักษ์ศิลปาคาร
๕	พี่น้องรวมใจรักษาวินัยถวายในหลวง	ร.ร.สารคามพิทยาคม
๖	เด็กรุ่นใหม่ใส่ใจผู้สูงอายุ	ร.ร.ศรีสะเกษวิทยาลัย
๗	รักษ์สัตว์ รักสังคม (Animal Care for Society)	ร.ร.ชลบุรี “สุขบท”
๘	การสร้างความสามัคคีกันสามัคคีคืนชีวิตสู่แดนใต้ให้ปลอดภัย ร่วมใจถวายในหลวง	ร.ร.นราสิกขาลัย
๙	ร่วมใจแก้ไข มอบรักจริงใจ ให้อภัยแก่กัน ผูกสัมพันธ์เยาวชน	ร.ร.บ้านปากคะยาง
๑๐	เยาวชนอาสาพัฒนาชาติไทย เทิดไถ่องค์พ่อหลวง	ร.ร.สตรีศึกษา
๑๑	สาธิตสร้างสรรค์ ๙ วัน ๙ กิจกรรม ทำดี ถวายในหลวง รัชกาลที่ ๙	สาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
๑๒	รณรงค์รักษาวลสงวนตัว ถวายแด่พระเจ้าอยู่หัวของปวงไทย	ร.ร.ปรังคัง